A. Iozefini

NU-I NICI O MINUNE

tururi și trucuri de iluzionist

JUNIMEA

A. IOZEFINI

NU-I NICI O MINUNE!

(Tururi şi trucuri de iluzionism)

EDITURA JUNIMEA IAŞI
1976

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

Generalităţi 7
Fundamentele iluzionismului 15
Psihologia iluzionismului 22
Tehnica tururilor cu monede 26
Bilele 52
Baticurile 62
Tururi cu frînghii 73
Ţigările 76
Marile iluzii 80
Mistificarea spiritistă 149
Scamatorii de societate 167
Mic vocabular de termeni tehnici folosiţi în iluzionism 209

Scanned with OKEN Scanner

Închin această carte lui A. Leonard, urmaşul iluziilor mele.

A. IOZEFINI

GENERALITĂŢI

Puţină istorie

Arta de a produce fenomene neobişnuite, care par în contradicţie cu legile naturale, a fost practicată dintotdeauna. Numeroase statuiete din preistorie atestă existenţa vrăjitorilor şi a magicienilor. Cele mai vechi texte cuprind descrierea unor adevărate tururi de iluzionism, unele din ele fiind practicate şi în zilele noastre. Astfel, găsim în Biblie lupta dintre magicienii faraonului împotriva miracolelor lui Moise *(Exodul, Cap. VII, 10, 11, 12)*. Anumiţi „fachiri" execută şi azi turul toiagului transformat în şarpe.

Profesioniştii ambulanţi ai iluzionismului au fost bine cunoscuţi în antichitatea greacă şi romană, jocurile lor de gobleuri fiind dintre cele mai răspîndite. Într-o scrisoare a retorului grec Alciphron (spre anul 200 al erei noastre) găsim descrierea unui spectacol prezentat de un manipulator de gobleuri.

Romanii îi numeau *Praestigiatores* (din latineşte *praestigium:* miracol) pe iluzioniştii profesionişti; cei care mînuiau jocurile de gobleuri erau numiţi *acetabulari,* nume derivat din *acetabulum,* ceşcuţă destinată păstrării condimentelor.

Din lipsa de documente, nu avem date mai precise pentru secolele care urmează, dar jocurile de gobleuri şi alte tururi clasice făceau fără îndoială parte din „intermediile" pe care le prezentau menestrelii şi truverii din Evul Mediu. Celebrul tablou al lui Hieronymus Bosch, ca şi gravurile din secolul al XV-lea arată că acest tur se executa cu gobleuri clasice, ca şi în zilele noastre. Ne-au rămas cîteva

Scanned with OKEN Scanner

nume de scamatori celebri, ca cel al lui *Maître Gonin,* care cucerise o asemenea popularitate în Franţa încît numele său, citat de La Fontaine, rămîne sinonim cu cel de scamator. Într-a sa „Istorie macaronică a lui Merlin Cocaie", care va servi de model lui Rabelais, Teofilo Folengo aminteşte de un faimos manipulator de gobleuri pe nume Boccal de Bergamasc.

Documentele existente, adesea mărturii destul de superficiale ale unor martori oculari, nu permit să înţelegem tehnicile utilizate de scamatori. Abia după apariţia primelor tratate de iluzionism, începînd cu sfîrşitul secolului al XVII-lea, avem detalii mai precise asupra metodelor întrebuinţate de iluzioniştii profesionişti sau amatori.

Este totuşi mai mult ca sigur că tehnicile iluzionismului n-au evoluat prea mult în timpul secolelor trecute. Faptul este de altfel comun multor tehnici care ni s-au transmis de-a lungul epocilor fără modificări notabile. Putem deci presupune că magicienii şi vrăjitorii grupurilor etnice primitive operau de o manieră identică din cele mai vechi timpuri. Mărturiile cele mai interesante în acest domeniu sînt relativ recente şi provin de la iluzioniştii profesionişti care au ştiut să reveleze cu precizie ceea ce un observator neavertizat nu s-ar fi gîndit să noteze. În general, valoarea unei mărturii depinde în mod esenţial de valoarea observatorului. Un iluzionist este deci mai bine plasat să joace acest rol cînd e vorba de a descrie astfel de tururi. Exemplul următor, împrumutat dintr-o observaţie realizată de Rudyard Kipling asupra unui fals vrăjitor, pune în valoare această remarcă.

Kipling descrie spectacolul oferit de un fachir care scoate flăcări pe nări... Bineînţeles că autorul englez nu-şi poate explica fenomenul. Dimpotrivă, un iluzionist profesionist va fi capabil, în cea mai mare parte din cazuri, să vadă sau să înţeleagă toate trucajele, chiar şi pe cele pe care nu le cunoaşte.

Scanned with OKEN Scanner

Mărturiile asupra așa ziselor miracole realizate de fachirii hinduși sînt un alt exemplu.

Cazul frînghiei indiene este unul clasic. Două păreri diferite încearcă să explice acest tur. Cei mai mulți admit realitatea frînghiei ridicate în aer fără trucaj, alții cred că fachirul sugestionează colectiv ansamblul spectatorilor, frînghia rămînînd la pămînt. De fapt, mai multe metode pot fi întrebuințate pentru realizarea acestui tur. După o variantă, fachirul alege un loc situat între doi palmieri înalți, nu prea îndepărtați unul de altul. În timp ce el atrage pe curioși într-un loc din preajma palmierilor, un ajutor se urcă în copaci și întinde între ei o sîrmă. Sosește apoi fachirul însoțit de toți gură cască ce-l urmează. Se aprinde un foc de vreascuri peste care se aruncă un praf de ierburi ce produc un fum intens, ceremonia fiind însoțită de cîntece și de muzică. La momentul potrivit, fachirul aruncă frînghia agățînd-o îndemînatic de sîrmă, lucru care trece neobservat în întunericul care se lasă, pentru că astfel de ceremonii au loc la asfințit. Fachirul se urcă apoi pe frînghie și dispare în norul de fum, refugiindu-se pe sîrmă într-unul din palmieri.

Nenumăratele mărturii privind puterea de a accelera vegetația plantelor, de a face să crească sau să se micșoreze obiectele, de a rămîne îngropat de viu săptămîni întregi și alte asemenea „puteri“ ale fachirilor hinduși nu relatează de fapt decît trucuri pe care le execută cu ușurință niște modești amatori de iluzionism.

Dar să revenim în Europa, unde adevăratele spectacole date de artiști specializați în arta iluzionismului se semnalează abia începînd din secolul al XVIII-lea.

Pînă la sfîrșitul secolului al XVII-lea iluzioniștii operau în aer liber, nefăcînd adesea decît cîteva tururi pentru a atrage publicul și a-i vinde cîteva mărfuri de camelotă.

Scanned with OKEN Scanner

În această epocă apar în Franța primele tratate de specialitate, fapt care vor permite iluzionismului să se dezvolte. Primul tratat de acest fel este cel al lui *Ozanam* (1693), urmat mult timp după aceea de cel al lui *Guyot* (1769) și *Decremps* (1784), toți trei fiind simpli amatori.

Jocurile de gobleuri cunosc un mare succes intrînd în saloanele aristocrației. Ludovic al XIV-lea, regele Franței, se amuza copios de demonstrațiile unui scamator de bîlci. „Fizica amuzantă" devine curînd un divertisment de salon foarte apreciat. Marea mișcare științifică a epocii îi ajută pe iluziniști care iau titlul de „fizicieni", lăsînd să se creadă că realizează „experiențe științifice", fără totuși a se lua prea în serios. Așa, de pildă, Ludovic al XV-lea i-a acordat unui iluzionist celebru, Ledru Comus, titlul de „profesor de fizică al copiilor Franței". Se mai poate cita din această epocă italianul Pinetti de Willedal (1750—1796) care a repurtat un imens succes în saloanele la modă ca și în Teatrul Menus—Plaisirs.

Iluzionismul cunoaște un succes asemănător în toată Europa. În Germania, Goethe consacră un distih celebrului iluzionist cunoscut sub numele de *Philadelphia* (1735—1777), iar Schiller îl amintește într-una din operele sale.

Marele secol al iluzionismului avea să fie secolul al XIX-lea, mai ales în cea de-a doua jumătate. Acum apare o altă denumire, cea de *prestidigitație* (din ital. *presti-digiti:* „iuțeală de mînă"), creat de Jules de Rovère (1815).

Cu tot numele său nou, iluzionismul nu a beneficiat de prea multe noutăți. Aparatele cu fund dublu, colaboratorii ascunși și cîteva efecte complicate de punere în scenă constituie esențialul tehnicii sale. Totuși, acum apar și unele tururi noi, de origine exotică : inelele chinezești din fier, care se întrepătrund și se eliberează după voința operatorului,

Scanned with OKEN Scanner

bocalurile de peşti ce apar de sub un batic, care au fost introduse de iluzionistul Philippe.

Dar prezentarea acestor spectacole rămînea încă de un gust discutabil, amintind de originile sale de bîlci.

Cel care a ridicat iluzionismul la demnitatea unei arte de salon a fost un francez, Robert Houdin. Acesta întemeiază în 1845 un teatru de specialitate şi publică mai multe cărţi din acest domeniu.

Cariera de iluzionist a lui Robert Houdin a fost totuşi scurtă, pentru că nu a apărut în public decît şase ani la Paris şi doi în străinătate. Nu e mai puţin adevărat însă că în acest scurt răstimp artistul francez a dat iluzionismului o strălucire remarcabilă. Deşi n-a format elevi propriu-zişi, se poate spune că Şcoala franceză s-a născut sub inspiraţia sa în decursul celei de-a doua jumătăţi a secolului al XIX-lea.

Un alt artist profesionist francez s-a impus în această perioadă ; este vorba de Joseph Buatier, zis Buatier de Kolta (1848—1903). Acesta a fost cel mai remarcabil inventator în materie de iluzionism, mai original chiar decît Robert Houdin. Sub influenţa sa şi a lui Georges Méliès, marile iluzii capătă o extensie considerabilă la sfîrşitul secolului XIX.

În timpul acestei perioade, iluzionismul înfloreşte egal în toată Europa. Numeroşi artişti de mare talent apar în toate ţările, din care vom numi doar cîţiva, pe cei mai mari. Astfel, în Anglia, David Devant şi Angelo Lewis, zis Profesor Hoffmann ; în Germania, Max Auzinger, inventatorul „Cabinetului negru" ; în Olanda, dinastia Bamberg ; în Elveţia, Blind, cunoscut sub numele de Profesor Magicus, inventator a numeroase trucuri ; în Austria, Hofzinser, care s-a distins în tururile cu cărţi de joc ; în Italia Bartolomeo Bosco, inegalabil specialist în jocurile de gobleuri.

Paralel cu prestidigitaţia clasică se dezvoltă, mai ales în a doua jumătate a secolului trecut, o altă

Scanned with OKEN Scanner

formă de iluzionism care nu-și mărturisește adevăratul său nume. Este vorba de nenumăratele trucaje ce au loc în ședințe unde se produc așa-zisele fenomene spiritiste, denumite de Charles Richet și fenomene metapsihice. În ceea ce privește aceste „fenomene", ne vom ocupa în această lucrare de demascarea unor fapte patente de trucaj, fără a intra în dezbateri privind îndreptățirea acestor cercetări.

Se pot clasa faptele zise metapsihice în două categorii, cam arbitrare : prima privește fenomenele de ordin fizico-chimic, cum ar fi levitația, materializările de ectoplasmă și acțiunea fluidelor degajate de organismul uman ; în a doua categorie intră fapte de cunoaștere extrasenzorială, ca de pildă transmiterea gîndului, premoniția, automatismul psihologic.

Asemenea fenomene sînt deja menționate în texte străvechi și ele au la bază trucaje subtile. De cînd e lumea au existat mereu indivizi care se proclamau profeți sau „voianți", capabili — chipurile — să realizeze miracole.

Totuși, începînd din anul 1847, anul apariției spiritismului, asistăm la o „înflorire" puțin comună. Divinația antică fiind depășită și reprobarea medievală abolită, spiritismul deschide larg porțile unei cohorte de șarlatani care practică iluzionismul sub acoperirea așa-ziselor fenomene metapsihice.

Fraudele în acest domeniu au fost nenumărate și, dacă unii savanți s-au lăsat păcăliți, totuși numeroși „mediumi" utilizînd trucaje au fost demascați.

Dunglas Home, un obișnuit al saloanelor burgheze la modă, a fost surprins la Biarritz, în 1860, simulînd atingeri cu piciorul său acoperit de o... mănușă.

În 1898, Eusepia Paladino, celebrul mediu din ședințele lui Flammarion, a fost prinsă în flagrant delict de... șarlatanie.

Alte tehnici, folosite de numeroși iluziniști profesioniști în ședințele zise de „mentalism", au fost

Scanned with OKEN Scanner

dezvăluite de Charles Richet, care în cartea sa descrie o metodă de telepatie simulată cunoscută sub numele de „cumberlandism".

Trucajele fenomenelor metapsihice au dispărut azi, tot astfel și cele ale pseudo-fachirilor. În perioada 1920—1930 s-a vorbit mult despre realitatea experienţelor de fachirism. În cea mai mare parte din cazuri însă este vorba de trucaje destul de simple. Cutare fachir pretinde că-și poate opri după bunul său plac bătăile inimii, dar trucul folosit e cunoscut în iluzionism și constă dintr-o mică bilă de cauciuc ţinută la subsuoară, pe care operatorul o comprimă cînd vrea. Cutare alt pseudo-fachir se urcă cu picioarele goale pe o scară ale cărei trepte sînt tăișuri de sabie, dar acest gen de iluzie se vinde azi în multe magazine specializate de aparate trucate.

Pentru a reveni la iluzionismul care nu se teme să se afirme ca atare și nu pretinde să înșele publicul decît pentru a-l amuza, tehnica în acest domeniu a făcut imense progrese în secolul nostru. Americanii au dat o mare dezvoltare manipulării pure, de mare adresă, executată fără nici un accesoriu. Printre inventatorii noilor manipulări să amintim pe Nelson Downs și Allan Shaw, pentru tururi cu monede, pe James Elliot, care a inventat dublul palmaj al cărţilor, o manipulare care permite efecte deconcertante, și pe Warren Kean, care în tururile cu bile a perfecţionat diverse pase deosebit de subtile.

Marile iluzii au fost reînnoite utilizindu-se tehnicile moderne.

Faimosul număr al „Femeii tăiată în două", bine prezentat pentru prima oară de un iluzionist francez, Torrini, la începutul secolului XIX, fusese uitat pînă în 1921, dată cînd această mare iluzie e reluată de diverși autori. În Statele Unite, Horace Goldin a folosit pentru tăierea femeii un fierăstrău circular — circularul morţii — versiune pe care a prezen-

Scanned with OKEN Scanner

tat-o prima oară în 1931, la teatrul Palladium din Londra.

După al doilea război mondial numărul spectacolelor de iluzionism este în descreștere. Cinematograful și televiziunea au înlocuit interesul pentru acest gen de divertisment. Totuși, iluzionismul rămîne încă o artă vie atît prin noutățile pe care le creează cît și prin reînnoirea prezentării. Numărul profesioniștilor care prezintă astfel de spectacole (în circuri, cabarete, music-hall-uri, televiziune) este important. Dar suporterii cei mai evidenți ai acestei arte sînt miile de amatori. Lor li se adresează cartea de față.

Scanned with OKEN Scanner

FUNDAMENTELE ILUZIONISMULUI

Ce sînt iluziile?

Se ştie că cel care ar judeca lumea numai pe baza percepţiilor ar fi adeseori expus unor erori grosolane, dacă experienţa, exerciţiul şi raţiunea nu l-ar învăţa să deosebească aparenţa de realitate.

Uneori simţurile lipsesc cu desăvîrşire — ca în cecitate, surzenie etc. — alteori, deşi ele există, funcţionează defectuos. Ochiul, mai ales, poate avea o mulţime de defecte, el poate fi atins de *miopie, hipermetropie, astigmatism, daltonism* sau *acromatopsie, presbitism* etc...[1].

Există, de asemenea, cazuri cînd avem de-a face cu simţuri sănătoase, şi cu toate acestea obţinem imagini eronate, care nu corespund realităţii. În acest caz este vorba de aşa-numitele „erori de percepţie" şi nu e de loc lipsit de interes să ne oprim puţin asupra lor. Aceasta cu atît mai mult cu cît o mare parte din experienţele de iluzionism n-ar fi posibile fără concursul pe care natura însăşi îl oferă iluzionistului prin iluzii.

Un studiu al iluziilor ne va ajuta să înţelegem mecanismul lor şi felul cum iluzionistul, de multe

---

1 În *miopie* punctul unde perceperea poate fi clară, „punctum remotum", este prea apropiat; în *hipermetropie* el se află „dincolo de infinit". În *astigmatism*, anumite linii apar nete, altele şterse. În *daltonism* este vorba de o confuzie a culorilor, chiar a culorilor depărtate, cum sînt roşul şi verdele. *Daltonismul* poate fi total, şi atunci apare incapacitatea de a recunoaşte culorile, sau poate fi parţial cînd se confundă roşul cu verdele. În *presbiţie* nu se poate vedea de la o oarecare distanţă.

Scanned with OKEN Scanner

ori intenționat, se folosește de ele pentru a creea „minuni“ care amuză.

Uneori ne putem înșela asupra unor caracteristice ale obiectului, de pildă asupra formei lui, fără să ne înșelăm însă asupra naturii sale. De pildă, văzut de departe un turn pătrat pare rotund ; într-o atmosferă prea uscată, un oraș îndepărtat pare apropiat ; cînd introducem un băț în apă, acesta ne pare frînt. Tot astfel, cînd un tren aflat lîngă noi pornește încet, credem că noi sîntem cei care pornim.

Deci, așa cum am amintit și mai sus, aceste iluzii se datoresc unor *erori de interpretare.* În alte cazuri se poate confunda un obiect cu altul. Cînd aștepți apariția unei persoane dorite, ți se pare mereu că o vezi sosind. Adeseori vezi numărul tramvaiului pe care-l aștepți pe un vagon care poartă alt număr.

În limbajul curent categoriile de „erori de percepție“ pe care le-am amintit sînt denumite cu termenul comun de *iluzii.*

În cele ce urmează vom da cîteva exemple ilustrative despre iluzii, pentru a dovedi cititorilor cît de divers este concursul pe care natura îl oferă artistului iluzionist.

Ne vom referi pe rînd la toate simțurile.

Iată o foarte curioasă iluzie a simțului pipăitului : introducem în gură, în poziție orizontală, un creion, în așa fel ca limba să fie deasupra lui. Atingînd cu vîrful limbii incisivii de jos vom avea senzația că dinții sînt îndreptați spre interiorul gurii.

Exemple de persistența senzațiilor, după ce a dispărut cauza care le-a iscat : iluzia celor ce au călătorit pe mare și care simt pămîntul mișcîndu-se sub ei și după ce părăsesc vasul. La fel, la oprirea bruscă a unui ascensor, mai ai cîteva secunde senzația mișcării.

O altă iluzie, care poate produce veselie în societate, constă din incapacitatea de a recunoaște mij-

Scanned with OKEN Scanner

locul care produce o senzație, atunci cînd subiectul este lipsit de ajutorul văzului. Atingînd o persoană legată la ochi într-un loc sensibil (la gît, sau pe spate gol) cu o bucată de gheață, persoana nu va putea spune cu ce a fost atinsă. De cele mai multe ori va spune că e vorba de o țigară aprinsă, căci senzația de rece se aseamănă în prima clipă cu o... arsură.

O iluzie a simțurilor de contact și presiune, asociată cu cea a auzului : dacă te așezi cu o perie în spatele unei persoane și te perii pe tine, iar pe el îl freci numai cu mîna, datorită asociației dintre gîndul de a fi periat, senzația de apăsare și auzirea sunetului caracteristic perierii, persoana respectivă va avea iluzia că ea este periată.

Fără a fi epuizat toate posibilitățile de iluzie ale simțului tactil, dăm cîteva exemple de iluzii ale auzului.

Auzul poate fi ușor înșelat, mai ales dacă sînt excluse alte simțuri (în special văzul). Sunetul se transmite prin unde, iar nervul acustic poate fi impresionat din toate părțile, așa încît posibilitățile de înșelare ale auzului sînt foarte mari. În formarea justă a impresiei auditive auzul e sprijinit de văz. Fără el, nefiindu-i cunoscut punctul de unde pornește sunetul, urechea nu este în stare să precizeze direcția acestuia. Dacă te afli, de pildă, în mijlocul unei străzi, la încrucișarea cu altă două, și dacă pe una din străzi trece o trăsură, nu-ți poți da seama din care parte vine sunetul.

Un exemplu clasic pentru a arăta ușurința cu care urechea poate fi înșelată este următorul : se leagă ochii unei persoane, încît aceasta să nu vadă nimic. În mîna dreaptă se iau două monede și se țin între vîrful degetului mijlociu și al celui mare. În același timp se introduce degetul arătător între monede. Scoțînd brusc degetul arătător dintre ele monedele se lovesc și scot un sunet. Acest sunet se

Scanned with OKEN Scanner

repetă lîngă persoană, schimbînd mereu locul (în față, în spate, deasupra capului, jos etc.), cerîndu-se persoanei să precizeze de fiecare dată direcția sunetului. E uimitor cîte date nejuste va da cel întrebat!

Un capitol deosebit de interesant îl constituie iluziile vizuale sau optice. Ochiul e mai ales înclinat spre percepții false.

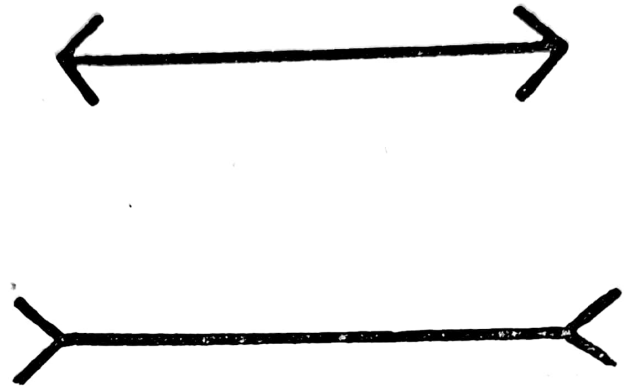

Fig. 1

Deosebit de evidente sînt iluziile optice la formele geometrice; cele mai multe se bazează pe așa-zisele *pseudo-copii* (arătări false). Acestea sînt iluzii în aprecierea mărimilor, iluzii de măsurare, care fac ca niște drepte, suprafețe sau linii curbe, în realitate egale, să pară de mărimi diferite.

În figura 1 sînt prezentate două drepte egale, care au la capete niște unghiuri (înăuntru și în afară). Dreptele par inegale — și anume, cea cu unghiurile în afară, mai mare decît cea cu unghiurile înăuntru.

O perpendiculară dusă pe o dreaptă pare mai lungă decît linia orizontală pe care cade (fig. 2), deși ambele drepte sînt riguros egale.

Aceeași iluzie poate fi obținută și dacă într-o figură se plasează trei romburi (fig. 3). Distanța AB pare mai mică decît distanța DC, deși în realitate ele sînt egale.

Scanned with OKEN Scanner

Patru drepte paralele, întretăiate de mai multe drepte oblice, orientate alternativ într-un sens sau altul, creează iluzia că dreptele nu

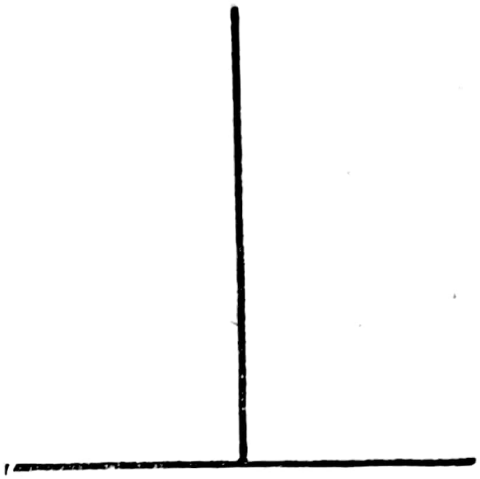

Fig. 2

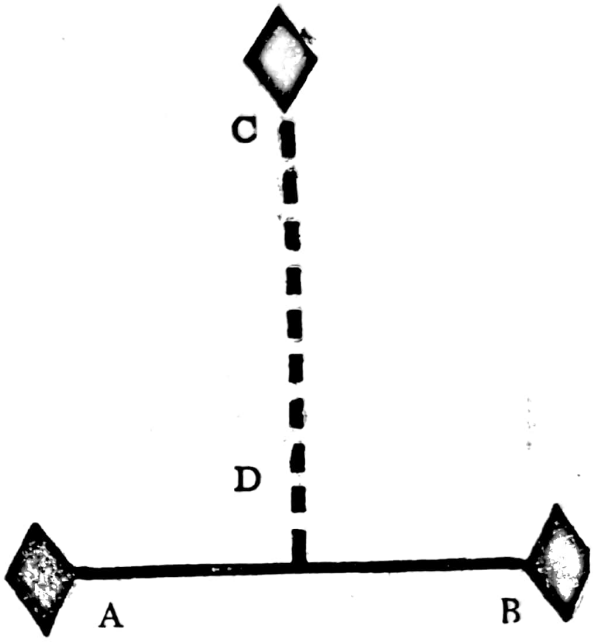

Fig. 3

sînt paralele deşi ele sînt, aşa cum poate constata oricine folosind o riglă şi un echer (fig. 4).

Alte forme de iluzii optice iau naştere din asocierea nefirească cu diferite percepţii anterioare.

Iată, de pildă, o ilustraţie (fig. 5) ce reprezintă două siluete văzute în apropierea unei vitrine : un copil şi un om matur.

În prim-plan, silueta băiatului pare mai mică decît cea a bătrînului, pentru că imaginea lui

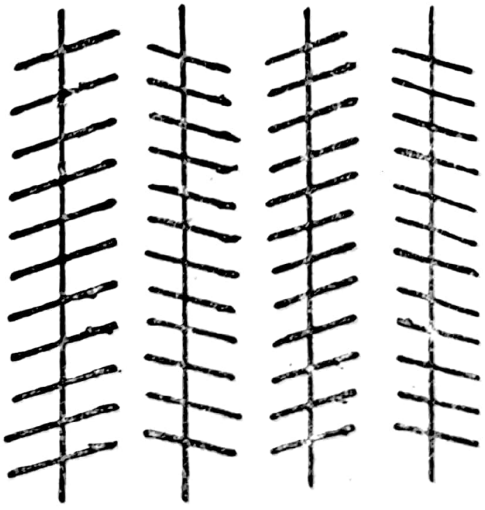

Fig. 4

e asociată cu cea a decorului înconjurător, mai mare. Silueta bătrînului pare mai mare, deşi în

realitate ambele siluete sînt riguros egale ca mărime.

Alte iluzii optice sînt acelea provocate prin incidența unui element secundar care falsifică ima-

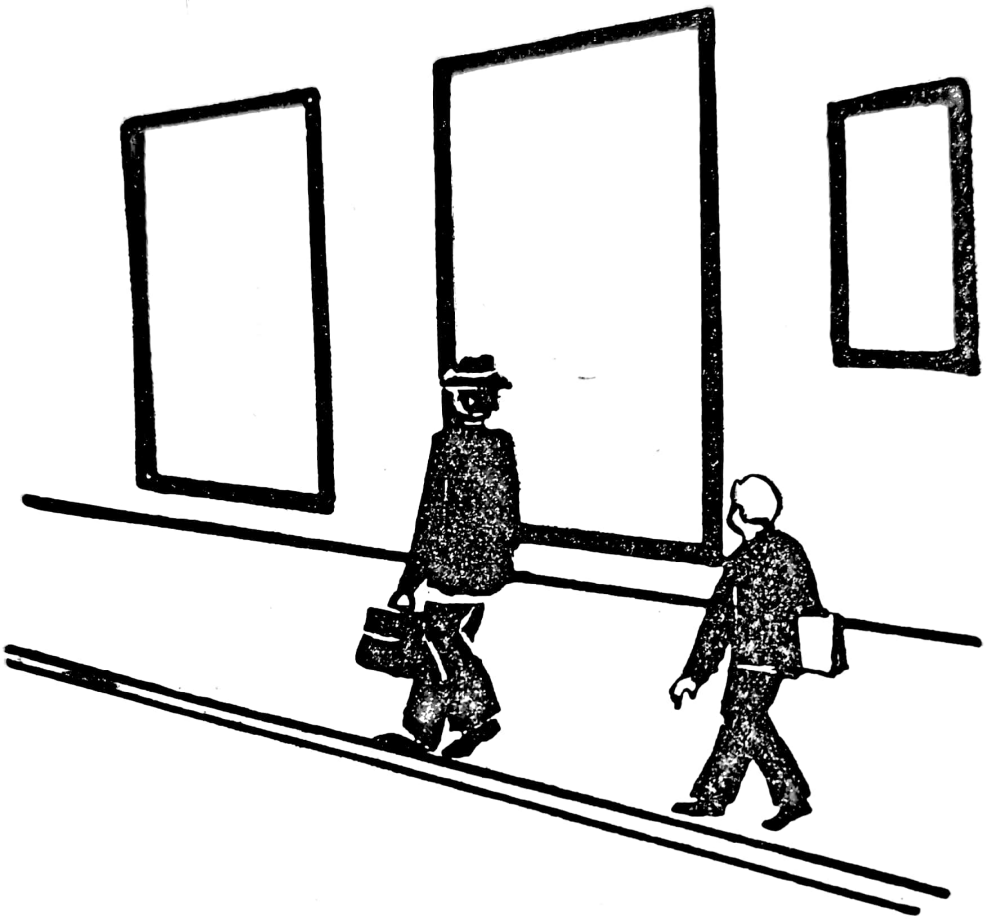

Fig. 5

ginea. De exemplu : un pătrat așezat cu vîrful în jos pare mai mare decît unul egal cu el, așezat însă pe o latură (fig. 6).

În figura 7 se vede un pătrat așezat în mijlocul mai multor cercuri concentrice. Laturile lui par îndoite spre mijloc, pentru că liniile curbe ale cercurilor impresionează ochiul care vede curbe și laturile drepte ale pătratului.

Scanned with OKEN Scanner

Din exemplele citate mai sus se înțelege ușor cît este de util pentru un iluzionist să cunoască mecanismul iluziilor, deoarece de multe ori el este pus în situația să producă *intenționat* astfel de efecte.

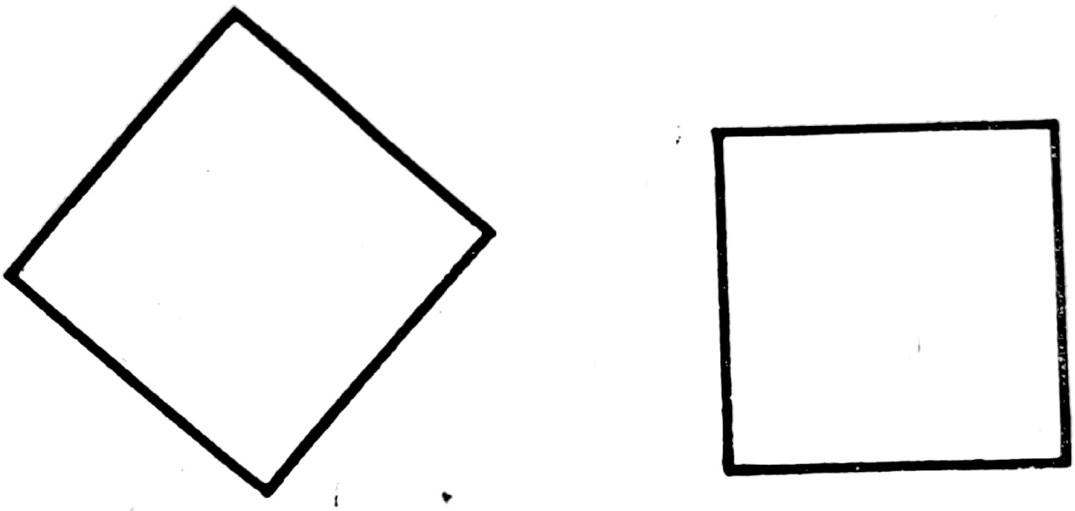

Fig. 6

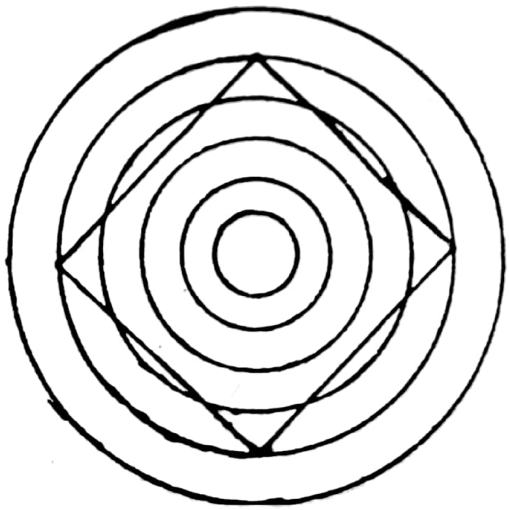

Fig 7

Scanned with OKEN Scanner

PSIHOLOGIA ILUZIONISMULUI

Se poate spune că, în genere, principiul iluzionismului este acesta : orice acţiune, oricît de simplă ar fi ea, comportă un număr destul de mare de gesturi şi de mişcări parţiale.

Dacă, de pildă, din zece gesturi, nouă se execută exact aşa cum se face normal, adică cu naturaleţe şi fără grabă specială, spectatorul nu va avea nici un motiv să-şi închipuie că unul din ele (al zecelea, să zicem), care face parte dintr-o serie normală, nu a fost executat ca şi celelalte. De exemplu : mîna dreaptă se ridică (a), ia o bilă (b), o arată în vîrful degetelor (c), se îndreaptă spre o pălărie (d), intră în pălărie (e), iese de acolo nemaiţinînd bila (f).

Ce motiv de îndoială ar putea să aibă spectatorul (mai ales dacă artistul anunţă : „introduc această bilă în pălărie") că între gesturile (d) şi (e) el nu a lăsat de fapt bila unde anunţase ? Nimeni nu ar putea gîndi că a fost altfel. Mai ales dacă, în aceeaşi clipă, o dată cu fraza pronunţată, se aude şi zgomotului unui mic şoc, iar pălăria, ţinută cu cealaltă mînă, se lasă puţin mai jos, ca şi cînd ar fi primit o greutate. Or, de fapt, mîna dreaptă a putut foarte bine ca, în timp ce se găsea ascunsă în pălărie, să nu depună nimic acolo, ci să treacă bila în *palmaj* (adică s-o ascundă în podul palmei), apoi să iasă şi să arate degetele goale. Cît despre şoc şi celelalte faze ele se pot truca, lovind uşor în pălărie — pentru a marca aşa-zisa „cădere" a bilei — şi coborînd-o puţin, pentru a simula primirea unei greutăţi. Numai cu o condiţie însă : introducerea

Scanned with OKEN Scanner

și scoaterea mîinii din pălărie să fie făcută *ca și în cazul cînd ar fi depus realmente un obiect acolo.*

Antrenat de obișnuință spectatorul va admite implicit că, în seria mișcărilor executate cu naturalețe, această fază (depunerea bilei) a avut loc ca și celelalte.

Fără nici un fel de bănuială, spectatorul va completa procesul mișcării cu „fazele parțiale" pe care nu le-a văzut.

El va „integra", cum spun matematicienii, într-o singură acțiune continuă, seria micilor mișcări componente.

Efectul

Fiecare „tur" în iluzionism comportă o *dezvoltare,* o *introducere* netă ca punct de plecare, *prezentarea,* după care urmează *desfășurarea* propriu-zisă a experienței. Aceasta trebuie să se petreacă logic, fără incoerențe sau goluri.

Pe parcurs artistul iscă dificultăți suplimentare, imposibilități aparente, prin care mărește valoarea deznodămîntului urmărit, pregătindu-i amploarea și strălucirea. Însă acest lucru se face fără insistență greoaie. În sfîrșit, deznodămîntul izbucnește brusc, fără să decepționeze așteptarea spectatorilor cultivată într-un crescendo, fără nici un comentariu care ar putea să dilueze acest deznodămînt. Bineînțeles, acest lucru se poate mai ușor recomanda decît înfăptui.

Nu e mare lucru să cunoști secretul unui truc. El nu-ți dă automat și calitatea de iluzionist, tot așa după cum posedarea unei partituri de muzică nu-ți conferă și calitatea de muzician. Nici în iluzionism, ca și în atîtea alte activități omenești, nu te poți dispensa de muncă și de exercițiu.

Scanned with OKEN Scanner

Gesturile și mișcările

Se impune să amintim, de asemenea, ceva în legătură cu *gesturile* și *mișcările* în iluzionism.

Gesturile operatorii trebuie făcute cu *naturalețe*, dar în același timp cu *precizie* și *eleganță*.

A avea precizie înseamnă a executa direct, fără tatonări și ezitări, mișcarea simplă sau complicată pe care trebuie să o faci.

Cele mai simple și mai comune mișcări — luarea unei batiste, facerea unui nod sau arătarea unei bile — trebuie făcută riguros exact și curat. O mișcare prea largă va fi totdeauna suspectă și va denunța faza esențială a unei „pase".

Mișcarea operatorie trebuie redusă la minimul de deplasări. Pare simplu, nu ? Priviți un bătrîn, un timid, un neîndemînatec, cum întinde mîna spre un obiect, cum îl apucă, cum îl așază la loc. Priviți un miop, sau un bărbat corpolent, cum se urcă sau cum coboară din tramvai : veți rămîne surprinși de numărul mare de mișcări contradictorii, greșite, imprecise, nejustificate, pe care le schițează. Iată ce trebuie să se evite : gestul prea net al celui care depune brusc un obiect.

Eleganța rezultă automat dintr-o sobră și precisă execuție a mișcărilor.

Alura „directă" a gesturilor nu înseamnă numaidecît că trebuie folosită linia dreaptă. Trebuie evitate unghiurile ascuțite și traiectoriile frînte.

Nu se fac gesturi inutile, nici mari, nici prea rapide.

În ciuda numelui său, foarte puțin rațional, *prestidigitația* nu este arta de a executa ceva repede, ci liniștit și așezat.

Profanii vor fi surprinși desigur să afle că cele mai subtile și mai bune manipulări sînt făcute aproape... încet.

Scanned with OKEN Scanner

Explicația este simplă, dacă ținem seama că la o manipulare executată într-o fracțiune de secundă publicul nu are timp să vadă detaliile mișcării. Va avea în acest caz bănuiala că s-a petrecut ceva „necurat" și atunci iluzia este pierdută.

Deplasarea mîinilor trebuie să aibă o alură rotundă, așa cum de altfel, destul de curios, subliniază însuși termenul de „tur".

Este evident, de asemenea, că dacă o mînă ia un obiect dintr-un buzunar al costumului, ea trebuie să facă această mișcare, fiind mascată de corpul interpus între ea și public.

F e n t a

Pentru a-l convinge pe spectator că operația care se execută este normală, un principiu devenit clasic spune că aceeași acțiune trebuie să fie executată de două ori : o dată real, ceea ce face publicul încrezător, și a doua oară cu o „fază operatorie".

Un pretext plauzibil va putea să justifice natural (însă fără insistență suspectă) această repetiție care se numește „fentă".

De exemplu : „A, scuzați, am uitat să vă arăt această monedă" — și după examinarea ei se va începe manipularea.

Este evident că prima execuție, cea reală, care n-a produs nici un rezultat deosebit, antrenează pe spectator „ajutîndu-l" să depășească a doua oară mica „fază" care lipsește și face să defileze în fața lui lanțul aparent complex al operațiilor parțiale, dintre care una este mascată.

Scanned with OKEN Scanner

TEHNICA TURURILOR CU MONEDE

Palmarea monedelor

Scamatoriile cu monede sînt foarte vechi, ele sînt cunoscute încă din antichitate. În orice caz, primele manuale didactice de iluzionism (Ozanam, în Franţa, sec. al XVII-lea) pomenesc de experienţele cu monede, dînd explicaţii asupra diverselor tururi. Dar tehnica escamotajului, a palmajului şi a schimbării acestora este studiată sistematic abia din secolul al XIX-lea încoace.

Vom expune mai întîi „pasele" fundamentale care servesc la executarea tururilor, iar într-un capitol următor vom studia tururile propriu-zise, dînd descrierea cîtorva dintre ele. Aceste tururi plac în mod deosebit publicului. Monedele găsindu-se foarte uşor, tururile cu ele se pot improviza oriunde, mai ales că multe din ele sînt de pură adresă. În principiu se pot întrebuinţa orice monede, dar cele mai comode şi mai convenabile sînt cele care au 30—35 mm în diametru şi cam 2 mm în grosime. Moneda noastră de un leu este foarte potrivită în acest scop.

„Palmarea" este oarecum partea statică a manipulării monedelor, în timp ce „dispariţiile" sînt operaţii care comportă mişcări. Palmările sînt numeroase şi variate, ele formează în acelaşi timp un exerciţiu premergător altor obiecte, ca de pildă al bilelor, al zarurilor şi al ţigărilor.

Monedele pot fi ţinute în palmă, între degete, sau pe faţa dorsală a mîinii (tot între degete, bineînţeles).

Scanned with OKEN Scanner

Palmajul în „palmă“

Există mai multe moduri de „palmat“ o monedă în palmă : pe lat (metoda clasică) și pe margine (pe „cant“, cum se zice). Totdeauna ea se află reținută în scobitura palmei.

Palmajul clasic constă în a aplica moneda culcată în scobitura palmei, cu marginile strînse între tenar și hipotenar, care sînt cele două mase musculare aflate la rădăcina policelui (degetul gros) și a degetului mic (fig. 8 a).

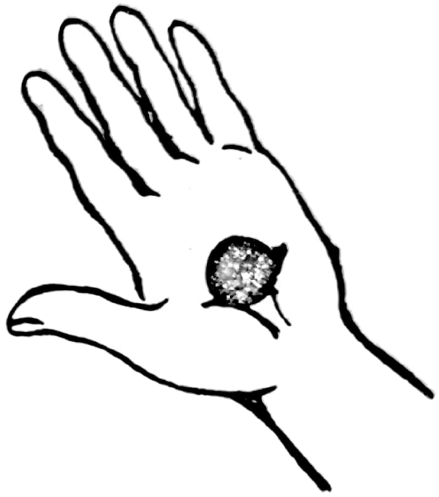

a

Fig. 8

Pentru a executa această operație se procedează astfel :

Se așează o monedă de un leu între mijlociul, inelarul și degetul mare al mîinii drepte, arătînd astfel moneda spectatorilor (fig. 8 b).

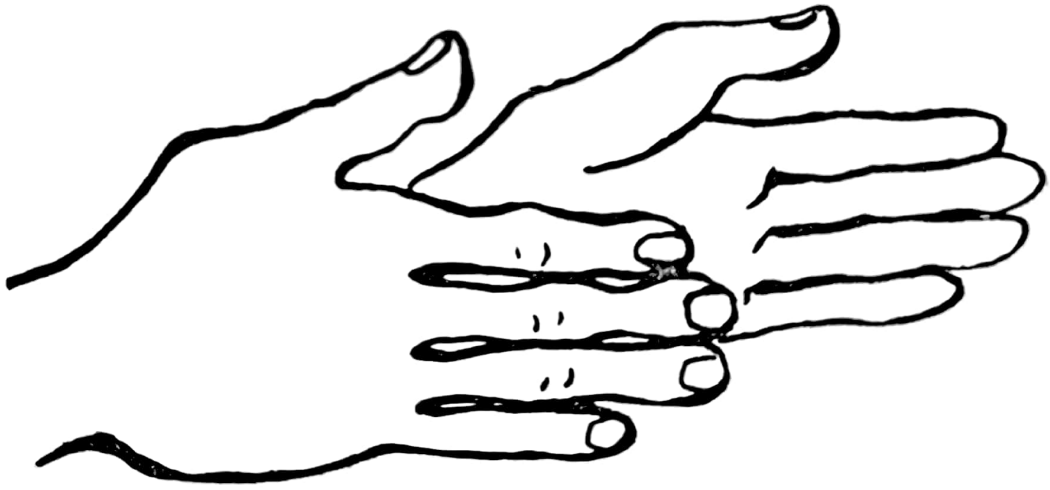

b

Aduceți mîna dreaptă spre mîna stîngă, ca și cum ați depune moneda în ea. În timpul acestei mișcări, degetele se întorc în mod natural și moneda trece în scobitura palmei drepte (fig. 8 a). Apăsați

Scanned with OKEN Scanner

vîrful degetelor mîinii drepte în mîna stîngă pe care o închideţi, în aşa fel încît să se vadă că aţi pus moneda în această mînă, în vreme ce ea se găseşte împalmată în scobitura mîinii drepte. Mîna dreaptă părăseşte brusc mîna stîngă, pe cît posibil deschisă.

Palmajul între degete

Moneda se află ţinută pe lat, pe jumătatea terminală a celor patru degete întinse şi unite : mijlociul şi inelarul nu fac decît să susţină moneda, care este strînsă între index şi degetul mic (fig. 9).

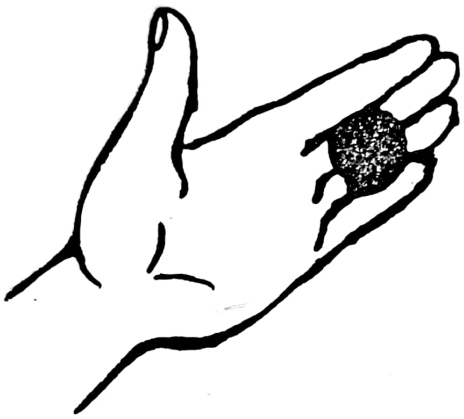

Fig. 9

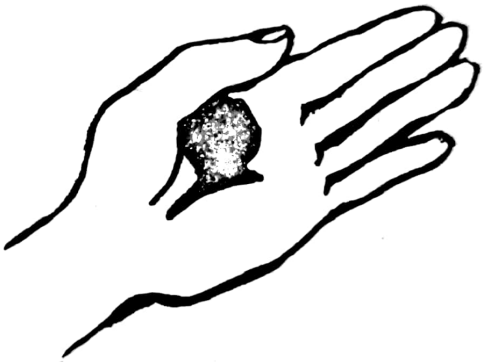

Fig. 10

METODA ITALIANĂ. Moneda se ţine între baza degetului mare şi index. Această regiune este foarte cărnoasă şi elastică, încît poate ţine moneda cu uşurinţă şi fără efort (fig. 10).

Şi aici ca şi în celelalte cazuri de palmări, operaţia se face în cursul unui „transport“ spre cealaltă mînă.

Această metodă prezintă avantajul că permite ţinerea degetelor deschise, mai aproape de o poziţie firească.

METODA PRIN „CIUPIRE“. Metoda constă în a ţine moneda pe margine, de un capăt, între două

Scanned with OKEN Scanner

degete alăturate, strîns unite (fig. 11). Se folosesc îndeosebi degetul arătător și mijlociu, „ciupitura" putînd să se facă la extremitatea degetelor sau spre baza lor („ciupitură" superioară și inferioară).

Palmarea pe fața dorsală

Termenul de palmare devine aici de două ori impropriu, întrucît degetele singure joacă un rol în această operație și nu palma... și apoi pentru că este

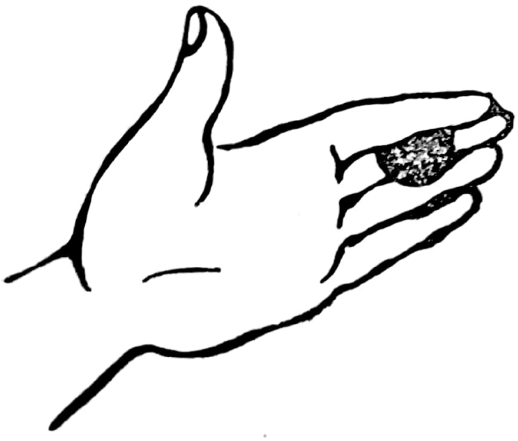

Fig. 11

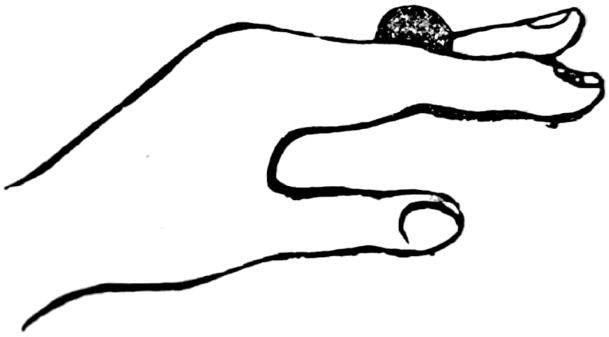

Fig. 12

vorba de fața lor opusă (dorsală). Prin această metodă se pot arăta spectatorilor palmele deschise.

a) În așa-zisa palmare pe fața dorsală a mîinii, moneda este așezată pe lat, pe cele două degete din mijloc (evident, pe fața lor dorsală), arătătorul și degetul mic sprijinind prin marginile lor interne moneda.

b) Metoda prin „ciupire" constă în a ține moneda perpendicular pe partea dorsală a mîinii întinse, între două degete vecine și unite (arătător și mediu, de obicei) (fig. 12).

Trecerea în această „ciupitură înapoi" din „ciupitură înainte" (ținerea monedei între degete, prin aceeași metodă, însă pe fața palmară a degetelor) se face astfel : degetul mare sprijină marginea mone-

Scanned with OKEN Scanner

dei și o împinge spre fața dorsală a mîinii, trecînd-o prin deschizătura dintre degete (care în acel moment se desfac puțin, permițînd trecerea). Operația se termină împingînd cît mai mult posibil marginea monedei cu unghia policelui, în așa fel ca ea să nu se vadă dinspre partea palmară.

Dublul palmaj

Această metodă constă în a face să treacă o monedă din partea palmară a mîinii în cea dorsală și invers, în scopul de a putea arăta goale publicului ambele fețe ale mîinii (deși ea ține mereu ascunsă moneda). Menționăm că această manipulație, pe care publicul nu o vede, nu se datorește vitezei, ci unei mișcări a mîinii ce rezultă din inflexiunea pumnului sincronizată cu deplasarea monedei.

Fig. 13

Să presupunem că piesa se află palmată pe lat, între degete, pe fața palmară a mîinii. Mîna se află în poziție verticală, cu degetul cel mare în sus. Se fac următoarele mișcări : se rotește mîna de 90° în jurul axei brațului, cu palma în jos și, în același timp, se îndoaie cele patru degete, ca în figura 13. În timp ce mîna își continua rotația, cele două degete mijlocii se îndoaie și mai mult și trec în fața monedei, reținută strîns între index și degetul mic. Cînd palma ajunge iar în poziție verticală, degetele se destind natural, în același plan cu ea. Moneda se află pe fața lor dorsală și publicul vede palma goală.

Scanned with OKEN Scanner

Apariţii şi prize

Cînd mîna ţine pe ascuns o monedă, „apariţia“ acesteia este dintre cele mai uşoare, dar este un lucru delicat să faci această operaţie cu eleganţă şi fără să se bănuiască din ce parte a mîinii se va produce apariţia. Este deci vorba aici de o chestiune de mimică.

Dacă moneda se află palmată este suficient să închizi puţin mîna şi, relaxînd muşchii care o strîng, moneda devine liberă în interiorul palmei aplecate în jos şi alunecă pe degete. Degetul mare şi indexul o prind şi o prezintă spectatorilor.

Ceea ce este mai interesant este apariţia mai multor monede. Iată un procedeu :

Se „dă drumul“ uşor unei singure monede în mîna înclinată ; aceasta alunecă pînă la degete, unde, reţinută de police şi index, este prezentată, depusă pe masă, după care se continuă manipulaţia cu următoarele monede aflate palmate în „depozit“, rînd pe rînd, una cîte una.

Toate aceste operaţii se fac cu o singură mînă.

„Prizele“ secrete de monede nu oferă nici o dificultate cînd eşti cît de puţin iniţiat în principiile generale ale prestidigitaţiei. Monedele sînt atît de puţin voluminoase şi există atîtea ascunzători posibile !... În servantă, în spatele unui batic, într-o cutie, în buzunărăşele din faţă ale pantalonului, iată atîtea locuri unde se poate aranja o aprovizionare dinainte preparată.

Dispariţii de monede

Cei mai mulţi definesc scamatoriile drept nişte „dispariţii de monede“. A şti deci să operezi o dispariţie este un lucru esenţial în prestidigitaţie.

Dispariţia unei monede se poate face cu amîndouă mîinile şi, mai rar, cu una singură.

Scanned with OKEN Scanner

Mîna care ţine moneda (de obicei dreapta) se îndreaptă spre cealaltă, aproape orizontal şi deschisă sau semideschisă. Ajungînd în contact cu ea pare că depune moneda dar, în spatele zidului format de cele patru degete care sînt pe jumătate ridicate, reţin moneda prin palmaj. Mîna stîngă se coboară puţin sub greutatea imaginară primită, se închide şi se depărtează de cealaltă, ridicîndu-se şi întorcîndu-se cu faţa dorsală spre public. Acestea sînt principalele mişcări care se execută într-un aşazis „depozit simulat".

Fig. 14

În ceea ce priveşte „prizele simulate", ele se execută astfel :

Moneda se ţine în mîna stîngă, orizontal, între primele trei degete şi degetul mare, de marginea ei. Mîna stîngă e pe jumătate închisă, ca o cupă, spatele degetelor fiind spre public.

Mîna dreaptă înaintează spre stînga şi mai sus decît ea, în poziţia următoare : palma în jos, cele patru degete alungite, ultima falangă a fiecărui deget uşor îndoită în jos, degetul mare depărtat şi oblic în jos (fig. 14). Mîna aceasta (dreapta) înaintează pînă deasupra monedei, ca şi cum ar vrea să o apuce.

În momentul cînd cele patru degete de la mîna dreaptă se închid pentru a cuprinde moneda, aceasta alunecă din vîrful degetelor în palma stîngă, în timp ce degetele dreptei se recurbează din ce în ce mai mult, făcînd impresia că au luat moneda.

Mîna dreaptă, complet închisă, se ridică vertical, urmărită de privirea operatorului, ca şi cînd ea ar conţine o comoară, în timp ce stînga (cea care are

Scanned with OKEN Scanner

moneda), numai pe jumătate închisă, coboară încet, fără a atrage atenţia (fig. 15).

O condiţie capitală pentru a se provoca iluzia este următoarea : în momentul cînd vîrful degetelor (cel mare în special şi indexul) dau drumul monedei să alunece în palma mîinii respective, aceasta nu trebuie să facă nici cea mai mică mişcare reflexă pentru a reţine, nici să se încline sub şoc, cea mai mică aplecare instinctivă a mîinii distruge aparenţa şi compromite iluzia. Dacă doriţi să faceţi să dispară mai multe monede odată operaţia este fundamental aceeaşi, diferenţa constă mai ales în mimică.

Fig. 15

În loc ca mîna stîngă să rămînă perfect imobilă în clipa cînd mîna dreaptă face „priza aparentă", cum aici căderea monedelor nu poate fi tăcută, adică neobservată, trebuie ca grupul format de cele două mîini în contact să descrie în bloc o schimbare de aproximativ un sfert de tur, spre dreapta şi în jos, ca şi cînd mîna dreaptă ar ţine între degetele mediane un tirbuşon : această schimbare trebuie să fie bruscă.

În acest fel căderea monedelor, care par că se introduc în mîna dreaptă (în realitate în mîna stîngă) e însoţită de un zgomot.

Înainte de a încheia descrierea principalelor manipulări ale monedelor, se cuvine să amintim ceva şi despre operaţia numită „transfer", care constă din a trece o monedă dintr-o mînă în cealaltă.

Este vorba aici de a se trece o mînă deschisă peste cealaltă, de asemenea deschisă, dar care ţine o serie de monede palmate şi, în trecere, de a se schimba

Scanned with OKEN Scanner

monedele dintr-o mînă în cealaltă, în așa fel încît să se poată arăta goală și această mînă.

Apoi, printr-o mișcare inversă, mîna a doua restituie în trecere monedele sale primei mîini și poate fi arătată goală și ea. Această mișcare alternativă a mîinilor e motivată printr-un gest indicator, demonstrativ, aproape mîngîietor. Transferurile se fac din palmă în palmă. Monedele sînt palmate pe lat. Mișcarea se face pivotînd corpul alternativ spre dreapta și spre stînga, publicul aflîndu-se în față ; cînd corpul se rotește de jumătate spre dreapta, mîna respectivă (dreapta) se depărtează și, dimpotrivă, mîna stîngă, care rămîne lîngă corp, pare că se dă înapoi. În această frecare a palmelor în sens contrar, stînga a primit și apucă în trecere depozitul de monede al mîinii drepte.

Executînd apoi schimbarea spre stînga, alunecarea celor două mîini una peste alta și prinderea fișicului de monede se fac în sens invers.

Moneda care se îndoaie

O monedă destul de mare (de un leu, de pildă) este ținută cu ambele mîini ; degetul mare pe o față, extremitățile indexului și ale mijlociului pe cealaltă în fața degetului mare. Degetele celor două mîini se ating prin extremitățile lor, așa încît spectatorul nu vede decît partea de sus și de jos a monedei, ținută aproape vertical.

Cele două mîini oscilează apoi cu suplețe dinainte, înapoi, în jurul încheieturii, degetele strîngînd ușor moneda. În felul acesta se produce iluzia că moneda este suplă ca un cauciuc, deformabilă și că se îndoaie alternativ, înainte și înapoi.

Această experiență se poate face și cu un ceasornic foarte plat.

Scanned with OKEN Scanner

Schimbarea a două monede marcate, puse în batiste

Se ia o monedă de argint A și una de bronz B. Se marchează amîndouă și, în același timp, se împrumută din asistență două batiste. Mîna stîngă ia pe ascuns o monedă de bronz B', asemănătoare cu B, pe care o păstrează prin palmare.

Se iau în mîna dreaptă cele două monede marcate. Operatorul se preface că le depune în mîna stîngă, dar de fapt nu depune acolo decît moneda de argint A, păstrînd-o pe cea de bronz B, prin palmaj. Mîna stîngă arată de departe cele două monede pe care le are și le depune pe masă.

Mîna dreaptă ia moneda A, constată că este marcată și se face că o depune în batistă, dar în realitate depune acolo moneda B, palmată, și palmează în locul ei moneda A.

Colțurile batistei sînt strînse și un spectator este rugat să le țină, moneda aflîndu-se în interiorul batistei ca într-un sac. Spectatorul o poate pipăi sau o poate ține prin batistă.

Mîna dreaptă ia apoi moneda B', de pe masă, se face că o depune în a doua batistă, în realitate însă o păstrează palmată lăsînd să cadă în batistă moneda A. Batista este încredințată apoi unui alt spectator.

Luînd bagheta, operatorul lasă să-i cadă moneda B', în servantă ; se anunță o „călătorie invizibilă" a monedelor, grație unei pase sau unei formule magice (se lasă să se observe mîinile goale). Spectatorii desfac ei înșiși batistele și scot monedele.

Moneda care dispare din batic

O monedă este depusă de un spectator în centrul unui batic întins pe o masă. Luați colțurile opuse ale baticului anunțînd că veți face un nod în care va fi

Scanned with OKEN Scanner

închisă moneda. Mîinile trag în sens invers de colţurile baticului. Acesta se întinde pe diagonală, creînd un şanţ între cele două colţuri opuse. Una din mîini, fiind puţin mai ridicată decît cealaltă, moneda alunecă pe acest şanţ urmînd panta şi ajunge în mîna aflată mai jos, care o prinde fără să facă mişcarea instinctivă de coborîre în timp ce face nodul. Cînd nodul e desfăcut de spectator, moneda nu se mai găseşte înăuntrul baticului.

Cu toată simplitatea trucului acest tur cere un studiu foarte minuţios, pentru ca spectatorii să nu observe nimic.

Moneda volatilizată la lumînare

Acest tur nu valorează decît prin „boniment". Se anunţă că o monedă supusă unor pase se va topi şi apoi se va volatiliza la flacăra unei lumînări.

Ţinînd moneda în palma dreaptă operatorul se face că o depune în mîna stîngă, dar de fapt o palmează. Mîna dreaptă ia un sfeşnic (fapt care motivează uşoara contracţie a mîinii ce are palmată moneda). Se apropie cealaltă mînă de flacără şi se execută cîteva mişcări cu degetele, ca şi cînd s-ar pulveriza moneda. La sfîrşit, cînd mîna se deschide, moneda s-a „volatilizat".

Turul se termină „reconstituind" moneda topită şi... volatilizată.

Mîna stîngă prinde între degetul mare şi arătător „ceva", ca şi cînd ar lua acest obiect invizibil din flacără ; mîna dreaptă se preface că vine să ia acest minuscul obiect şi slăbeşte palmajul în momentul cînd trece peste mîna stîngă în care moneda cade invizibil.

Simulînd că rotunjeşte o pilulă imaginară între degetul mare şi cel arătător, apoi depunînd acest material în palma stîngă, mîna dreaptă, care este arătată mereu goală spectatorilor, freacă apoi cu

Scanned with OKEN Scanner

vîrful degetelor palma stîngă, pînă cînd „reconstituie“ moneda.

Moneda care dispare sub o carte de joc

Vom descrie acum cîteva tururi care necesită niște preparații prealabile și mici aparate trucate. Dintre cele mai remarcabile, turul cu dispariția monedei sub o carte de joc se execută astfel :

Se acoperă o monedă cu o carte de joc peste care se pune un inel de metal (din acelea care se folosesc la ținerea cheilor) iar în mijlocul lui, un buton. Deasupra se așază în cruce o a doua carte și pe aceasta un inel.

Se îndepărtează apoi cartea superioară, făcînd-o să alunece în sensul lungimii ; cartea inferioară rămîne astfel descoperită, cu inelul și butonul deasupra. Ridicînd-o, nu se mai găsește nici o monedă sub ea ; moneda se află sub cealaltă carte.

Știți care-i explicația ? Inelul superior are atașat de el un fir de păr lung de nouă centimetri, avînd o extremitate fixată pe o monedă cu ajutorul unei picături de ceară. Deplasînd cartea superioară, tragem o dată cu firul și moneda.

Trei monede într-un batic

Din cele trei baticuri care se folosesc în această experiență, două sînt preparate ; într-unul este cusută (sub o bucățică de material asemănător cu baticul) o monedă de 1 leu, în al doilea sînt cusute două monede, una de un leu, alta de 25 bani.

Operatorul se preface că înfășoară în primul batic o monedă de un leu, iar în al doilea o monedă de 25 de bani ; dar în timp ce înfundă mîna în baticuri, reține pe rînd ambele monede prin palmaj.

Scanned with OKEN Scanner

În cel de al treilea batic, nepreparat, operatorul introduce vizibil o monedă de un leu și în același timp dă drumul invizibil celorlalte două monede palmate. Evitînd zgomotul provocat prin ciocnire și răsucind puțin baticul pentru ca monedele să nu sune, se dă acest batic unui spectator.

Se atinge apoi cu bagheta primul batic și se desface, scuturîndu-l; baticul e gol! Mototolindu-l, operatorul îl aruncă pe masă. Se repetă aceeași operație pentru al doilea batic. În sfîrșit, desfăcînd al treilea batic, spectatorul găsește cele trei monede laolaltă.

Moneda care dispare

Turul este foarte cunoscut, dar efectul rămîne remarcabil.

Se așază o monedă într-un batic. La comanda unu, doi, trei !... moneda a dispărut.

Explicația este simplă : între batic și o bucată de țesătură din același material cusută pe el, se ascunde o monedă.

O altă monedă de aceleași dimensiuni este arătată publicului și dată spre examinare. Se așează această monedă în batic și în același timp se palmează. Se întoarce baticul cu colțurile în jos, ținînd de margini moneda cusută în el.

Oricine poate fi chemat să pipăie moneda spre a se convinge că există. Se numără : unu, doi, trei ! Păstrînd curbura spre centru, se scutură baticul ținut de un colț : moneda a dispărut !

O scamatorie cu 3 monede

Prezentați spectatorilor trei baticuri și două farfurii, apoi împrumutați o monedă de 1 leu, una de 25 bani și una de 15 bani.

Scanned with OKEN Scanner

Explicați că monedele acestea au un dezvoltat sentiment de familie așa încît caută totdeauna să-și găsească pe cele mai puternice pentru a se pune sub protecția lor.

Rugați apoi doi spectatori să vină lîngă dv. Unuia îi încredințați moneda de 15 bani, învelită într-unul din baticuri, celuilalt pe cea de 25 bani, iar celui de-al treilea moneda de 1 leu, fiecare înfășurate în cîte un batic.

Luați apoi din mîna primului spectator baticul care conține moneda de 15 bani. Loviți de o farfurie, se aude un sunet, dovadă că moneda se află acolo. Faceți aceeași operație cu al doilea batic. Același efect.

După aceea ordonați monedelor să dispară. După ce ați comandat acest lucru deschideți baticurile ; monedele au dispărut. Ambele, atît cea de 15 bani, cît și cea de 25 bani — au trecut în baticul al 3-lea și se află alături de moneda de 1 leu !

Pentru a evita orice bănuială e bine chiar să marcați monedele.

Acest interesant truc se petrece în felul următor : în colțul unui batic e cusută o monedă de 15 bani, iar în colțul altui batic, una de 25 bani.

Cînd puneți moneda de 15 bani în batic, de fapt înfășurați piesa cusută pentru că pe cea marcată o palmați.

La fel procedați și în al doilea caz, cu moneda de 25 bani.

Luînd apoi baticul al treilea, puneți vizibil în centrul lui moneda de 1 leu și odată cu ea și moneda de 25 și 15 bani, acoperite de prima care fiind mai mare le maschează pe cele mici.

Pentru a evita ca piesele să sune răsuciți ușor baticul.

Scanned with OKEN Scanner

5. La alegere

Împrumutați două monede de 25 bani și două de 1 leu, pe care le marcați în văzul tuturor, ca o garanție că nu vor fi schimbate.

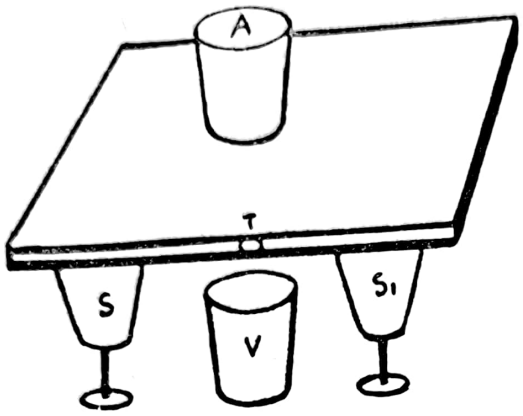

Fig. 16

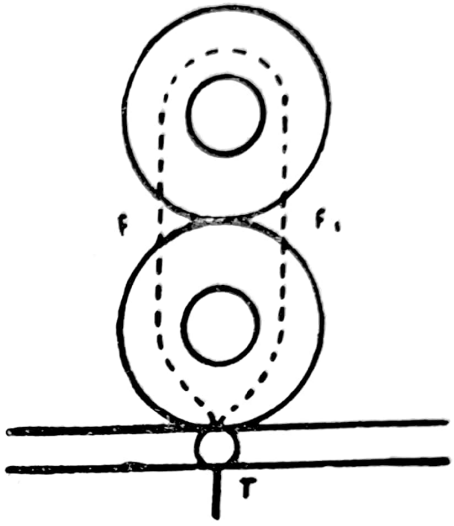

Fig. 17

Introduceți aceste monede într-un pahar fără picior, apoi, prezentînd două pahare cu picior S și S_1, veți încerca să faceți să stea paharul fără picior peste aceste două. Cum nu sînteți siguri de reușită, luați un carton pe care-l așezați peste paharele cu picior : pe acest postament paharul cu monedele poate să stea perfect.

Propuneți apoi spectatorilor ca să treacă monedele din pahar prin carton și să ajungă într-un al patrulea pahar V — aflat dedesubt.

Pentru a complica experiența, întrebați care monede vreți să treacă : cele de 1 leu, sau cele de 25 bani ?

Primind răspunsul cerut, la o comandă dată se aude un zgomot și monedele alese au trecut în paharul V. Le scoateți de acolo și le dați spectatorilor, care recunosc în ele monedele marcate.

Această destul de curioasă experiență nu are decît o mică preparație — e cea a acoperitoarei de

Scanned with OKEN Scanner

carton în care veți așeza un fir negru de ață F F, care formează o buclă și trece în afara acoperitoarei printr-o gaură T.

În buclă veți lipi două bucățele de ceară și pe ele 2 monede de 1 leu.

Figura I reprezintă poziția firului, a celor două bule de ceară și a celor două monede pe fundul acoperitoarei. Operatorul primește cele patru monede împrumutate și le aranjează în așa fel încît să aibă dedesubt monedele mai mari. În timp ce le scutură în mînă, lasă să cadă în pahar pe cele două mici, reținîndu-le prin palmare pe cele două mari. Spectatorii care văd aceste două piese strălucind în pahar nu bănuiesc șmecheria.

Restul turului se înțelege de la sine : acoperitoarea e pusă pe pahare, marginile sale acoperă monedele lipite și firul de ață (monedele atîrnă pe masă) operatorul apucă acest fir și în momentul cînd spune „formula magică" — scutură ușor firul, care va deslipi ceara și va face ca monedele să cadă în pahar.

Luînd acest pahar, care conține monedele marcate, cu mîna dreaptă (în care ține și monedele marcate) le varsă pe cele nemarcate în mîna stîngă și la cerere dă spectatorului monedele marcate.

Dar veți spune dv. — ce se întîmplă dacă spectatorii pretind monedele de 25 bani ? Foarte simplu : le dați pe cele aflate în paharul de sus ! După experiență arătați interiorul cartonului, ridicînd în același timp toate cele patru pahare.

Moneda în paharul de ouă

Prezentați spectatorilor două pahare de ouă — spunîndu-le că întrebuințați aceste două obiecte uzuale, pentru a favoriza certitudinea că nu veți folosi nici trucuri, nici preparații.

Cereți o monedă de 25 bani, pe care o marcați zgîriind-o cu un briceag.

Scanned with OKEN Scanner

Puneţi spre capetele mesei cîte o carte, în dreapta şi în stînga — peste care aşezaţi cîte un pahar de ouă cu gura în jos.

Acoperiţi moneda cu paharul de ouă. La o comandă dată moneda a dispărut de acolo (de sub paharul din stînga, de exemplu) trecînd în partea cealaltă (dreapta) sub paharul aflat pe cartea din acel capăt al mesei.

Singura dificultate de învins pentru a reuşi această experienţă este de a schimba moneda marcată cu o alta pe care o aveţi deja în mînă. Substituirea se face în momentul cînd aşezaţi moneda sub paharul de ouă.

Cele două pahare sînt preparate.

În ambele se găseşte ceară albă ; în unul, ceara se află pînă la jumătate, în celălalt ceara se află pînă aproape de marginea paharului.

Punînd acest din urmă pahar peste monedă, ea se lipeşte de ceară şi în felul acesta dispare de pe masă.

Moneda marcată e introdusă pe ascuns sub celălalt pahar de ouă.

Deşi ceara nu e vizibilă, e mai prudent totuşi să vă feriţi de a întoarce gura paharului spre spectatori. Din acelaşi motiv înlocuiţi paharele preparate cu altele obişnuite atunci cînd experienţa s-a terminat.

Ploaia de bani

Acest tur constă din a prinde din aer monede de 25 bani şi a le depune într-o pălărie.

Trucul e de mare efect însă necesită multă atenţie, o manipulare delicată şi multă obişnuiţă din partea executantului.

Vreau totuşi să vă învăţ acest tur pentru a merita aplauzele spectatorilor dv.

Scanned with OKEN Scanner

Va trebui să faceţi cîteva preparative, apoi să repetaţi, dar pentru aceste eforturi veţi fi răsplătiţi din plin prin satisfacţia pe care o veţi încerca.

Luaţi mai întîi o pălărie tare ; aceasta va fi recipientul pentru toate monedele pe care le veţi „culege“ din aer.

Procuraţi-vă apoi 12 monede de 25 bani pe care le veţi fixa în jurul pălăriei, sub căptuşeală, cu aju-

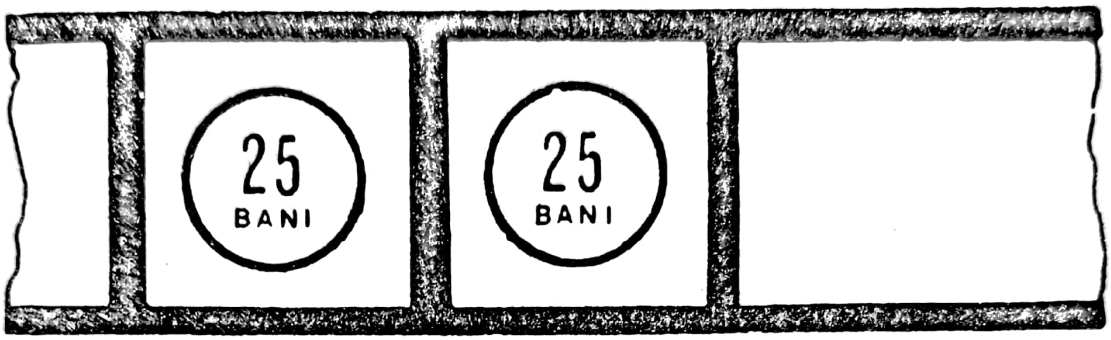

Fig. 18

torul unei fîşii de hîrtie neagră de lărgimea benzii căptuşelii.

Aveţi grijă să lipiţi fîşia aceasta sus, jos şi între fiecare monedă, *dar nu pe monede !*

După aceea luaţi o lumînare şi faceţi în ea o crăpătură care va pătrunde pînă la fitil. Această crăpătură se poate foarte bine face cu un briceag ; în ea veţi introduce o monedă de 25 bani — care nu va putea fi văzută de spectatori.

Mai mult decît atît, veţi fixa monede de 25 bani peste tot, — în spatele mesei, pe spătarul scaunelor sau pe alte obiecte ; e bine să vă fixaţi cîteva şi în interiorul hainei, spre margine.

Astfel echipaţi puteţi începe.

Arătînd mîna goală, vă apropiaţi de lumînare şi scoateţi de acolo o monedă pe care o aruncaţi apoi în pălărie.

„Culegeţi“ apoi altă monedă de pe marginea hainei şi o aruncaţi şi pe aceasta, vizibil, în pălărie.

Scanned with OKEN Scanner

Veţi continua apoi să descoperiţi piesele aranjate dinainte — şi chiar să scoateţi monedele aflate în pălărie.

Graţie acestei stratageme pălăria va conţine pînă la urmă un număr respectabil de monede pe care, la sfîrşit, le veţi vărsa ca o ploaie de argint pe o tavă, în faţa publicului.

Două monede care călătoresc mereu

Împrumutaţi o monedă de 25 bani de la un spectator şi introduceţi apoi această monedă într-o cutie goală de chibrituri.

Depuneţi cutia la vedere pe masă, şi luaţi o bucată de hrîtie care vă va servi să acoperiţi moneda.

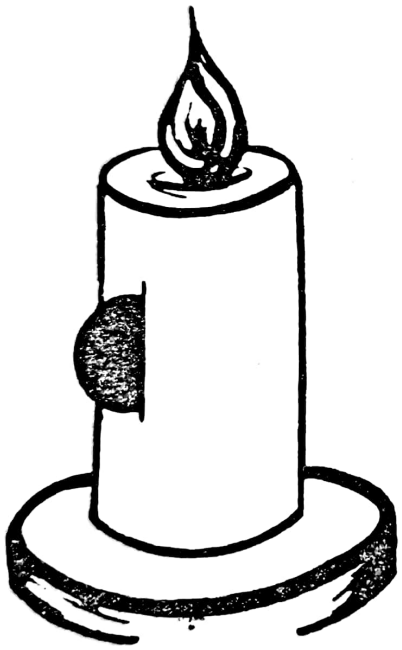

Fig. 19

În acest timp luaţi iar în mînă cutia de chibrituri, dar moneda a dispărut, nu mai sună în interiorul cutiei !

În continuare arătaţi o cutie rotundă (din acelea unde se ţin medicamentele în pilule) care este goală. O închideţi şi ordonaţi monedei dispărute să apară în cutia rotundă.

Imediat ea a apărut în cutie. O scoateţi de acolo şi o arătaţi publicului.

În continuare împachetaţi moneda în ziar şi depuneţi pachetul pe marginea mesei.

Prezentaţi apoi un borcan în care vreţi să introduceţi pachetul în care se află moneda — dar moneda a dispărut din nou — încît mototoliţi hîrtia şi o aruncaţi.

Scanned with OKEN Scanner

Moneda buclucașă dispare mereu !

Pentru a o prinde în sfîrșit luați un cartof obișnuit pe care îl tăiați în două. Mirare ! Moneda este găsită în interiorul cartofului.

Introdusă pe față în borcănaș moneda dispare încă o dată.

Ridicînd o pălărie aflată cu gura în jos pe masă, scoateți din ea moneda și o înapoiați posesorului.

Iată cum se operează această succesiune de dispariții și apariții ale monedei de 25 bani.

Cutia de chibrituri e preparată. În unul din capetele sertărașului faceți cu un briceag o deschizătură încît să permită monedei să treacă prin ea.

Așa cum se vede în figura 20, deschizătura trebuie făcută nu la mijloc ci spre margine — și la nivelul fundului sertărașului, pentru ca moneda să poată ușor aluneca în mînă atunci cînd depuneți cutia pe masă după ce ați scuturat-o.

Pentru a face ca moneda să revină în cutia de medicamente, întrebuințați o cutie cu capac căreia i-ați ridicat fundul.

Moneda a căzut din cutia de chibrituri în mîna stîngă a operatorului ; așezați cutia fără fund pe această mînă, îi ridicați capacul și luați moneda în mînă, prin cutia care la drept vorbind nu este decît un simplu tub !

Pentru a face ca moneda să dispară din pachetul de hîrtie, nimic mai simplu ; luați o bucată de hîrtie de aproximativ 10 cm pe 15 cm, așezați moneda în mijloc și faceți îndoiturile A și B.

Moneda se află deci ca într-un tub.

Făcînd apoi îndoitura C, înclinați hîrtia spre D ; moneda va aluneca și va trece în compartimentul 2.

Strîngeți hîrtia pentru ca ea să nu cadă și faceți apoi îndoitura D. Moneda pare să fi rămas în centrul compartimentului 1, cînd de fapt ea este în îndoitura superioară.

Scanned with OKEN Scanner

Ciocniţi pachetul de masă pentru a face să sune moneda aflată înăuntru, dar la cea mai mică înclinare spre C moneda vă va luneca în mînă.

Pentru ca să o puteţi regăsi în cartof, veţi lua un cartof destul de gros pentru a putea să ascundeţi în

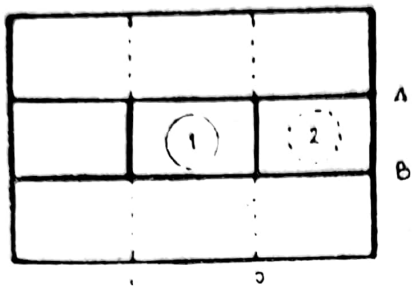

Fig. 20

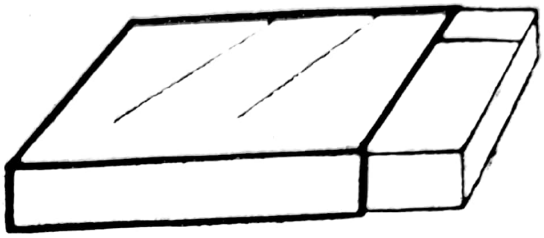

Fig. 21

el moneda. Veţi scobi în el cu un briceag o deschizătură de dimensiunile monedei de 25 de bani. Introduceţi efectiv aici o monedă de 25 bani şi astupaţi cu miez de pîine, pe care veţi avea grijă să-l coloraţi ca să semene cu cartoful.

Dispariţia din borcan este destul de curioasă.

Aşezaţi în faţa publicului pe masă un borcan şi lăsaţi să cadă în mîna dreaptă moneda în acest borcan.

Astfel se prezintă lucrurile în ochii publicului — numai că în realitate ele se petrec altfel.

Debarasîndu-vă de cartof aţi ascuns moneda în mîna stîngă, închizînd mîna dreaptă ca şi cînd ea ar conţine un obiect. Trecînd apoi în spatele mesei, ţinînd mîna dreaptă deasupra borcanului, deschideţi această mînă.

În acelaşi timp, din mîna stîngă lăsaţi să cadă moneda în alt borcan, aşezat dinainte în sertarul pe jumătate deschis al mesei.

Pentru spectator iluzia este completă, moneda a fost introdusă în borcanul vizibil! Aveţi într-un buzunar o altă monedă pentru a o restitui spectatorului care v-a împrumutat-o.

Scanned with OKEN Scanner

O monedă într-un ghem de lînă

Împrumutaţi din asistenţă o monedă de 25 bani, pe care o însemnaţi în faţa tuturor, pentru a putea fi recunoscută.

După aceea împrumutaţi tot din public o batistă în care veţi pune moneda. Încredinţaţi apoi batista unui alt spectator.

Din buzunar se scoate o cutie de chibrituri, care, pe faţă e legată în cruciş cu elastic. În ea se află un mic ghem de lînă.

Apucînd batista aflată la spectator, scamatorul o trage din mîna acestuia ; moneda a dispărut, deşi din batistă nu a căzut nimic. Se arată batista pe ambele feţe.

Spectatorul care ţine în mînă cutia goală de chibrituri este rugat să o scuture ; înăuntru se aude un zgomot provocat de prezenţa unei monede.

Se deschide cutia, se desface ghemul de lînă, unde, spre surprinderea tuturor, va fi găsită moneda însemnată.

Moneda ce trece prin mătase şi hîrtie

Prezentaţi spectatorilor un batic şi un plic. Împrumutaţi din public o monedă de 25 de bani pe care o însemnaţi.

Puneţi moneda în mijlocul baticului şi daţi unui spectator să ţină ambele obiecte. Arătaţi plicul, pentru a se constata că e bine închis şi sigilat şi îl depuneţi apoi pe un scaun.

Luaţi în continuare baticul cu moneda din mîinile spectatorului şi anunţaţi totodată că puteţi face să treacă această monedă prin ţesătura de mătase a baticului şi apoi prin hîrtia plicului, ca să intre în sfîrşit în plicul sigilat. Spre uimirea spectatorilor, acest lucru se şi întîmplă.

Scanned with OKEN Scanner

Iată cum trebuie pregătită experiența :

În colțul unei batiste se coase o monedă de 25 de bani ; se ia apoi un plic, în care, cu ajutorul unui mic briceag, facem o deschizătură de 3 cm, unde vom introduce două fîșii de hîrtie. (fig. 16).

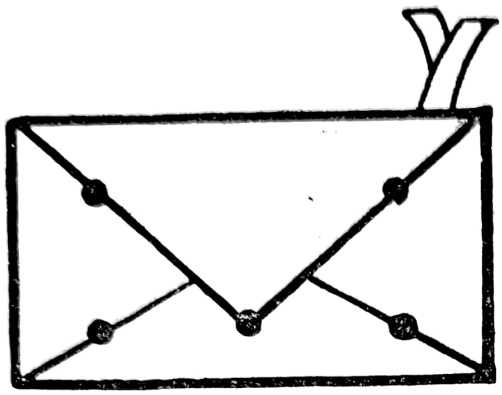

Fig. 22

Aceste fîșii ies din plic cu aproximativ 2—3 cm. Ele se află acolo pentru a putea permite să se introducă rapid moneda în plic.

Arătînd publicului baticul, aveți grijă să nu lăsați să atîrne colțul unde se găsește moneda ; de asemenea, țineți plicul în așa fel încît să ascundeți fîșiile cu mîna.

Luînd din public moneda marcată, vă prefaceți că o puneți în batic, dar în realitate o palmați (o ascundeți în palmă).

Luați apoi plicul și, arătînd că e bine sigilat, în timp ce îl depuneți pe scaun introduceți moneda în el, printre cele două benzi de hîrtie care atîrnă într-un colț.

Cînd deschideți plicul cu un briceag, prelungiți deschiderea inițială de 3 cm ; astfel nu mai rămîne nici o urmă din pregătirile făcute anterior și puteți da plicul la control.

Moneda din ciorap

Puneți vizibil o monedă de un leu într-un ciorap obișnuit și legați apoi gura ciorapului.

Dați cuiva din asistență să examineze ciorapul și, după ce ați legat vîrful acestuia cu o sfoară deasu-

Scanned with OKEN Scanner

pra monedei, pentru a o face aparentă, acoperiți totul cu o pălărie ; apoi anunțați că moneda a ieșit din ciorap și o aveți în mînă.

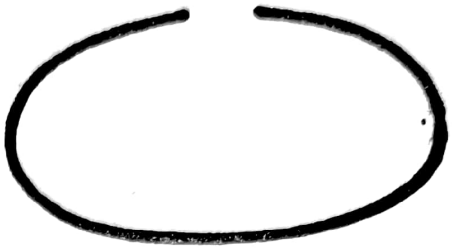

Fig. 23

Pentru a reuși acest tur introduceți mai întîi moneda în ciorap, apoi o scoateți de acolo ca din întîmplare. În momentul cînd vreți din nou s-o vîrîți în ciorap, o rețineți prin palmaj și introduceți în locul ei o sîrmă îndoită care are forma monedei.

Fig. 24

În timp ce ciorapul se află sub pălărie, această sîrmă e scoasă prin țesătura ciorapului și împalmată, iar moneda care se află în palmă e lăsată să cadă jos.

Monedele călătoare

Împrumutați patru monede de cîte 25 de bani, pe care le aruncați în aer ; spre marea uimire a spectatorilor, cele patru monede vor cădea în aceeași clipă într-o vază de cristal ermetic închisă.

Iată explicația : vasul care servește la această experiență are forma unui glob și este prevăzut cu un picior de cristal. Gîtul acestui glob are înălțimea unei monede de 25 de bani și, cum nu este șlefuit, lipsa sa de transparență împiedică să se vadă din afară patru monede de acest fel, aflate în picioare

Scanned with OKEN Scanner

în interiorul gîtului și sprijinite pe un fir de sîrmă care trece prin două găuri făcute la baza gîtului.

De firul de sîrmă e agățat un fir negru, care ajunge în mîna operatorului.

În momentul cînd acesta escamotează monedele, făcîndu-se că le aruncă în aer, o smucitură dată firului degajează micul triunghi și monedele aflate în gîtul globului cad în interiorul acestuia.

Moneda care traversează masa

Operatorul pune pe masă într-o farfurie o monedă de 25 de bani, pe care o acoperă cu o batistă. După cîteva clipe moneda traversează masa și apare într-un pahar, ținut sub masă.

Explicația trucului este următoarea :

În timp ce acoperiți moneda cu batista o rețineți prin palmaj, substituind-o cu o altă monedă, asemănătoare, agățată de un fir de ață care la un capăt se termină cu un cîrlig. (Vezi figura 25).

Acul e agățat sub batistă, mîna stîngă a operatorului e depărtată cu cîțiva centimetri deasupra

Fig. 25

mesei. Moneda e substituită, forma ei se vede desenîndu-se prin batistă — în timp ce cu mîna dreaptă ține sub masă prima monedă, pe marginea unui pahar (vezi figura 26).

Scanned with OKEN Scanner

Succesiv sînt lăsate să cadă moneda din mîna stîngă în farfuria aflată pe masă și cea din mîna dreaptă, în paharul de sub masă.

Spectatorii, auzind simultan zgomotul monedei în pahar și în farfurie își vor imagina, foarte natu-

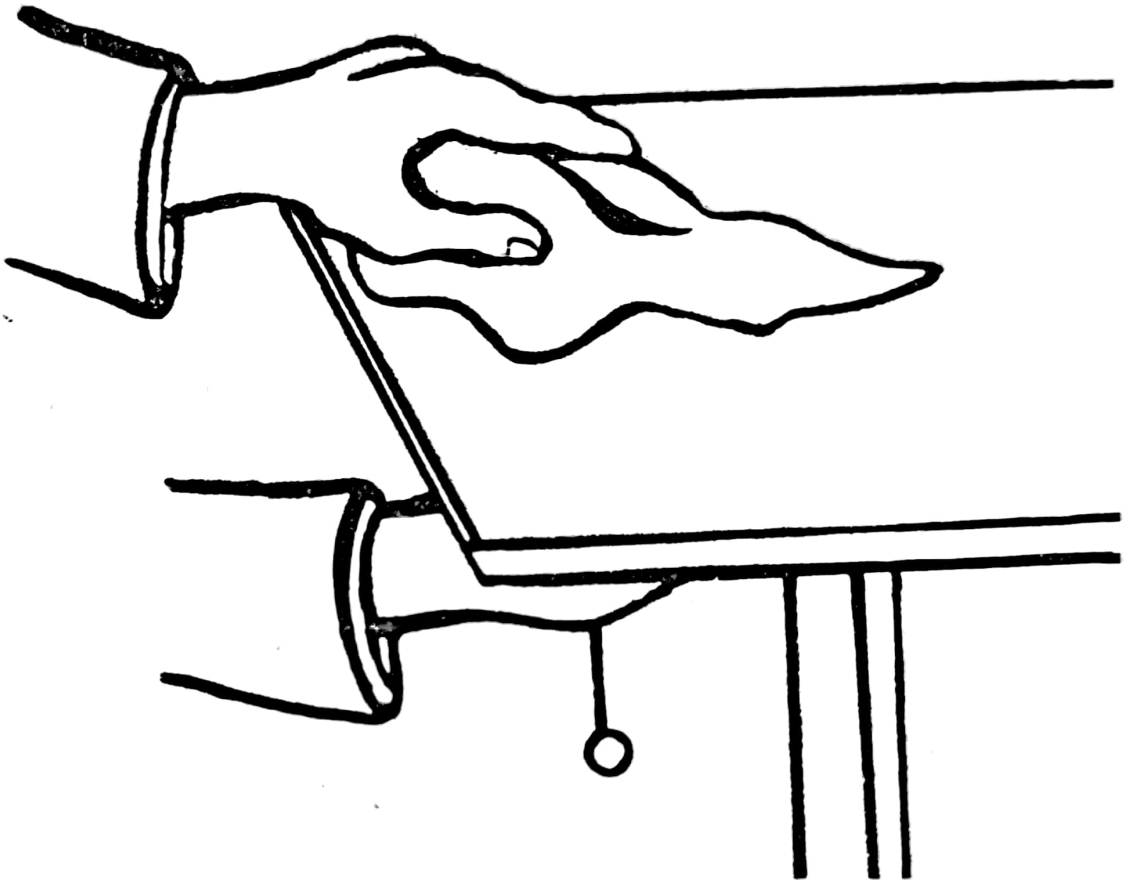

Fig. 26

ral, că e vorba de aceeași monedă care a traversat farfuria și masa pentru a cădea apoi în... pahar.

Se ia apoi batista, se scutură, pentru a se arăta că în farfurie nu se află nimic.

Batista se retrage cu multă grijă, evitîndu-se ca moneda să sune încă o dată în farfurie — și e arătată publicului cu o față, pentru a ascunde moneda atașată cu firul cu cîrlig care atîrnă în spate.

Scanned with OKEN Scanner

BILELE

Bila și cochilia

Bilele au servit în scamatorie încă din antichitate. Multă vreme s-au folosit bilele de sticlă. Astăzi ele sînt confecționate din lemn sau material plastic, de dimensiuni și greutăți mici (55 mm în diametru). Cele din celuloid prezintă dezavantajul că fiind prea ușoare aderă greu la mînă și nu scot nici un sunet la ciocnire, care să dovedească rigiditatea lor.

Cochilia, o calotă sferică, folosită de puțină vreme în prestidigitație, este un accesoriu foarte prețios.

Ea se aplică foarte ușor pe o bilă de aceeași culoare acoperind-o pe jumătate și se desprinde de ea tot atît de ușor și imperceptibil. Cochiliile se fac din lemn, metal sau din celuloid. Cele din urmă fiind deformabile nu sînt practice. O perfecțiune adusă cochiliilor este *limbul,* care-i prelungește una din margini și care permite chiar palmarea ei prin ciupire, cu palma perfect plată.

În cele ce urmează vom studia manipulările bilelor iar apoi vom descrie cîteva tururi cu bile. Menționăm în treacăt că manipulările de bile se aseamănă mult cu cele ale monedelor.

Bilele cu diametrul de numai cîțiva centimetri nu pot fi ținute decît prin palmaj propriu-zis. Cochilia, care la partea ei deschisă are conturul unei monede, se pretează la țineri mai variate ; este de altfel și mai puțin grea decît bilele.

Palmajul în scobitura mîinii, prin strîngerea între tenar și hipotenar, este din toate punctele de vedere comparabil cu palmajul monedelor. Numai

Scanned with OKEN Scanner

că bila, lipsită de marginile pe care le are moneda și mai grea decît aceasta, dă puțină „priză" și are tendința de a scăpa din mînă. Umiditatea ca și uscăciunea pielei palmei trebuie evitate. O picătură de glicerină pusă în palmă ajută la aderarea bilei.

Cochilia, dimpotrivă, este ușor de ținut în diverse forme de palmaj, ca și moneda, mai ales dacă are și un mic limb. Publicului îi va fi prezentat numai fața ei convexă și vopsită, care dă impresia unei bile pline.

Dispariția prin prize simulate

Toate disparițiile de bile sînt făcute prin pură adresă, fără nici un accesoriu.

Este vorba de a simula prinderea cu o mînă a unei bile prezentate vizibil celeilalte mîini ; aceasta o păstrează palmată în spatele măștii formate de prima mînă.

Bila poate fi făcută să „dispară" în mai multe feluri :

1. Bila este ținută între vîrful degetului mare și al mijlociului de la mîna stîngă. Se apropie mîna dreaptă cu degetul mare larg deschis. Aceasta se închide ca și cînd ar fi primit bila, care în realitate alunecă, mascată de degetele mîinii stîngi și drepte apropiate prin vîrfuri, spre scobitura mîinii stîngi (fig. 27 ; 28).

Ca și în cazul monedelor, mîna nu trebuie să facă nici o mișcare reflexă atunci cînd primește bila ; de asemenea, privirea operatorului nu trebuie să urmărească mîna care operează.

2. O altă metodă folosește dispariția bilei pornind din poziția degetelor unite prin extremitățile lor într-un con cu vîrful în sus.

Cealaltă mînă, dreapta, plasează bila pe acest vîrf, apoi vine larg deschisă într-un plan vertical să se interpună între ea și public pentru a o înconjura, a o apuca și a o lua.

Scanned with OKEN Scanner

Degetele mîinii stîngi se desfac pentru a lăsa bila să cadă în scobitura mîinii respective, unde rămîne palmată.

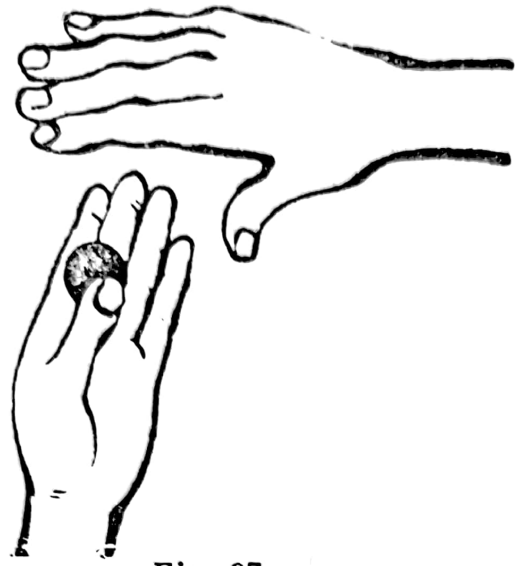

Fig. 27

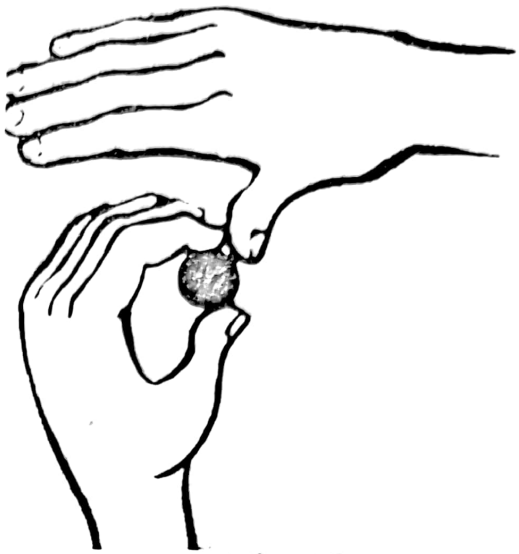

Fig. 28

Mîna dreaptă se strînge și pare că a luat bila. Se ridică apoi urmărită de privirile operatorului și arătată de degetul indice al mîinii stîngi (fig. 29).

Fig. 29

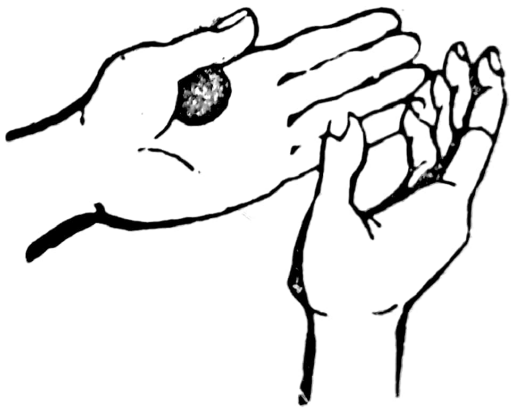

Fig. 30

3. Alteori bila se așază deasupra pumnului strîns, acesta servindu-i drept suport. Cealaltă mînă vine să se plaseze într-un plan vertical, între bilă și public (această pasă se execută cu indiferență simulată).

În spatele acestui perete, mîna care ține bila se deschide, permițîndu-i să cadă în interiorul pumnului, unde este oprită de degetul mic. Acest procedeu dă foarte bine iluzia dispariției (fig. 30).

Scanned with OKEN Scanner

Dispariţii prin depozite simulate

Dispariţiile acestea se pot face şi ele în diferite moduri :

1. Mîna dreaptă ţine bila între degetul mare, pe de o parte, şi vîrful celorlalte patru degete, pe de altă parte. Arătătorul şi degetul mic strîng două puncte diametral opuse, în aşa fel încît reţin bila.

Se duce bila vizibil spre scobitura palmei stîngi ca şi cînd s-ar depune acolo. La adăpostul pe care-l face mîna dreaptă în decursul acestei pase, ea prinde bila şi o palmează. Mîna stîngă se închide, simulînd depunerea bilei ; e urmărită cu privirea operatorului.

2. Se ţine bila între police şi capătul primelor două degete ; se duce la gură, care se deschide şi se simulează introducerea ei acolo. În spatele degetelor bila lunecă de-a lungul palmei care o prinde uşor, întrucît bărbia opreşte căderea ei.

Limba umflă în interior un obraz, care este arătat cu degetul mîinii încărcate. Se simulează înghiţirea, apoi, după un joc de scenă voit, se scoate bila de undeva din veston.

3. Bascula este un mod de dispariţie a bilei prin „depozitare“ momentană reală urmată de o „reluare“ :

Mîna dreaptă ţine bila între vîrful degetului mare şi al mijlociului, la vederea publicului aflat în dreapta. Se lungeşte paralel cu asistenţa mîna stîngă, cu cele patru degete unite şi întinse orizontal, palma fiind în planul vertical. Mîna dreaptă aduce bila în contact cu această palmă, fără s-o depună.

În acest moment o jumătate de rotire rapidă a încheieturii stîngi întoarce mîna stîngă cu degetul mare în jos şi cu partea dorsală a ei spre public. Degetele se închid pe jumătate ca şi cînd ar prinde

Scanned with OKEN Scanner

bila. Dar aceasta nu este luată ; chiar în momentul cînd mîna stîngă se rotește, cu degetul mare în jos, mascînd-o, bila este lăsată să cadă în palma dreaptă. Degetul gros al mîinii stîngi o oprește din cădere și o ajută să-și ia locul corect în palmaj.

Fig. 31

În același timp încheietura dreaptă a efectuat o ușoară mișcare, de rotație în sus, așa fel încît mîna dreaptă nu e văzută de spectatori decît pe partea ei dorsală (fig. 31). Spre a dezorienta, privirea executantului se îndreaptă spre mîna stîngă care se depărtează, ridicîndu-se.

Aruncări simulate

Operatorul se poate preface că aruncă o bilă, fie în cealaltă mînă, fie în aer, fie într-o pălărie. Și operația aceasta se poate face în mai multe feluri :

1. Mîna stîngă se așază cu degetul mare în jos, deschisă, fiind văzută de public pe partea ei dorsală. Mîna dreaptă se așază la 20—30 cm sub ea, lansează vertical bila pe care mîna stîngă o prinde, închizîndu-se îndată ce aceasta ajunge la înălțimea ei. După ce s-a repetat încă o dată această aruncare, a treia oară mîna dreaptă palmează bila în timpul mișcării ascendente iar cealaltă mînă se închide, apoi se depărtează ca și cînd ea ar fi luat bila. Ca de obicei această mînă își va mișca degetele, părînd că pulverizează bila și apoi se deschide.

2. Manevra cea mai simplă este aceea de a-ți face elan o dată sau de două ori pentru a arunca bila în

Scanned with OKEN Scanner

aer, apoi la ultimul recul, care precede aruncarea definitivă, se trece bila în palmaj. În acest caz, dosul mîinii este vizibil publicului.

3. Depozitarea simulată a bilei în pălărie sau în orice alt recipient opac este procedeul cel mai ușor ; aici nefiind vorba de o lansare propriu-zisă, operatorul are destul timp, la adăpostul pereților pălăriei, să palmeze corect bila.

Schimbarea culorilor

Efectul produs prin substituirea unei bile albe cu una colorată este surprinzător și derutant în același timp. Vom descrie cîteva procedee :

1. Este vorba de a face să dispară o bilă colorată prezentată vizibil, în timp ce o altă bilă se află palmată secret.

Una din mîini ține deci palmată în secret o bilă, roșie de pildă. Cealaltă prezintă publicului o bilă albă, pe care o păstrează.

Se execută o dată sau de două ori răsucirea corpului spre dreapta, apoi spre stînga, cu alunecarea concomitentă a mîinilor. Degetele fiecărei mîini, rostogolesc în mod alternativ bila albă, de la încheietură pînă în vîrful palmei, fără a executa palmajul.

După ce s-a arătat astfel în amîndouă mîinile bila pe toate fețele, operatorul se mai răsucește o dată cu corpul, alunecînd mîinile, dar de astă dată, în momentul cînd palmele se află în față, mîna care ține bila albă o păstrează palmată și trage în trecere bila roșie, pe care cealaltă mînă o eliberează. (fig. 32, a, b).

Această schimbare este destul de ușoară. Bila roșie este plimbată prin alunecarea degetelor, de două—trei ori, de la un capăt la altul al fiecărei

Scanned with OKEN Scanner

mîini, așa cum fusese plimbată și bila albă mai înainte.

2. Un alt procedeu de schimbare a bilelor colorate constă în folosirea unei cochilii palmate, care reține bila colorată. Cochilia se palmează, fapt care

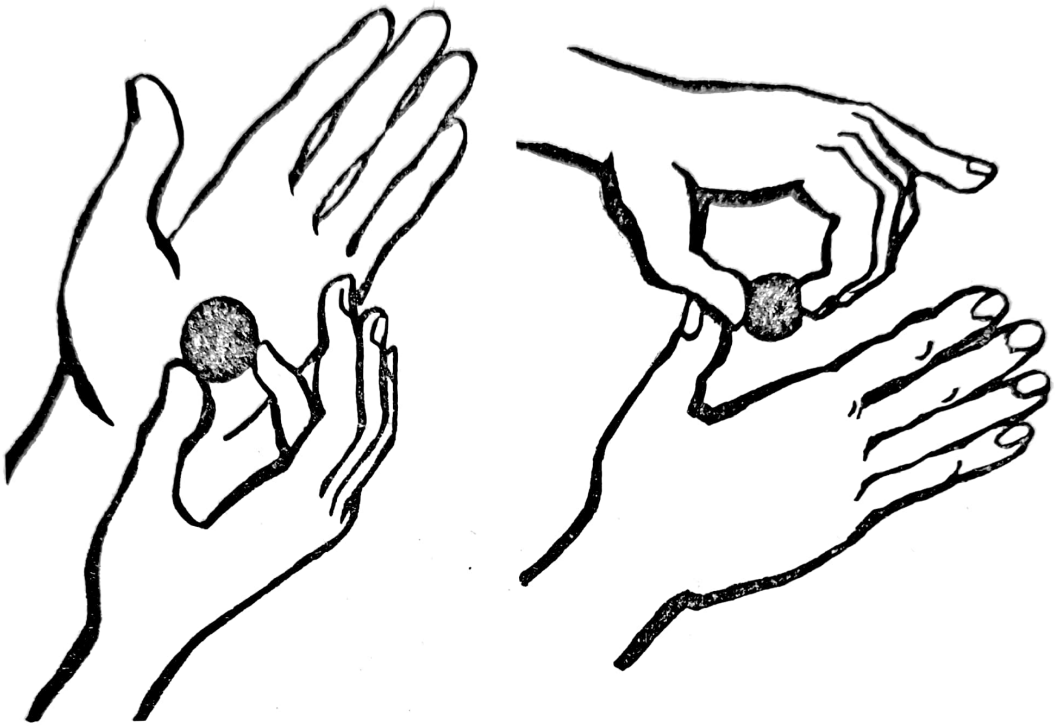

a b

Fig. 32

lasă vizibilă bila de o altă culoare pe care ea o va acoperi. Dacă publicul este în dreapta, bila cu cochilia se va afla în mîna stîngă, în furca formată de degetul mare și arătător, îndoite puțin, lăsînd cochilia vizibilă.

Mîna dreaptă (după ce e arătată goală) trece de cîteva ori orizontal, cu palma, prin fața mîinii stîngi și ultima dată, în trecere, ia și cochiliile. Apoi această mînă cade de-a lungul coapsei, în timp ce corpul se răsucește spre dreapta, întinzînd cu brațul bila spre examinare spectatorilor. Scăpată de sub observație, mîna dreaptă poate depune ușor cochilia în servantă.

Scanned with OKEN Scanner

Bila înghiţită

Vom descrie acum un mic scheci comic, pe care, desigur, mulţi l-aţi văzut prin bîlciuri.

Un asistent al scamatorului are un ou (sau o bilă) pe care-l ţine în gură, aceasta fiind perfect închisă. În cursul unei scene în care i se reproşează că nu a cumpărat ouă pentru spectacol, scamatorul dă asistentului o palmă uşoară pe ceafă. Cu o tresărire, acesta deschide gura aşa ca oul (sau bila) să apară între buze. Scamatorul care are palmat un ou (sau o bilă) întinde mîna spre gura asistentului pentru a-i lua oul (sau bila).

Mîna lui maschează pentru o clipă gura asistentului ; acesta închide gura, acoperind oul (sau bila) pe care îl păstrează mai departe, în timp ce scamatorul prezentînd oul palmat pe care pare că l-a scos din gura asistentului, se preface că îl depune într-o pălărie ; în realitate îl reţine mai departe prin palmaj şi reia operaţia.

Pentru uşurinţa execuţiei oul sau bila folosite de asistent sînt scobite, în aşa fel ca limba să-şi poată face loc fără greutate în scobitura lui. De obicei se foloseşte o cochilie.

Foiţa de ţigară schimbată în ou

Iată acum descrierea unui truc ingenios şi de mare efect.

Se împrumută din asistenţă o foiţă de ţigară, se mototoleşte, făcîndu-se din ea o bilă mică, care se aşează apoi pe un evantai. Mişcînd evantaiul ţinut orizontal, cocoloşul de hîrtie sare continuu şi se umflă din ce în ce, pînă devine un ou, care este apoi prezentat publicului.

Iată cum se petrec lucrurile. Foiţa de ţigară luată din public este schimbată cu uşurinţă cu una ana-

Scanned with OKEN Scanner

loagă, formată din foița inferioară a unui ou (nu prea proaspăt), căruia i s-a dizolvat coaja ținîndu-l în acid acetic. Golit de conținut, spălat și în sfîrșit păstrat cîtva timp în alcool amestecat cu apă el poate fi folosit în experiența noastră.

Această foiță făcută cocoloș se va umfla puțin cîte puțin, singură, cînd va fi săltată pe evantai. Ajungînd la volumul și forma unui ou, mîna operatorului (care ține palmat un ou adevărat) o turtește, ascunzînd-o în spatele oului care este arătat publicului.

Dispariția bilei de sub pahar

Într-un pahar se introduce o bilă. În jurul paharului se pun două cilindre concentrice din carton, confecționate în fața publicului. La o comandă dată se ridică pe rînd cartoanele și se constată că bila a dispărut. Se dă totul la examinat fără ca spectatorii să poată descoperi vreo preparație.

Care este explicația acestei dispariții ? Bila este prinsă cu un fir negru, subțire, lung de 30 cm și terminat printr-o bucată de plumb găurit. Se dă la examinat o bilă oarecare și apoi se face substituirea.

Se pune bila în pahar, cu firul atîrnînd în afară. Se introduce apoi paharul, de sus în jos și puțin oblic, într-un cilindru de carton, care se află într-un alt cilindru exterior, obișnuit. Ambele cilindre, absolut obișnuite, se dau la examinat în public.

Firul cu plumb trece peste marginea superioară a cilindrelor, atîrnînd pe peretele cilindrului exterior, pe fața nevăzută de public.

Pentru a justifica felul în care se introduce paharul în cilindru (în loc de a pune cilindrele peste pahar) spuneți că voiți ca el împreună cu conținutul să fie văzut pînă în ultimul moment.

Scanned with OKEN Scanner

Ridicînd cilindrul exterior, unul dintre degete se așează pe fir. Bila este astfel ridicată cu primul cilindru, care este așezat apoi pe măsuță, exact deasupra unei trape, unde lăsați să cadă bila și firul de plumb.

Scoțînd și celălalt cilindru, apare paharul gol. Se pot da spre examinare și cilindrele și paharul.

Dispariția unei bile dintr-o pălărie

Operatorul dă spre examinare în public o bilă de lemn cu diametrul de 5—6 cm și un batic (pe care îl poate împrumuta din sală). Cere apoi din asistență o pălărie cu calota mai mare. O așază pe masă cu gura în sus și depune în ea, vizibil, bila. Acoperă apoi totul cu baticul.

Ridicînd baticul, bila a dispărut.

Procedeul este simplu. Cît stă baticul la control în sală, bila care a fost examinată de public este depusă în servantă și înlocuită pe ascuns cu o alta asemănătoare, dar fixată la capăt cu un fir negru, rezistent, de 42—45 cm lungime, prins de nasturele hainei operatorului. (Această bilă se ține ascunsă într-un buzunăraș secret).

Odată bila introdusă în pălărie, aceasta se apleacă spre spectatori, ca să se vadă că bila este înăuntru. Firul trece între degetul mare și arătătorul mîinii care ține pălăria. În timp ce se acoperă pălăria cu baticul, ca să se mascheze mîna ce ține pălăria, se mișcă puțin corpul în așa fel, încît, trăgîndu-se firul, bila să se ridice și să ajungă în mîna operatorului.

Acum e ușor de depus în servantă, rupînd firul de ață.

Scanned with OKEN Scanner

BATICURILE

Întrebuințarea în prestidigitație a baticurilor sau a batistelor este foarte veche. Totuși, pînă în secolul trecut ele erau folosite doar ca un accesoriu ; pentru a învеli o monedă, un ou, care urmau să dispară, pentru a acoperi un pahar etc.

Din cauza culorilor variate baticurile sînt de efect în iluzionism, dar din punct de vedere tehnic ele prezintă particularitatea că nu se pretează decît la palmaj, în diferite variante.

În tururile de iluzionism se întrebuințează mai ales baticuri din mătase pură, elastice, uniform colorate, mari de 25—30 cm. Baticurile triunghiulare ținute de unul din colțuri par baticuri complete. Iată tururile ce se pot face cu baticurile : apariții și multiplicări, dispariții, schimbări de culori și transformări.

Alungirea aparentă a unui batic

Acest tur poate constitui o bună introducere la un număr de baticuri.

Baticul este apucat cu degetul mare şi arătătorul fiecărei mîini, de două colţuri opuse, capetele fiind mascate de degetele reunite.

Se rulează baticul, în același timp în care mîinile se depărtează puțin una de alta, se apropie, iar se depărtează, de mai multe ori și progresiv.

În acest tur, mimica generală (ridicînd puțin cîte puțin și depărtînd din ce în ce coatele) dă iluzia că mîinile se depărtează și că baticul se alungește.

Scanned with OKEN Scanner

Nodul care dispare

O extremitate a baticului A este ținută între degetul arătător și mijlociul mîinii drepte. Mîna stîngă ia capătul B cu degetul mare și arătător,

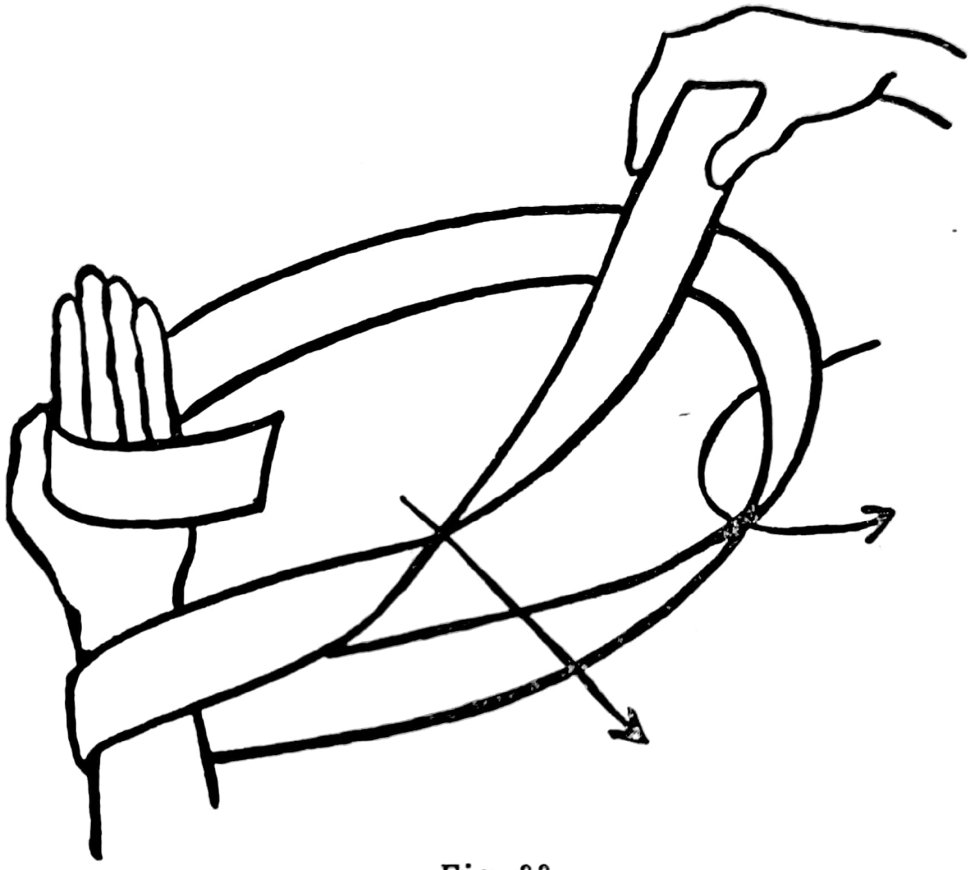

Fig. 33

încrucișîndu-se pe A ca pentru a face un nod. Părăsind capătul B, degetul mare și arătătorul stînd intră în centrul buclei formate, de sus în jos, spre capătul A. Îl apucă și-l trage prin buclă, spre corp. În același timp, mijlociul drept se îndoaie și împiedică să se desfacă bucla care se strînge, fiind scos cînd nodul e complet strîns.

De la distanță se creează iluzia că este vorba de un nod veritabil, dar terminînd de tras de A, acest pseudonod în loc să se strîngă dispare.

Turul trebuie executat cu o mișcare continuă, fără grabă.

Scanned with OKEN Scanner

Dispariţia unui batic

Se ia un colţ al baticului între palme. Frecînd circular şi pe lat una de alta palmele, ele atrag puţin cîte puţin baticul, transformîndu-l într-un ghemotoc circular.

Sub această formă, baticul se păstrează prin palmare. Mîna care îl ţine (dreapta) se face că îl depune în cealaltă, care se lasă puţin în jos şi se închide ; apoi se ridică, urmărită atent cu ochii. Mîna stîngă execută mişcarea de pulverizare a baticului, în care degetele se deschid încet unul după altul.

În acest timp, prefăcîndu-se că ia bagheta, mîna cealaltă depune în servantă, pe ascuns şi fără grabă, baticul palmat.

Baticul se transformă într-o cutie de chibrituri

În acest tur este nevoie de o cutie de chibrituri trucată. Vom descrie aici un model :

Cutia de chibrituri este despărţită de-a latul în două compartimente, fiecare cu deschizătura lor. Două acoperitoare identice îmbracă cutia pînă la jumătate. Într-un compartiment sînt beţe de chibrituri aranjate trucat şi lipite, iar în celălalt intră un batic de voal.

În cursul „boniment"-ului se arată chibriturile, deschizînd cutia în partea în care se află ele. Întorcînd cutia, se arată acelaşi compartiment, de partea cealaltă. Bineînţeles, o astfel de cutie nu se poate da spre examinare în public.

Experienţa se face avînd palmată în mîna dreaptă cutia trucată. Baticul este introdus încet în compartimentul liber, după care se arată cutia de chibrituri în care „s-a transformat" baticul.

Scanned with OKEN Scanner

Turul se poate executa și invers, transformînd cutia în batic.

Țigara aprinsă și pusă în batic

Așezăm un batic peste pumnul stîng pe jumătate închis, cu deschiderea în sus, iar partea dorsală spre public. Mîna dreaptă introduce centrul baticului, cu vîrful degetului arătător în deschizătura pumnului stîng. Degetul trebuie prevăzut cu un „deget fals", care vine peste el ca un degetar, imitînd o falangă a degetului. Acesta conține în interior puțină hîrtie nitrată. Înfundînd în pumn baticul, se lasă acolo și degetarul. În el se introduce țigara aprinsă, cu focul în jos. Izbucnește imediat o flacără mare. Toată lumea va crede că baticul a fost ars în centru.

Prefăcîndu-vă că înfundați baticul, cînd scoateți degetul scoateți și degetarul. Țigara împiedică degetarul să intre bine, dar publicul nu are timp să observe acest lucru, căci, luînd rapid baticul de capete, îl întindeți vertical arătînd că este intact și gol.

Repunîndu-l pe masă vă debarasați ușor și de degetar.

Baticul rătăcitor

Prezentați mai întîi o foaie de hîrtie albă, destul de mare, din care faceți un cornet lung de cel puțin 30 cm și fixat la un capăt cu o clamă ca să nu se desfacă.

Arătați de asemenea un plic mare ; deschideți-l spre a dovedi că e gol, apoi prezentați un batic de o culoare vie.

Introduceți baticul în plic și închideți plicul.

Luînd apoi cornetul îl arătați publicului pentru ca acesta să se poată convinge că punga e goală și

Scanned with OKEN Scanner

că nu e vorba de nici o iluzie la mijloc. Introduceţi bagheta pînă în fundul pungii. Aşezaţi plicul cu baticul într-un capăt al mesei, iar punga în celălalt capăt.

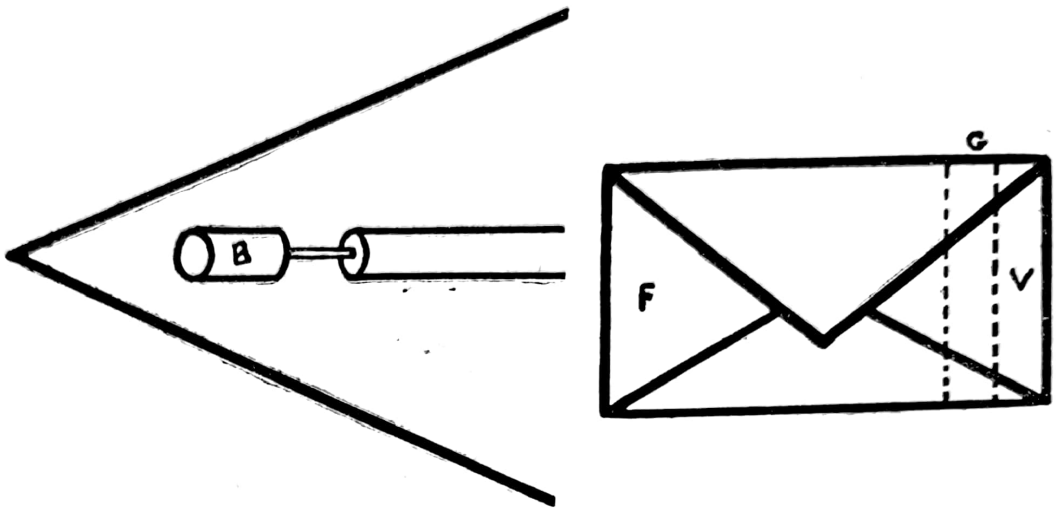

Fig. 34

La o comandă dată, baticul dispare din plic şi trece în pungă, de unde îl scoateţi şi-l arătaţi spectatorilor. Iată cum se procedează :

Se iau două plicuri de acelaşi format şi se lipesc la spate. Cu ajutorul unei benzi de hîrtie se gumează o porţiune din interiorul unuia din plicuri — spre un capăt — aşa cum e indicat prin puncte în fig. 34.

Deschideţi acest plic şi introduceţi baticul în interiorul lui, avînd grijă să împingeţi baticul spre compartimentul V. Lipind apoi plicul, lipiţi şi banda gumată, astfel încît baticul să se afle la adăpost în compartimentul V.

Pentru a dovedi că baticul a dispărut, deschideţi plicul celălalt, care se află lipit pe spatele primului plic, arătînd interiorul lui gol.

Rupeţi în continuare plicul, urmînd întîi linia lui gumată, apoi partea F, în mai multe bucăţi şi mototoliţi totul, aruncînd rămăşiţele departe de dvs.

Să vedem acum ce se petrece cu cornetul. Punga nu este de loc trucată. Bagheta însă are calităţi spe-

Scanned with OKEN Scanner

ciale : e un tub din metal vopsit, înfășurat în hîrtie lucioasă. La fiecare capăt al baghetei se găsește un dop. Unul din aceste dopuri e mobil și legat de extremitatea unui batic asemănător cu cel introdus în plic. Baticul legat de dopul mobil B e ascuns în baghetă. Cînd bagheta e introdusă în cornet pentru a arăta că acesta nu conține nimic, operatorul strînge între degete, prin hîrtia pungii, dopul B. Cînd bagheta e retrasă, baticul cu dopul B rămîn în cornet, de unde operatorul scoate baticul la momentul potrivit.

În general, în iluzionism se folosesc baticuri mici de diferite dimensiuni, dar mai cu seamă într-o experiență ca aceasta baticurile trebuie să nu fie de loc voluminoase.

Ca fulgul în vînt...!

În această amuzantă experiență veți arăta cît de ușoare sînt baticurile și cît de ușor pot ele să zboare, să dispară și să apară.

Accesoriile de care vă serviți sînt mai întîi o farfurie și apoi două pălării.

Se așază farfuria pe masă, la vedere, apoi o pălărie, la dreapta, iar cealaltă pălărie la stînga.

Dar pentru desfășurarea experienței e nevoie și de două baticuri — pe care nu le aveți.

Plasînd un scaun în fața mesei se așază pe el un ziar, iar peste ziar se pune farfuria cu gura în jos.

Ridicînd după cîteva clipe farfuria, sub ea au apărut două baticuri, unul albastru și unul roșu.

Cu aceste două baticuri urmează acum să demonstrați mobilitatea obiectelor din mătase.

Se rupe ziarul aflat pe scaun în două bucăți cu care se împachetează separat cele două baticuri.

În continuare, pachetul care conține baticul albastru e introdus în pălăria din dreapta, iar pachetul cu baticul roșu în pălăria din stînga.

Scanned with OKEN Scanner

La o comandă dată baticurile și-au schimbat locul : se scoate din pălăria dreaptă pachetul care conține baticul roșu, iar din cealaltă baticul albastru.

Se arată pălăriile goale.

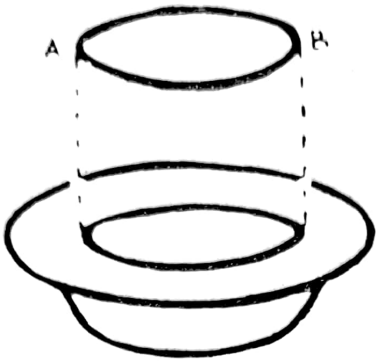

Fig. 35

Pentru a realiza acest truc e nevoie să vă procurați patru baticuri, două roșii și două albastre și să trucați farfuria în felul următor : decupați dintr-o tablă de zinc sau din carton un cerc exact cu diametrul părții scobite a farfurie pe care o folosiți.

Acest cerc este reprezentat în A—B.

Colorați acest fund fals cu o culoare de ulei potrivită cu nuanța farfuriei apoi lipiți pe spatele lui hîrtie de ziar.

Înainte de a începe plasați un batic roșu și unul albastru în fundul farfuriei, apoi, acoperind cu fundul fals ascundeți baticurile vederii spectatorilor.

Puteți prezenta farfuria și să gesticulați cu ea, să o întoarceți ; repuneți apoi farfuria pe masă.

Mai tîrziu o veți lua în același fel și cînd întoarceți pe ziarul aflat pe scaun, fundul fals va cădea pe ziar devenind invizibil pentru spectatori, mai ales dacă aveți grijă să nu lăsați ziarul pe plat ci să-i faceți niște pliuri care vor disimula grosimea discului.

Pe de altă parte, ați înfășurat un batic roșu în hîrtie de ziar, și un batic albastru în altă bucată de hîrtie dar făcînd pachetele acestea veți avea grijă să le faceți mai mari decît diametrul pălăriei. Le introduceți acolo forțat și aveți grijă să le mascați sub căptușeală.

În acest fel, cînd veți întoarce pălăria cu gura în jos, ele nu vor cădea, dînd impresia spectatorilor că au dispărut din pălărie sau că în orice caz nu mai sînt acolo.

Scanned with OKEN Scanner

Se înţelege de la sine că veţi avea grijă să introduceţi pachetul albastru în pălăria unde se găseşte baticul roşu şi viceversa. Dacă vă încurcaţi aici experienţa va eşua.

Un batic, o monedă şi păhărel

Pentru a executa acest tur veţi împrumuta o pălărie, pe care o veţi depune cu gura în sus, mai departe de locul unde staţi.

Acestea fiind făcute, veţi arăta un mic pahar de lichior şi un batic, apoi, cerînd o monedă din public, o veţi însemna în faţa tuturor şi o veţi introduce în pahar. Vîrîţi tot acolo şi baticul, anunţînd că veţi face să treacă cele trei obiecte — batic, monedă şi păhărel — în pălărie.

Sînt două mijloace — spuneţi publicului — pentru a face această experienţă. Sau să duci obiectele aşa, ceea ce nu e greu, sau să le faci să ajungă în pălărie în mod misterios. Şi aşa vreau să procedez eu. Număraţi, unu—doi—trei ! şi păhărelul cu întreg conţinutul său dispare brusc din mîna dvs.

Mergeţi spre pălărie şi scoateţi de acolo cele trei obiecte. Înapoiaţi moneda celui care v-a împrumutat-o şi care va vedea că este chiar moneda însemnată.

Iată cum se execută această experienţă de neînţeles.

Înainte de a începe aveţi în mîna stîngă un păhărel care conţine un batic, absolut asemănător cu cele pe care le veţi prezenta spectatorilor.

Cînd împrumutaţi pălăria, o luaţi cu mîna dreaptă şi apoi o treceţi în mîna stîngă care va introduce în mod secret în ea păhărelul.

După aceasta faceţi toate operaţiile pe care le-am indicat mai sus ; moneda, depunerea ei în pahar, etc.

Cînd explicaţi că se pot trece obiectele în pălărie ducîndu-le acolo pe tavă, faceţi gestul de a le depune

Scanned with OKEN Scanner

— și le depuneți în realitate, însă veți scoate de acolo falsul pahărel și falsul batic.

Nu mai rămîne decît să faceți ca aceste două obiecte să dispară, ceea ce nu este prea greu.

Puneți-vă dinainte în mîneca dreaptă un elastic tare, atașat la un nasture de la pantalon. Elasticul, lung pînă la cot, se termină cu o buclă care permite să intre în ea piciorul pahărelului.

Această buclă e ținută în degetul mare al mîinii drepte.

Cînd faceți ca obiectele să treacă misterios în pălărie le țineți cu ambele mîini. Nu e greu ca în această situație să angajați fundul paharului în bucla elasticului. Dîndu-i drumul, elasticul va trage pahărelul în mînecă.

Oul și baticul călătorind

Vă prezentați publicului ținînd în mîna stîngă un mic batic de mătase, iar în mîna dreaptă un ou, pe care le puteți da la control ; anunțați că veți face să treacă oul în locul baticului, apoi baticul în locul oului și că, deși această experiență e foarte grea, veți încerca totuși să o scoateți la capăt.

Începeți prin a pune oul în buzunarul stîng al hainei apoi, luînd baticul cu ambele mîini îl mototoliți, pînă ce acesta dispare în pumn.

Cînd deschideți mîna, baticul a dispărut ! În locul lui se află un ou, iar buzunarul conține baticul pe care-l scoateți de acolo.

Iată cum se procedează :

Trebuie să vă preparați un ou în felul următor : cu un creion trasați pe un ou un oval, marcat în desenul alăturat cu A.

Luînd apoi o pilă de unghii bine ascuțită, piliți conturul marcat de creion.

Bucata se desface ușor, goliți oul și-l lăsați să se usuce, după ce ați avut grijă să-l spălați bine.

Scanned with OKEN Scanner

Cînd este uscat, tapisaţi interiorul cochiliei cu 4—5 foiţe subţiri de hîrtie lipite. Astfel preparată cochilia devine rezistentă.

În continuare, puneţi în buzunarul stîng un batic asemănător cu cel pe care îl arătaţi spectatorilor.

Sub baticul din mîna stîngă ascundeţi oul preparat.

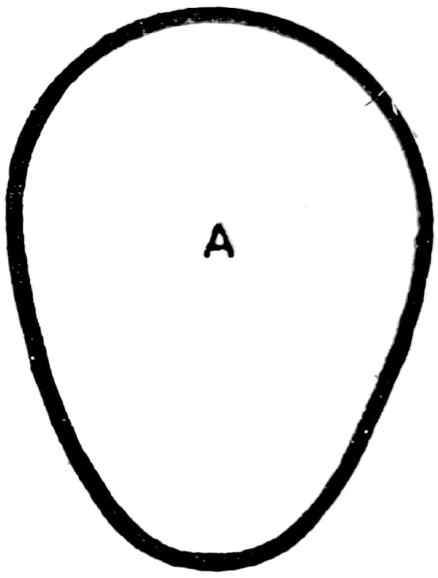

Fig. 36

Veţi depune oul adevărat în buzunarul din stînga, apoi mototolind baticul îl introduceţi în interiorul cochiliei.

Cînd totul e gata, întoarceţi cochilia în mîna stîngă pentru a ascunde deschizătura şi-l arătaţi publicului cu partea cealaltă, în timp ce cu mîna dreaptă scoateţi din buzunar baticul pus acolo înainte de a începe experienţa. Dar fiţi atenţi să nu scoateţi în acelaşi timp şi oul adevărat pe care l-aţi pus tot acolo !

Baticul şi lumînarea

Arătaţi spectatorilor un mic batic de o culoare vie, albastru de pildă şi spuneţi că baticul va dispare. Pentru a dovedi acest lucru îl luaţi în mîini, îl mototoliţi şi cînd deschideţi mîinile el a dispărut.

Luaţi apoi o lumînare, o înfăşuraţi într-o hîrtie şi după cîteva clipe o desfaceţi ; în locul lumînării care a dispărut, se află baticul.

Scoateţi baticul din hîrtie — după care mototoliţi hîrtia şi o aruncaţi.

Băgînd mîna în buzunar, scoateţi de acolo lumînarea.

Scanned with OKEN Scanner

Deci : baticul a dispărut din mînă — lumînarea a dispărut din hîrtie ; în locul ei se găsește baticul dispărut — iar lumînarea se află în buzunar.

Iată explicația :

Pentru a face să dispară baticul vă serviți de un elastic, la un capăt prins de un nasture al vestonului iar la celălalt terminat cu o buclă. Elasticul trece prin mînecă.

Cînd mototoliți baticul între mîini îl introduceți în bucla elasticului, strîngeți bine și apoi, depărtînd mîna, elasticul va trage baticul în mînecă.

Lumînarea de care vă folosiți nu e o lumînare adevărată, ci una trucată.

Mai precis ea este un simplu tub de carton alb, terminat la capătul de sus cu un muc de lumînare. În interiorul acestui tub se află un batic asemănător cu cel cu care se face experiența și pe care l-ați făcut să dispară mai înainte. Desigur că în buzunar aveți ascunsă o lumînare veritabilă pe care o veți scoate la momentul potrivit.

Scanned with OKEN Scanner

TURURI CU FRÎNGHII

Un mare număr de tururi cu frînghii se înrudesc oarecum cu cele care se fac cu baticurile, în special acelea care se referă la „nodurile imposibile".

Descrierea manipulării frînghiilor este extrem de dificilă, fiecare nod necesitînd faze lungi și complicate privitoare la capete și direcțiile lor, ca și la mișcările degetelor. Noi vom da cîteva dintre cele mai tipice, rezumîndu-ne la notarea operațiunilor esențiale.

Scoaterea inelului de pe șnur

Vom descrie acum manipulările unui truc interesant, însoțind prezentarea cu schițe explicative pentru o mai bună înțelegere.

Se folosește un inel de metal, netrucat, gros de 3 cm, care se introduce pe un șnur cu lungimea de un metru. În vreme ce un spectator ține șnurul de capete, operatorul scoate inelul de pe șnur în mod inexplicabil.

Cum se execută acest tur ? Pentru început operatorul dă spre verificare atît șnurul cît și inelul. Apoi invită pe cineva din asistență să-l ajute, cerîndu-i să introducă inelul prin șnur și apoi să țină capetele acestuia.

Operatorul acoperă inelul cu un batic. Sub batic el execută următoarele mișcări :

Cu mîna dreaptă întoarce inelul și începe să formeze pe el o buclă strînsă. Așază apoi acest soi de nod în spatele inelului (fig. 37) formînd în „a"

Scanned with OKEN Scanner

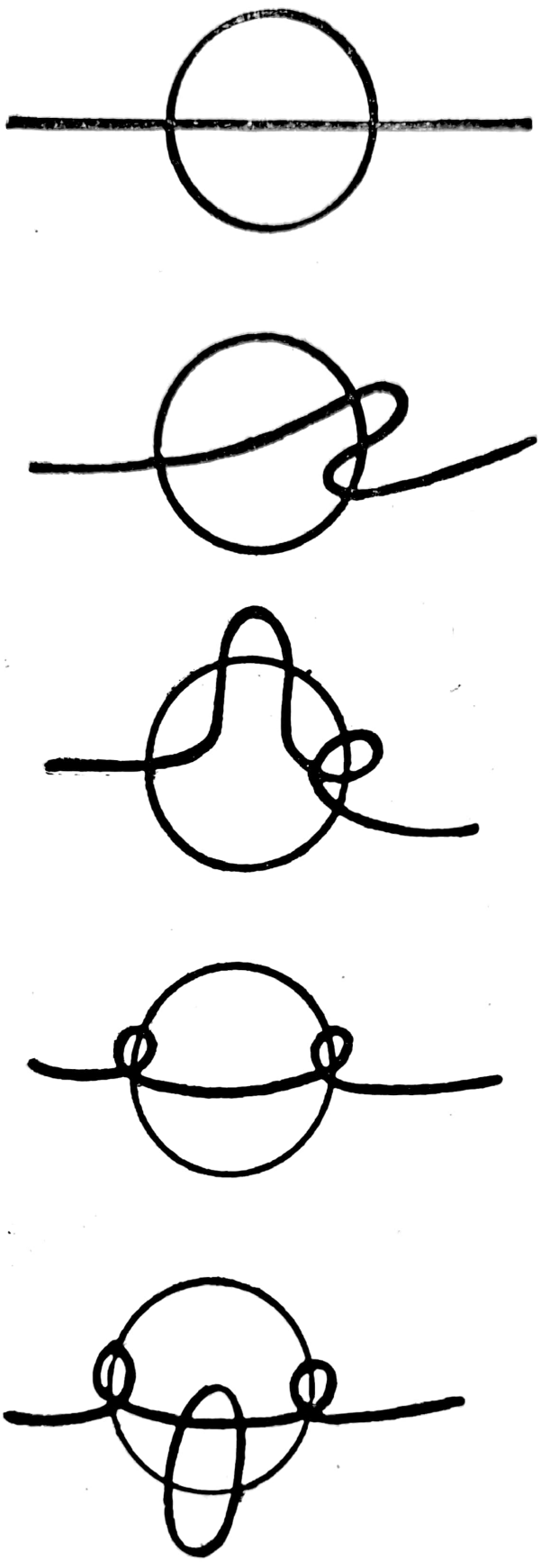

Fig. 37

o buclă simplă. Apucă șnurul cu mîna stîngă în „b“ și-l trage prin inel în afară, apoi îl trece în direcția săgeții „c“, în spatele inelului.

Astfel, se formează alte două bucle, „d“ și „e“.

Operatorul apucă cu mîna dreaptă de bucla „a“, își vîră degetul mare prin ea și trage șnurul afară din inel. Pentru a reuși această operație spectatorul este rugat să se convingă încă o dată că inelul se găsește pe șnur. Astfel este silit să-și elibereze mîna stîngă și să pipăie inelul de sub batic. Operatorul folosește acest prilej ca, sub protecția baticului, să tragă șnurul din inel apucîndu-l de bucla „a“ ; astfel el reușește să apuce capătul șnurului lăsat liber de spectator.

Scanned with OKEN Scanner

Această manevră rămîne nedescoperită, căci toată lumea crede că operatorul vrea să apuce capătul șnurului căruia spectatorul i-a dat drumul. Cum mîna operatorului este absolut goală, orice bănuială cade.

Operatorul cere spectatorului să țină din nou șnurul, care se înoadă ca în fig. 38 a.

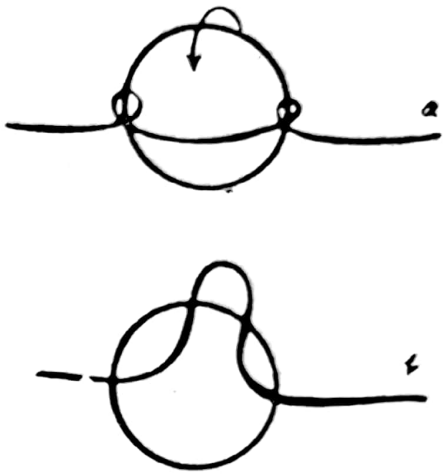

Fig. 38

Operatorului nu-i rămîne decît să apuce șnurul de „a“ și să-l tragă deasupra inelului, în direcția săgeții. Cu aceasta inelul este dezlegat, ca în figura 38 b.

Scanned with OKEN Scanner

ȚIGĂRILE

Vom dezvălui acum secretul cîtorva experiențe amuzante și ușor de executat. Este vorba de experiențe cunoscute de vreo 50 de ani încoace.

Efectul produs de țingările aprinse, care apar fără încetare în gură deși sînt aruncate mereu pe jos, este dintre cele mai remarcabile.

În mod „normal" țigara se ține între ultimele falange ale indexului și degetul mijlociu, mai aproape de unul din capete.

Cît despre modurile în care se ține o țigară „disimulată" ele nu sînt prea numeroase. Maniera zisă „italiană" recomandă ținerea țigării strînsă de un capăt, între degetul mare și arătător, la baza aces-

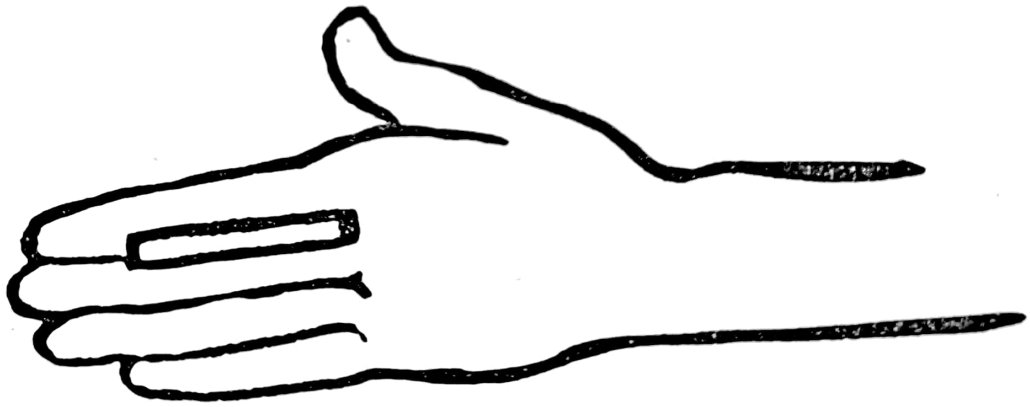

Fig. 39

tora, fără a depăși marginea dorsală a mîinii. Țigara stă aproape perpendicular pe palmă.

Mîna trebuie prezentată spre public cu partea ei dorsală, din poziția „pe față", adică, a fumătorului.

Scanned with OKEN Scanner

Al doilea mod de a ţine ascunsă ţigara este prin aşa-zisul palmaj (mai puţin utilizat în experienţele cu ţigări) între falanga de bază a degetului mijlociu şi podul palmei. Degetul este îndoit şi ţigara stă în formă de arc.

„Ciupitura" sau „pinţeta" între degetele întinse şi paralelă cu ele este cea mai întrebuinţată metodă de a disimula o ţigară. Ea constă din a „ciupi" un capăt al ţigării între degetele arătător şi mijlociu, degetul mijlociu fiind întins de-a lungul ţigării şi servindu-i drept pat pe care ea alunecă. (fig. 39).

Dispariţii de ţigări

Procedeul cel mai răspîndit este acela al „basculării". Ţigara se ţine de un capăt între degetul mare şi vîrful mijlociului. Mîna care operează (dreapta) coboară la nivelul mîinii stîngi, orientată perpendicular faţă de mîna dreaptă ce simulează că depune ţigara.

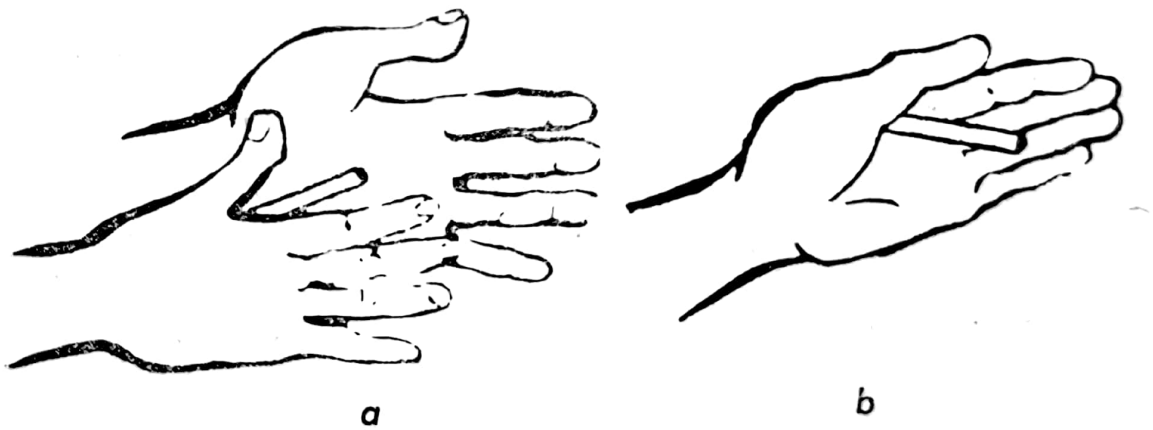

a b

Fig. 40

Venit în contact cu palma stîngă, capătul ţigării basculează, dîndu-se peste cap în palma dreaptă, care o reţine prin palmaj „italian". Mîna stîngă se închide repede ca şi cum ar avea un obiect în ea. (fig. 40 a şi b).

Scanned with OKEN Scanner

Tururi cu ţigări

O experienţă foarte amuzantă constă în a introduce în mod aparent o ţigară în obraz, în nas sau în ureche şi a o scoate din partea opusă.

Principiul acestui truc este următorul : ţigara este ţinută de un capăt între degetul mare, extremitatea indexului şi a mijlociului. Aceste trei degete par că împing ţigara, de fapt o strîng uşor lăsînd-o să alunece înapoi, spre interiorul mîinii, în timp ce ele înaintează în sens opus (spre obraz, nas, ureche etc.). În felul acesta se pare că intră în obraz, în nas, în ureche etc.

Pentru a o face să apară din cealaltă ureche sau obraz, degetele care o ţin ascunsă se îndoaie treptat, îndepărtîndu-se de capătul ţigării aplecat pe obraz şi alunecînd de-a lungul ei în timp ce degetul mare împinge încet celălalt capăt al ţigării.

Se lasă astfel impresia că ţigara iese din pielea obrazului sau din ureche şi că degetele (între care de fapt ea alunecă) o ţin mereu de un capăt.

Cu două ţigări, dintre care una ascunsă, se pot realiza amuzante traversări de acest fel, prin cap, picior etc.

Transportarea unei flăcări

„Prinzi din aer“ o ţigară pe care o duci la gură. Se înconjoară cu ambele mîini, unite prin capetele degetelor, flacăra unei lumînări şi se transportă această flacără pentru a-ţi aprinde ţigara.

Simplu, nu ? După această operaţie arătaţi mîinile goale, spre public.

Pentru a executa acest număr (a cărui tehnică este într-adevăr simplă) se foloseşte un capăt de chibrit ars, care se reaprinde mai uşor.

Scanned with OKEN Scanner

Chibritul e înfipt cu un capăt în adîncitura unui inel fără valoare, ceea ce permite să ţii toate degetele depărtate. Acest capăt al chibritului ia foc atunci cînd mîinile încercuiesc flacăra lumînării. În acelaşi timp în care se retrag mîinile din jurul lumînării se stinge şi flacăra acesteia cu degetul.

După ce ţigara s-a aprins, flacăra chibritului e stinsă şi ea şi, cu o mişcare a degetului, se roteşte inelul în aşa fel încît în palmă să nu se mai vadă capătul chibritului înfipt şi să puteţi arăta interiorul mîinii goale.

Experienţele cu ţigări sînt deosebit de spectaculoase ; numărul şi diversitatea lor sînt inepuizabile.

Scanned with OKEN Scanner

MARILE ILUZII

Prin „mari trucuri“ sau „mari iluzii“ se înțeleg acele experiențe la care pentru atingerea efectului nu se folosesc numai obiecte (cărți, bile, monede, baticuri etc.) ci și oameni sau chiar animale și adesea animale mari, ca : lei, tigri, cai, și unde, bineînțeles, este nevoie de o aparatură complicată, trucată în mod ingenios.

Cînd iluzionismul s-a apropiat tot mai mult de teatrul de varietăți și circ, astfel de iluzii, în care explicațiile vorbite devin din ce în ce mai puține, au trecut pe planul întîi.

Acum au apărut așa-numiții iluziоniști „vîrtej“, dintre care unii puteau să reprezinte șase sau mai multe iluzii mari într-un timp în care mai înainte nu se puteau realiza decît una sau două. Bineînțeles, publicul nu le putea gusta îndeajuns, deoarece experiențele erau rapide și se ofereau spectatorilor prea multe deodată.

Totuși, în acest timp, „marile trucuri“ cunosc un puternic avînt.

Ca și în alte experiențe de iluzionism, în iluziile bazate pe trucuri și mecanisme sînt trei principii de bază : aparițiile, disparițiile și transformările. Numai că aici sînt posibile alte efecte : omul ia parte la acțiune, colaborează la experiență, ceea ce aduce o nouă notă în spectacol.

Printre efectele obținute cu mecanisme trucate enumerăm următoarele :

Scanned with OKEN Scanner

1. Iluzii în care apar una sau mai multe persoane, în dulapuri, cabinete, cufere, considerate goale ;

2. Iluzii în care ființele dispar din locuri închise (lăzi, dulapuri etc.) unde au intrat în mod vizibil ;

3. Iluzii în care două persoane aflate în două recipiente diferite își schimbă locurile ;

4. Iluzii în care un bărbat legat se transformă în femeie, sau invers ;

5. Iluzii optice în care se folosesc combinații iscusite de oglinzi, care dau efecte curioase, ca vizibilitatea parțială și derutantă a părților din corp ;

6. Iluzii de plutire (levitație), în care unele persoane se ridică în aer ;

7. Iluzii în care corpul omenesc este aparent desfăcut, ars, etc. ;

8. Iluzii ce nu pot fi încadrate în nici una din grupele anterioare, unde se petrec acțiuni la îndeplinirea cărora se presupune intervenția omului însă nici o persoană nu pare a fi prezentă.

Pentru realizarea unor astfel de efecte sînt numeroase căi și mijloace, dar este nevoie și de multă experiență și cunoașterea temeinică a posibilităților de folosire a iluziilor optice. Oricît ar fi de ingenios un truc și oricît de iscusit mecanismul lui, este nevoie de o prezentare reușită din partea operatorului. Cum majoritatea iluziilor de acest fel se bazează pe colaborarea dintre artist și asistenții sau ajutoarele sale, se înțelege de la sine că sînt necesare îndelungate repetiții.

Dintre marii iluziniști cu aparate ai secolului al XX-lea merită să fie amintit belgianul Gervais Leroy, americanul Harry Kellar și ilustrul iluzionist sovietic Emil Kio, cunoscut și publicului din țara noastră.

Pentru edificarea cititorilor noștri vom descrie acum cîteva dintre marile iluzii.

Scanned with OKEN Scanner

Evadarea maimuţei

Iată un ingenios număr de music-hall, compus din trucuri bine combinate pentru a se obţine un efect surprinzător.

La ridicarea cortinei, pe scenă se află o cuşcă din metal nichelat, lungă de aproximativ 3 metri.

Cuşca nu are bare decît pe peretele din fund şi pe lături, partea din faţă fiind deschisă. În mijlocul ei însă sînt două panouri pline, care avansează spre public formînd un fel de nişă largă de 0,50 m.

Cuşca e înălţată la 1 m deasupra solului cu ajutorul unor picioare. Dedesubtul ei e puternic luminat cu lămpi.

O maimuţă mare (reprezentată printr-un acrobat) se află în nişă.

Cîteva persoane din public sînt invitate să vină pentru a vedea maimuţa şi a vizita cuşca. Cînd persoanele care inspectează trec prin spatele cuştii, ele sînt vizibile de către spectatorii aflaţi în sală.

Operatorul invită pe spectatori să urce şi în cuşcă spre a o inspecta.

După aceea anunţă că maimuţa aflată în nişă e atît de agilă şi de rapidă în mişcări, încît va traversa spaţiul fără să fie văzută.

Pentru ca toţi spectatorii să poată vedea bine experienţa operatorul împinge în interiorul cuştii cele două panouri pline care formează nişa. Maimuţa face cîteva tumbe ; panourile sînt readuse la locul lor. În acest moment operatorul aşază un ecran (format dintr-un cadru acoperit cu mătase) în faţa nişei, pe care o acoperă exact. Numără apoi pînă la şase ; cînd retrage ecranul, maimuţa a dispărut.

După cîteva secunde reapare din fundul scenei şi înaintează făcînd tumbe.

Spectatorii se întreabă cum a putut dispare maimuţa, pentru că ei văd mereu vidul de sub cuşcă, vid în spatele cuştii şi văd, de asemenea,

Scanned with OKEN Scanner

fundul cuștii — unii prin dreapta, alții prin stînga nișei — atunci cînd ecranul e plasat în fața nișei.

Secretul rezidă în cele două panouri pline care formează nișa. Ele sînt scobite și ascund fiecare în

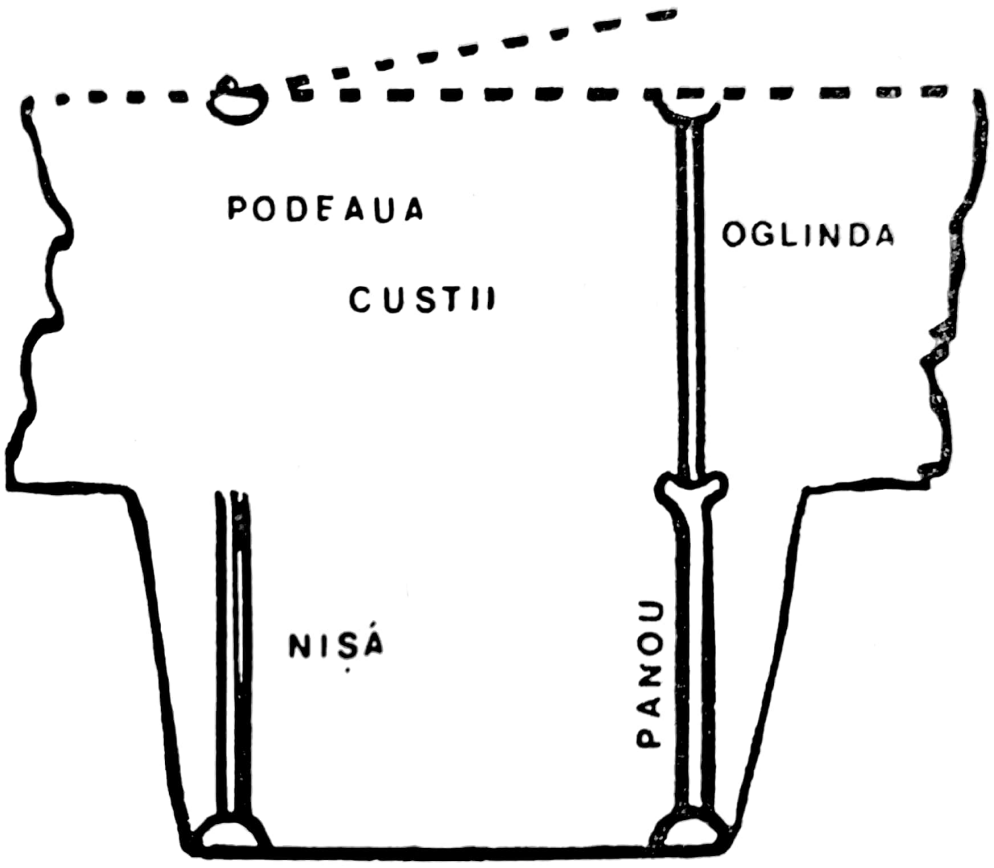

Fig. 41

adîncimea lor o oglindă dublă sau, pentru a fi mai exacți, două oglinzi puse spate-n spate.

Cînd panourile sînt împinse înapoi pentru a degaja laturile nișei, ele alunecă pe culise pînă în fundul cuștii. La capătul cursei lor, oglinda dublă e reținută de un clește cu resort și rămîne pe loc. Panoul golit de conținutul său revine la loc și oglinzile vor reflecta pentru spectatori barele din fund,

Scanned with OKEN Scanner

permiţînd totodată maimuţei să iasă de acolo, pentru că barele se deschid şi se închid ca o uşă.

O deschidere în fundalul scenei permite maimuţei să iasă, pentru a reapare apoi din sală.

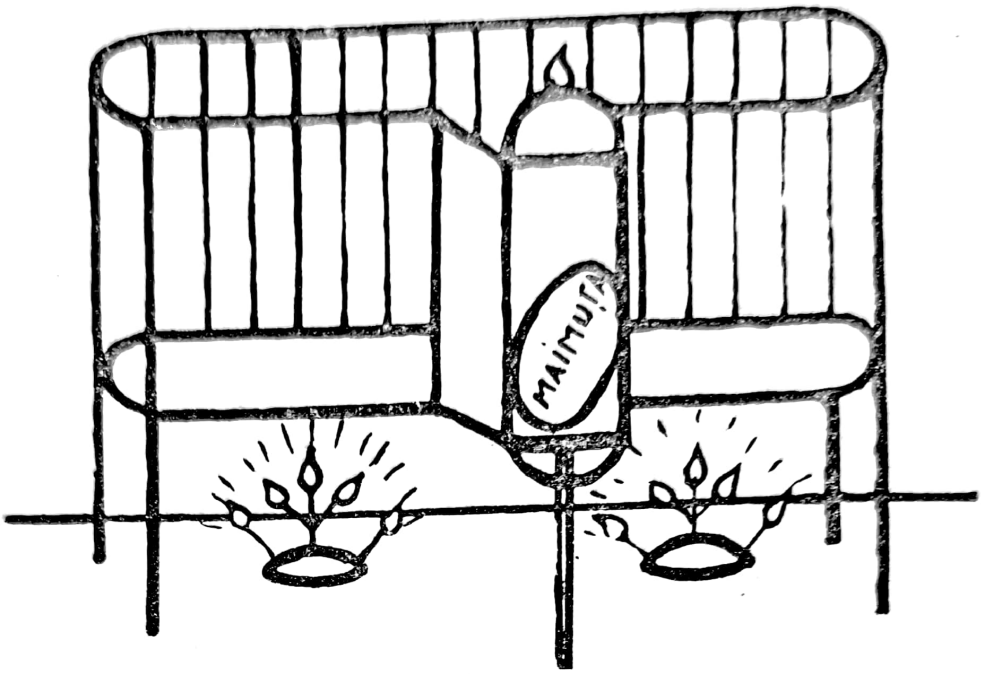

Fig. 42

Cuşca misterioasă

La ridicarea cortinei spectatorii văd pe scenă o largă platformă urcată pe 4 picioare şi înconjurată cu un cordon de lămpi electrice. Pe această platformă stă o cuşcă din fier, înaltă de 2 metri şi largă de 0,50 m. Operatorul arată că nu poate fi nici o comunicare între cuşca formată din bare de fier, strîns legate între ele şi planşeul platformei.

Pentru a demonstra acest lucru, dispune ca să se ridice cuşca în sus, pentru a se vedea că fundul ei este confecţionat tot din bare de fier împletite strîns.

Loveşte în platformă pentru a arăta că e masivă şi plină. Cuşca e coborîtă pe planşeu. O tînără este introdusă în cuşcă, după care 2 ajutoare, urcate pe scări, învelesc cu o perdea cuşca în întregime.

Scanned with OKEN Scanner

Cușca rămîne astfel învelită, izolată pe platforma care este puternic luminată.

La un moment dat, operatorul trage un foc de revolver asupra cuștii. Perdeaua cade imediat, dar în spatele ei nu se mai află nimic ; atît cușca, cît și

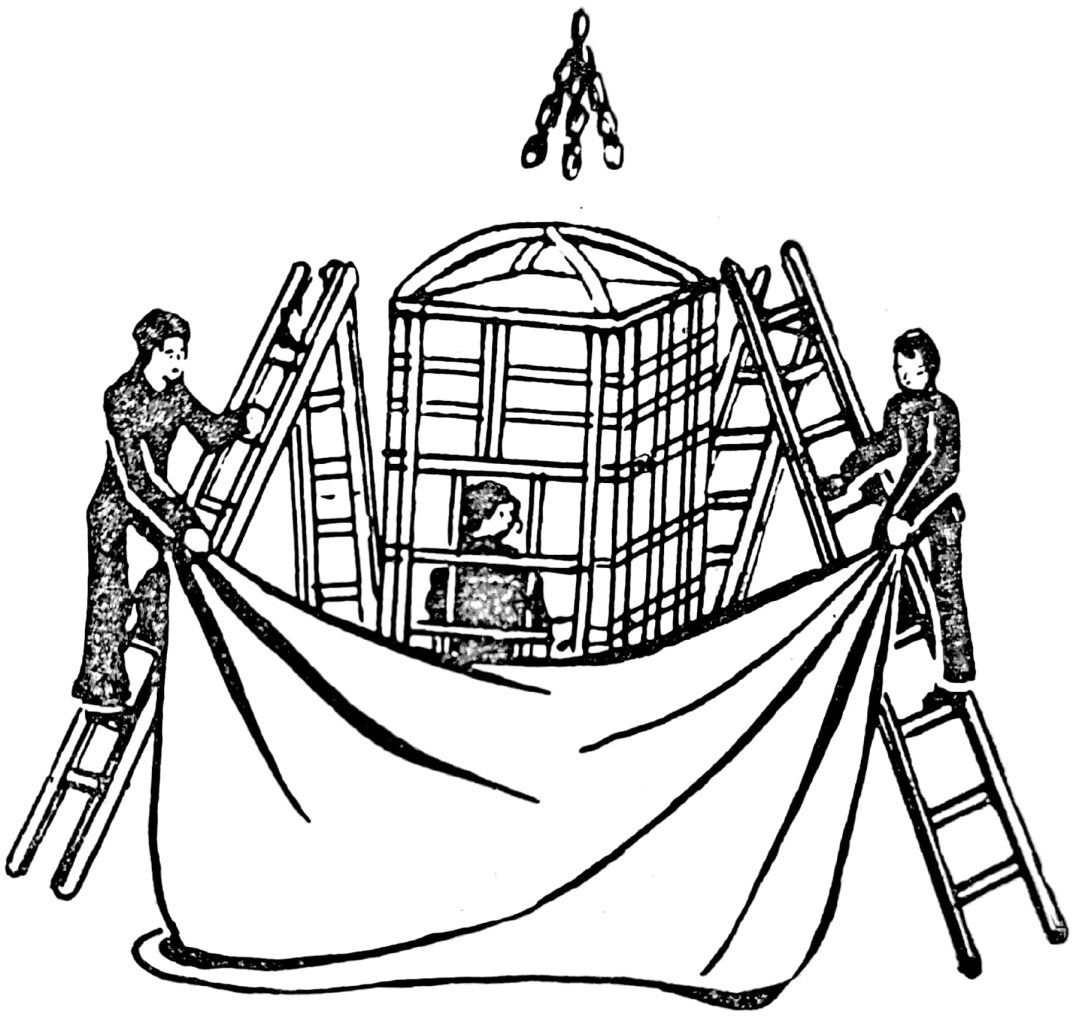

Fig. 43

fata au dispărut ! Aceasta apare din fundul sălii și urcă pe scenă.

Această operație, foarte misterioasă în ceea ce privește rezultatul, se explică ușor cînd se cunosc mijloacele de execuție.

Cușca nu cuprinde nici un mecanism, dar în platformă se află o trapă de mărimea cuștii. În momentul cînd se instalează perdeaua, trapa e deschisă și

Scanned with OKEN Scanner

cuprinde cușca și fata. Ca în multe experiențe de acest fel, grație luminării violente publicul nu vede nimic. Sub platformă nu se vede nimic pentru că un ecran negru acoperă montura trapei.

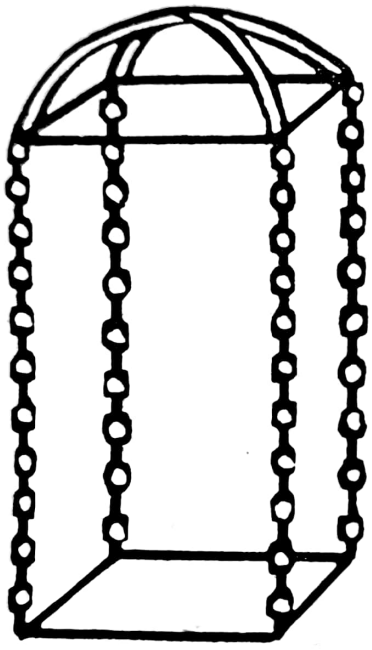

Fig. 44

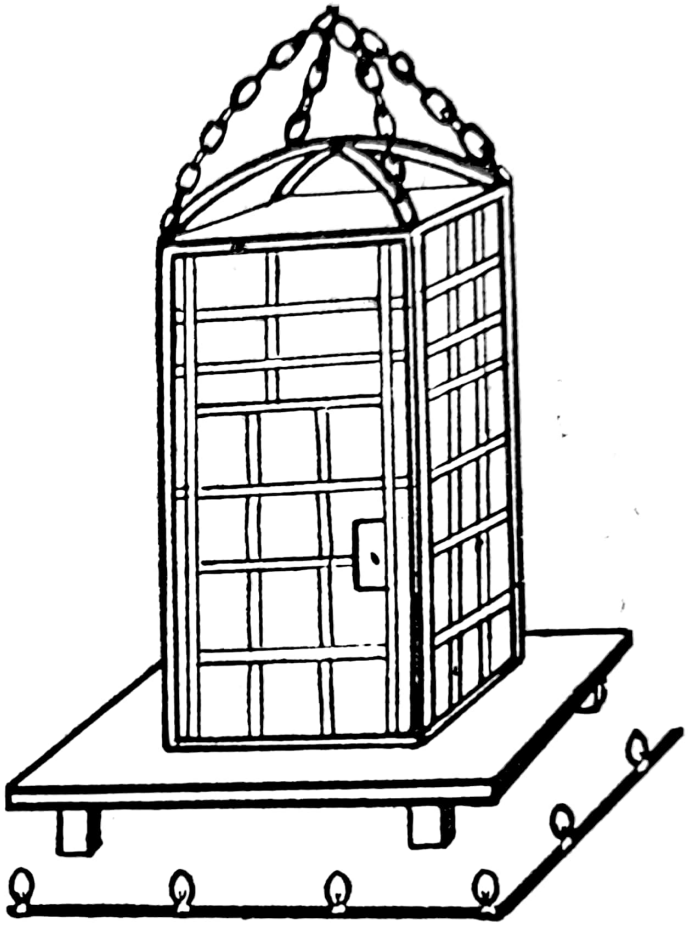

Fig. 45

De îndată ce cușca e învelită în perdea, cușca și fata intră în trapă. Dar e necesar ca perdeaua să stea întinsă ca și cînd cușca ar fi acolo. Pentru aceasta, o armătură ușoară din sîrmă (fig. 44) este dispusă peste cușcă, menținută fiind de un fir subțire, aproape invizibil.

Cînd cade perdeaua, montura articulată ce o susținea se prăbușește odată cu aceasta.

Scanned with OKEN Scanner

Stîlpul supliciilor

Se prezintă publicului o cruce din lemn ridicată pe o platformă montată pe 4 picioare. Operatorul invită spectatorii să examineze crucea și platforma

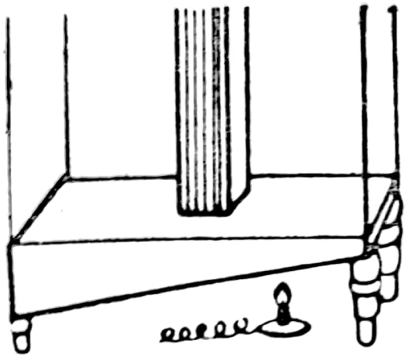

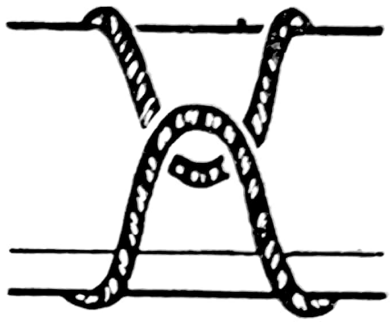

pentru a se convinge că acestea nu au nici un trucaj. Se dă apoi spre examinare o frînghie, de asemenea lipsită de orice mecanism și preparație trucată.

Se prezintă publicului o persoană care, chipurile, e condamnată la stîlpul infamiei.

Acesta e legat de cruce cu frînghia arătată înainte. Nodurile legăturii sînt pecetluite cu ceară.

Din nou spectatorii sînt invitați pe scenă să constate situația.

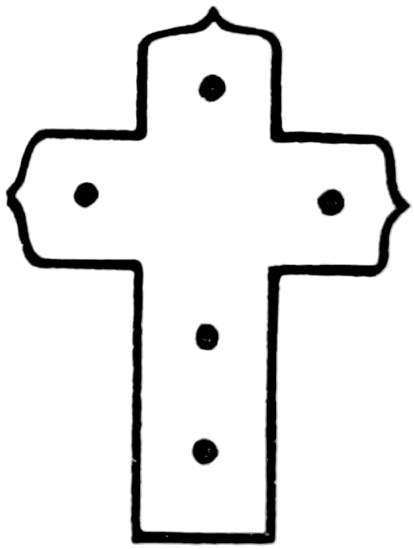

Fig. 46

Se luminează cu o lampă electrică dedesubtul platformei pentru a se arăta că nu are nici o trapă.

Ajutoarele fixează apoi niște tije de fier la cele 4 colțuri ale platformei, atașînd de ele o perdea de mătase, care înconjoară astfel crucea și pe cel legat de ea. Dar abia au terminat operația cînd perdeaua

Scanned with OKEN Scanner

cade ! Tînărul a dispărut și în locul lui se află o fată. Frînghia zace la picioarele ei, cu peceţile intacte.

Trucul este o combinaţie ingenioasă. Crucea care pare unită și fără nici o preparaţie, conţine în inte-

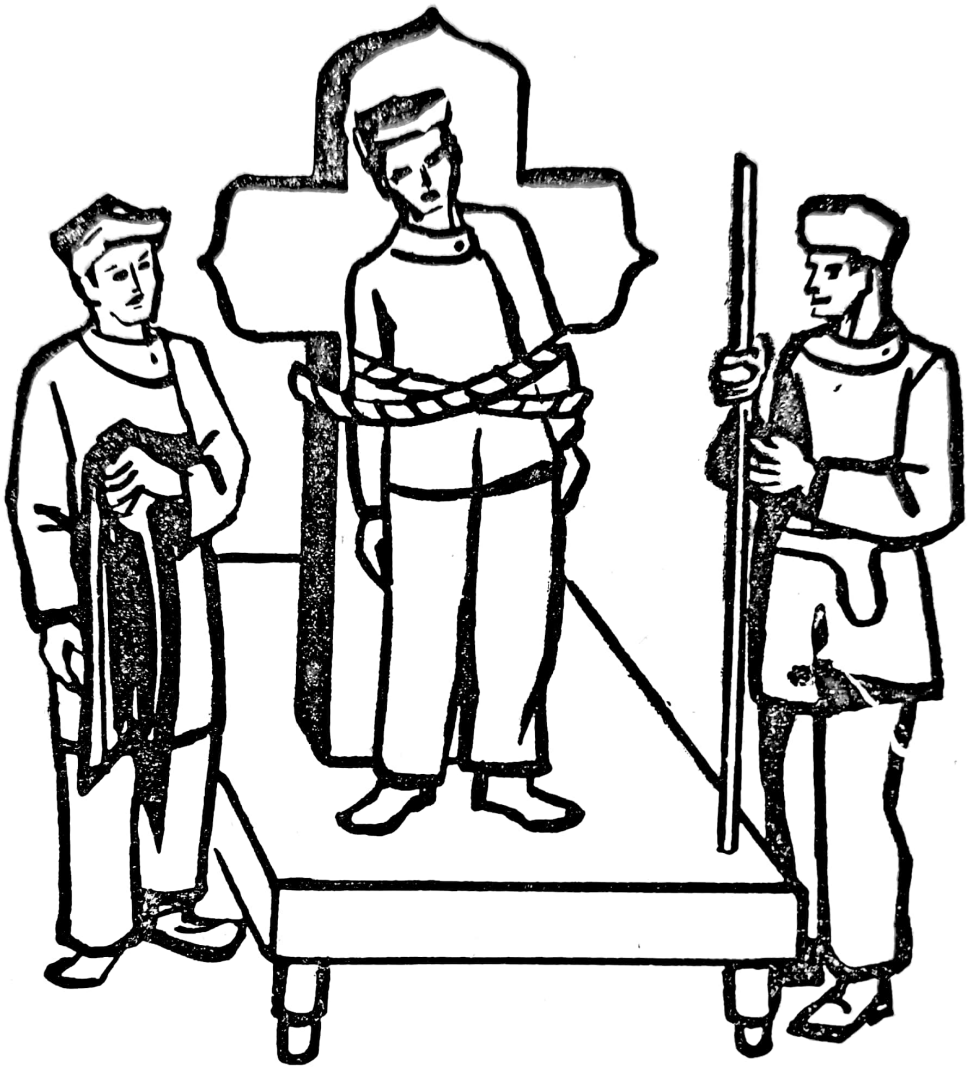

Fig. 47

riorul ei, care este scobit, o întreagă armătură care, dacă e atinsă într-un anumit punct, face să apară în spate 5 tacheţi de 0,02 m lungime. În aceasta constă misterul principal.

Cele două ajutoare care l-au legat pe „osîndit“, nu îl leagă de fapt de cruce ci de cei 5 tacheţi, făcînd astfel o legătură fictivă.

Scanned with OKEN Scanner

Fata care face substituirea este culcată în platformă, care pare prea subțire pentru a putea ascunde o persoană, dar care se îngroașă spre înapoi fapt care permite să se ascundă cineva înăuntru.

De îndată ce e întinsă perdeaua, fata iese din platformă, acționează în sens invers maneta ce manevrează tacheții, aceștia reintrînd la locul lor, frînghia cade intactă. Bărbatul ia locul femeii, ascunzîndu-se în interiorul platformei scobite.

Cufărul de cristal

Iată un alt truc de evaziune. El este o perfecționare a faimosului cufăr indian, care a avut un mare succes în spectacolele de iluzionism.

Operatorul anunță că-i va face pe spectatori martorii unui fenomen care nu se poate clasa în nici unul din fenomenele oculte. Este vorba de deplasarea unei ființe vii prin niște corpuri, și aceasta fără altă cauză aparentă decît singură voința subiectului.

Se aduce pe scenă un cufăr de cristal, absolut transparent. Cele 6 plăci de cristal care formează acest cufăr cubic măsoară cam 0,80 m fiecare și sînt reunite prin corniere din alamă. Pe una din laturi este amenajată o ușă.

Spectatorii sînt invitați să urce pe scenă și să examineze cufărul cu atenție. Cufărul e apoi așezat în mijlocul scenei, peste un covor și un ziar bine întins, în așa fel încît să se înlăture orice bănuială de existența unei trape. Un om intră pe scenă. Spectatorii îi leagă mîinile la spate. El intră în cufăr și înainte de aceasta i se leagă și picioarele. În interiorul cufărului este vizibil. Se pecetluiește ușa cufărului, se trece o panglică în jurul lui, care, de asemenea, se pecetluiește. Toate aceste precauții se iau pentru a împiedica orice fraudă sau trucaj.

Scanned with OKEN Scanner

Este adus pe scenă un paravan ușor, care e așezat în fața cufărului pe care-l ascunde privirilor.

Operatorul numără pînă la 10 după care, trăgînd în lături paravanul, omul care se afla în cufăr apare deasupra lui, tot legat bineînțeles.

Pecețile sînt intacte.

Trucul este simplu, dar ceea ce îl face insesizabil este perfecțiunea ajustajului cadrului de alamă. De

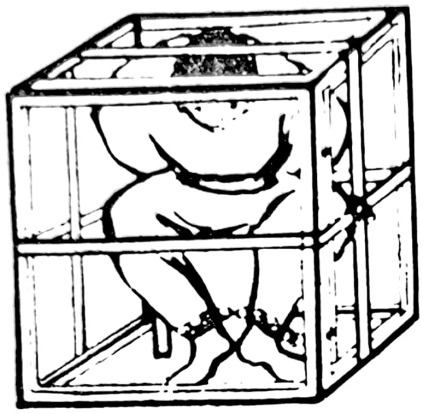

Fig. 48

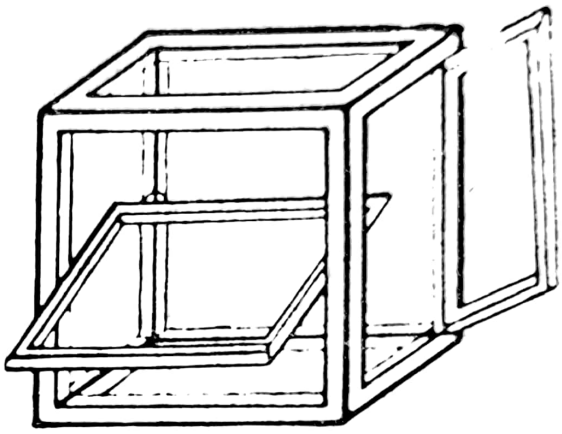

Fig. 49

îndată ce este adus paravanul, omul din cufăr (care, legat fiind, și-a păstrat totuși o mare libertate a mîinilor) apasă cu pumnii pe un punct convenit din cadrul aflat în spatele lui. Presiunea acționează un declic care liberează cadrul așezat la picioarele subiectului. Acest cadru montat pe niște pivoți basculează înapoi pînă sus lăsînd jos un spațiu gol. Subiectul se strecoară afară din cufăr și, înainte de a ieși de tot, împinge cu piciorul cadrul, care revine astfel la poziția lui inițială. Aparatul poate apoi să fie examinat minuțios, ca înainte de operație.

Zîna și magicianul

Operatorul prezintă publicului o mică platformă A, prevăzută cu o mică margine, apoi 4 panouri P, din lemn subțire, pictate și decorate. Din aceste 5

Scanned with OKEN Scanner

piese construiește un fel de gheretă în formă de piramidă, reunite între ele prin 8 buloane B.

Roagă spectatorii să examineze cu atenție totul.

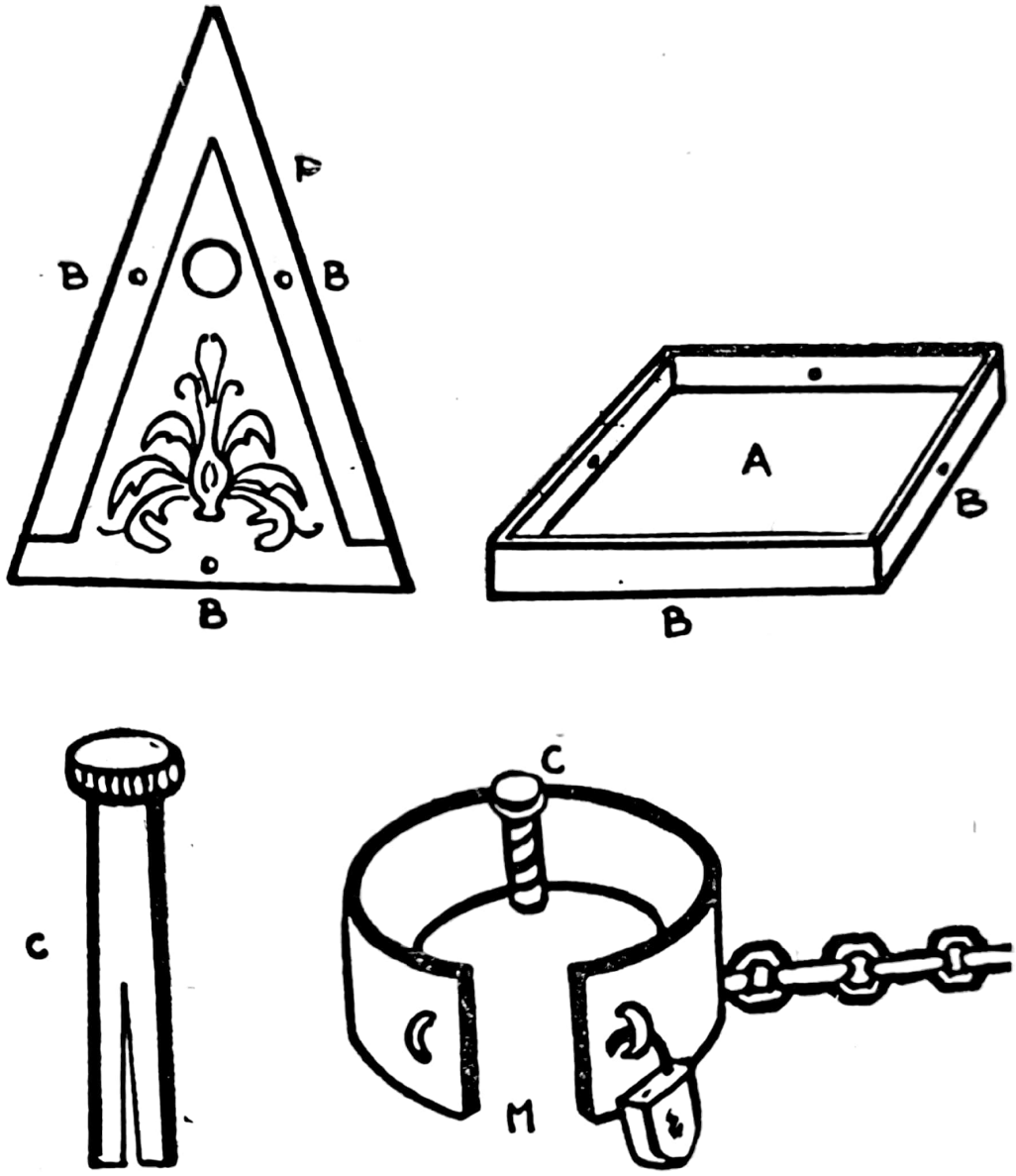

Fig. 50

În continuare operatorul aduce pe scenă un baldachin din stofă prevăzut cu un șasiu metalic.

Acest baldachin e închis pe lături, și deschis în față. Se închide printr-o draperie glisantă.

Două persoane, un bărbat costumat în indian și o femeie îmbrăcată în chip de zînă își fac apariția pe scenă.

Scanned with OKEN Scanner

Operatorul îi prezintă, lăudînd puterile lor misterioase pe care le vom arăta îndată. Cu ajutorul cîtorva spectatori remontează apoi piramida, înăl-

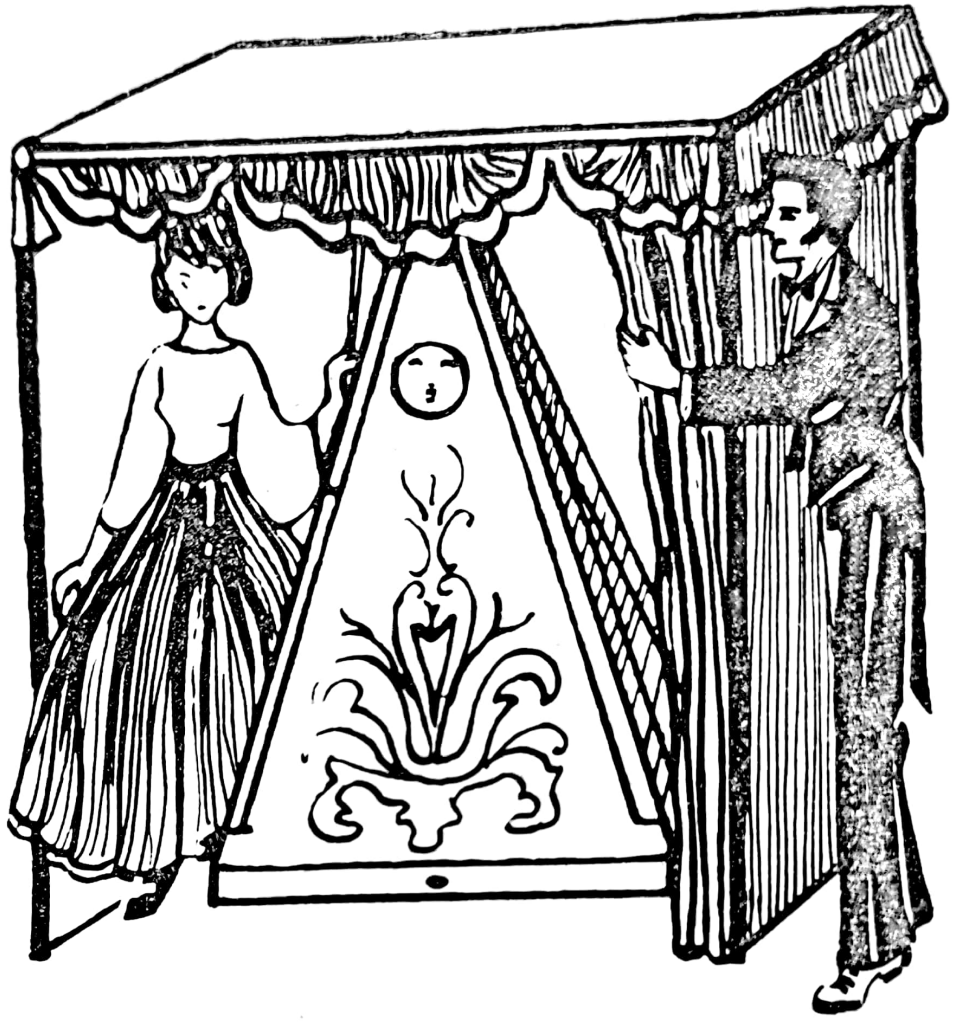

Fig. 51

ţînd-o pe platformă şi folosindu-se pentru ridicarea panourilor doar de 5 buloane.

Apoi arată publicului o pereche de cătuşe M ale căror brăţări sînt legate printr-un lanţ gros, încuiat cu un lacăt.

Se constată soliditatea cătuşelor şi a lacătului după care se trece la următoarea operaţie : indianul este legat cu cătuşele şi introdus în piramidă, cu care ocazie se montează şi al patrulea panou. Prin-

Scanned with OKEN Scanner

tr-un geam rotund se vede tot timpul chipul omului aflat în interiorul piramidei.

Fata rămîne lîngă piramidă.

Se trage draperia, în care timp operatorul numără repede pînă la zece. Cînd se deschide din nou draperia, indianul este afară din piramidă, eliberat din cătușe. Zîna a dispărut. Deschizîndu-se apoi piramida, în interior se află fata, legată de mîini cu cătușe.

Această interesantă experiență își trage efectul din rapiditatea schimbului făcut între persoanele cu care se face experiența.

Iată cum se operează substituirea. De îndată ce s-au închis panourile piramidei, bărbatul aflat înăuntru își scoate cătușele, eliberîndu-și mîinile. Acest lucru este posibil, pentru că ele sînt trucate. O mică clavetă C, permite ca brățările cătușelor să se deschidă. Eliberîndu-și mîinile indianul pune cătușele în buzunar, după care deschide o clapă aflată într-unul din panourile piramidei și iese afară, făcînd fetei loc să intre în locul lui. Fata își introduce mîinile în niște cătușe asemănătoare, gata închise, operație posibilă datorită faptului că mîinile ei intră prin deschizătura brățărilor care sînt suficient de largi.

Cum la vederea fetei în piramidă, cu mîinile încătușate, și a bărbatului afară și dezlegat, publicul e surprins — experiența e terminată și nimeni nu se gîndește să examineze cătușele, așa încît cortina cade peste acest mare succes.

Evaporată !

La ridicarea cortinei, fundul scenei este garnisit cu o perdea verde pe care se detașează o lungă ladă formată din plăci de cristal, menținute prin niște benzi nichelate.

Scanned with OKEN Scanner

Lada se află așezată pe un piedestal decorat cu un covor, dar care lasă să se vadă perdeaua și fundul scenei. Mai mult, această ladă e separată de piedestal printr-un șevalet din metal nichelat.

Operatorul atrage atenția asupra transparenței lăzii și a imposibilității de a se ascunde cineva într-un asemenea obiect sau în piedestal. Ridică covorul pentru a arăta că piedestalul este confecționat dintr-o simplă scîndură care nu poate disimula o ascunzătoare. Trece prin fața și spatele lăzii pentru a arăta că nu există nici un efect de oglinzi.

Este adusă apoi pe scenă o fată, îmbrăcată într-un maiou negru care o învește complet.

Cu ajutorul unei scări ea intră în lada aflată pe piedestal.

Operatorul explică publicului că femeia poate să devină invizibilă și imponderabilă, dar pentru asta are nevoie de întuneric.

Acoperă lada cu un ușor văl de mătase verde, după care numără pînă la 5. Cînd se ridică vălul, femeia s-a evaporat ! Cufărul e gol !

Iată explicația trucului folosit : Figura 53 reprezintă tot aparatul, văzut în secțiune. Pentru a intra în ladă, femeia ridică capacul CD și se culcă pe fundul AB.

Pînă aici nimic anormal, dar în momentul în care operatorul așază vălul, se acționează asupra unui fund dublu AB al lăzii, fund care se afla ascuns în șevaletul BP. În BA se află o oglindă care reflectă o porțiune din perdeaua verde. Oglinda BA face publicul să creadă că vede fundul scenei prin transparența șevaletului.

Înainte de a număra pînă la 5, operatorul și ajutorul său ridică vălul pentru a arăta că femeia se află mereu în ladă.

În același timp însă fundul AB formează un fel de balama cu B, se aplică pe fundul dublu și, antrenată în această mișcare, femeia alunecă în jos. Prin

Scanned with OKEN Scanner

intermediul planșeului RR, ea trece în trapa OO, care se deschide în fundalul verde al scenei.

Operatorul a ridicat covorul în fața piedestalului și l-a lăsat ridicat, dar nu a atins partea dinapoi a

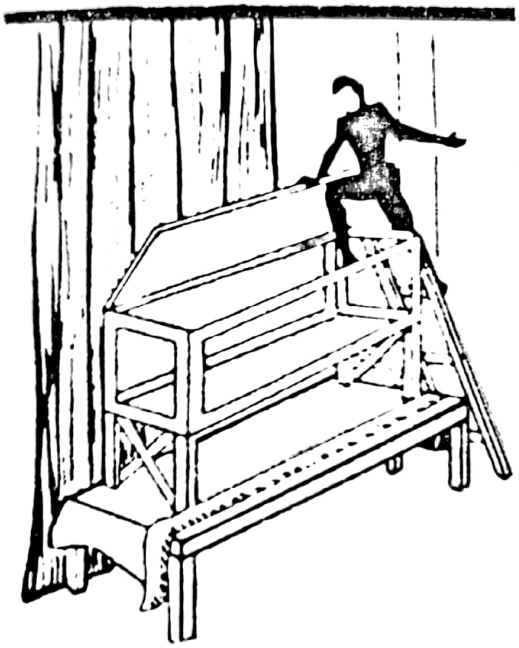

Fig. 52

Vedere de ansamblu.

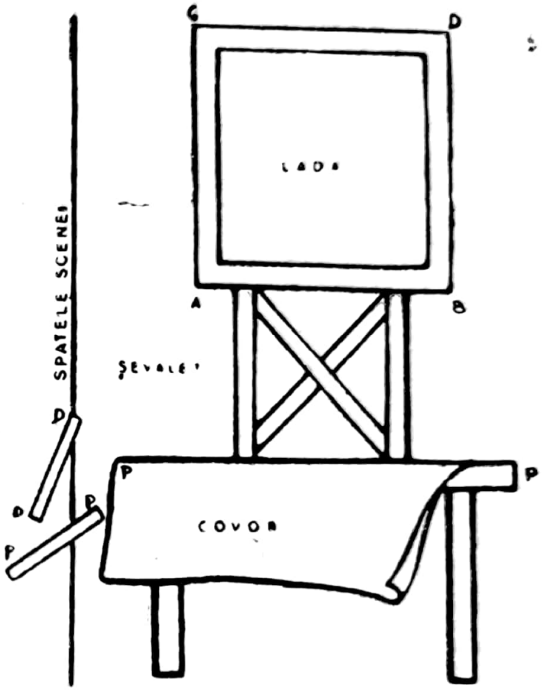

Fig. 53

Secțiune în aparat.

covorului, care maschează trecerea fetei spre trapă.

Spectatorii sînt invitați să verifice instalația, dar nu pot remarca bucata de stofă verde pusă pe piedestal, în scopul de a fi reflectată, creîndu-se iluzia că se vede fundalul verde al scenei. Se vede așadar minuțiozitatea cu care e prevăzut fiecare detaliu în această experiență.

Fecioara din Nürenberg

Iată un foarte interesant truc, simplu dar bine combinat și care are un deosebit efect.

Scanned with OKEN Scanner

PREZENTAREA

Operatorul începe prin a da explicația următoare :

Un supliciu din evul mediu consta în a așeza condamnatul într-o statuie de fier scobită reprezentînd o fecioară. Această statuie, foarte strîmtă pentru a conține un corp omenesc, era prevăzută în interior cu vîrfuri ascuțite și lame de oțel care intrau în carnea condamnatului cînd acesta era închis înăuntru cu ajutorul unei uși cu care era prevăzută statuia.

Fiindcă la Nürenberg au rămas cîteva specimene din această statuie — ce reprezenta un groaznic mijloc de supliciu — ea a fost numită după numele orașului, deși i se mai spunea și *Mater Dolorosa.*

Vreau să vă prezint acum nu o reproducere a statuii Fecioarei din Nürenberg, ci un supliciu de același gen, ba chiar mult mai crud, la care însă subiectul cu care voi face experiența va rezista foarte bine.

Iată acum subiectul meu : Este, după cum vedeți o tînără persoană, îmbrăcată foarte lejer, într-un costum de baie, ceea ce exclude orice trucaj în legătură cu anumite veșminte protectoare — chiurasă, plasă metalică sau altceva asemănător. Ea va fi introdusă în acest instrument de supliciu, care e un simplu dulap din lemn, exact atît cît să cuprindă persoana.

Cum puteți vedea, acest dulap este montat pe patru picioare cu rotile, ceea ce îi permite să fie pivotat în toate sensurile, spre a vă convinge că nu are nici un mecanism și nici o ascunzătoare.

Iată acum alăturat, în acest coș, 20 de săbii foarte ascuțite.

Rog pe cineva din public să urce pe scenă și să examineze dulapul și săbiile.

Cînd spectatorii au terminat de examinat aparatele, fata intră în dulapul pe care observatorul îl

Scanned with OKEN Scanner

rotește în toate direcțiile pentru a arăta că nu poate avea loc nici o evaziune. După aceea se închide ușa. Operatorul ia una din săbii și o introduce în dulap printr-una din fentele prevăzute în peretele aces-

Fig. 54

tuia. Fiecare din aceste deschideri se repetă pe peretele opus, ceea ce permite lamei săbiei să traverseze dulapul dintr-o parte în alta. O duzină de săbii sînt astfel întrebuințate traversînd partea dinainte a dulapului și peretele din fund. La sfîrșit se înfig încă cinci săbii pe pereții laterali.

EXPLICAȚIA

Dacă se privește cu atenția fig. 55, care înfățișează situația persoanei aflate în dulap, se va vedea că trecerea săbiilor este astfel calculată încît ele să încadreze corpul. Mai mult, cîteva săbii sînt deosebit de suple, cele care trec la înălțimea coapselor. Cînd persoana din dulap le vede intrînd, ea le curbează în jurul coapselor, pentru a le face să iasă

Scanned with OKEN Scanner

prin deschiderea voită, opusă. Cele două săbii care se îndreaptă spre piept și pîntec au lame trucate, care intră în mîner ca și pumnalele de teatru.

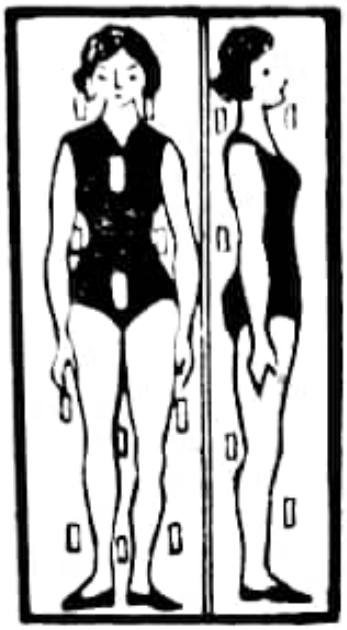

Fig. 55

Bineînțeles că vîrfurile acestor două săbii nu vor veni de cealaltă parte, dar spectatorii sînt prea ocupați să privească înfigerea săbiilor pentru a remarca trucajul. Operatorul are desigur grijă ca în timpul acestei operații să rotească mereu dulapul, ceea ce împiedică să se facă o constatare serioasă.

Cînd după terminarea operației săbiile sînt date la examinat, cum e vorba de vreo 20 de săbii, se uită intenționat în coș săbiile cu lamă suplă și nu cele cu lamă trucată.

Iluzia spectatorilor este completă și e foarte dificil să se găsească o explicație care nu se cunoaște.

Fereastra din casa „vrăjită"

Trucul este interesant și de efect.

În interiorul scenei se află o fereastră situată pe un piedestal prevăzut cu scări. De jur împrejur aceasta este înconjurată cu un material mătăsos, transparent (tul). Spectatorii sînt chemați să privească înăuntru. Se deschide fereastra, se cercetează împrejurimile, fără să se observe ceva suspect.

Sala se întunecă treptat, fereastra e luminată de becuri colorate. După cîteva secunde, în cadrul ei se profilează o siluetă care se mișcă, întorcîndu-și capul încoace și încolo, ca o ființă vie.

Operatorul deschide fereastra, dar în spatele ei nu găsește nimic.

Scanned with OKEN Scanner

Se închide din nou fereastra și îndată apare în spatele geamului o altă siluetă. Se deschide brusc fereastra : nimic ! A treia oară, la fel. În cadrul ferestrei apar apoi cele trei figuri împreună. Deschizîndu-se iarăși fereastra, pe scena luminată apar trei persoane care coboară din fereastră pe scenă.

Spectatorii sînt rugați să controleze din nou, însă nu găsesc nici un element pentru dezlegarea enigmei.

Această iluzie se bazează pe un joc de oglinzi așezate potrivit. Ele maschează persoanele și în același timp reflectă siluetele lor în cadrul ferestrei, ca și cînd ele ar exista acolo.

O iluzie de dispariție

Într-un cabinet aflat în mijlocul scenei și care poate fi închis printr-o perdea, se află un scaun în formă de tron, prevăzut cu două picioare : pe acest scaun stă o femeie.

Ea ține picioarele sprijinite pe un piedestal anume construit în fața scaunului. Mîna dreaptă a femeii este legată de o parte a scaunului, cu un șnur (fig. 56). Cealaltă mînă se leagă și ea cu un șnur, care iese în afara cabinetului ; ridicînd sau coborînd mîna legată se poate face verificarea, cînd este lăsată perdeaua, că persoana de pe scaun nu și-a părăsit locul.

După ce femeia a fost legată, se coboară perdeaua care înconjoară cabinetul, pînă la nivelul scaunului unde stă femeia, acoperind-o.

Femeia scoate printr-o deschizătură a perdelei degetele mîinii drepte (care este legată de scaun), oferind încă un mijloc de control pentru spectatorii ce privesc experiența. Cineva din public este rugat să vină pe scenă și să țină inelul aflat în legătură cu mîna stîngă a femeii din cabinet. Ca un supliment la măsurile de precauție, operatorul așază sub scaun o placă groasă de tablă, pentru a risipi

Scanned with OKEN Scanner

bănuielile că femeia ar putea să dispară sub scenă printr-o trapă.

Controlul exercitat de spectatori, precum și celelalte măsuri exclud orice posibilitate de dispariție

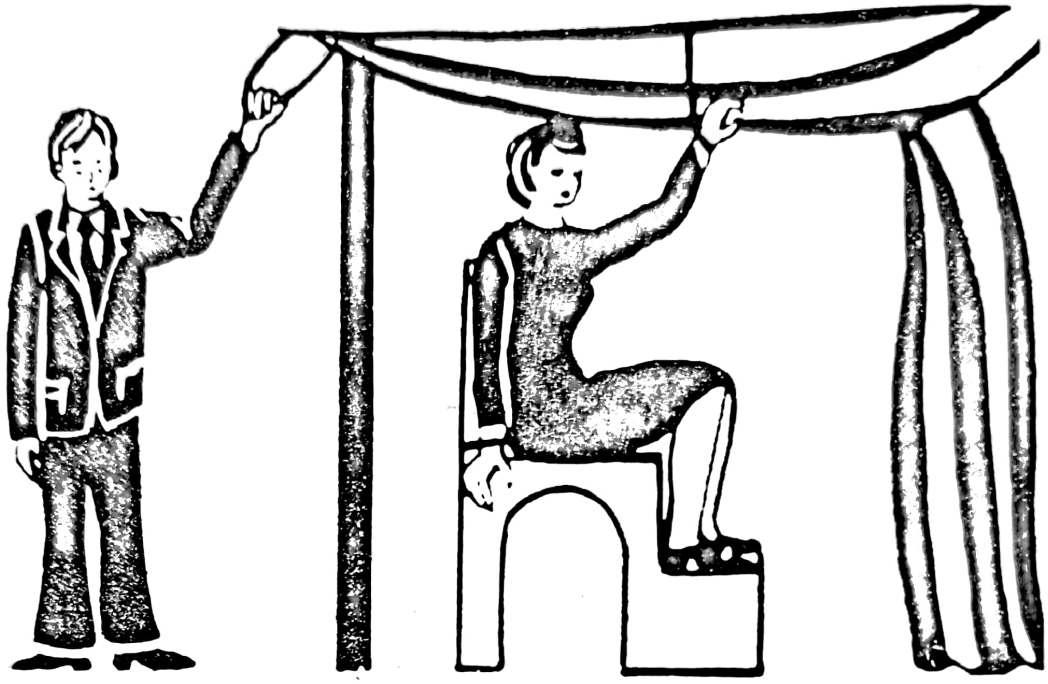

Fig. 56

în condiții normale : totuși, la o comandă a operatorului, femeia din cabinet... a dispărut. Spectatorul care ținea inelul rămîne cu el liber în mînă.

Care este explicația acestui truc ?

Cinci persoane colaborează la realizarea lui, lucrînd fiecare cu exactitatea unui ceasornic : operatorul, un asistent care stă lîngă el, femeia și alți doi asistenți nevăzuți, aflați sub scenă. Pentru că femeia dispare, bineînțeles sub scenă. Dar cum ?

Scaunul este intenționat spriijnit pe două picioare, în aparență groase și masive. Piciorul drept însă este gol și prin el își vîră mîna unul din asistenții de sub scenă. Mîna lui ajunge pînă la crăpătura din perdeaua lăsată, prin care își scoate degetele, oferindu-le privirilor spectatorilor ca o garanție că persoana din cabinet se află încă acolo.

Scanned with OKEN Scanner

Primul obiectiv al executanților este să facă o înlocuire a mijloacelor de control, substituind persoanele.

Un asistent înlocuiește mîna femeii, care se eliberează de legătura ce-i ține mîna fixată de scaun. Celălalt asistent de sub scenă are misiunea de a înșela spectatorul care ține de afară inelul ce vine în legătură cu brațul stîng al femeii, substituind și aici mijlocul de control.

Cu mîna dreaptă liberă, femeia apucă un șnur ce iese din podea și care merge de-a lungul piciorului stîng al scaunului. Se eliberează ușor și de legătura de la mîna stîngă și prinde șnurul cu un mic dispozitiv în formă de cîrlig de cel care vine de sub scenă.

Mișcările pe care le face eliberîndu-și mîna nu sînt de loc suspecte, ele dau persoanei care controlează de afară impresia că mîna stîngă a femeii se află mereu în șnur și în legătură cu inelul.

Deci măsurile de control au fost înlocuite. Momentul esențial al turului, dispariția femeii, a sosit !

Femeia este liberă, dar se mai află încă pe scaun. În acest moment operatorul vrea să facă dovada supremă că femeia nu poate să dispară sub scenă. Iată de ce aduce o bucată de tablă urmînd s-o pună sub scaun.

Această bucată de tablă se află intenționat uitată în culise, încît ajutorul de afară al operatorului (cel care ține perdeaua la nivelul scaunului) o lasă două trei secunde să coboare pînă la pămînt. În acest timp foarte scurt femeia coboară de pe scaun și intră printr-o trapă sub scenă.

Aducînd perdeaua la nivelul de mai înainte, operatorul vîră bucata de tablă sub scaun. Operația s-a terminat. Artistul bate din palme și, la ridicarea perdelei, femeia a dispărut.

Scanned with OKEN Scanner

Apariţie

Iată un truc care, deşi simplu, intrigă mult pentru că publicul este înclinat să caute prea departe soluţia.

La ridicarea cortinei operatorul bate din palme. Imediat apar în scenă opt servanţi în costume orientale. Ei aduc două piese A, foarte uşoare, apoi şase scînduri care se îmbină pe suporţii 1, 2, 3. Totul formează o construcţie de estradă, absolut vizibilă. Ies din scenă şi apoi revin aducînd trei panouri,

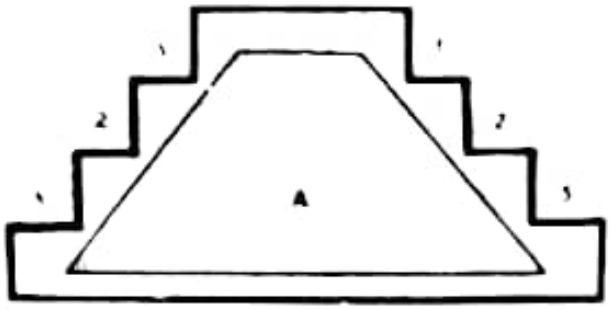

Fig. 57

Secţiune în estradă.

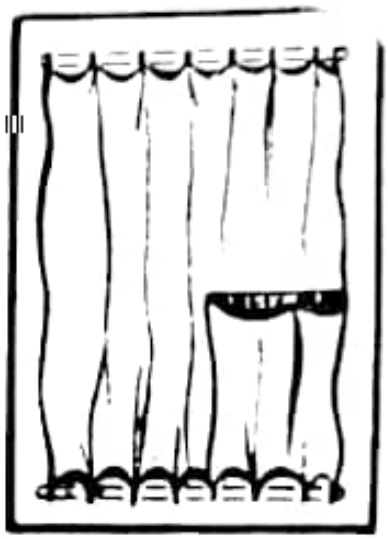

Fig. 58

Panoul din mijloc cu sacul de debara.

care îmbinate vor forma podeaua estradei, patru panouri care îmbinate vor construi o gheretă pe estradă şi un al cincilea panou care va forma acoperămîntul gheretei.

Fiecare servant arată publicului obiectele pe care le aduce.

Panourile sînt apoi înconjurate de nişte draperii care culisează liber sus şi jos, prinse în tije de fier.

Servanţii montează deci construcţia descrisă mai sus.

Operatorul bate din nou din mîini şi draperia panoului din faţă se trage, lăsînd să apară o tînără dansatoare.

Scanned with OKEN Scanner

Cum a apărut acolo ?

Simplu — nici o oglindă, nici o trapă. Unul dintre servanţi era dansatoarea.

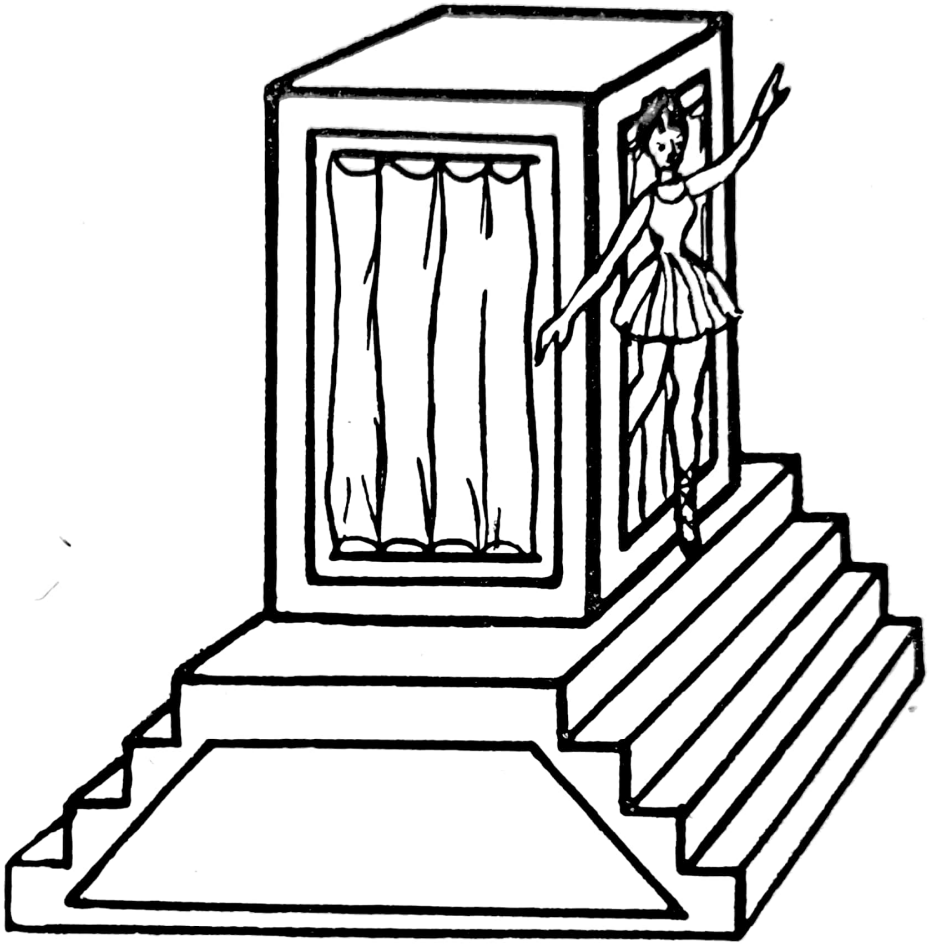

Fig. 59

Vedere de ansamblu.

În momentul construirii gheretei, cînd draperiile au fost trase, ea își scoate costumul și îl vîră în sacul în care se află draperia.

În timp ce ieșind din gheretă dansează pe scenă, cei 8 servanţi desfac construcţia și o scot în bucăţi de pe scenă. Dansatoarea a fost înlocuită de un alt servant, pentru ca publicul mai perspicace să nu observe dispariţia unuia dintre ei de pe scenă.

Scanned with OKEN Scanner

Dispariţie şi substituire

Se prezintă publicului o ladă goală. O femeie intră în ladă, capacul este închis şi încuiat cu lacăte. Operatorul se urcă pe ladă şi ţine întinsă în mîini

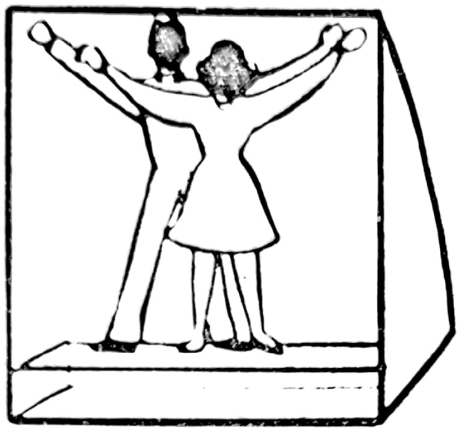

Fig. 60

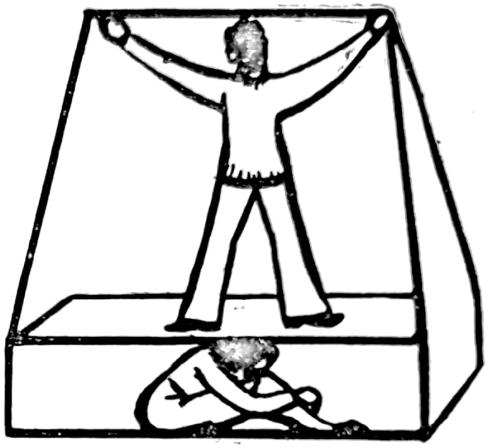

Fig. 61

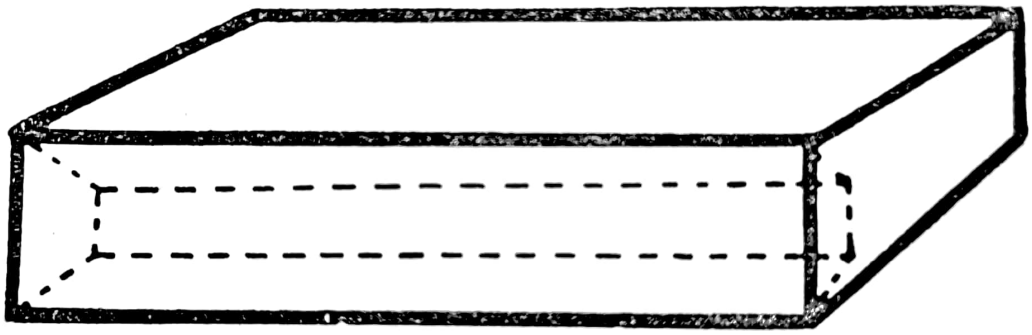

Fig. 62

o perdea. Imediat perdeaua cade şi în locul operatorului apare femeia, iar el se află închis în ladă. Explicaţia rezultă din schiţele care semnalează particularităţile peretelui din spatele lăzii (fig. 60). Cît priveşte desfăşurarea operaţiei, figurile 60 şi 62 sînt suficient de concludente pentru a edifica cititorii. Este nevoie însă de multă rapiditate în execuţie.

Scanned with OKEN Scanner

Paravanul chinezesc

Pe o estradă suspendată pe 4 picioare este așezat un paravan chinezesc format din 3 pereți.

Operatorul laudă proprietățile misterioase ale acestui obiect și anunță că va face o demonstrație.

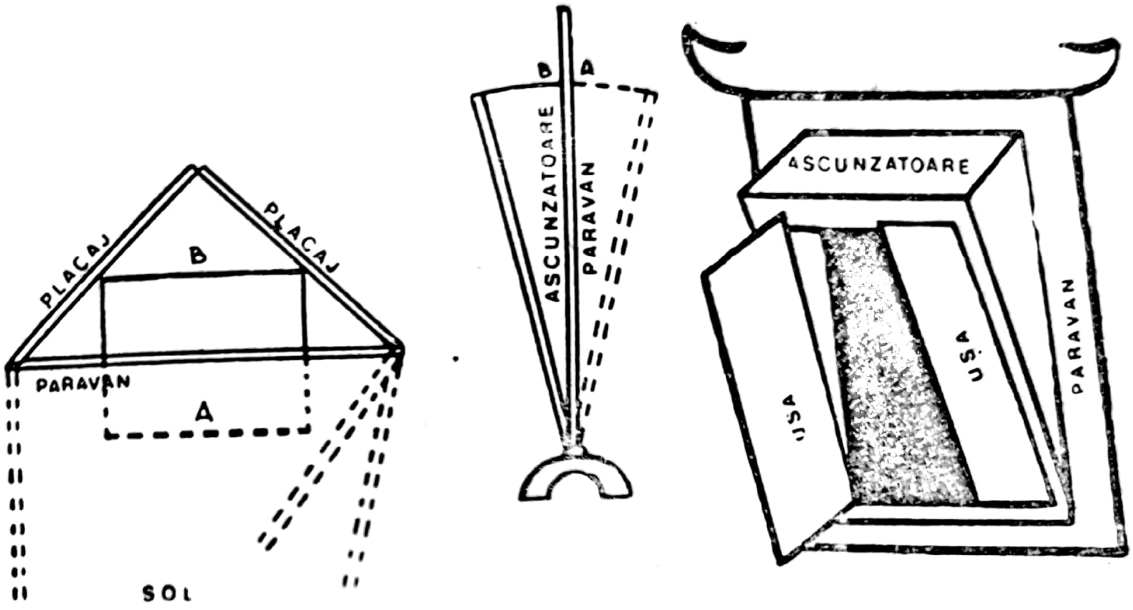

Fig. 63

Două ajutoare urcă pe estradă și închid pereții paravanului, obținînd astfel o gheretă triunghiulară.

Continuă să închidă și să deschidă pereții, rotind în același timp paravanul în toate direcțiile. La un moment dat, cînd se deschide un perete, din paravan apare o fată. Iese și înaintează spre marginea estradei. Reintră în paravan. Porțile se închid și cînd se deschid din nou, fata a dispărut.

Care este explicația ?

Paravanul este compus din trei pereți, dar doi dintre aceștia pot să se deschidă și în față și în spate pentru a forma o ascunzătoare.

Fața și spatele paravanului sînt absolut asemănătoare, dar ceea ce publicul nu vede e că în acest paravan e fixat un spațiu ascuns și mobil.

Scanned with OKEN Scanner

În acest mic spațiu stă fata ; cînd pereții sînt deschiși pentru a arăta fața A a paravanului, ascunzătoarea este aplecată în B, iar cînd fața B e vizibilă, ascunzătoarea se apleacă în A.

Fig. 64

Fata este aceea care, printr-o simplă mișcare de basculă mișcă acest dispozitiv după necesitățile prezentării. Un dispozitiv de cauciuc amortizează orice zgomot care ar putea releva că o operație anume e disimulată.

În fiecare perete al ascunzătorii se află o ușă ce se deschide în ambele direcții.

Scanned with OKEN Scanner

Sufli o dată și apoi nimic !

Se aduce pe scenă un trepied din metal nichelat, înalt de 2 m. Pe acest trepied se așează o placă de cristal, ce se fixează apoi cu șuruburi.

O fată este urcată pe acest trepied.

Din tavan coboară un bambus, lung de 2 m, menținut la capete prin frînghii. Operatorul arată

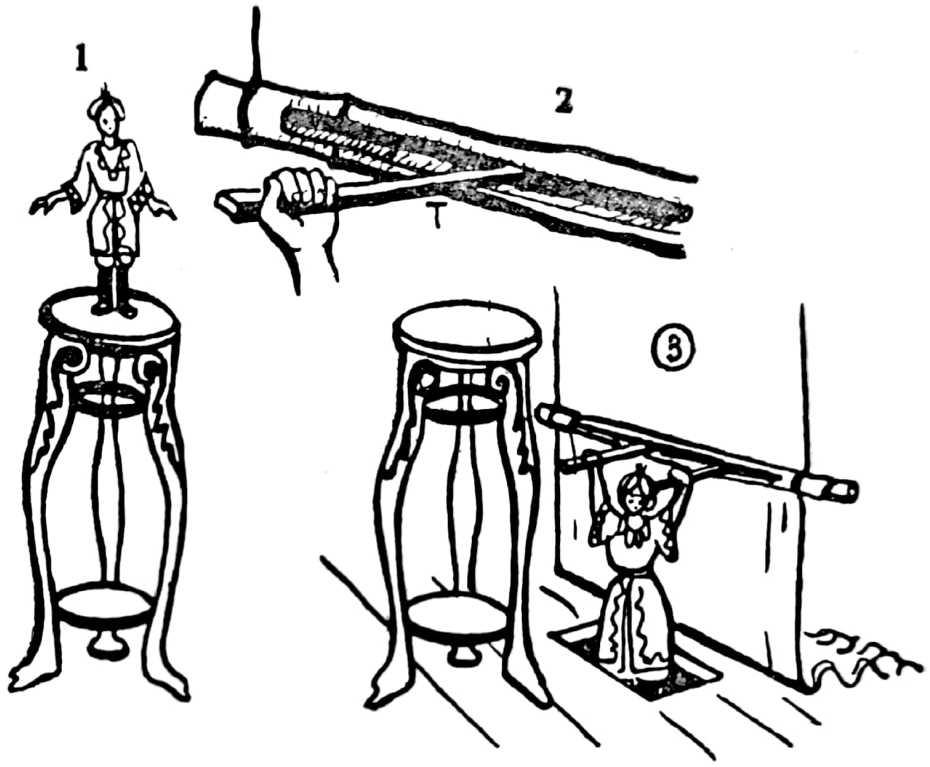

Fig. 65

I. Subiectul pe trepiedul său ; II. Mecanismul barelor de care este suspendat subiectul în timpul dispariției ; III. Cum se efectuează dispariția.

un voal mare, din mătase fină, măsurînd cîte 2 m pe fiecare latură.

Voalul se fixează pe bambus, ambele formînd un fel de ecran în fața trepiedului pe care se află fata.

Acest aparat e ridicat și coborît de cîteva ori : fata e mereu la locul ei pe trepied.

Scanned with OKEN Scanner

În sfîrșit, cînd voalul e ridicat în fața trepiedului, operatorul suflă asupra lui o dată ; voalul cade împreună cu bara de bambus la podea : fata a dispărut !

Totul se petrece atît de rapid încît spectatorii sînt uluiți și nu-și pot da seama cum s-au petrecut lucrurile.

Cînd ajutoarele fixează voalul pe bambus apasă pe un mic buton care liberează o tijă de fier de 0,50 m lungime.

Această tijă, împinsă în afară de un resort, se află ascunsă în bambus, care nu e decît o bară din oțel vopsită.

În momentul în care vălul o ascunde pentru ultima oară, fata apucă cele două tije, agățîndu-se cu mîinile de ele. Ea coboară repede odată cu vălul care o maschează ; o trapă redeschide un planșeu ; fata își dă drumul în trapă, al cărei capac se închide instantaneu.

Tijele sînt vopsite în aceeași culoare ca și vălul și nu pot fi deosebite.

Enigma orientală

Cu toată aparența ei orientală această iluzie este totuși de origine franceză, dar o aparență exotică face totdeauna impresie în spectacolele de music-hall.

La ridicarea cortinei pe scenă se află un cufăr mare, ornat și pictat cu motive orientale. Cufărul e așezat pe patru picioare nichelate ; ele sînt înalte de aproximativ 2 m ; cufărul are o înălțime de 1,50 m.

Operatorul intră în scenă, urmat de doi asistenți îmbrăcați în veșminte exotice. Asistenții poartă cîte o scară cu trei trepte.

După ce explică spectatorilor curiozitatea misterului la care vor asista — adică apariția surprinză-

Scanned with OKEN Scanner

toare a unei misterioase femei — face semn celor doi asistenți. Aceștia se apropie de piedestal, unul la dreapta și altul la stînga, pun treptele și urcă

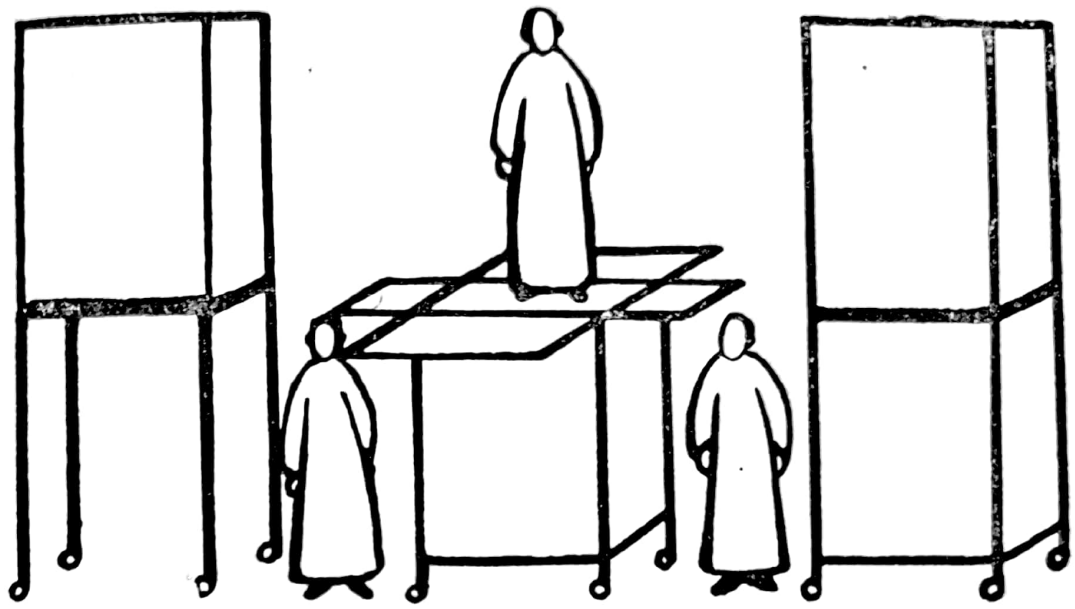

Fig. 66

Elementele enigmei orientale.

deasupra, făcînd să coboare unul după altul cele 4 panouri care formau cufărul.

Panourile fiind desfăcute, lasă să se vadă un al doilea cufăr decorat ca și primul și format de asemenea din panouri care se apleacă la fel ca și primele, numai pînă ce ajung în poziție orizontală. Fundul celui de al 2-lea cufăr este vizibil la nivelul panourilor astfel așezate.

Asistenții ridică la loc cele 4 panouri ale cufărului interior, apoi pe cele ale cufărului exterior și după aceea pleacă din scenă.

În acest moment operatorul — care se află în avanscenă — trage un foc de revolver în direcția cufărului.

Imediat cele patru panouri ale cufărului exterior și cele 4 ale cufărului interior se desfac de la sine pînă la poziția indicată mai sus. Pe fundul celui

Scanned with OKEN Scanner

de-al 2-lea cufăr stă în picioare o tînără ce zîmbește publicului făcîndu-și vînt cu evantaiul.

Iată cheia misterului : în cele două cufere demontate vizibil pentru spectatori se află un al 3-lea, un fel de platformă, ale cărui patru colțuri sînt prevăzute cu dispozitive ce culisează în interiorul picioarelor de metal. Fata stă pe această platformă care, la începutul experienței este în aer, în cele două cufere.

Ajutoarele apleacă pînă la verticală panourile primului cufăr și în acest moment mașiniștii apleacă platforma ce suportă fata, pînă ce aceasta ajunge să fie ascunsă de panourile aplecate. Se pot deci apleca și panourile cufărului al 2-lea pentru a arăta că acesta este gol, dar de îndată ce panourile sînt puse la loc, platforma invizibilă urcă împreună cu fata. Se pot atunci pune la loc și panourile primului cufăr.

Se înțelege ușor mecanismul apariției obținute ; printr-o operație inversă, panourile sînt acționate de pîrghii trase de dedesubt și cele două ajutoare nu se află în scenă decît ca decor.

Prin același procedeu s-ar putea obține în continuare și dispariția fetei, dar atenția spectatorilor este deja trezită și ar descoperi repede trucul : „cine vrea să probeze mult nu probează nimic".

Litiera magică

Se prezintă într-o feerie americană un truc care pe la începutul secolului s-a bucurat de un mare succes la Paris. Varianta pe care o descriem mai jos e perfecționată.

În feeria americană, un tînăr prinț — așa cum se petrec lucrurile în toate feeriile — e în căutarea unei tinere fete. În momentul în care e gata să o prindă, ea urcă într-o litieră purtată de 4 oameni. În acest moment vrăjitorul inamic trage storurile

Scanned with OKEN Scanner

care protejează interiorul litierei de razele soarelui. Tînărul prinţ strigă : „am văzut-o, e înăuntru, este a mea". „Nu încă" îi răspunde vrăjitorul şi într-adevăr, trăgînd storurile litiera e goală.

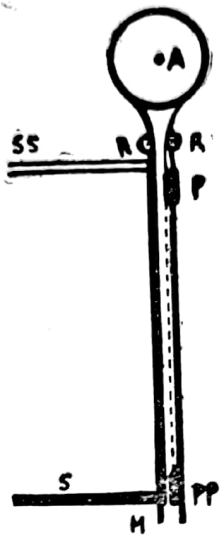

Mecanismul litierei.

Litiera magică.
Stînga, femeia vede în oglindă imaginea sa ; dreapta, ea

Fig. 67

Dispariţia s-a efectuat rapid, în timp ce litiera era ridicată de la podea, aflîndu-se pe umărul purtătorilor. Spectatorii sînt foarte surprinşi, totuşi trucul e simplu.

Tînăra fată stă culcată pe o saltea, care nu măsoară decît 0,25 m grosime în partea cea mai înaltă.

Ansamblul litierei a fost astfel calculat şi combinat încît dă impresia de lejeritate.

Fig. întîia ne dă explicaţia mecanismului litierei. Planşeul S, pe care se lungeşte fata, este mobil. El este susţinut la fiecare colţ de un cordon suplu

Scanned with OKEN Scanner

disimulat de tija de resort M, a pernei de căpătîi. Cele 4 cordoane trec prin dispozitivele A, ascunse de penele în formă de panaș așezate în colțurile baldachinului. Ele ajung la niște contragreutăți P, perfect echilibrate cu greutatea planșeului litierei și a fetei. Aceste contragreutăți sînt formate din 2 bare de fier plat așezate la fiecare capăt al litierei.

Cînd ajutoarele trag storurile din față și din spate, în același timp ei acționează și contragreutățile, care ajung în PP, în timp ce planșeul pe care e fata ajunge în poziția SS. Fata e ascunsă în concavitatea baldachinului.

Toată experiența are loc în timp ce litiera este în mișcare, ceea ce mărește surprinderea spectatorilor.

Zîna cu dantele

Pe scenă se află 6 panouri, două pătrate și patru dreptunghiulare, de două ori mai lungi decît primele.

Panourile au un cadru vizibil și sînt garnisite cu o pînză de tul foarte ușoară. Construcția foarte fragilă dovedește că nu poate fi vorba de vreo preparație.

Cu panourile se construiește o cabină în care este introdusă „Zîna cu dantele". Cabina e închisă. Se aduce apoi un paravan care acoperă cîteva clipe cabina. Cînd pereții paravanului sînt deschiși, zîna se află afară din cabină.

Văzînd figurile alăturate se înțelege mecanismul folosit. Cu toată fragilitatea aparentă a cadrelor pa-

Scanned with OKEN Scanner

nourilor, cadrul așezat pe partea operatorului în loc de a fi o simplă ramă de lemn este făcut din tablă de oțel și are o ușă pivotantă.

Ușa e menținută închisă printr-un resort ascuns în interior.

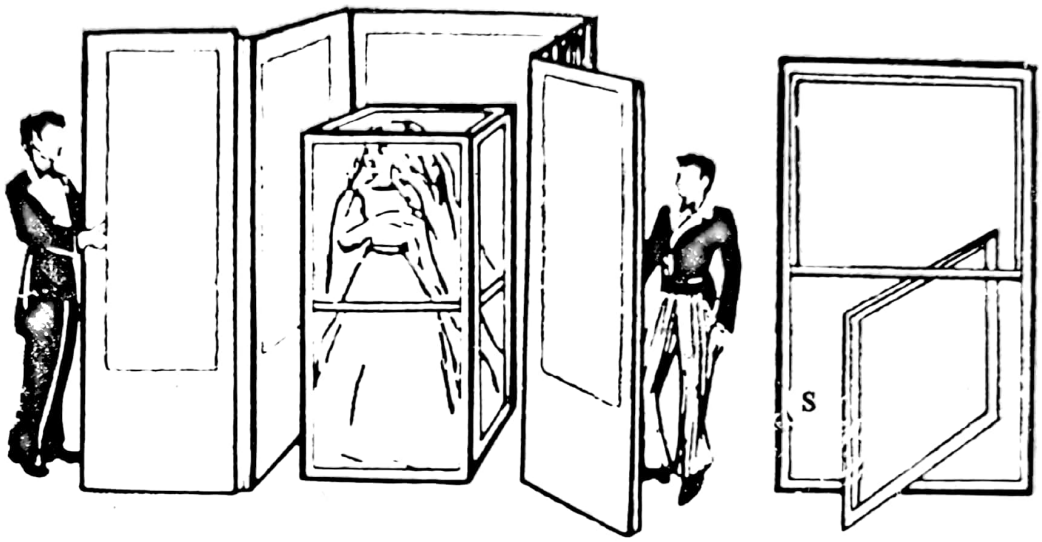

Fig. 68

Fata deschide micul zăvoraș care ține închisă ușa, se apleacă, împinge ușa — care astfel pivotează — și iese din cabină prin deschizătura S.

Resortul închide ușa automat.

Toate aceste operații nu durează mai mult de 6 secunde, așa că transferul pare absolut instantaneu.

Iluzii optice

Astăzi iluziile optice pure nu se mai practică pe scenă ; ele prezintă dezavantajul că aparatele cu care se produc sînt legate de un loc anumit și nu pot fi deplasate ușor.

Acest gen de iluzii se bazează pe efectele provocate de oglinzi așezate în unghi de 90°, cu colțul spre public sau cu una din laturi spre spectatori.

Scanned with OKEN Scanner

Numere de acest fel, ca „Sfinxul“, „Stella“, „Capul care cîntă“ etc. au făcut odinioară vîlvă în spectacolele de iluzionism.

Ideea principală este mereu aceeași ; oglinzile maschează o parte din corp și împiedică să se vadă restul, încît se creează iluzia unei părți detașate de ansamblu (fig. 69).

„Zîna florilor“

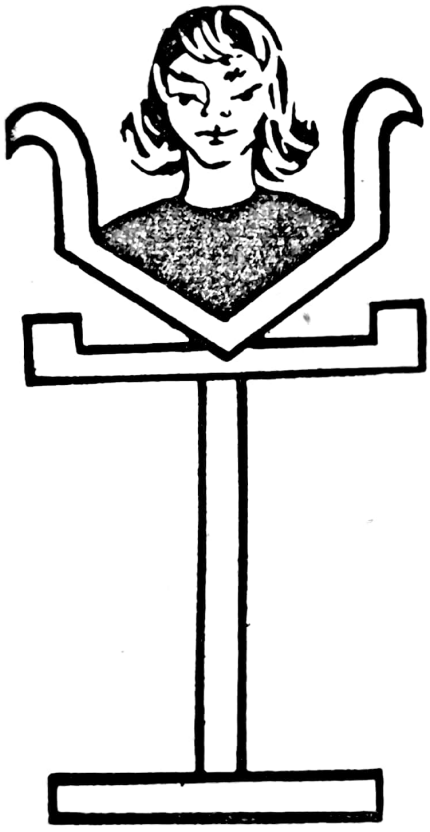

Fig. 69

Cine nu a văzut și nu a fost intrigat de apariția în mijlocul unui ghiveci de flori a unui cap de femeie, apărut acolo ca și cînd ar fi fost detașat de trupul care nu se vede ?

Pentru realizarea acestei iluzii este nevoie de o masă rotundă, prevăzută cu cinci picioare, al cincilea aflîndu-se la mijloc. Masa este scobită într-o parte, pentru a permite femeii să-și așeze capul. Sub masă se află un sfeșnic cu patru brațe, în fiecare din ele fiind cîte o lumînare aprinsă care luminează în jur și asigurînd astfel spectatorii că nici un corp de femeie nu se găsește acolo.

În realitate lucrurile se prezintă puțin diferit. Există într-adevăr un sfeșnic, dar numai cu două brațe și, evident, tot cu atîtea lumînări. Celelalte

Scanned with OKEN Scanner

două sînt un efect de... reflectare datorită oglinzilor ! De piciorul al cincilea al mesei sînt fixate două oglinzi, dispuse în unghi, cu vîrful spre public și

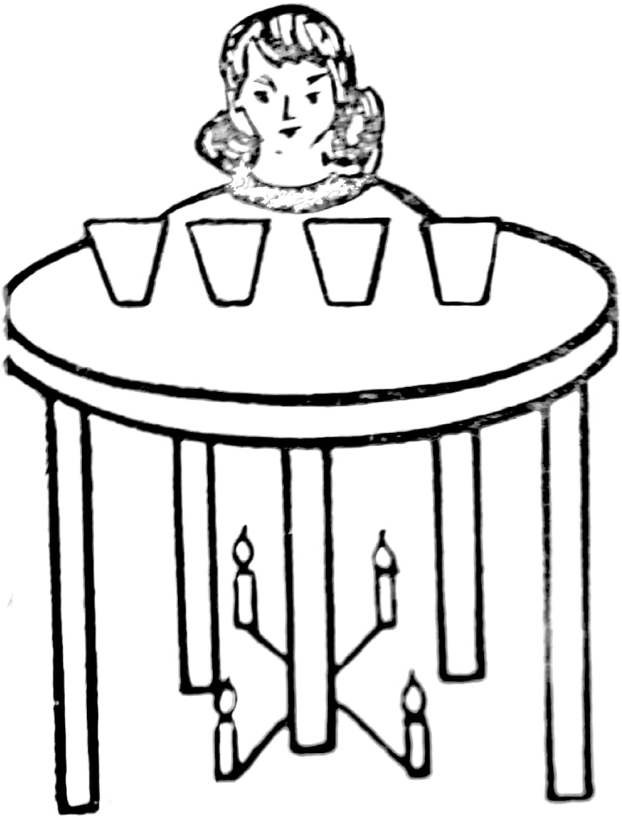

Fig. 70

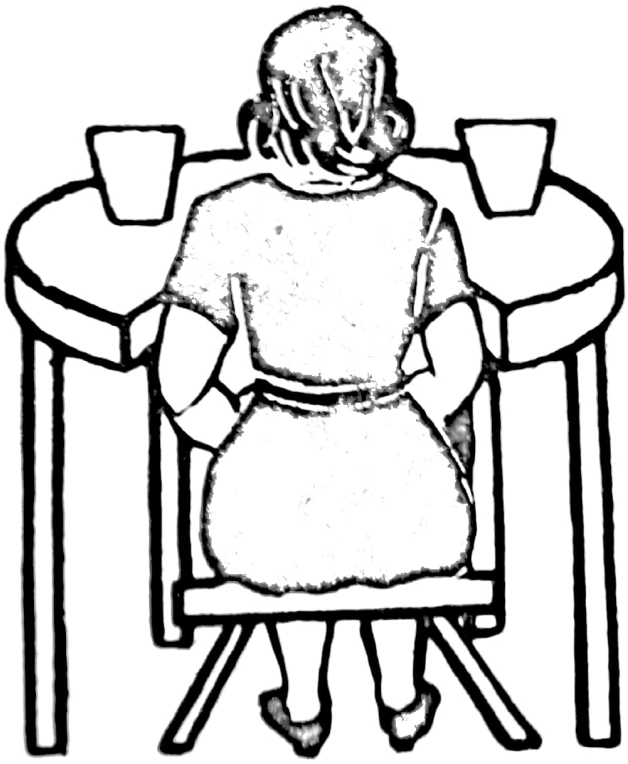

Fig. 71

deschiderea înapoi, pînă la cele două picioare din spatele mesei.

Reflectînd sfeșnicul, oglinzile dau iluzia că nu poate fi vorba de nici un truc, întrucît, la lumina a patru lumînări nu se poate încerca așa ceva.

În același timp, dispuse așa cum am arătat, oglinzile maschează trupul femeii, al cărui cap se vede în... ghiveci.

Datorită oglinzilor care reflectă un număr mai mare de lumînări și maschează trupul, nimeni nu bănuiește că acest „fenomen“ nu este decît o iluzie.

Scanned with OKEN Scanner

Oglinzile platinate

Oglinzile acestea se fabrică destul de complicat, după numeroase procese și manipulări, folosindu-se o soluție concentrată adusă în stare de clorură cristalizată.

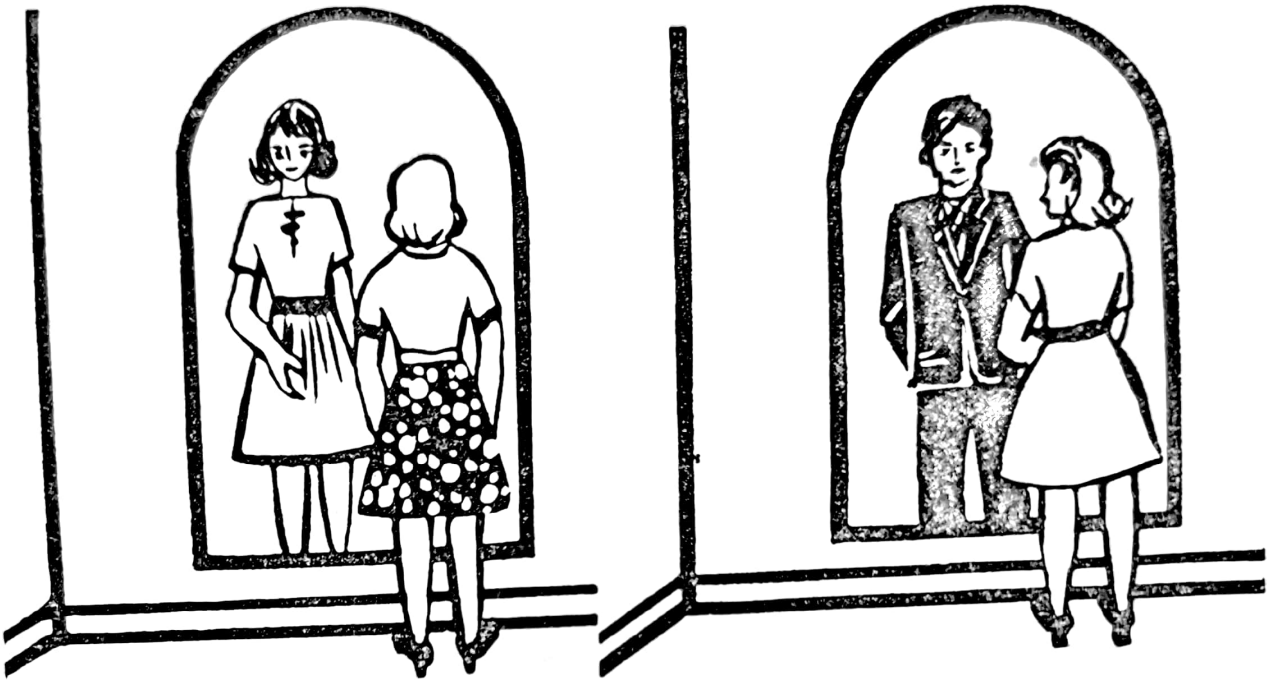

Fig. 72

Așezate în tocul unei uși, de exemplu, ele reflectă ca o oglindă obișnuită imaginea unei persoane care se află într-o cameră luminată, camera situată de cealaltă parte a oglinzii fiind în întuneric.

Dar dacă lumina se schimbă și piesa din spate e luminată și cea în care se află spectatorul e în întuneric, oglinda devine o simplă placă de sticlă și orice imagine dispare.

Mulți șarlatani, care-și spun spiritiști și mediumi, folosesc acest truc pentru a „evoca" imaginile persoanelor dispărute.

Scanned with OKEN Scanner

În sala de consultație, care n-are nimic din cabinetul unui magician sau vrăjitor, ci dimpotrivă, e mobilată sever, se află o mare oglindă.

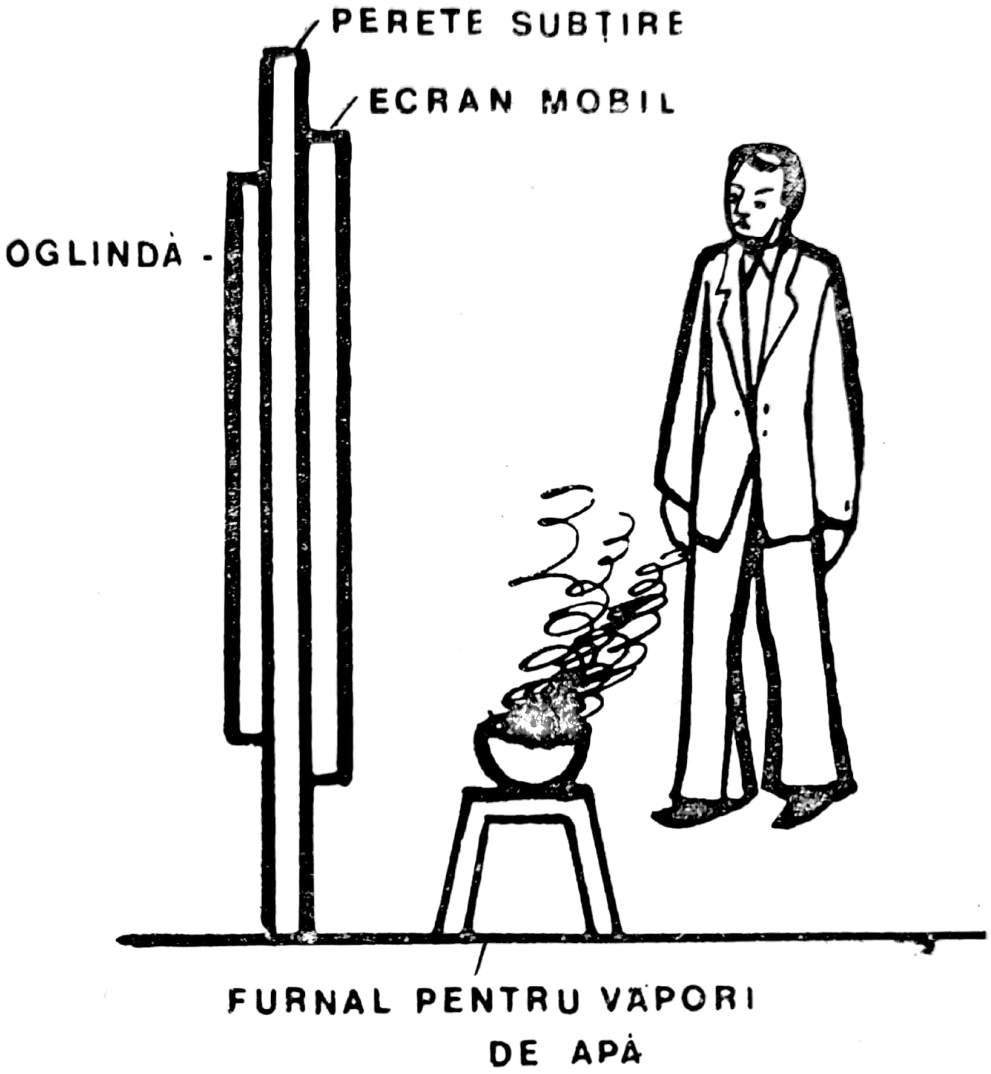

Mediumul, după ce discută cu clientul (și în felul acesta capătă informațiile de care are nevoie pentru mica lui punere în scenă șarlatanească) îi spune acestuia că poate face să apară persoana dorită.

Clientul e pus să privească în oglindă, în care imaginea lui se reflectă. Camera e într-o semiobscuritate. Încet, încet, în oglindă vede cum imaginea se șterge și apoi dispare de tot : în locul ei apare o imagine, destul de vagă, a persoanei pe care dorea s-o vadă.

Scanned with OKEN Scanner

După o clipă, totul dispare. Mediumul iese din „transă"...

De obicei aceştia au doi colaboratori — un bărbat şi o femeie — care apar în funcţie de necesitate, după cum persoana pe care vrea s-o vadă clientul e bărbat sau femeie.

O uşoară ceaţă produsă de vapori de apă, permit să dea spectatorului o iluzie cît mai completă.

Femeia fantomă

Operatorul şi asistentul său aduc pe scenă o platformă P peste care e aşezat un platou D ce stă pe patru picioare C.

Platforma are rotile, ceea ce o face mobilă. Sînt apoi aduse 4 panouri care se arată pe toate părţile, apoi acestea se aşază pe platou şi sînt montate formînd o ladă.

Panourile sînt vopsite pe dinafară iar pe dinăuntru căptuşite cu o stofă în dungi verticale.

Panoul din faţă nu e decît un cadru pe care se află o uşă. Cînd această uşă e deschisă se vede tot interiorul. În sfîrşit, pentru a termina construcţia operatorul aşază peste ea un acoperiş T, decorat la fel ca şi panourile.

În acest moment intră în scenă o fată, care e prezentată ca avînd proprietatea de a se face fantomă, adică de a deveni invizibilă şi impalpabilă! Fata e introdusă în ladă, unde se aşază cu genunchii încrucişaţi (fig. 1).

Se închide uşa, se roteşte în toate direcţiile aparatul pe rotile, se deschide uşa pentru a arăta că fata e încă acolo.

Operatorul ia apoi o cupă de metal, unde aprinde nişte esenţe cu care afumă aparatul. Se degajă un fum gros şi se simte un miros aromat. Anunţă apoi că fata a dispărut. Pentru a dovedi acest lucru înfinge în ladă o lance lungă care traversează lada

Scanned with OKEN Scanner

și iese prin partea cealaltă. Ia apoi zece săbii, le înfige în podea pentru a arăta că nu sînt trucate, după care le înfige de asemenea în ladă, prin niște

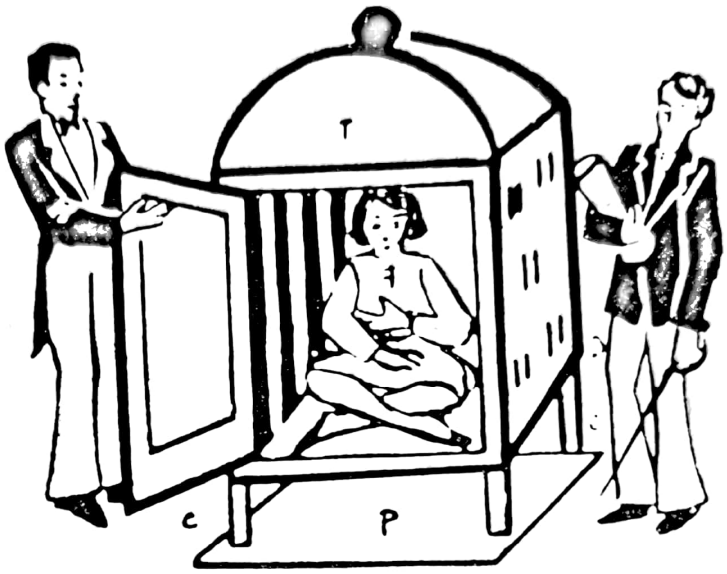

a Prezentarea femeii fantomă.

orificii care existau dinainte. Deschide apoi ușa și înăuntrul lăzii e gol : fata s-a „fantomatizat", dispărînd fără urme.

Se văd în interior lancea și săbiile care traversează lada.

Operatorul anunță că va face să apară iar fata în interiorul lăzii. După cîteva pase, deschide ușa ; fata se află în ladă.

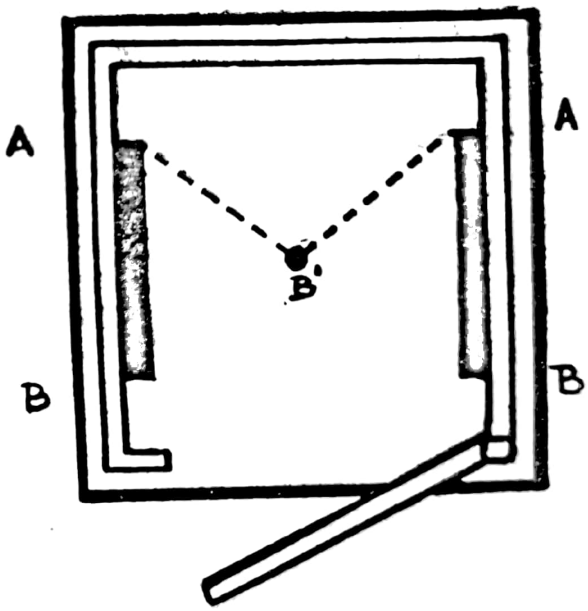

b Explicația.

Fig. 73

Trucul acesta de mare senzație este totuși simplu. Cele două panouri laterale, străbătute de găuri pentru a permite trecerea săbiilor, sînt prevăzute cu oglinzi.

Dacă se privește atent schema din figură se va înțelege jocul oglinzilor.

Cînd se aduc panourile, oglinzile sînt aplicate în AB și acoperite cu stofă reiată ce decorează interiorul lăzii.

Cînd fata urmează să dispară, ea se așază spre fundul lăzii și trage spre ea cele 2 oglinzi, urcate pe suporți în A și care se întîlnesc în punctul B. Aceste 2 oglinzi fiind plasate în jumătatea colțului drept, reflectă laturile AB care par să fie fundul AA.

Grație dungilor verticale ale decorației interioare, nu se poate observa trucajul.

Lancea are drept scop să ascundă funcționarea celor două oglinzi. Cît despre săbii, ele intră în ladă și o traversează, cele dinainte și din mijloc în mod direct, cele din fund în mod piezișș, de-a lungul oglinzilor.

Reflecția acestor săbii în oglinzi nu permite să se precizeze direcția.

Este de la sine înțeles că esența care se arde nu are alt scop decît de a șoca imaginația spectatorilor.

Sirena

Iluziile acvatice sînt greu de combinat și ca atare destul de rar prezentate.

Dar iată una de mare efect :

Scena reprezintă un colț de pădure, la stînga se află o stîncă, iar alături o mare cuvă din cristal urcată pe niște picioare metalice.

Cuva e umplută pe jumătate cu apă. Operatorul anunță că va face să apară o sirenă. Dar înainte, pentru a convinge publicul că în cadă se află cu adevărat apă, vîră mîna și agită lichidul. Apoi, precum Moise, lovește cu bagheta în stîncă și îndată

Scanned with OKEN Scanner

începe să țîșnească apă din ea. Apa umple aproape în întregime cuva.

În continuare doi asistenți înconjoară cuva cu o pînză. La o comandă dată retrag pînza și în cuvă se vede culcată în apă, o tînără fată. Pentru a de-

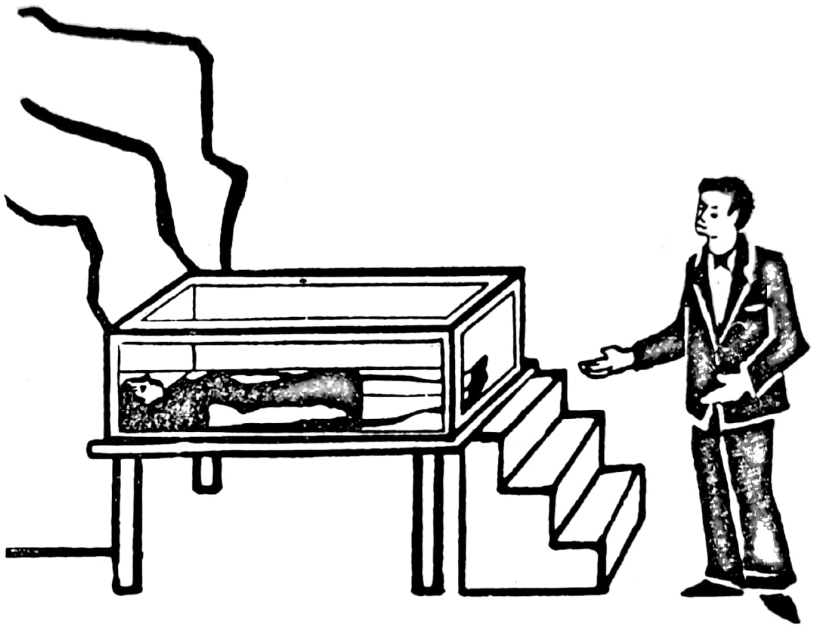

a Iluzia sirenei.

Fig. 74

monstra că e vie și naturală, aceasta iese din cuvă și vine în avanscenă. Apa curge de pe ea ca de pe cineva care a ieșit din baie.

Experiența continuă prin reintrarea sirenei în cuvă. Asistenții acopăr din nou vasul cu o stofă și, cînd după cîteva secunde retrag stofa, fata a dispărut !

Care este explicația ? Cercetînd cu atenție figura a doua care reprezintă cuva văzută din spate, se remarcă faptul că masa pe care stă cuva se prelungește. Pe această prelungire a platoului mesei este culcată fata înainte de ridicarea cortinei. Publicul nu poate vedea pentru că peretele de sticlă AC este dublat cu o placă metalică de înălțime BC, vopsită

Scanned with OKEN Scanner

în culoarea alb-argintie a apei. Această placă e absolut invizibilă în spatele cuvei de apă.

Iată acum cum se petrece apariţia şi dispariţia sirenei. Cînd asistenţii acoperă cuva cu stofă, ei

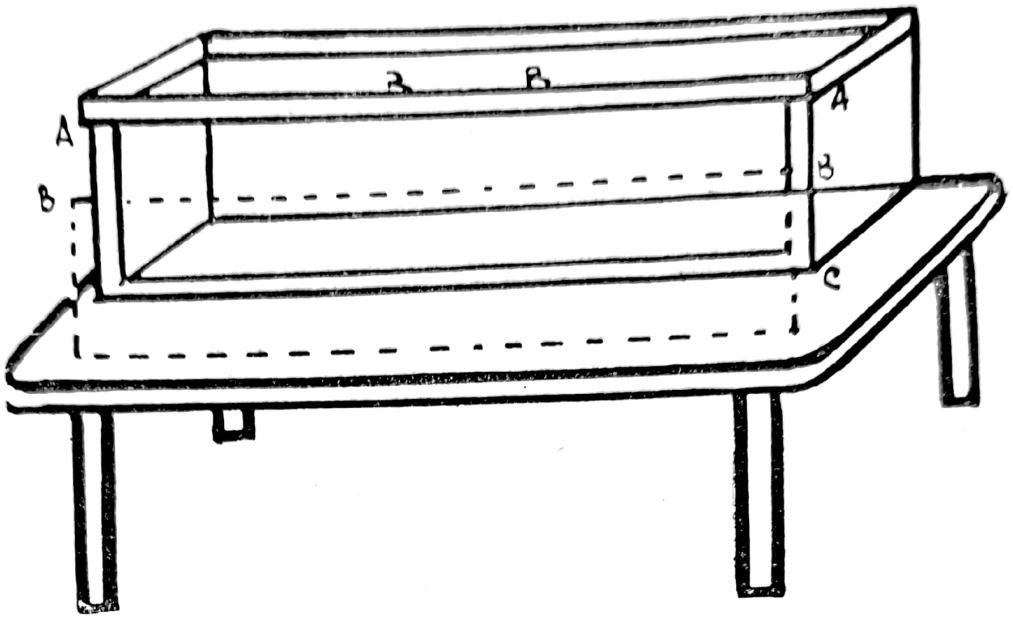

b Cuva sirenei.

se fac că o acoperă complet, dar au grijă să nu aşeze stofa mai departe decît de linia AA.

Oglinda dinapoi, ce dublează placa metalică, nu este mai înaltă decît BC, încît e completată prin o a doua oglindă culisantă — AC — pe care publicul nu o vede.

Cînd asistenţii întind vălul lor, femeia plasată pe ieşitura mesei apasă în RR pe o pîrghie care face să se coboare oglinda, lăsînd o deschizătură AB, AB destul de largă pentru a-i permite trecerea.

Sirena se strecoară pe burtă şi se introduce în apă, avînd grijă să ridice oglinda. Pentru a ieşi, ea face manevra inversă.

Cum aceste treceri fac să se agite apa şi să stropească, stofa pe care o ţin asistenţii este dublată de o alta impermeabilă.

La începutul experienţei se calculează exact nivelul apei din cuvă, pentru ca volumul corpului

Scanned with OKEN Scanner

fetei intrînd în ea să nu se urce dincolo de înălțimea oglinzii duble și la urcare să iasă afară din cuvă.

Zîna lanternelor

Iată o foarte grațioasă iluzie de music-hall, bazată pe o idee nouă și care nu necesită nici oglinzi, nici funduri duble.

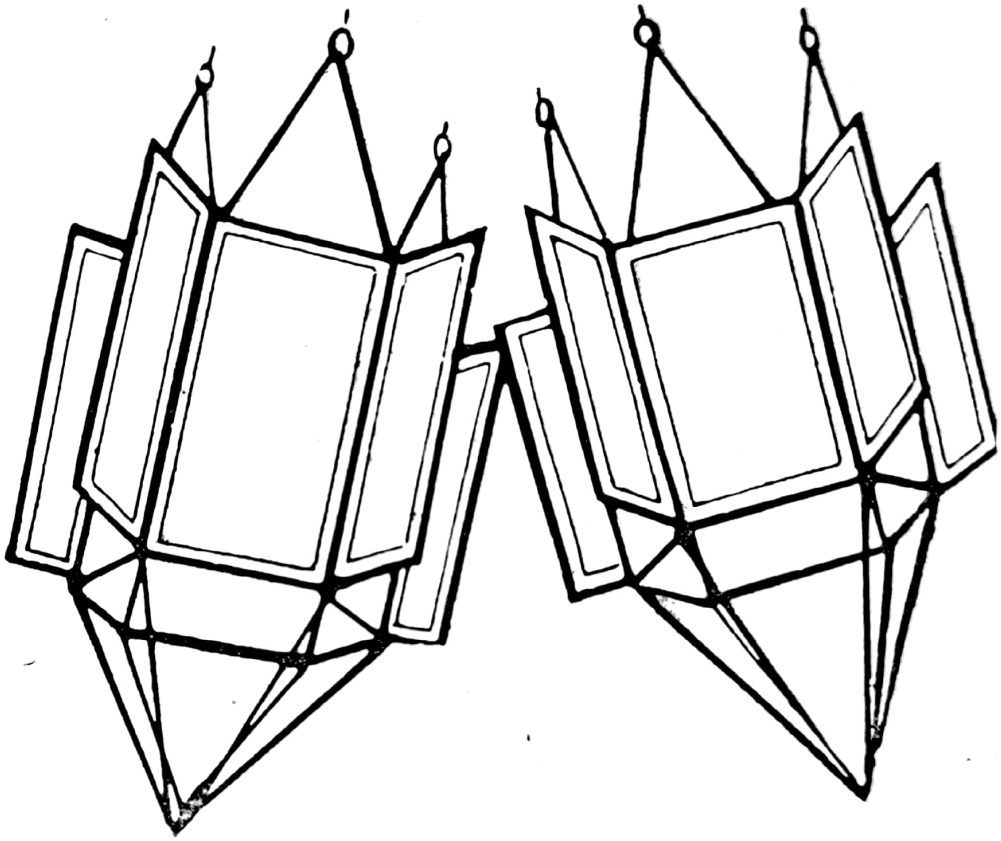

Fig. 75

Cele două lanterne.

La ridicarea cortinei spectatorii văd în susul scenei două mari lanterne cu șase fețe (figura a doua).

Aceste lanterne de o construcție lejeră au pe fiecare față desenate motive japoneze. Aceste similivitralii sînt din celuloid și sînt pictate cu culori vii.

Lumina din interiorul lanternei face ca efectul să fie remarcabil.

Scanned with OKEN Scanner

Fiecare din cele 6 fețe se termină printr-un triunghi din mătase brodată.

Operatorul intră însoțit de mai mulți asistenți și, cu ajutorul unor cängi, deschide toate panourile lanternelor pentru a arăta că nimeni nu e ascuns în interior. Mai mult chiar, lanternele sînt coborîte și spectatorii sînt invitați să le cerceteze.

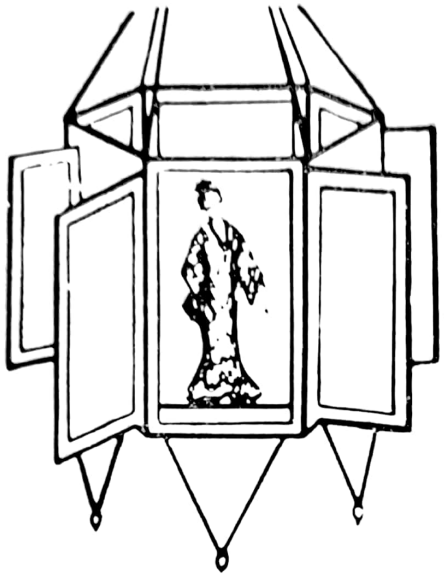

B Zîna lanternelor.

Atunci intră în scenă o tînără japoneză pe care operatorul o prezintă drept zîna lanternelor, care-și va relua domiciliul ei obișnuit.

Într-adevăr, fata intră într-una din lanterne, care are toate fețele deschise.

Cele două lanterne sînt apoi ridicate din nou înspre plafonul scenei. Asistenții care au tras scripetele ridicător, le face să se balanseze în aer, atrăgînd atenția că între ele există un spațiu de cca. 2 m ceea ce nu le permite nici măcar să se ciocnească în aer.

În timpul cît durează balansarea zîna e mereu vizibilă în lanterna sa. Porțile lanternelor se închid pe rînd, la o lanternă, apoi la alta, și deodată zîna se află în cealaltă lanternă. Balansarea lanternelor continuă, ca și jocul închiderii și deschiderii porților. La un moment dat zîna a dispărut !

Toate porțile sînt deschise și ambele lanterne perfect vizibile, dar în ele nu se mai află nici o persoană.

Totul se explică dacă știm că tînăra japoneză este o mare acrobată. Toate mișcările de închidere și deschidere a ușilor sînt îngrijit repetate cu asistenții și se ajunge la un moment cînd, în balansarea

lor, cele două lanterne se ating prin porțile lor (figura a doua).

În acest moment acrobata, aflată în spatele uneia din uși o apucă pe cealaltă și astfel se găsește transportată în a doua lanternă.

Se realizează în cazul de față un sincronism al mișcării lanternelor asemănătoare cu cel de la trapezul zburător.

Pentru dispariție, acrobata se agață și stă suspendată în spatele unei porți deschise.

Circularul morții și alte iluzii macabre

O femeie culcată pe o masă este „tăiată" în două cu un fierăstrău ; într-o parte îi rămîne jumătatea de jos a corpului, în cealaltă jumătatea de sus.

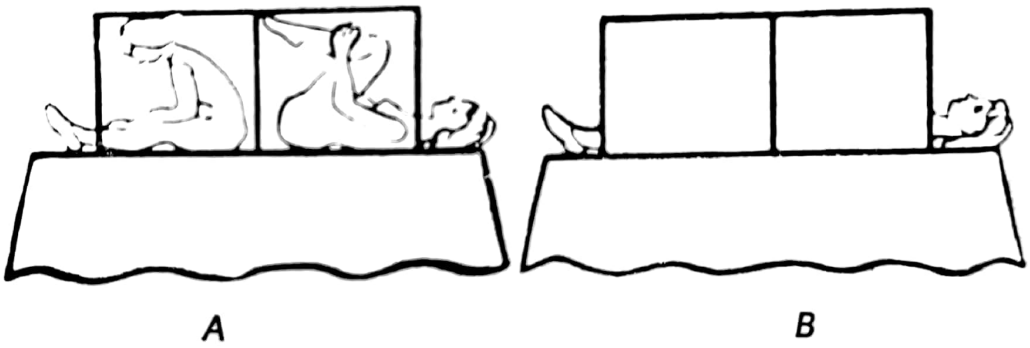

Fig. 76

În sfîrșit, „milostiv" operatorul „o reface" la loc, lipind cele două părți „tăiate" !

Trucul constă în aceea că în experiență se folosesc două femei, dintre care una este ascunsă în interiorul lăzii. În momentul cînd fierăstrăul intră în acțiune, cele două femei se plasează în interiorul lăzii, strîngîndu-se fiecare în cîte un compartiment ; una lasă să i se vadă capul, cealaltă scoate afară picioarele...

Schițele însoțitoare lămuresc foarte bine acest truc.

Scanned with OKEN Scanner

Decapitatul recalcitrant

Iluzioniștii au prezentat diferite trucuri în care era vorba de corpul omenesc străpuns de săbii, de cuțite — fără urmări supărătoare. Evident că din recuzita vechilor trucuri era normal să fie reluată ideea decapitării, care a fost pentru prima dată prezentată în Franța în anul 1855.

De data aceasta este vorba de un truc și mai macabru, care constă în ghilotinarea iluzionistului, fără ca efectul decapitării să se producă.

Se știe ce este ghilotina.

Iluzionistul își plasează capul pe locul potrivit, un asistent apasă pe un buton, cuțitul descinde de la o înălțime de 2,80 m — dezvoltînd în funcție de greutate (ghilotina are 60 kg), o greutate de cădere de 16 800 kg și totuși capul iluzionistului nu este tăiat.

Iată cum se produce această iluzie. Cuțitul ghilotinei, din oțel lucios are în partea de sus o încărcătură de plumb. Acest așa-zis plumb pare să facă parte din cuțit, în realitate nu e decît o cutie în care adevăratul cuțit intră în momentul căderii. Cele două ridicături ale „lunetei", partea unde se așază capul, pe butuc, cum s-ar zice — sînt mai înalte decît trebuie, dar acest mic detaliu scapă publicului.

Cînd iluzionistul își vîră capul în poziție, asistentul ridică semi-luneta L (figura a doua) care alunecă în culisa B. Semi-luneta L' este fixă și pe ea se sprijină gîtul iluzionistului. Luneta L de sus este coborîtă și capul este solid prins în deschizătura N.

În acest moment ajutorul apasă un declic care liberează cuțitul suspendat deasupra capului. Cuțitul, intens luminat de proiectoare cade, dar logic el ar trebui să alunece în șanțul A, cînd de fapt el alunecă în șanțul C și ajunge în spatele semilunetei L, pe ceafa iluzionistului.

Scanned with OKEN Scanner

În punctul R cutia care simulează plumbul este oprită și cuțitul întîlnind gîtul iluzionistului, protejat sub guler de o bucată de piele, reintră în cutie.

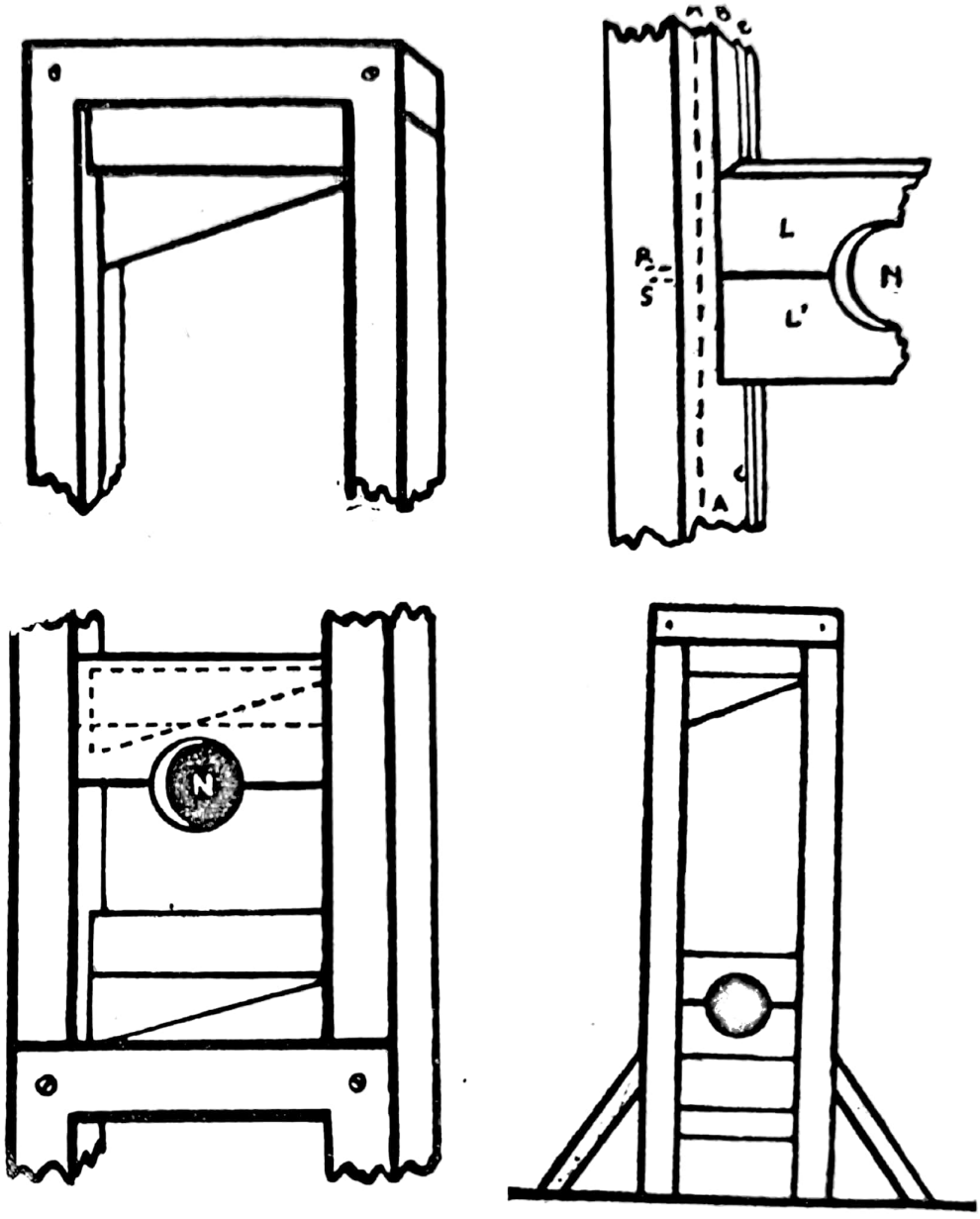

Fig. 77

Plumbul e astfel ascuns pe semi-luneta L.

În momentul în care plumbul a atins fundul glisierei, el a eliberat în S un fals cuțit, prevăzut ca și celălalt cu plumb simulat ; acest cuțit apare cu

plumbul său la baza lunetei, părînd că stă pe vîrful triunghiului pe baza mașinei (figura a treia).

Pentru public, puternic impresionat de experiență iluzia e completă.

Pentru a ridica cuțitul ajutorul se plasează o secundă în fața mașinei, timp necesar pentru a face să dispară cuțitul de jos în semi-luneta L' și să facă să apară adevăratul cuțit, care urcă spre vîrful ghilotinei.

Prizonierul misterios

Operatorul prezintă un instrument de supliciu, ce formează un soi de butuc în care condamnatului i se vîră capul și mîinile. Sînt invitate persoane din public pentru a constata că aparatul — foarte simplu, de altfel — nu este trucat. Acesta e compus din două scînduri groase, unite între ele printr-o balama groasă, C. Cînd sînt unite ele formează trei deschizături, una mai mare pentru gît și alte două mai mici în care se introduc mîinile prizonierului. Introduse în aceste deschizături, nici capul și nici mîinile prizonierului nu pot fi scoase.

Este introdusă pe scenă, o persoană, prizonierul, care este vîrît cu capul și ambele mîini în butucul de tortură.

După aceea butucul e închis și încuiat cu ajutorul unui lacăt gros.

Operația fiind terminată, doi asistenți apar și țin în fața butucului o perdea. În șase secunde, cînd trag perdeaua, prizonierul a reușit să evadeze din butucul care a rămas ca și mai înainte închis.

După această experiență, prizonierul este vîrît într-un sac care este legat cu o sfoară și pecetluit.

Înainte de aceasta i se pune prizonierului un colier metalic care e strîns în jurul gîtului și de asemenea cătușe, toate încuiate cu lacăte. Se repetă operația cu perdeaua, care e ținută cîteva secunde

Scanned with OKEN Scanner

în fața sacului. Cînd perdeaua e trasă prizonierul s-a eliberat, ieșind din sac, din cătușe și din colier.

Iată cum procedează prizonierul pentru a se elibera în mod misterios.

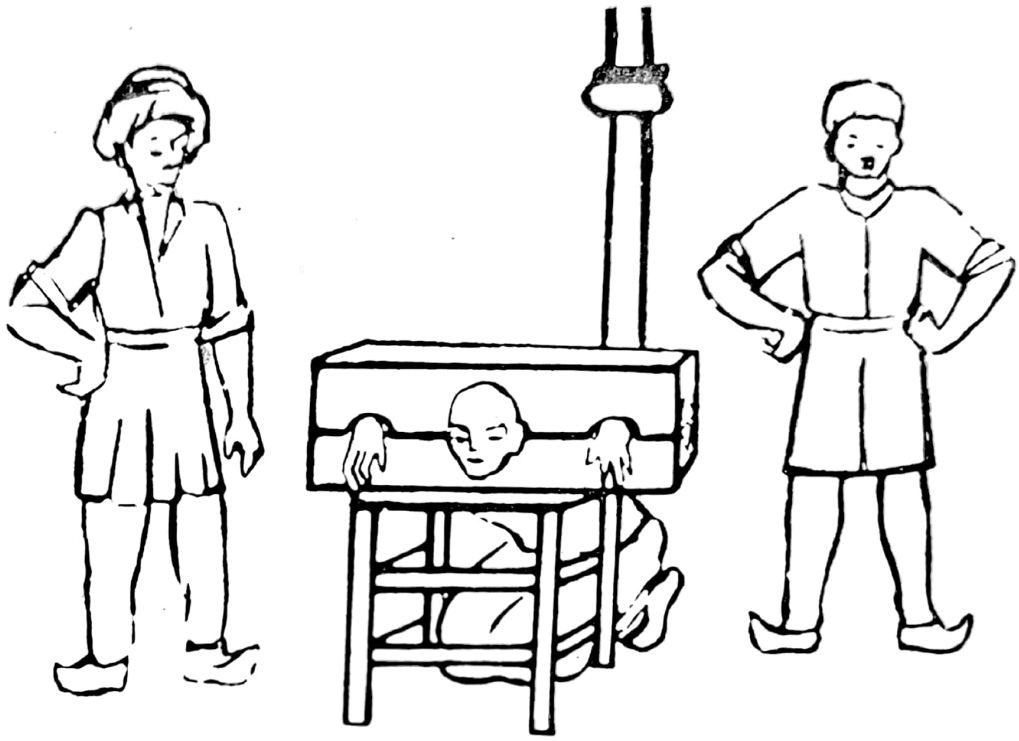

Fig. 78

Cînd se află în butuc, mîna sa dreaptă poate atinge balamaua C. Scoate tija centrală, pivotul balamalei și în acest fel butucul se deschide și el reușește să se elibereze, după care depune tija la locul ei.

Cît privește eliberarea din sac, aceasta e mai complicată. De îndată ce sacul e legat, prizonierul apasă pe un cui C al lacătului cătușii. Acest cui acționează resortul R din interiorul lacătului, liberează închizătoarea R și cătușa se deschide.

Apucă apoi cu mîna liberă o pernuță pe care o ridică la înălțimea gurii sacului. Cînd se înnoadă sacul, pernuța rămîne în pliuri. De îndată ce se

întinde perdeaua, prizonierul retrage pernuța ; pliurile trase de jos, în sac, trec în înnodătură și sacul se deschide. Prizonierul iese și repune la loc deschiderea sacului, având grijă să se închidă la loc cătușa din care se eliberase pentru a putea manipula evadarea. Pentru a se elibera din colier,

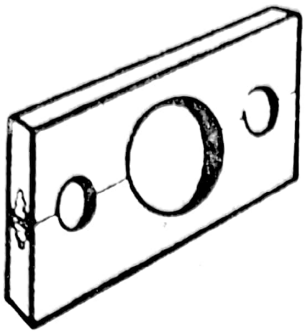

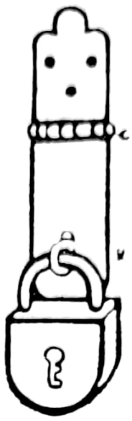

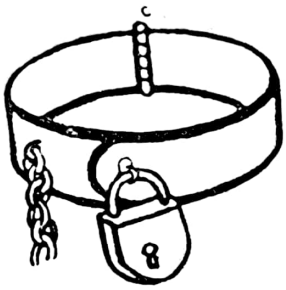

acesta e trucat la fel ca și lacătul. De îndată ce se eliberează are grijă să închidă la loc și colierul.

Om sau automat?

Iată o variantă a „capului vorbitor", numai că în cazul de față nu este vorba de o experiență macabră ci... de un automat.

La ridicarea cortinei se vede o mică scenă ce reprezintă o nișă căptușită cu o stofă colorată deschis. Nișa are un fundal format dintr-un cadru nichelat.

Scanned with OKEN Scanner

În această nișă, pe o mică estradă formată din două trepte, se află o masă. Pe o tavă, metalică de asemenea, stă un cap de om, cu pleoapele închise.

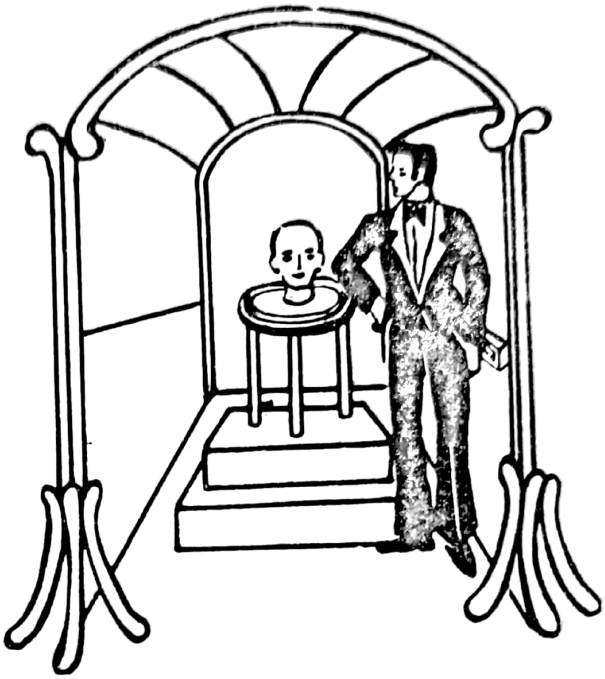

Fig. 79

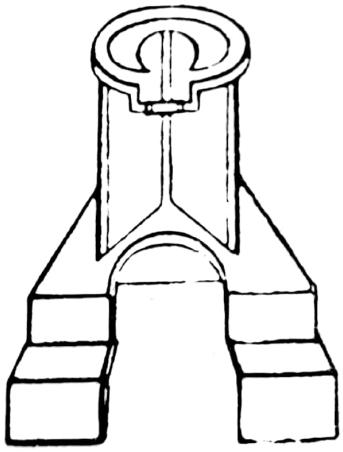

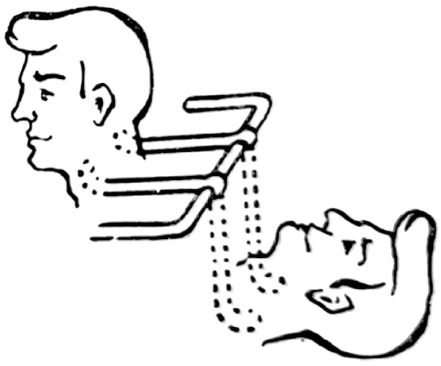

Operatorul anunță publicul că experiența pe care o va face nu este decît un miracol tehnic; capul de pe tavă este în realitate un automat care, acționat de un mecanism, răspunde la diferite întrebări, pronunță cuvinte dificile etc.

Scanned with OKEN Scanner

Urcînd treptele, operatorul ia capul în mînă și-l arată publicului, care se convinge că e un mulaj și nu un cap de om.

Punîndu-l apoi la loc pe tavă îi comandă să spună cuvinte foarte lungi și capul ascultă atunci cînd operatorul apasă pe niște butoane.

Cînd experiența s-a terminat, operatorul prezintă din nou capul spectatorilor.

Capul este desigur artificial, la care pleoapele și gura sînt mecanizate și funcționează cu ajutorul unor sfori.

Capul artificial imită perfect capul real al unui colaborator ascuns de trepte și masă. Acesta stă în genunchi și este făcut invizibil de 2 oglinzi așezate între picioarele mesei. Oglinzile reflectă pereții nișei, solul și treptele creînd iluzia de vid.

Figura a doua reprezintă partea dinapoi a aparatului. Se remarcă un etrier pe care capul artificial pivotează, permițînd să fie înlocuit cu capul asistentului.

Tabloul de comandă cu butoane nu reprezintă decît o punere în scenă.

Dulapul „misterios“

În interiorul unui dulap mare, izolat din toate părțile, se introduce o persoană ; o femeie, să zicem.

Se închid ușile dulapului. Cînd acestea se redeschid femeia a dispărut, în locul ei se găsește un bărbat.

Se poate reîncepe substituirea la nesfîrșit. În cele din urmă apar din dulap atît femeia cît și bărbatul.

Figurile 80 și 81 dau construcția dulapului. După cum se vede, în interiorul lui se află o scîndură pe care este culcată una din persoanele ce servesc de experiență ; bărbatul sau femeia. O oglindă așezată

Scanned with OKEN Scanner

oblic și prinsă în balamale va acoperi această persoană, ascunzînd-o de privirile spectatorilor.

Pentru a opera substituirea, persoana invizibilă nu are decît să ridice oglinda și să coboare în dulap ;

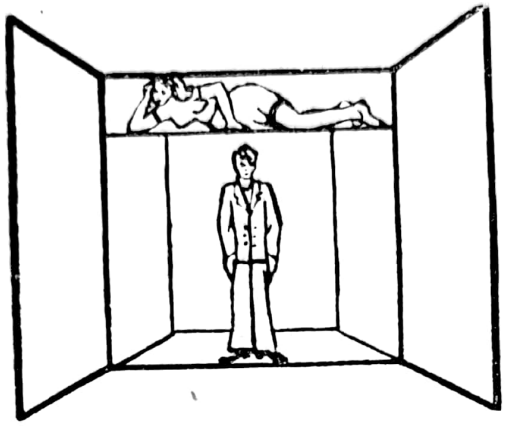

Fig. 80

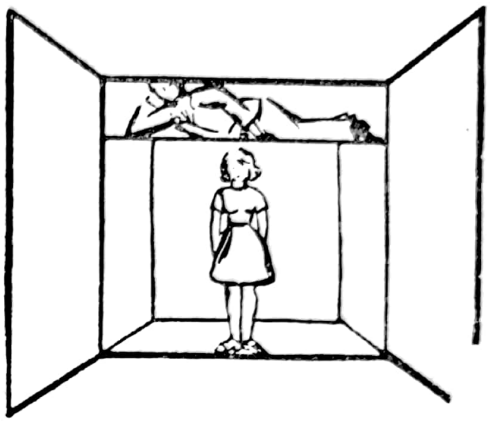

Fig. 81

cealaltă persoană se va urca pe scîndură în locul ei, lăsînd apoi oglinda în jos.

Pentru ca iluzia să fie perfectă este necesar ca plafonul și laturile dulapului să fie colorate uniform, căci plafonul este acel care, reflectîndu-se în oglindă, dă iluzia adîncimii.

Paravanul cu surprize

Prezentați spectatorilor un paravan compus din trei părți și înalt de un metru. Paravanul stă pe niște picioare subțiri.

După ce i-ați arătat fața, închideți porțile, în așa fel încît să formați un triunghi, pe urmă pivotați totul pentru a demonstra publicului că în afară de paravan nu mai există alt accesoriu.

Introduceți mîna în interiorul triunghiului și scoateți o cantitate de obiecte : flori, jucării, porumbei și iepuri vii, etc. Din timp în timp depărtați porțile paravanului pentru a arăta că interiorul este gol.

Scanned with OKEN Scanner

Partea de mijloc a paravanului este trucată. Panoul din mijloc, ridicat pe un pivot, se rotește în jurul unui ax central pentru a prezenta o față sau alta. Pe una din fețe se află fixate patru buzunare, conținînd obiectele ce urmează să apară succesiv.

Cînd prezentați spectatorilor paravanul deschis, panoul trucat este întors în așa fel încît buzunarele încărcate să fie în spate, astfel că sînt invizibile spectatorilor. Cînd uniți fețele pentru a forma triunghiul, aveți grijă să rotiți panoul cu buzunare pentru ca ele să cadă în interior, rămînînd în continuare nevăzute.

Introducînd mîinile în triunghi, scoateți succesiv obiectele aflate în buzunare. E suficient să pivotați panoul trucat pentru ca buzunarele să treacă iarăși în spate, permițîndu-vă să deschideți părțile paravanului pentru a arăta că în mijloc este gol.

Acest paravan poate fi construit mai solid, în așa fel încît într-un buzunar mai mare, care să înlocuiască pe celelalte patru, să poată fi ascuns chiar un copil.

Sarcofagul egiptean

Pe scenă se află o estradă de aproximativ 2 m pe 2 m, înaltă de 30 cm luminată pe dedesubt cu două lămpi, așa încît să se poată constata că e complet goală. Pe estradă se află în picioare un sarcofag.

După ce este prezentată publicului o persoană îmbrăcată ca un egiptean, operatorul roagă spectatorii să-i împrumute un inel și o batistă — bagă inelul în degetul egipteanului, pentru a-i servi drept carte de identitate și îl leagă la ochi cu batista. Deschide capacul sarcofagului ca și cum ar deschide ușa unui dulap, introduce pe egiptean înăuntru și închide ușa.

Scanned with OKEN Scanner

În acel moment două ajutoare leagă sarcofagul și, cu ajutorul unui cric, îl ridică în sus, aproximativ un metru. Cînd sarcofagul este suspendat în aer operatorul deschide ușa pentru a se putea constata prezența egipteanului.

La o comandă dată se deschide ușa și... egipteanul a dispărut. Reapare din celălalt capăt al sălii, venind cu inelul în mînă și cu batista cu care a fost legat la ochi.

Explicația ? Estrada pe care se află așezat sarcofagul este goală doar în partea dinainte. Un sistem de oglinzi luminate ascund partea dinapoi a estradei (postamentului) unde se află o trapă cu basculă care permite trecerea unei persoane. Evident că acest pasaj, aflîndu-se în spatele oglinzilor, nu poate fi văzut de public.

După ce este închis în sarcofag și în timp ce ajutoarele fixează sforile în inelele care vor ridica sarcofagul în sus, egipteanul coboară prin trapă sub scenă și se furișează spre celălalt capăt al sălii, de unde apare la momentul oportun.

După ce egipteanul a ieșit din sarcofag, acesta e ridicat în aer.

Deschizînd ușa pentru prima dată operatorul arată că egipteanul e mereu prezent în sarcofag ; dar ceea ce publicul ia drept persoana acestuia nu e decît un manechin în relief fixat pe o ușă dublă. A doua oară deschide ușa, menținînd dublura cu manechinul fixată în interior pentru a arăta că sarcofagul e gol.

Cufărul indian

Este prezentat publicului un cufăr care apoi se leagă, se acoperă, iar se leagă și în sfîrșit se sigilează cu ceară. Cu toate acestea, în cîteva secunde un tînăr indian pătrunde în interior, fără să desfacă sforile sau sigiliul și nici să deschidă cufărul.

Scanned with OKEN Scanner

Explicația : cufărul conține pe fund o trapă largă. Deschiderea cufărului se face prin una din găurile de aerisire cu ajutorul unei chei rotunde care se adaptează perfect înăuntru. De îndată ce cufărul legat și sigilat e așezat sub un baldachin și ascuns privirilor spectatorilor, indianul, de asemenea invizibil, culcă cufărul pe lat, trage husa, bagă cheia, deschide trapa și pătrunde în interiorul cufărului, după care trage husa la loc și închide trapa.

Pentru a ridica cufărul se folosește de o cheie pe care o scoate printr-una din găurile de aerisire. Cufărul se ridică încet și, ajuns la punctul de echilibru, rămîne în picioare. Acest zgomot servește de semnal pentru operator care deschide baldachinul ; desfăcînd toate legăturile cufărului scoate din el indianul.

Truc cu o dispariție misterioasă

Pe o masă cu patru picioare se află un cufăr răsturnat cu fața spre public, pentru a se vedea că e gol pe dinăuntru. În continuare e prezentat publicului un copil, care apoi e închis în cufăr. Două ajutoare iau cufărul și-l coboară de pe masă, depunîndu-l pe un planșeu așezat pe doi suporți. Se așază apoi pe masă, acolo unde înainte fusese cufărul, un mic dulap cu 2 uși. Se deschid ușile pentru a se arăta că dulapul e gol.

Cu ușile deschise dulapul e apoi ridicat în sus, cu ajutorul unor corzi fixate în tavan.

Operatorul trage un foc de revolver în direcția dulapului, care este în continuare deschis ; se vede imediat cum apare copilul în interiorul dulapului.

Se deschide cufărul dar se constată că acesta e gol.

Explicația este următoarea : tăblia mesei pe care e așezat cufărul e dublă ; o planșă reținută în colțuri prin patru rulmenți poate aluneca între cele

Scanned with OKEN Scanner

patru picioare ale mesei, lăsînd între tăblii un spațiu suficient pentru a ascunde o persoană. Pe partea de sus a tăbliei mesei se află o trapă. Cît despre fundul cufărului el se ridică cu ajutorul ușii, prin împingere. După ce s-a răsturnat cufărul pentru a se arăta că e gol, se ridică fața de masă pentru a se constata că tăblia nu e groasă (tăblia e lipită de prima).

De îndată ce copilul intră în cufăr, greutatea lui face să se deschidă trapa de deasupra mesei și să coboare tăblia mobilă pe care copilul se culcă, închizînd apoi trapa peste el.

Ajutoarele coboară cufărul pentru a-l așeza pe planșeta care stă pe suporți.

Se pune apoi dulapul pe masă, deasupra trapei. Se deschid ușile : interiorul pare gol. În mijloc se află un singur stîlp. Acesta are menirea de a ascunde îmbinarea a două oglinzi, montate pe două panouri mobile, fixate cu balamale în colțurile din fundul dulapului.

Panourile aflate în spatele oglinzilor sînt vopsite ca și interiorul dulapului. Extremitatea oglinzilor unindu-se la stîlp, dulapul pare gol.

În timp ce se deschid ușile, copilul care se află pe masă urcă în dulap și se ține ascuns în spatele oglinzilor.

Dulapul e ridicat în aer și, atunci cînd operatorul trage un foc de revolver, copilul împinge oglinzile ; acestea se aplică pe pereții laterali ai dulapului și copilul devine vizibil.

Cabinetul negru

În al cincilea deceniu al secolului trecut apare o nouă specialitate a iluzionismului, ca și cum s-ar fi știut că din inventarul acestuia lipsea un capitol.

În mod paradoxal, cel care a pus bazele acestei noi specialități nu a fost iluzionist, ci un actor care

Scanned with OKEN Scanner

era în același timp și regizor de teatru. Inspirat de o mică greșeală el a ajuns creatorul „cabinetului negru". Iată cum s-au petrecut lucrurile : Într-o dramă care se punea în scenă, trebuia să se prezinte o închisoare. Pentru a reda cît mai sumbru interiorul închisorii, regizorul a îmbrăcat decorul cu catifea neagră. La un moment dat trebuia să apară la fereastra închisorii capul unui maur, negru ca smoala. Maurul a apărut într-adevăr, însă în sală nu se vedeau decît două rînduri de dinți care pluteau, rînjind prin aer. Scena a eșuat, bineînțeles — însă s-a reflectat asupra posibilității de a întrebuința scena neagră pentru obținerea de efecte „misterioase".

Cu timpul, perfecționînd mijloacele s-au obținut efecte de mare succes.

La baza acestui tur se află o iluzie provocată și realizată cu ajutorul unei încăperi îmbrăcate în catifea neagră, complet neluminată, în care apar sau dispar diferite obiecte ; dispar cînd sînt acoperite cu catifea din aceeași culoare ; apar cînd este înlăturată catifeaua.

Acoperirea și descoperirea obiectelor este făcută de asistenți care se mișcă liber pe scenă, înveliți din cap pînă în picioare în catifea neagră. Pentru a produce efecte prin contrast, obiectele folosite sînt albe sau de culori vii. Prin aceasta ochiul spectatorului este și mai mult indus în eroare.

Ideea dispariției obiectelor acoperite într-o cameră neagră a fost utilizată în multe spectacole.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, diferiți artiști prezentau un număr foarte mult gustat — „Calul care dispare" — număr ce se integrează și azi în programul iluzioniștilor.

Un cal, cu călăreț cu tot, dispărea de sub ochii spectatorilor !

Principiul acestui truc este următorul : calul, totdeauna alb, este adus într-o încăpere neagră și acoperit cu o pînză mare albă. După ce se trage

Scanned with OKEN Scanner

pînza albă, calul dispare. Explicația constă în aceea că sub pînza albă se află o altă pînză neagră care rămîne pe cal, făcîndu-l invizibil după ce înlăturăm pînza albă de deasupra.

S-a întîmplat odată ca ajutoarele să nu acopere bine calul, lăsîndu-i afară coada pe care animalul o mișca spre veselia publicului. Uluit, operatorul nu mai putea îndrepta gafa.

Cu altă ocazie s-a dat următoarea rezolvare: lăsînd intenționat coada calului vizibilă, artistul mimează surprinderea și apoi o apucă și rămîne cu ea... în mînă, reușind să obțină un efect de succes.

Magie neagră

Trucul numit în Franța „Magie Neagră", în Germania „Schwartze Kabinett", iar în Anglia și America „Black Art" a avut un mare succes la apariția sa.

Iată prezentarea. La ridicarea cortinei, publicul vede un spațiu negru și vid, un fel de gaură a cărei adîncime nu o poate aprecia, dar care măsoară 4,5 m lărgime și 4 m înălțime. Acest spațiu este înconjurat de un cadru plin de becuri. De obicei, luminile văzute la teatru sînt dirijate spre scenă și ascunse publicului. În cazul nostru, luminile stau invers: lumina e dirijată spre spectatori.

Deodată în acest întuneric apare iluzionistul, ca și cînd ar fi ieșit din neant, fără a se putea ști de unde vine. Este îmbrăcat într-un smoching alb. Constatînd ca spațiul e gol, face un semn și pe dată apare o masă și apoi un scaun. Aceste obiecte apar tot atît de brusc și misterios cum a apărut el însuși.

Îndată după aceea, apare un schelet fără cap; unul din brațele scheletului se detașează și se ridică în aer, apoi ambele brațe se detașează și în cele din

Scanned with OKEN Scanner

urmă picioarele se îndepărtează de trup ca apoi să revină la loc.

Operatorul face un semn cu mîna și imediat apare un cap care se plasează pe schelet.

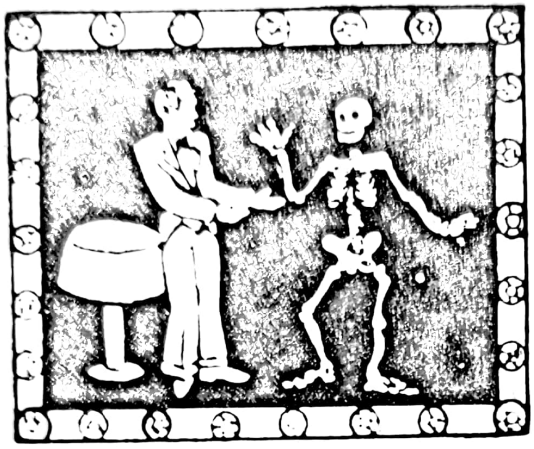

Aparițiile în magia neagră.

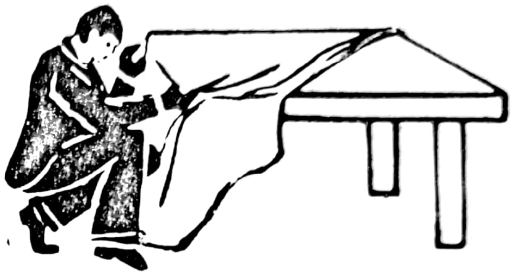

Cum se face apariția unei mese.

Fig. 82

Care este explicația ?

Un operator nevăzut, îmbrăcat în veșminte negre, produce toate efectele acestea bizare, acoperindu-le cu un văl — pentru a le face nevăzute — sau descoperindu-le pentru a le face vizibile.

Această prezentare veche și oarecum macabră, de la apariția magiei negre, a fost azi părăsită, folosindu-se în schimb alte teme mult mai practice.

Iată cum arată o astfel de prezentare. Scena e tot neagră, bineînțeles, dar iluzionistul e îmbrăcat ca un Pierrot. Pierrot se plictisește, nu știe ce să facă.

Deodată în colțul scenei apare luna. Pierrot întinde brațele spre ea, se urcă în aer, apoi revine pe scenă în alt loc.

Luna explodează și în locul ei apare Colombina. Vine spre Pierrot dansînd. Colombina face să apară o canapea, se culcă pe ea. Cînd Pierrot se apropie, canapeaua se ridică în aer și... dispare.

Dezolat, Pierrot se înfășoară într-un văl alb. Vălul cade și ... Pierrot a dispărut și el !

Alte experienţe de magie neagră

Principiul aparițiilor și dispariţiilor, așa cum s-a arătat cu un alt prilej, rămîne mereu același ; orice obiect care trebuie să apară este de culoare deschisă și orice obiect negru nu poate fi văzut. Dar pentru ca vizibilitatea culorii deschise și invizibilitatea culorii negre să fie perfecte sînt necesare două condiţii : scena unde are loc experiența să fie drapată în negru, pe laturi, pe fundal, pe sol și pe plafon.

Acest spaţiu negru e încorporat de un cadru luminos, a cărui strălucire — fără a-i orbi pe spectatori — îi împiedică să distingă mișcările ce se produc pe scenă și obiectele negre.

Cînd se ridică cortina, prezentatorul se află pe scenă, ca și ajutoarele sale. Ei sînt înveșmîntați în văluri negre, care îi fac invizibili. Cînd trebuie să se producă apariţia, unul din asistenţi trage vălul de pe operator și acesta apare. E vizibil, pentru că e îmbrăcat într-un costum de culoare deschisă.

Aceeași manevră se folosește și pentru apariţia mesei și a scaunelor sau a scheletelor. Un asistent ţine scheletul de un mîner fixat în spate, pe cînd celălalt decroșează brațul și îl plimbă prin aer...

Cînd trebuie să apară craniul, asistentul îl ţine în mînă, dar e acoperit cu vălul negru pe care, la momentul oportun îl trage, făcînd craniul să devină vizibil.

Toate aparițiile și dispariţiile se bazează pe aceleași principii.

În prezentarea „poetică“ cu Pierrot, asistenţii sînt mascaţi de un paravan negru purtat de alţi servanţi îmbrăcaţi în negru. Aceasta pentru a nu

Scanned with OKEN Scanner

stînjeni mișcările lui Pierrot, care aleargă după lună. Dispariția finală a lui Pierrot se produce în felul următor : În momentul ales, servanții desfă-

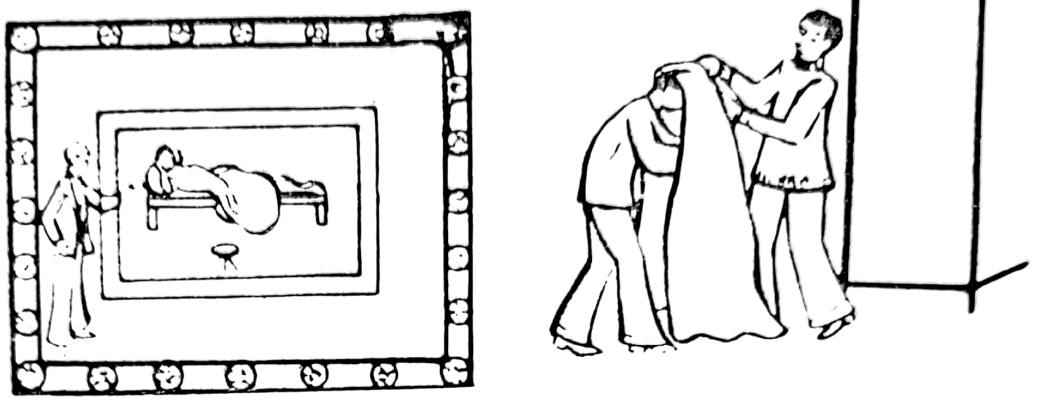

Cadrul dublu.

Fig. 83

șoară pe scenă un paravan negru care, pornind din culise, ajunge la Pierrot. Acesta ridică vălul alb în care se va înfășura, dar atunci un servant invizibil se strecoară între Pierrot și vălul alb, apucă vălul și el este acela care continuă mișcarea de înfășurare, în timp ce Pierrot se ascunde în spatele paravanului. Timpul necesar întregii operații trebuie minuțios cronometrat.

Un mister surprinzător

Iluzia numită „cufărul indian“ comportă mai multe variante, din care vă mai prezentăm aici una.

Operatorul intră în scenă. I se aduc o masă și 6 panouri din lemn ușor, care sînt arătate pe ambele fețe și care vor servi la construirea cufărului.

Întîi se așază fundul, apoi panoul din spate și cele două laterale ; se lasă la urmă panoul de sus și cel din față.

Panourile sînt legate apoi prin colțare metalice, cum se vede în fig. 84.

Se aduce apoi pe scenă lada A legată și încuiată cu lacăte. Invită publicul să verifice închiderea lăzii și să pună peceți de ceară. Cînd au terminat această operație, spectatorii sînt invitați să rămînă în continuare pe scenă pentru a asista la desfășurarea experienței și a se convinge că totul se petrece fără fraudă.

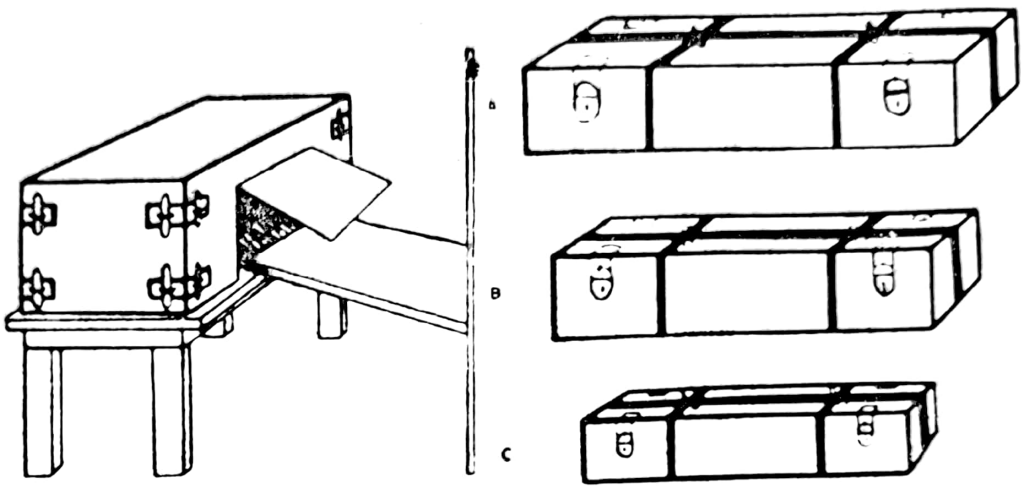

Fig. 84

În scenă vine apoi o tînără fată, căreia operatorul — pentru a i se putea stabili identitatea — îi leagă o panglică la gît, sau la mînă, panglică ce este de asemenea pecetluită.

Fata e introdusă în cufărul mare aflat pe masă. I se dă un pistol și e rugată ca la comanda ce va primi de la operator, să tragă un foc de revolver.

Lucrurile se petrec chiar așa. Se montează panourile celelalte (de sus și din față) și cufărul se află închis. Operatorul comandă „foc". Se aude o pocnitură. Se redeschide cufărul și se constată că e gol. Fata a dispărut !

Se procedează apoi la deschiderea lăzii A, care se află alături pe scenă, încuiată cu lacăte și pecetluită. Deschizînd-o, în interiorul ei se găsește o altă ladă asemănătoare, B — de asemenea încuiată și pecetluită. Se deschide și această ladă, care conține o altă ladă C, încuiată și ea. Procedîndu-se la des-

Scanned with OKEN Scanner

chiderea acestei lăzi se găsește fata în interiorul ei. După panglică este ușor identificată ca fiind fata ce se afla inițial în cufăr.

Această dispariție subită, această trecere prin trei lăzi închise, pecetluite, sînt fapte care par imposibil de explicat.

O explicație există totuși, și iat-o !

Cînd fata intră în cufărul construit pe masă, panourile din față și de sus sînt așezate în fața cufărului, așa ca să mascheze puțin și mai ales să mascheze o planșetă ce formează o punte spre o trapă — zisă engleză — practicată în decor (fig. 1).

Focul de pistol e tras din culise.

Fata alunecă pe trapă și e prinsă de un ajutor. Se culcă apoi în lada C, care va fi legată și pecetluită.

Lada A n-are nici o preparație. Din ea se scoate lada B, care e o ladă fără fund. Lada B se așază într-un loc anumit de pe planșeul scenei, unde se află practicată o ladă de schimb. Lada C este introdusă în această trapă în interiorul lăzii B. Aceasta se deschide, din interiorul ei se scoate lada C, din care iese fata !

Tuburile misterioase

La ridicarea cortinei spectatorii zăresc pe scenă o estradă largă, formată dintr-un planșeu ridicat la cca. 1,50 m pe patru picioare. Cîteva trepte asigură comunicația cu estrada.

În fața estradei sînt așezate 6 tuburi groase, de 1,60 m lungime, vopsite fiecare în cîte o culoare diferită : roșu, galben, violet, alb, albastru, verde, ornate cu o margine neagră.

Operatorul arată tuburile publicului, făcînd observația că sînt goale și că estrada nu poate ascunde nimic.

Scanned with OKEN Scanner

Un asistent ridică primul tub roșu și îl fixează în trei cîrlige (figura a doua).

Firul, în legătură cu o macara, ridică tubul și-l repune la extremitatea estradei, în punctul D (figura

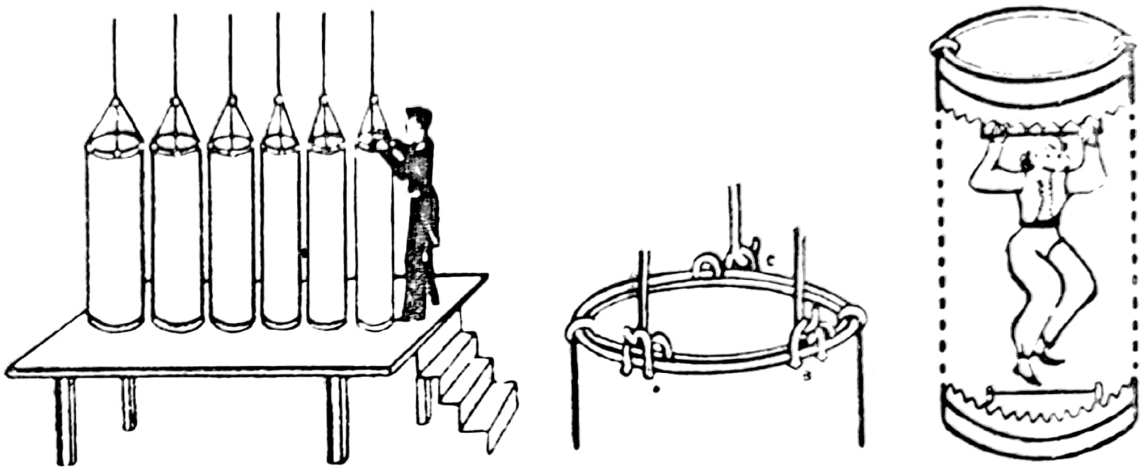

Fig. 85

întîia). Un alt asistent desface macaraua și o fixează de tubul galben, care la rîndul lui este ridicat și depus în primul tub roșu.

Încă o dată macaraua se ridică, de data aceasta luînd tubul roșu și așezîndu-l pe estradă în punctul E ; tubul galben este lăsat în punctul D.

Manevra continuă din tub în tub, fiecare trecînd în precedentul, pentru a face dovadă că ele sînt goale.

La o comandă dată, toate tuburile sînt ridicate spre tavan și din fiecare din ele iese cîte o fată îmbrăcată în costum oriental. Fetele descind treptele și, în avanscenă, salută publicul.

Descrierea experienței nu ne dă decît o idee imperfectă despre efectul produs prin apariția neașteptată a acestor fete care ies din tuburile absolut goale.

Iată cum se produce iluzia :

Cele 6 tuburi au aceeași înălțime, dar diametrul lor este astfel construit încît ultimul tub (verde)

intră în al 5-lea (albastru) care la rîndul său intră în al 4-lea (alb), care intră în al 3-lea (violet) și așa mai departe.

În momentul în care asistentul ridică tuburile, el le plasează la locuri fixe pe parchet, marcate cu niște tacheți metalici. Aceste locuri fixe corespund cu niște trape.

Parchetul e acoperit cu un covor al cărui desen ascunde atît tacheții cît și trapele. De aici iese cîte o fată și intră în tub, ținîndu-se agățată cu mîinile de un trapez (figura a treia) suspendat la marginea superioară a tubului.

Tubul roșu nu primește nici o fată. Cînd tubul galben e depus în cel roșu, cîrligele trapezului care depășesc puțin marginile vin să se sprijine pe tubul roșu. Acesta e apoi ridicat cu trapezul și fata, care părăsesc tubul galben. Aceeași manevră se repetă pentru fiecare din tuburile următoare pînă la ultimul, cel verde, care se golește definitiv.

Fiecare tub e ridicat de cîrlige diferite, care rămîn agățate pe tubul precedent, ceea ce permite în ultima fază, ridicarea aproape simultană a tuburilor, pentru a lăsa să apară fetele. Apariția acestora, și precipitarea lor pe scări pentru a se așeza în avanscenă, disimulează absența celei de a 6 fete în al 6-lea tub. Publicul surprins n-are timp să le numere și de altfel nici nu se gîndește la asta.

Ca fulgerul

La ridicarea cortinei se vede în mijlocul scenei o platformă metalică foarte subțire, susținută de niște tije metalice. Pe această platformă se află o ladă de cristal, cu colțurile metalice ; în mijlocul acestei lăzi se află o ușă, tot din cristal. În fața ușei, o scară cu trei—patru trepte face legătura dintre aceasta și dușumea.

Scanned with OKEN Scanner

Operatorul insistă asupra transparenței întregii instalații, care în aceste condiții nu permite folosirea nici unui trucaj.

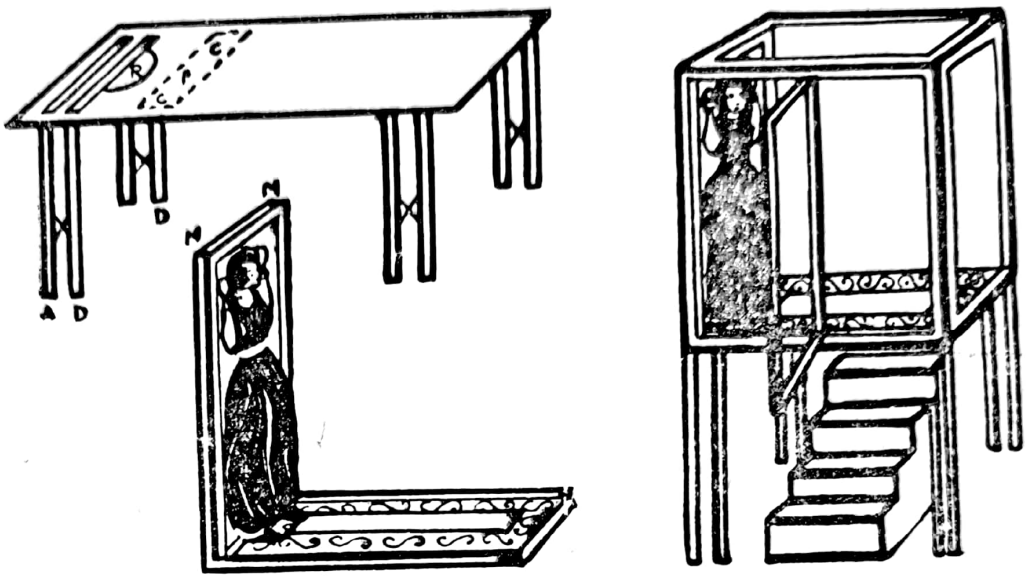

Fig. 86

Este prezentată în continuare o fată cu care se va executa experiența. Niște ajutoare aduc o planșă de 1,80 m pe 0,70 m prevăzută cu niște inele de fier, de care fata este legată.

Planșa de care a fost fixată fata e introdusă în cufărul de cristal. Se închide ușor. Ajutoarele țin o perdea subțire din văl în fața aparatului. Cînd se trage perdeaua fata a dispărut !

Iată explicația acestei misterioase dispariții.

Planșa prevăzută cu inele este fixată de planșeul platformei în două cîrlige care o țin în poziție verticală. Fata e legată solid, iar ochii ei sînt și acoperiți cu o batistă. Operatorul îi dă să fumeze și o țigară.

În momentul cînd se trage perdeaua, planșa de care e legată fata alunecă în jos. Alunecarea e ghidată de o șină care se află ascunsă în tijele D (figura a doua) ce susțin planșeul.

Planșa coboară și în același timp deschide și o trapă cu resort plasată sub podea. Printr-un joc de basculă, în timp ce planșa cu fata cade sub scenă, o falsă planșă se ridică între tijele A și se așază pe fundul cuștii de cristal. Acest transfer durează abia o secundă, ceea ce dă impresia că dispariția fetei a fost fulgerătoare.

Bineînțeles că totul e calculat dinainte, pînă și amortizoarele de cauciuc destinate să mascheze zgomotul șocurilor provocate de căderea planșei.

Scanned with OKEN Scanner

MISTIFICAREA SPIRITISTĂ

Trucurile de prestidigitație și iluzionism folosite de mediumi

Așa-zisele „minuni" realizate prin mediumi nu sînt altceva decît trucuri — simple sau complicate — de prestidigitație și iluzionism. Tururile de iluzionism se fac pe față, în plină lumină, în timp ce „experiențele" mediumilor au loc la întuneric, ceea ce le accentuează caracterul misterios. Și apoi tururile iluzioniste sînt niște experiențe agreabile, în scopul de a produce uimire și de a distra publicul ; cele ale mediumilor nu sînt decît niște șarlatanii făcute pentru a impresiona și pentru a trage foloase de pe urma celor înșelați.

Înainte de a începe studierea sistematică a acestor trucuri, descriindu-le amănunțit și explicînd procedeul folosit de mediumi, se cuvine să încercăm o clasificare a pretinselor fenomene reale care fac obiectul mistificării spiritiste.

Așadar, este vorba de mișcări și rotiri de mese, ciocănituri în mese, în mobile, în pereți, de scrieri pe plăcuțe de ardezie, pe hîrtie, pe farfurii înnegrite cu negru de fum, de „materializări" [1], apariții de „fantome", de fotografii și altele.

Toate acestea se produc prin mijlocirea mediumilor. Dar ce este mediumul ?

Mediumul este un om, ca dv. și ca mine, care are însă pretenția că posedă „miraculoasa" putere de a interoga „spiritele", de a obține răspunsul lor, de a le convoca, materializa, fotografia (în întregime

---

[1] Prin „materializări" spiritiștii înțeleg întruchiparea unui „spirit" în cadrul ședințelor lor ; după cum vom arăta în capitolul respectiv „materializările" sînt niște șarlatanii.

Scanned with OKEN Scanner

sau numai bust), de a primi de la ele flori, fîșii de stofă ș.a.m.d. Deci, mediumii ar fi niște ființe... extraordinare !

Pentru a vorbi cu „spiritele", ei convin că o ciocănitură înseamnă „da" și o tăcere „nu". Cînd vrei să obții un răspuns, se pronunță succesiv toate literele alfabetului și o ciocănitură oprește de fiecare dată mediumul la litera care trebuie notată, pînă ce cuvîntul sau fraza întreagă sînt construite. Dacă mediumul e englez, comunicarea se face bineînțeles, în englezește ; dacă e român în românește... De obicei „spiritul" care se manifestă face aceleași greșeli de gramatică ca și mediumul... Să nu mai insistăm ! Am auzit odată un medium spunînd „spiritului" : „Dacă ești aici, ciocănește o dată... dacă nu ești... ciocănește de două ori !...". Cei de față erau atît de preocupați, încît nimeni nu și-a dat seama de această prostie : dacă „spiritul" nu era prezent, cum putea el ciocăni de două ori ?

În cele ce urmează voi da cîteva explicații asupra trucurilor folosite de aceștia, explicații care vor permite să se înțeleagă mecanismul întrebuințat la fabricarea „miracolelor spiritiste".

Fenomene de tiptologie sau ciocănituri cu piciorul mesei

Loviturile date cu piciorul unei mese, în jurul căreia sînt așezați asistenții, care-și sprijină mîinile pe lat de respectiva masă, reprezintă cel mai cunoscut mod de „manifestare" a „spiritelor".

Firește „spiritele" se manifestă cu concursul mediumului, care poate obține după plac loviturile în dușumea cu ajutorul unui mic aparat ca acesta : sub genunchiul drept este cusut în cracul pantalonului un tub mic în care culisează ușor o tijă metalică. Această tijă este prinsă la capătul de sus cu un fir de ață neagră ce urmărește cusătura pantalo-

Scanned with OKEN Scanner

nului și iese la exterior, terminîndu-se printr-un ac cu gămălie.

Cînd mediumul vrea să utilizeze aparatul, ia acul și îl înfige în stofa cracului stîng al pantalonului. Lungimea firului este calculată în așa fel încît dacă operatorul își îndepărtează puțin piciorul stîng, tija este trasă în tub ; cînd piciorul stîng este brusc apropiat de celălalt, tija cade, făcînd să se audă un zgomot sec. Adeseori fundul tijei este sudat, ceea ce face ca zgomotul produs prin căderea ei să se audă surd, înăbușit, mai ales dacă operatorul are grijă să mai învelească tija la capăt și într-o hîrtie. E foarte greu astfel pentru asistență să situeze exact locul unde se produce șocul.

Un aparat asemănător a fost adaptat pentru a fi plasat în mîneca hainei. În acest fel, cînd mediumul își ține coatele pe masă, se dă iluzia că loviturile se produc în masă.

Alți operatori poartă ghete largi, confecționate dintr-o piele moale, și sînt în stare să producă cu degetele de la picioare un pocnet asemănător cu cel obținut prin pocnirea degetelor de la mîini. Această „virtuozitate“ e destul de greu de cîștigat. Dar ce nu face un medium pentru a-i înșela pe naivii care-i dau crezare ?...

Răspunsurile sau ciocăniturile în mobile, pereți etc.

Ciocăniturile pot fi obținute și în interiorul mobilelor, al zidurilor, prin mijlocirea unui mic aparat electric care acționează un ciocănel minuscul. Totul poate fi ascuns în grosimea unei scînduri scobite, iar dacă mai multe ciocănele de acest fel sînt răspîndite și aranjate în diferite locuri prin cameră, „spiritele“ pot călători, pleca și veni, după voința operatorului.

Scanned with OKEN Scanner

Mesele mișcătoare

Așa-zisele spirite nu se manifestă numai prin ciocănituri : unii susțin că celor de pe „lumea cealaltă“ le place deosebit de mult să se distreze, învîrtind sau mișcînd din loc mobilele.

Spiritiștii pretind că au văzut mobile ridicîndu-se și deplasîndu-se singure de la un capăt la altul al camerei. Mărturisesc sincer că eu n-am văzut nici o dată așa ceva pentru că, fără o pregătire trucată, acest lucru nu este posibil și mai ales pentru că atunci cînd o mobilă se mișcă, asta se petrece totdeauna în... întuneric.

Dar ceea ce medimul reușește foarte bine este ca, punînd mîinile pe marginea unei mese, să o ridice de la pămînt și să o susțină cîtva timp în aer.

Pentru a face un asemenea „miracol“, e suficient să-și ridice ochii spre cer, spre a „invoca“ spiritele, dar mai ales să aibă în mîneci, bine fixate cu curele, niște cîrlige, care vor ridica masa în timp ce mîinile ținute pe lat, îi vor menține poziția.

Aparatul se fixează cu niște curele de antebraț, sub mîneca hainei, întocmai ca atela întrebuințată la tratamentul fracturilor. Atela și curelele susțin o lamă metalică, asemănătoare cu cea de cuțit, care formează o pîrghie sub tăblia mesei ce urmează a fi mișcată (fig. 87).

Se poate de asemenea ridica un gheridon (măsuța cu unul sau trei picioare), punînd mîna deasupra lui.

Dacă evocarea e „bine făcută“, gheridonul urmărește mîna ca și cum ar fi lipit de ea, picioarele măsuței se ridică de la pămînt și gheridonul poate fi transportat fără să se deslipească de mîna bine aplicată pe lat, deasupra și pe mijlocul tabliei.

La prima vedere se pare că nu este vorba de nici un trucaj. Și totuși este unul, de altfel foarte simplu :

Scanned with OKEN Scanner

În mijlocul tăbliei gheridonului a fost fixat dinainte un mic cui, cu capul îndoit, care depășește cu doi milimetri nivelul suprafeței. Dacă lemnul din

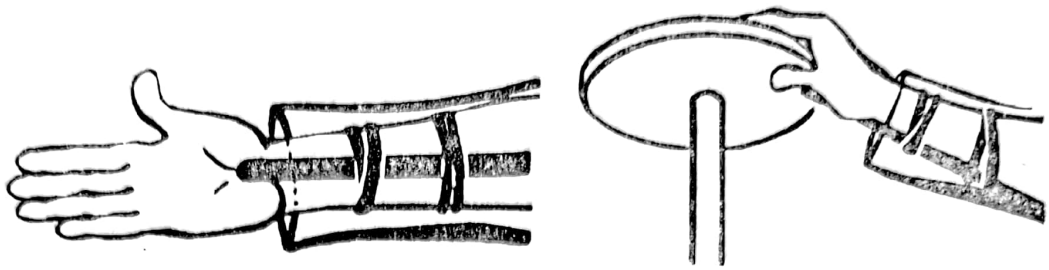

Fig. 87

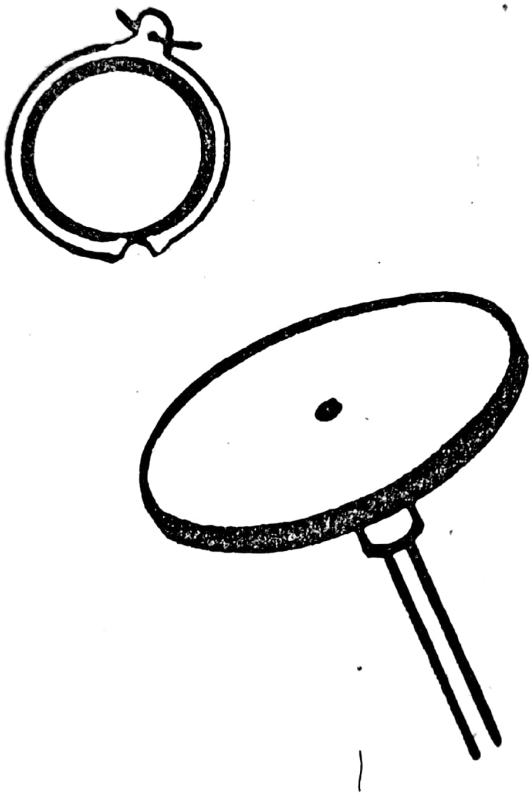

Fig. 88

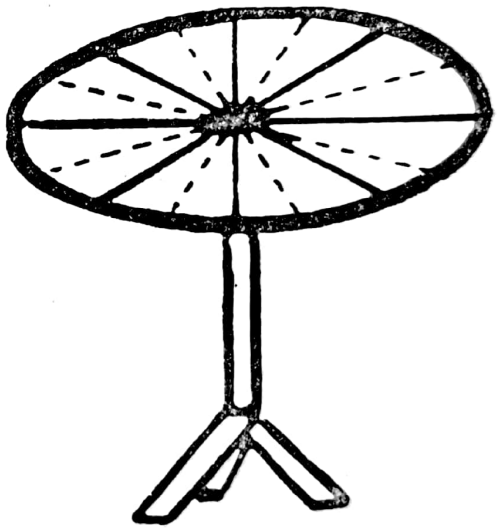

Fig. 89

care e făcută masa e de culoare închisă, iar cuiul e negru, el nu poate fi văzut. Operatorul poartă în deget un inel care are pe partea de jos o crestătură adîncă (fig. 88). Cînd mediumul așază mîna pe suprafața măsuței, în același timp vîră ieșitura cuiului în crestătura inelului. În acest fel poate face ca

Scanned with OKEN Scanner

mica mobilă să execute orice mișcare de ridicare sau să realizeze ciocăniturile dorite.

Cît privește rotirea meselor, pentru a pune direct în evidență faptul că acest fenomen se datorește mișcărilor executate de mîinile mediumului sau ale complicilor acestuia, am făcut personal, nu o dată ci de nenumărate ori, următorul experiment :

Am introdus între mînă și masă niște discuri de carton triunghiulare, foarte netede și unite între ele (fig. 89). Peste acestea am așezat alte discuri, triunghiulare, din hîrtie subțire. După rotirea mesei, am cercetat discurile și am constatat că ele sînt deplasate peste cele inferioare, în sensul rotirii.

Impulsul pornește deci de la mîinile așezate pe masă ; dacă impulsul ar fi pornit din masă, cele care ar fi alunecat mai mult ar fi fost discurile inferioare.

Un alt experiment în stare să demaște frauda cu mesele mișcătoare constă din a presăra un strat de talc pe suprafața mesei. În acest caz, alunecînd pe talc, degetele nu mai pot să comunice, deși spiritul a fost „invocat"...

Scrierea spiritistă

Am avut prilejul să vedem pînă acum, cu ocazia trecerii în revistă a procedeelor folosite în înșelăciunile spiritiste, ingeniozitatea pe care o dovedesc mediumii în dorința lor de a mistifica. De „spirite" însă n-am prea dat în această cercetare.

Să urmărim și alte procedee spiritiste, așa-zis subtile, cum ar fi, bunăoară, scrisul — fie „sugerat" de un personaj din „lumea de dincolo", fie realizat chiar de mediumi.

Dacă scrierea este sugerată de„spirit", medimul își sprijină mîinile pe o planșetă prevăzută cu un creion și acest creion... scrie.

În acest caz e de remarcat că textul scris nu depășește niciodată cunoștințele scriitorului și că

Scanned with OKEN Scanner

„spiritul“ evocat este totdeauna atît de gentil, încît își modelează stilul său după stilul obișnuit al evocatorului... Chiar și aceste constatări sînt de natură să ne facă a-l suspecta pe medium de rea-credință.

Care-i adevărul ?

În mod obișnuit în experiențele de scriere „subdictarea spiritelor“, mediumii se servesc de un aparat compus dintr-o plăcuță triunghiulară înconjurată cu un cadru de lemn ; cele două margini care formează baza sînt prevăzute cu niște rulmenți foarte mici și sensibili, care permit ușor deplasarea plăcuței în toate sensurile. În vîrful triunghiului este montat un mic creion.

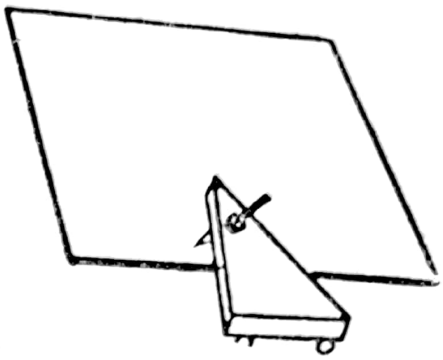

Fig. 90

Se întinde pe o masă o foaie de hîrtie albă, peste care mediumul pune planșeta în așa fel încît creionul să vină în contact cu ea.

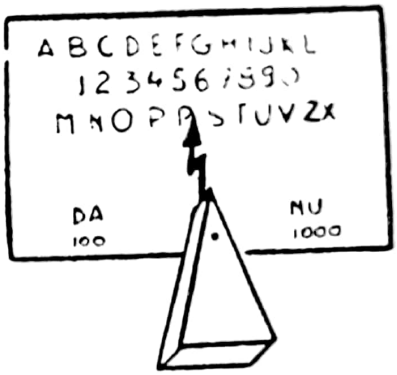

Fig. 91

Așezînd mîna pe lat deasupra planșetei, sub efortul degetelor mediumului, planșeta ascultă de toate mișcările și creionul trasează pe hîrtie literele atribuite „spiritelor“. După cum se vede, planșeta joacă rolul unui portcreion original (fig. 90).

Pentru a obține un rezultat mai rapid mediumii suprimă creionul, înlocuindu-l cu săgeata orizontală, al cărui vîrf depășește planșeta. În acest caz, în loc de a plasa planșeta pe o hîrtie, aceasta e așezată pe o masă acoperită cu un tablou imprimat, unde figurează, în afară de literele alfabetului și cifre, cuvintele „da“ și „nu“ (fig. 91). Sprijinindu-și mîna pe planșetă, mediumul o conduce pe nebăgate de

Scanned with OKEN Scanner

seamă prin fața literelor. Vîrful săgeților se oprește pe rînd în dreptul literelor, pe care cineva din asistență le notează în așa fel încît se reconstituie pentru profani fraza dictată de... spirite.

„Materializările" spiritiste

Se știe că spiritiștii pretind că pot „demonstra" existența „spiritelor" materializîndu-le și chiar aducînd „probe" despre aceste materializări.

Una dintre aceste pretinse probe este „fotografierea" spiritelor sau, mai bine zis, obținerea unor vagi impresiuni pe plăci fotografice.

Un mijloc grosolan și care l-a dus pe autorul lui la închisoare pentru fraudă (este vorba de Alain Kardec, directorul lui „Revue Spirite" din Paris) constă din a avea o colecție de manechine, și îmbrăcăminte corespunzătoare pentru a da satisfacție dorințelor clienților.

Prezentate în fața plăcii sensibile aceste manechine sînt fotografiate pe negativ. Cînd apoi pe aceeași placă se fotografiază și clientul iar placa este developată, se ivesc deodată cele două impresiuni : cea a manechinului reprezentînd „spiritul" apare voalată, în timp ce cealaltă se vede normal, alături.

Se folosesc de asemenea clișee pe care se distinge vag forma unor schelete, pretinse a fi rudele moarte ale clienților.

Plăcile nedevelopate și astfel impresionate servesc apoi de pozitiv obișnuit, iar la developare, prima imagine, cea a „fantomei", va apărea confundînu-se cu portretul clientului imprimat pe aceeași placă.

Mediumii mai fac să apară în obscuritate forme vagi, luminoase, care sînt apoi fotografiate. Acestea nu-s altceva decît stofe fosforescente ce se aflau ascunse în îmbrăcămintea mediumilor sau în

Scanned with OKEN Scanner

mobile cu pereți dubli, în scaune etc. Stofele sînt agățate de niște bastoane care se pot lungi, așa încît ele pot „zbura" destul de departe de mediumi.

Pentru obținerea unor fenomene aparent mai pretențioase, se folosește următorul truc : sînt întrebuințate plăci fotografice care au fost odată impresionate și care apoi au fost puse iarăși în cutiile lor originale. Anumite cutii astfel preparate se plasează, cu complicitatea unor ajutoare interesate, la negustorul de materiale fotografice, de unde vor fi apoi cumpărate — în prezența martorilor — care pot atesta că plăcile sînt... originale. (Trucul nu este nou, el e folosit și de trișorii din tripouri. Jocuri de cărți marcate dinainte sînt date negustorului de specialitate și apoi vîndute victimei, care crede că a cumpărat un pachet original, netrucat).

În timpul ședințelor în care se produc „materializări", adeseori mediumii se lasă legați cu frînghii sau lanțuri pentru a proba că, astfel imobilizați, nu pot interveni în producerea fenomenelor.

Descrierea tuturor trucurilor întrebuințate de mediumi pentru a se dezlega poate face obiectul unui întreg volum. Voi aminti aici în treacăt și cu titlu de curiozitate de colierele metalice și lanțurile trucate care se deschid automat, de nodurile frînghiilor care se desfac printr-o simplă învîrtitură — toate micile aparate trucate ingenios și care permit celui legat să se dezlege în cîteva minute.

Unii mediumi se lasă legați cu mîinile la spate cu niște panglici. Modul de a se elibera este foarte simplu ; cu ajutorul unor foarfece ascunse în mînecă sau în centura pantalonilor, mediul însuși taie panglica. Astfel eliberat, face tot ceea ce vrea ; apoi se leagă singur, înodînd extremitățile tăiate între numeroasele noduri ale panglicii în care ele vor fi perfect ascunse.

Nu este totdeauna necesar ca medimul să se desfacă din legături pentru a produce acele feno-

Scanned with OKEN Scanner

mene pe care le atribuie „spiritelor". Iată un exemplu :

Mediumul se lasă solid legat de mîini la spate, de un scaun, apoi cere să i se bage în gură un inel. Anunţă că în această situaţie va cere „spiritului" evocat să transporte inelul din gură la mîna sau degetul care vor fi indicate. Natural că pentru această operaţie, ca şi pentru toate cele pe care le înfăptuiesc, „spiritele" pretind întuneric complet.

La cîteva minute după aceea, cînd se aprinde lumina, conform promisiunii mediumului inelul se află în degetul cerut, unde a fost transportat în mod... misterios.

Acest lucru nu e prea greu de făcut şi iată cum se procedează :

Aplecîndu-şi capul, mediumul lasă să-i cadă inelul pe genunchi : depărtînd apoi picioarele, inelul va cădea pe scaun. De aici încolo e vorba numai de oarecare îndemînare pentru a face ca inelul să alunece puţin cîte puţin, sub medium, spre spatele scaunului, de unde va fi luat cu mîinile. După asta nu mai e nici o dificultate să aşezi inelul în care deget vrei.

Există şi şarlatani care caută să probeze că „spiritele", care „sînt de faţă" la o şedinţă pot ele însele să se producă fără mijlocirea mediumului, ba chiar să se „materializeze" !...

Pentru a-şi dovedi prezenţa lor „reală", presupusele spirite deranjează obiectele din cameră, scriu, lasă urme pe plăcile fotografice sau chiar se lasă... atinse şi pipăite în treacăt !

În acest din urmă caz este vorba totdeauna, sau aproape totdeauna, de o senzaţie de frig prin care „spiritele" îşi dezvăluie prezenţa...

Or, cu mijloacele tehnice actuale nimic nu e mai uşor decît să proiectezi din minuscule recipiente curenţi de aer rece sub presiune, ca aer lichid, acid carbonic lichefiat sau alt fel de substanţe care produc efecte de acest gen.

Scanned with OKEN Scanner

Toţi cei care s-au ocupat cu studiul temperaturilor joase cunosc întrebuinţările ce se pot da tuburilor numite, după numele savantului englez specialist în frigotehnie, Dewar (1842—1923).

Dar chiar trecerea unui „spirit", dezvăluită prin frigul pe care-l răspîndeşte în jurul său, nu este încă o dovadă suficient de concludentă a existenţei sale : de aceea, mediumul îi cere să se „materializeze", să lase amprentele învelişului său corporal. În acest scop îi pune la dispoziţie un recipient în care se află ceară topită şi un altul cu apă. Extrem de înţelegător, „spiritul", după ce s-a învăluit în forma sa omenească îşi moaie o mînă în ceară, apoi o bagă în apă, ceea ce produce un mulaj al acestei mîini. Examenul mîinii reproduse probează că într-adevăr ea nu aparţine nici uneia dintre persoanele de faţă.

Pentru a explica fenomenul trebuie să cunoaştem trucul şi el este simplu : mediumul are asupra sa amprenta unei mîini de cauciuc pe care o umflă suflînd în ea. Această mănuşă e muiată întîi în ceară, apoi în apă, după care e desumflată ; ea se retrage astfel uşor din amprenta care rămîne în apă.

Trucurile fachirilor

Ne rămîne acum, pentru a încheia acest capitol, să amintim cîte ceva despre fachirism şi prodigiile fachirilor.

Din ţara de basm şi de „minuni" a Indiei ne-au provenit iluzii considerate multă vreme, în special în apusul Europei, drept adevărate miracole care s-ar datora unor secrete de nepătruns deţinute de fachiri. Datorită posibilităţilor lor „deosebite", se credea că aceştia se pot ridica deasupra legilor naturii.

În India, fachirii se bucurau de un mare respect, din pricina credulităţii şi superstiţiei poporului ţinut

Scanned with OKEN Scanner

în ignoranță. Dar cercetători și călători străini, înzestrați cu spirit critic și necontaminați de misticism, observînd exhibițiile fachirilor la fața locului, îi numesc înșelători. Este drept că unii dintre ei aveau cunoștințe de sugestie și hipnoză pe care le foloseau. Dar multe din iluziile lor au fost demascate cu ajutorul fotografiilor în care efectele nu mai apar ca „miraculoase".

Dintre cele trei numere „senzaționale" prezentate de fachiri, trucul cu „sfoara aruncată în aer", pe care se suie o persoană nu este decît o iluzie ingenioasă, iar cel al „îngropării de viu" este datorat unui dispozitiv care permite „îngropatului" să respire în liniște. (Groapa se află în legătura cu rădăcina unui copac, găurit prin mijloc, pe unde „îngropatul" respiră nestingherit).

Mai interesant este trucul „copacului de mango" unde se prezintă creșterea treptată a unei semințe, care devine arbust și apoi înflorește !

În realitate fachirul schimbă aici de trei ori planta, operînd substituirea sub acoperitoarea pe care o așază deasupra movilei de pămînt unde a îngropat sămînța de mango.

Deci așa-zisele miracole ale fachirilor nu sînt nici ele altceva decît niște abile operații de iluzionism, ale căror principii sînt la fel de valabile în orice colț al lumii.

Secretele fachirilor

Despre faptele fachirilor și mai ales exhibițiile spectaculoase ale acestora se vorbește adesea cu oarecare înfiorare, în care nu rareori recunoști și o teamă superstițioasă.

Unii dintre cititori au putut vedea astfel de exhibiții, alții au citit sau doar au auzit despre ele, dar cei mai mulți — care nu cunosc aproape nimic în legătură cu această problemă — sînt înclinați să

Scanned with OKEN Scanner

le considere „miraculoase", atribuindu-le existenței unor puteri supranaturale.

Se citează astfel cazul fachirilor care merg pe jăratec incandescent fără să se ardă ; sau turul cu frînghia aruncată în aer, pe care cineva urcă și dispare în... nori ; sau „experiențele" prin care un corp fluid capătă aspectele caracteristice ale unui corp solid și viceversa.

Dar fachirilor li se atribuie încă fapte și mai surprinzătoare, ca de pildă levitația, adică putința de a-și ridica în aer propriul lor corp sau pe al altuia, fără nici un mijloc fizic de sprijin.

Însă ce poate fi mai impresionant decît a accelera sau a încetini, după dorință, ritmul bătăilor inimii, a ridica sau a scădea la comandă temperatura corpului sau a dirija diferite alte procese fiziologice naturale — cum fac unii fachiri ? Asemenea fenomene sînt, desigur, impresionante, unele mai mult, altele mai puțin. Așa se explică succesul imediat pe care-l au adesea spectacolele de fachirism. Dar vrem să atragem atenția cititorului că nu toate fenomenele de fachirism trebuie puse în aceeași categorie.

Unele sînt fapte cu adevărat excepționale, dar perfect explicabile din punct de vedere științific, fapte care nu cuprind nimic supranatural, ci depind de gradul de antrenare a unor puteri firești ale omului — cum ar fi voința și puterea de concentrare — pe baza unei cunoașteri profunde a funcționării corpului omenesc.

Altele, însă, cele mai multe, sînt curate șarlatanii, bazate pe trucuri sau pe alte mijloace în stare să inducă în eroare asistența. E de la sine înțeles că nici aici nu există ceva supranatural, de vreme ce orice scamator de bîlci le poate săvîrși.

Dar care sînt „secretele" unora ? Care ale celorlalți ? Dezvăluindu-le, vom constata că în ultimă instanță nici un fenomen de fachirism nu are ceva supranatural.

Scanned with OKEN Scanner

Copilul „străpuns de săbii“ și alte spectacole „sîngeroase“

Trucul cu copilul străpuns de o sabie — care se practica odinioară și prin bîlciurile noastre — este de o simplitate copilărească.

Se prezintă un coș de nuiele de formă cilindrică. Un copil intră în acest coș și e închis înăuntru.

Punînd o pînză deasupra, fachirul ia o sabie și străpunge de cîteva ori coșul, pe orizontală. Se aude țipătul copilului, iar sabia e scoasă plină de sînge. Pentru a termina turul, unii scot copilul din coș nevătămat, alții arată coșul gol. În ambele cazuri copilul stă pitit în coș, avînd grijă să lase liber centrul, deoarece prin acel loc va trece sabia.

Sîngele e conținut în mînerul săbiei, de unde curge prin șanțul aflat de-a lungul lamei. Cîteodată chiar copilul e acela care varsă sîngele, ajutîndu-se de o vezică plină cu un lichid roșu (cel mai adesea sînge de porumbel, care se coagulează mai greu).

Cînd la sfîrșitul operației copilul trebuie să dispară, mai multe ajutoare se învîrtesc în jurul coșului și al operatorului și dispariția se produce grație lor.

Spectacolele sîngeroase fac în mod constant parte din repertoriul fachirilor ; iată încă un tur în care apare sînge :

Fachirul ia un ghem de sfoară și-l aruncă unui ajutor aflat lîngă el. Acesta desface ghemul, trăgînd aproximativ doi metri de sfoară, după care o taie. Luînd un capăt al sforii, fachirul îl bagă în gură și înghite cei doi metri. Cînd totul a dispărut, cere un cuțit și simulează că vrea să-și străpungă pieptul pentru a scoate pe acolo firul înghițit. Ajutorul caută să-l împiedice, se angajează o luptă și, cînd aceasta a încetat, se observă că fachirul a reușit totuși să se rănească ; haina lui e plină de sînge. Fachirul începe să scoată firul prin... rana pe care și-a făcut-o

Scanned with OKEN Scanner

în piept ! Frînghia e roșie de sînge. Cînd ajunge la capăt, fachirul își ridică veșmîntul, lăsînd să se vadă cealaltă extremitate a frînghiei înfiptă în piele. Cu vîrful cuțitului scoate și acest capăt.

Turul folosit este următorul ; sfoara bineînțeles că nu e înghițită, ci e escamotată prin palmaj. O incizie superficială permite să se lipească dinainte capătul sforii de piele, iar o băsică de porc plină de sînge face restul experienței, destul de grosolană, capabilă să impresioneze doar pe naivi.

Înghițirea de plumb topit

„Experiențele" de așa-zis fachirism se caracterizează prin aparența lor de violență, adesea sîngeroasă, în care subiectul este însuși fachirul.

O experiență de acest gen este cea care se face cu plumb topit. Luînd într-o lingură plumb topit, fachirul și-l toarnă în gură și apoi scoate de acolo un lingou solidificat. Acest așa zis plumb topit nu este însă altceva decît metal de Dacet, un preparat special, care se topește în apă caldă și din care se fabrică acele linguriță de păcăleală ce se topesc de îndată ce sînt introduse în ceai sau în cafea, spre marea surpriză a păcălitului.

Mersul pe sticlă spartă

Cît privește mersul pe sticlă spartă, exhibiție la care se pretează așa-zișii, fachiri, iată cum se petrec lucrurile.

Pe un platou lung de cîțiva metri, plin cu bucăți de sticlă spartă (peste care mai sînt însă aruncate, în văzul tuturor, sfărămăturile cîtorva sticle), fachirul merge cu picioarele goale fără să pățească nimic.

Scanned with OKEN Scanner

Toată încărcătura de sticlă spartă pe care umblă acesta e formată din bucăți preparate, ale căror margini și vîrfuri sînt pilite. Fragmentele de sticlă care se adaugă în văzul tuturor sînt aruncate spre o latură a platoului și nu prezintă pericol pentru că... fachirul le evită, avînd grijă să nu calce pe ele. Talpa picioarelor fachirului este cornificată, ca la cei obișnuiți să umble desculți și în această situație nu ar avea de ce să se teamă chiar de niște sticle sfărîmate, la care marginile n-au fost dinainte teșite.

Îmblînzirea de șerpi

Fachirii sînt de asemenea și îmblînzitori de șerpi, dar aceste reptile pe care ei le vrăjesc cu fluierăturile lor sînt complet inofensive, fie că au dinții scoși, fie că specia întrebuințată nu este primejdioasă.

Adeseori, fachirul agită în aer o eșarfă, fluieră și „din senin" îi apare la picioare un șarpe. Acest tur poate să impresioneze doar pe cei care nu știu că șarpele era ascuns sau în eșarfă sau în turban sau chiar în părul bogat al fachirului.

„Experiențe" cu ...săbii și cuie

Două ajutoare țin de capete o sabie, de lama căreia fachirul se agață făcînd o serie de exerciții gimnaste ca la... trapez. Se înțelege de la sine că lama sabiei, foarte ascuțită la centru pentru demonstrații, este teșită pe locurile unde fachirul își agață mîinile. Alteori, două bucățele de piele ascunse în scobitura palmelor le protejează de un eventutal contact dureros.

Fachirii mai urcă o scară ale cărei trepte sînt formate din lame de săbii. Acest tur se realizează în două feluri : sau lamele săbiilor sînt din metal moale, foarte flexibil, cu marginile efilate, subțiate

Scanned with OKEN Scanner

(2—3 milimetri) ; sau un spațiu pe fiecare lamă este teșit, fiind rezervat pentru a pune piciorul acolo.

În primul caz, fachirul are grijă să păşească punînd piciorul puţin oblic, astfel încît să culce cei cîţiva milimetri efilaţi ai lamei ; în al doilea caz, grija lui este să calce exact pe locurile rezervate...

Într-o altă exhibiţie, fachirii se culcă pe un pat garnisit cu... cuie, ale căror vîrfuri stau în sus, ameninţătoare.

La prima vedere se pare că ar fi vorba de un supliciu oribil, dar dacă vă gîndiţi puţin veţi înţelege că această caznă nu este decît un joc de copil ; dacă patul ar avea zece cuie și fachirul s-ar culca deasupra, corpul lui s-ar sprijini, să zicem, pe opt din aceste zece cuie, deci fiecare va suporta o greutate de 8 kg (corpul cîntărind aproximativ 65 kg). Dar patul are, în realitate, peste 500 de cuie. Fiecare dintre ele nu suportă decît o greutate foarte mică și, în aceste condiţii, situaţia fachirului nu e chiar atît de dureroasă cum s-ar putea crede.

Dacă ar fi să descriem toate trucurile de fachirism cine știe cînd am mai termina...

În repertoriul fachirilor se găsesc nenumărate trucuri simple de escamotaj (apariţii și dispariţii subtile de obiecte), pe care le cunoaște orice prestidigitator. Astfel, ei se străpung cu ace, înghit scorpioni, mestecă frunze de cactus — adică le duc la gură, se fac că le înghit, dar, în realitate le ascund în mînă, printr-o manipulare cunoscută în prestidigitaţie (palmaj). Unii dintre ei își înfig în nas un cui lung. Această exhibiţie repugnantă nu înseamnă totuși cine știe ce ; gîndiţi-vă că medicii otorinolaringologi fac zilnic această operaţie, deși nu sînt... fachiri ! Alţi fachiri se declară insensibili la efectul amoniacului pe care-l aspiră, dar nu spun că își astupă nările cu vată. Succesul acestor jongleuri ce pretind a poseda puteri supranaturale se datorește în mare măsură credulităţii publicului, dar și în-

Scanned with OKEN Scanner

drăznelii sfruntate și siguranței de sine de care dau dovadă acești șarlatani.

Mijloacele de a înșela pe spectatori sînt nenumărate, dar pentru a-i demasca pe toți acești „apostoli ai miracolului“ este suficient să fii cît de cît la curent cu trucurile folosite de ei.

Înțelegerea mecanismului trucurilor descrise contribuie la înlăturarea superstițiilor generate de denaturarea mistică a acestor pretinse fenomene supranaturale.

Scanned with OKEN Scanner

SCAMATORII DE SOCIETATE

În paginile ce urmează vom descrie cititorilor un număr de experienţe interesante, amuzante şi uşor de executat, care se pot face într-o societate pentru desfătarea participanţilor.

Aceste experienţe au la bază trucuri simple, bazate pe manipulări sau aparate puţin complicate.

Ţigara înnodată

Această scamatorie nu este deloc dificilă, deşi la prima vedere pare imposibil de realizat.

Este vorba să îndoiţi o ţigară obişnuită, bineînţeles fără s-o rupeţi. Pentru aceasta înveliţi ţigara într-o foiţă de celofan, care de departe este invizibil ; preparaţia făcută nu se observă. În acest fel îndoiţi ţigara şi faceţi din ea un nod. O puteţi apoi desface şi, scoţînd pe nevăzute celofanul, să o oferiţi cuiva să fumeze pentru a constata că ţigara nu este deteriorată.

Desigur, nu vă vine să credeţi că acest lucru este posibil. Nu vă rămîne decît să încercaţi pentru a vă convinge.

Ghicirea unei monede

Prezentaţi publicului mai multe monede metalice de 5 bani, de 10 bani, de 25 şi de 1 leu, 3 lei adică toată seria monedelor existente.

Scanned with OKEN Scanner

Etalați aceste monede pe o bucată de marmură sau în lipsa acesteia pe o masă, dar marmura este preferabilă după cum veți vedea în cele ce urmează.

Cereți cuiva din public să aleagă o monedă — fără ca dv. să vedeți ce alege (vă întoarceți cu spatele). Rugați persoana să strîngă bine în mînă moneda, ca nu cumva ea să dispară de acolo datorită puterii „magice" pe care o posedați.

Fără să vă întoarceți, cereți altei persoane să ia o pălărie și să introducă în ea toate monedele aflate pe masă sau pe bucata de marmură. Rugați în continuare persoana care ține în mînă moneda să o introducă și pe aceasta în pălărie.

Toate operațiile fiind terminate vă întoarceți, introduceți fără să priviți mîna sub pălărie și extrageți exact moneda care fusese aleasă de persoana din public.

Efectul produs este senzațional. Trucul este foarte simplu : monedele care au stat pe marmură sînt reci. Moneda ținută strîns în mîna spectatorului este caldă. Nu e greu deci să alegeți din toate monedele pe cea în cauză. Recunoașteți și dumneavoastră că se pot face „vrăjitorii" aproape din nimic.

Cărțile întoarse

Alegeți dintr-un joc de cărți cinci figuri ; așezați-le pe masă cu imaginea în sus și pe o singură linie. Anunțați că veți pleca din camera unde se face experiența.

În timpul absenței dumneavoastră o persoană oarecare din societate va răsuci pe loc una sau mai multe cărți, fără a le întoarce însă imaginea. Revenind în cameră indicați imediat cărțile care au fost mișcate.

Cum se explică ?

Se știe că toate cărțile de jos sînt tăiate mecanic, fapt care face ca pe una din margini, cea superioară

Scanned with OKEN Scanner

sau cea inferioară, să aibă o bandă mai largă între margine și începutul figurii. Știind acest lucru aveți grija, cînd așezați cărțile pe masă, să observați ca toate benzile largi să se afle, de exemplu sus.

Cînd vă întoarceți în cameră n-aveți decît să vedeți pe acelea ale căror benzi largi se găsesc în jos pentru a recunoaște imediat cărțile mișcate.

Moneda care se topește

Iată o scamatorie dintre cele mai ușoare și de mare efect. Vă așezați pe un scaun avînd grijă să prezentați spectatorilor partea stîngă a corpului. Arătați o monedă de 25 bani. O așezați pe genunchiul drept și o acoperiți cu palma dreaptă. Frecați ușor moneda și apoi ridicați mîna. Nu se mai află nimic, moneda s-a... topit !

Explicația este următoarea :

Așezați-vă pe scaun avînd grijă să formați o îndoitură în stofa pantalonului, pe partea dreaptă a genunchiului piciorului drept, în așa fel încît această îndoitură să formeze un mic buzunăraș.

Puneți moneda pe genunchi. În timp ce frecați, faceți-o să alunece deasupra buzunarului. Ea cade și rămîne acolo.

Mănușa care dispare

Cînd intrați într-o casă puteți face următoarea scamatorie :

Anunțați că veți face să dispară o mănușă și că o veți regăsi apoi într-un buzunar.

De fapt, la o comandă dată, mănușa dispare și o scoateți apoi din buzurar, așa cum ați anunțat.

În ce constă explicația ? În mîneca dreaptă a hainei aveți o sfoară care se prelungește spre spate, coborînd prin mîneca stîngă.

Scanned with OKEN Scanner

Scoateţi mănuşa din mînă. În timp ce o arătaţi celor de faţă, prindeţi cu un ac de siguranţă un colţ al mănuşii de sfoara pe care o aveţi în mîneca dreaptă. Nu aveţi decît să întindeţi braţele şi mănuşa dispare instantaneu, trasă în interiorul mînecii.

Mănuşa pe care o scoateţi din buzunar este asemănătoare cu prima : pe ea o introduceţi în haină înainte de începerea experienţei.

„Clarviziune"

Prezentaţi publicului o mică cutie din lemn şi patru mosorele cu aţă de culori diferite. Anunţaţi că puteţi vedea prin corpurile cele mai opace.

După ce aţi dat la examinat cutia şi mosorelele, aşezaţi-le pe masă şi rugaţi pe cineva din public să vă lege la ochi. O altă persoană bagă unul din mosorele în cutie şi v-o înmînează închisă. Fără a avea posibilitatea de a privi cutia ghiciţi imediat culoarea aţei înfăşurate pe mosorel.

Cum este posibil aceasta ?

Ca acest număr să reuşească, operatorul trebuie să facă unele preparaţii. Astfel, dacă se introduce în cutie mosorelul cu aţă roşie, aceasta intră exact în ea. Mosorelul cu aţă albă, fiind cu un milimetru mai înalt decît cutia, o va împiedica să se închidă exact. Al treilea mosorel, cel cu aţă albastră va fi mai scurt puţin decît cutia şi va lăsa un mic joc care permite să fie recunoscut. Al patrulea mosorel are puţin plumb sub aţă şi diferenţa de greutate va indica culoarea.

Colectarea fumului

Anunţaţi că aţi găsit mijlocul să fumaţi într-un apartament fără a deranja pe cineva, întrucît puteţi aduna tot fumul produs de pipe sau de ţigări.

Scanned with OKEN Scanner

Prezentați un borcan mai mare pe care-l depuneți la o extremitate a camerei. Se așază o farfurioară pe gura borcanului și totul se acoperă cu o batistă. În cealaltă extremitate a camerei fumați repede o țigară, producînd cît mai mult fum. Reveniți la borcan și ridicați batista : un fum gros năvălește afară cînd se ridică farfurioara.

De unde a provenit ? Avînd grijă să le țineți depărtate unul de altul, ați depus pe fundul borcanului puțin amoniac lichid, iar pe farfurioară acid clorhidric.

Îndată ce farfurioara este așezată pe gura borcanului, amoniacul reacționează cu acidul clorhidric dînd naștere la clorură de amoniu (țipirig) sub forma unui abundent fum alb.

Batista indestructibilă

Se ia o batistă albă, se desface și se scutură. Apucați apoi batista de centrul ei, între degetul mare și cel arătător. Cu niște foarfece tăiați o bucată din ea.

Desfăcînd apoi batista, se vede în mijlocul ei o gaură. Ținînd batista în pumnul stîng, cu vîrful foarfecelor introduceți bucata tăiată și înfundați-o în pumn. Cînd desfaceți din nou batista, ea se află intactă.

Secretul acestei scamatorii stă în folosirea unei bucăți de stofă neagră lipită pe una din fețele batistei, în așa fel încît ținînd batista în apropiere ai impresia că se vede haina neagră pe care o purtați. Invers, introducînd batista pe partea cealaltă, ea apare intactă.

Întrebări și răspunsuri

Iată o amuzantă scamatorie care poate fi executată în societate, distrîndu-i pe cei din jur.

Scanned with OKEN Scanner

Anunțați că puteți să dați răspuns în scris oricărei întrebări cu privire la „viitor".

Pentru aceasta dați cuiva din asistență o foaie de hîrtie albă. Rugați-l să scrie ceva pe ea, de pildă „cînd voi cîștiga la Pronosport ?". După ce uscați foaia de hîrtie la o lampă o introduceți în plic. Făcînd cîteva pase asupra plicului îl înapoiați persoanei care a pus întrebarea. Deschizîndu-l, găsește răspunsul la întrebarea pusă.

Explicația este simplă și constă în folosirea unei cerneli simpatice naturale : suc de lămîie, de ceapă sau esență de oțet.

Înainte de a da foaia de hîrtie aveți grijă să scrieți cu suc de lămîie o frază, cît mai vagă cu putință, ca de pildă : „În curînd", „Cît mai repede posibil" etc. Scrisul dumneavoastră nu se vede, așa că persoana scrie întrebarea pe foaia de hîrtie albă.

Pentru a putea introduce în plic hîrtia este nevoie să uscați cerneala. De aceea o puneți lîngă lampă : datorită căldurii fraza nevăzută scrisă cu cerneală simpatică devine vizibilă.

O experiență de „clarviziune"

În această scamatorie este vorba de a ghici numărul unei pagini.

Pentru aceasta luați o carte legată, pe coperta căreia nu este nici un titlu care să indice dacă aceasta este sau nu ținută invers. Înainte de a prezenta cartea, introduceți un bold între file, de pildă la pagina 210.

Prezentați cartea cu celălalt capăt către cineva din asistență, rugîndu-l să introducă un bold între paginile ei. Operația odată făcută, vă duceți la o altă persoană și, răsucind cartea, îi oferiți capătul unde ați introdus boldul, anunțînd că el se găsește la pagina 210 (lucru cunoscut numai de dumneavoastră). Bineînțeles, veți face să dispară boldul in-

Scanned with OKEN Scanner

trodus de persoana din sală. Deschizînd cartea la pagina marcată de dumneavoastră, persoana este uimită de exactitatea răspunsului dat.

Plicul transparent

Distribuiţi în public o serie de foi şi de plicuri foarte groase pentru a fi imposibil să se vadă prin ele.

Rugaţi persoanele să scrie pe hîrtiile respective o frază oarecare, foarte scurtă, un cuvînt, un vers, un proverb, tot ce doresc ; după aceea să le împăturească şi să le introducă în plicuri.

Punînd plicurile în pălărie le luaţi unul cîte unul şi citiţi fraza scrisă în ele, înainte de a le deschide, spre uimirea celor de faţă.

Pentru execuţie aveţi nevoie de un colaborator. Ştiţi fraza pe care o va scrie el. Puneţi plicul acestuia, neştiut de ceilalţi, în fundul pălăriei, sub toate celelalte.

Scoateţi un plic oarecare. Fără a-l deschide, spuneţi fraza colaboratorului necunoscut de public. Întrebaţi cine a scris-o.

Acesta se ridică în picioare şi cu surprindere recunoaşte că a scris întocmai. Rupeţi apoi plicul, sub pretext de a verifica adevărul celor spuse. În realitate aţi deschis un alt plic şi aţi citit fraza scrisă de o altă persoană.

Luînd în continuare un plic nou, spuneţi fraza pe care aţi citit-o în plicul anterior şi pe care aţi memorat-o. Cel care a scris-o va recunoaşte că este exact.

Procedînd la fel, veţi răspunde totdeauna cu siguranţă, atribuind plicului pe care îl aveţi conţinutul celui pe care l-aţi deschis mai înainte.

Este de la sine înţeles că trebuie să aveţi grijă să nu arătaţi conţinutul plicului, căci se va observa că el nu cuprinde ceea ce aţi anunţat.

Scanned with OKEN Scanner

Puţină matematică

Luaţi un joc de 32 de cărţi şi alegeţi 3 dintre ele pe care le depuneţi pe masă, întoarse.

Este vorba de a ghici suma punctelor totalizate de aceste trei cărţi. Ţinînd seama că aşii valorează 11 puncte, figurile 10, iar celelalte cărţi cifra pe care ele o indică, veţi pune peste fiecare carte aleasă atîtea cărţi cîte trebuie (fiecare din aceste cărţi fiind numărată cu unu) pentru a realiza totalul de 15 cu punctele pe care le indică prima carte depusă.

De exemplu, dacă s-a depus pe masă un nouă, trebuie să se adauge şase cărţi oarecare ; la un as (11) se adaugă 4 cărţi, iar pentru un şapte vor trebui adăugate opt cărţi oarecare.

După această operaţie număraţi cărţile rămase în pachet şi, adăugînd la numărul lor cifra 16, veţi obţine suma punctelor celor trei cărţi alese iniţial.

Dacă, de exemplu, s-au ales cărţile 9, 11, 7 dumneavoastră ghiciţi dinainte, fără să le vedeţi, suma lor, adică 27. Aflaţi această cifră numărînd cărţile rămase în pachet (11) şi adăugînd la acest număr cifra 16.

În acest sens se poate da şi o amplă demonstraţie matematică...

Să notăm cu P suma celor trei cărţi puse pe masă ; cu n numărul cărţilor suplimentare, necesare pînă la 15 în fiecare pachet şi în sfîrşit, cu N numărul cărţilor rămase în pachet.

Cum fiecare din pachetele, odată completate, valorează 15, cele trei pachetele reunite valorează 45. Acest rezultat se poate scrie :

$$n + P = 45$$

Pe de altă parte ştim că jocul se compune din 32 cărţi : odată ce primele 3 cărţi sînt depuse pe masă înseamnă că rămîn 29 cărţi, în care intră în primul rînd cărţile suplimentare n şi cărţile rămase în pachet, adică N.

Scanned with OKEN Scanner

$$n + N = 29$$

Dacă se adaugă 16 la totalul de 29 se obţine 45, ceea ce înseamnă :

$$n + N + 16 = 45$$

Cum $n + P = 45$, rezultă că : $N + 16 = P$

Deci, se adaugă 16 la numărul cărţilor din pachet şi se obţine suma căutată.

Litere de foc

Pe o foaie de hîrtie se trasează cu ajutorul unei peniţe un desen oarecare. Peniţa a fost muiată în prealabil într-o soluţie care are următoarea compoziţie : în 40 părţi apă caldă se dizolvă 40 părţi de salpetru şi 20 de gumă arabică praf.

O precauţie : peniţa nu trebuie să părăsească hîrtia cît timp trasează desenul, adică trebuie să formeze o linie absolut continuă. În al doilea rînd, extremitatea liniei cu care se termină desenul, trebuie să se sfîrşească la marginea hîrtiei.

Cînd totul s-a uscat, aprindeţi un chibrit şi apropiaţi-l de marginea unde s-a sfîrşit desenul (şi pe care aţi însemnat-o într-un fel oarecare) : va izbucni imediat o flacără care, în loc să aprindă toată hîrtia, va urmări trăsăturile înscrise pe ea.

Se poate afla...

Puneţi pe o masă şase sticle goale, prevăzute cu dopuri şi numerotate vizibil de la 1 la 6. Alături aveţi o altă sticlă, a şaptea, nenumerotată dar plină cu un lichid oarecare.

Chemaţi pe cineva din asistenţă şi rugaţi-l să toarne puţin lichid într-una din cele şase sticle goale. Rugaţi-l în continuare să prezinte sticla din care a turnat unuia care nu a văzut operaţia, deoa-

Scanned with OKEN Scanner

rece a stat cu spatele la masă, sau mai bine, se afla într-o cameră învecinată.

Acesta va putea indica imediat și fără greșeală în care din cele șase sticle s-a turnat lichidul. Numărul este de mare efect și deosebit de amuzant.

Care este secretul ?

Cele șase sticle numerotate au indicat numărul de ordine respectiv și pe partea interioară a dopului, printr-un număr de puncte corespunzător : sticla cu numărul unul are pe dop un punct, sticla cu numărul doi, două puncte, sticla cu numărul trei, trei puncte și așa mai departe.

În momentul cînd spectatorul toarnă lichidul din sticla a șaptea într-una din cele șase sticle numerotate, să zicem de pildă sticla cu numărul trei, operatorul are grijă să schimbe dopurile.

În felul acesta sticla a șaptea este însoțită de dopul care conține indicația numărului de ordine al sticlei asupra căreia s-a făcut operația .Nimic mai simplu pentru colaboratorul dumneavoastră cu care sînteți înțeles ca, scoțînd dopul sub pretextul de a mirosi sticla, să citească numerotația punctată. În felul acesta va uimi asistența cu remarcabilul său „simț", ce-i permite să ghicească de la distanță o operație pe care n-a văzut-o.

Careul magic

Iată o experiență matematică de un efect remarcabil. Acoperindu-se un număr de cifre de pe careu cu o monedă, o liniuță sau cu un pătrat, operatorul spune fără greș suma numerelor acoperite, deși nu le vede :

Exemple :

1. Se acoperă un bloc de patru pătrățele.

Operatorul citește cifra aflată la o distanță de două pătrățele, pornind în diagonală de la oricare

Scanned with OKEN Scanner

din colţurile pătratului care acoperă cifrele de pe careu.

Acest număr se scade din numărul „cheie“ 65 şi astfel se află suma cifrelor acoperite.

2. Se acoperă un pătrat format din nouă pătrăţele. Din oricare colţ al pătratului se caută cifra aflată în diagonală peste patru pătrăţele care, scăzîndu-se din numărul „cheie“ 130, dă totalul numerelor acoperite.

3. Se acoperă cu o linie şase pătrăţele din careul magic (pe verticală, orizontală sau diagonală). Se numără de la un capăt al liniei pînă la al cincilea pătrăţel. Cifra aflată acolo, adunată cu numărul „cheie“ 65, dă suma numerelor acoperite.

Nu e interesant ? Încercaţi şi dumneavoastră să vă convingeţi.

24	11	3	20	7	24	11	3	20	7	24	11	3	20	7
5	17	9	21	13	5	17	9	21	13	5	17	9	21	13
6	23	15	2	19	6	23	15	2	19	6	23	15	2	19
12	4	16	8	25	12	4	16	8	25	12	4	16	8	25
18	10	22	14	1	18	10	22	14	1	18	10	22	14	1
24	11	3	20	7	24	11	3	20	7	24	11	3	20	7
5	17	9	21	13	5	17	9	21	13	5	17	9	21	13
6	23	15	2	19	6	23	15	2	19	6	23	15	2	19
12	4	16	8	25	12	4	16	8	25	12	4	16	8	25
18	10	22	14	1	18	10	22	14	1	18	10	22	14	1
24	11	3	20	7	24	11	3	20	7	24	11	3	20	7
5	17	9	21	13	5	17	9	21	13	5	17	9	21	13
6	23	15	2	19	6	23	15	2	19	6	23	15	2	19
12	4	16	8	25	12	4	16	8	25	12	4	16	8	25
18	10	22	14	1	18	10	22	14	1	18	10	22	14	1

Scanned with OKEN Scanner

Altă experiență de „clarviziune“

Cu mîinile la spate și cu spatele spre public primiți o carte de joc pe care nu o vedeți. Vă întoarceți cu fața spre spectatori și numiți cartea care v-a fost dată.

Pentru această experiență folosiți o... stratagemă. După ce ați primit cartea, întors spre public mimați că vă concentrați și în acest timp vîrți cartea în mîneca dreaptă. Aduceți mîna dreaptă cu palma la frunte, ca și cum v-ați concentra foarte adînc și priviți cartea din mînecă și din nou puneți mîna dreaptă la frunte (în mod prefăcut de data aceasta) și spuneți cartea. Apoi, o luați de la spate cu mîna stîngă. Va fi exact aceea pe care ați primit-o, nici nu se poate altfel, deoarece ați văzut-o prin... „clarviziune“, desigur !...

Cît este ora ?

O experiență de mare efect se poate executa de către o persoană care ghicește ora la care au fost așezate limbile, deși ceasornicul se află pus pe masă

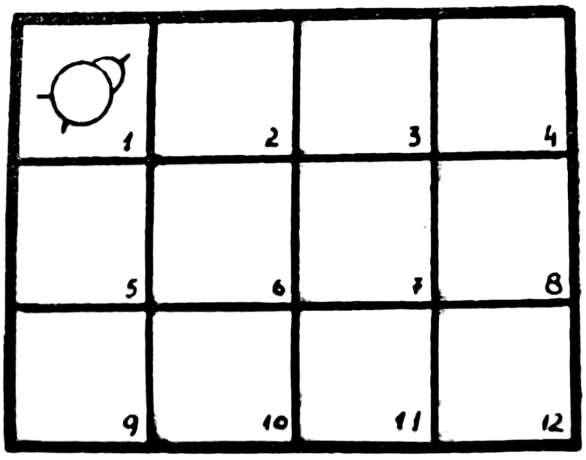

Fig. 92

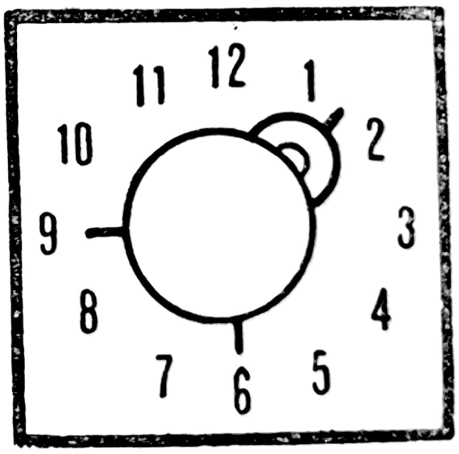

Fig. 93

cu cadranul în jos. Pentru aceasta ea vine dintr-o cameră vecină și, „concentrîndu-se", „ghicește" ora.

Explicația stă în aceea că masa este împărțită, din ochi (convențional), în 12 părți egale. Dumneavoastră așezați ceasornicul cît se poate de natural și ca din întîmplare pe o zonă ce corespunde orei, avînd grijă să orientați axul de întors al ceasornicului (care va indica minutele) în poziția utilă.

Schițele alăturate indică modul în care colaboratorul dumneavoastră poate ghici exact orice oră arătată de ceasornic.

Experiența se poate repeta de zeci de ori, fără ca cineva să bănuiască secretul (fig. 92, 93).

Batista călătoare

Introduceți într-o pungă de hîrtie o batistă de culoare galbenă. Închideți punga și o așezați în fața dumneavoastră, pe masă. Luați altă pungă, tot de hîrtie și asigurați spectatorii că este goală. O închideți cu grijă punînd-o alături de cealaltă. Cu o voce gravă veți spune :

„Onorați spectatori, voi face ca batista să călătorească dintr-o pungă în alta. Atențiune !".

Deschizînd prima pungă veți arăta că batista a dispărut ; din cea de-a doua, spre mirarea celor de față, veți scoate batista... pusă în prima pungă.

Iată secretul : ambele pungi au unul din pereții laterali dublu. Introducem batista într-unul din compartimentele primei pungi. Pentru a dovedi că batista a dispărut, prezentăm cel de-al doilea compartiment.

Cu a doua pungă se procedează invers ; arătați întîi compartimentul gol, apoi pe cel în care era introdusă dinainte o batistă identică cu cea din prima pungă.

Scanned with OKEN Scanner

Unde este inelul?

Operatorul dă un inel cuiva din public să și-l pună în deget; este vorba de a ghici persoana și degetul. Invită apoi pe scenă mai mulți spectatori, pe care îi așază unul după altul, numerotîndu-i de la dreapta spre stînga. Se întoarce cu spatele și în timp ce inelul este ascuns, trece într-o cameră alăturată. Revenind, cere cuiva din asistență să facă mintal operațiile următoare:

Să multiple cu 2 numărul persoanei care deține inelul; să adauge 3 la produs; să adune la rezultat un 8, dacă inelul este în mîna dreaptă, sau 9, dacă este în mîna stîngă; să înmulțească cu 10; să adauge numărul degetelor, începînd de la degetul mare; și încă 2.

După ce persoana căreia i-ați cerut să facă socoteala vă comunică rezultatul, scadeți 222 și restul vă va da răspunsul; cifra a treia indică degetul, a doua mîna și prima persoana.

Exemplu: inelul a fost pus în arătătorul mîinii stîngi a persoanei cu nr. 4.

Iată operațiile:

$$
\begin{aligned}
4 \times 2 &= 8 \\
8 + 3 &= 11 \\
11 \times 5 &= 55 \\
55 + 9 &= 64 \\
64 \times 10 &= 640 \\
640 + 2 &= 642 \\
642 + 2 &= 644
\end{aligned}
$$

Din 644, scăzînd 222, obținem 422. Interpretarea rezultatului este imediată, în lumina indicațiilor de mai sus.

Scanned with OKEN Scanner

Dacă numărul persoanei este superior lui 9, restul va avea în acest caz patru cifre ; primele două reprezintă numărul care indică persoana.

Pisica... savantă !

Dați publicului spre control, o hîrtie albă pe care nu se vede nimic scris. Prezentați o pisică... savantă, deoarece știe să scrie, și încă în diferite limbi !

Luînd laba pisicii i-o purtați peste hîrtia albă și îndată apar niște caractere scrise în latinește, franțuzește sau românește, la cerere.

Știți de ce ? Hîrtia a suferit în prealabil o preparație. S-a scris pe ea o frază într-una din limbile propuse, cu o soluție de sulfat de fier și s-a lăsat să se usuce. Luînd laba pisicii în mînă, i-o udați neobservat cu un mic burete îmbibat cu apă, pe care-l aveți palmat în mînă ; prin acțiunea apei, scrisul devine vizibil uimind asistența.

Oul însuflețit

Aduceți un ou, de găină sau de rață, și după ce asistența l-a controlat, spuneți că veți transforma acest ou simplu într-un „ou însuflețit“ !

Cu un aer serios schițați cîteva gesturi asupra oului, rostiți grav „abracadabra“ și apoi așezați oul pe dușumea. Spre mirarea tuturor oul va începe să alerge în toate părțile, dîndu-se peste cap și mișcîndu-se de parcă ar fi viu.

Secretul constă în următoarele : Se înlocuiește oul cu un altul, care a fost găurit în prealabil cu un ac fin la ambele capete, și golit de conținut. Oul astfel preparat e lăsat să se usuce timp de 24 de ore. Lărgind unul din orificii cu un cui mai gros, se introduce în interiorul oului o lipitoare vie.

Scanned with OKEN Scanner

Acoperind deschiderea și aplicînd peste ea o foiță de țigară, se ține acest ou „însuflețit" în buzunar.

Cînd luați oul (fără preparație) de la spectatori, în drum spre scenă schimbați oul bun cu cel pregătit în buzunar. Așezînd oul cu lipitoare pe masă sau pe dușumea, el va începe să se miște, deoarece lipitoarea aflată înăuntru nu are astîmpăr ; ea circulă neîncetat în ou timp de 36 de ore, cît poate trăi închisă.

Această experiență vă asigură un adevărat succes.

Ghiciți numărul

Rugați pe cineva din asistență să scrie în secret pe o bucată de hîrtie un număr format din două, trei sau patru cifre, iar hîrtia s-o introducă într-un plic pe care să-l închidă și să-l sigileze.

Cînd operația este terminată, luați plicul și în văzul tuturor îl ardeți. În continuare, întindeți o batistă pe o bucată de carton și o prindeți cu pioneze. Ați alcătuit astfel un ecran pe care-l folosiți drept țintă, pentru că, luînd o țeavă subțire de alamă în care ați introdus scrumul plicului ars, puneți țeava la gură și suflați prin capătul celălalt spre mijlocul batistei.

În acest moment, pe batistă apare exact numărul pe care-l scrisese spectatorul pe hîrtia din plic.

Se recomandă să lucrați repede pentru a face insesizabil următorul truc.

Plicul real îl dați în culise unde un asistent îl desface citește numărul, și-l transcrie apoi cu săpun incolor pe o batistă.

Dumneavoastră ardeți alt plic, asemănător. Luați apoi de la asistent batista preparată pe care v-o oferă și suflînd prin țeava de alamă, în care se află

Scanned with OKEN Scanner

negru de fum, acesta se lipește de săpunul de pe batistă și imprimă exact numărul înscris invizibil cu săpun...

Ghicim data nașterii

Pentru a ghici data nașterii unui spectator, rugați-l să se gîndească intens la ziua și luna în care s-a născut. După aceea să facă în minte următorul calcul : cifra care reprezintă ziua nașterii să o dubleze ; să adune la acest număr 5, să înmulțească suma obținută iarăși cu 5, iar la sfîrșit să adauge la produs numărul care reprezintă luna în care s-a născut. După ce a făcut toate aceste operații, să vă comunice cifra obținută ca rezultat al acestui calcul nu tocmai complicat. Dv. faceți în minte sau pe hîrtie o simplă operație de scădere, după care veți comunica data exactă a nașterii spectatorului (ziua și luna).

Veți avea grijă să scădeți din cifra care rezultă din calculul mental făcut de spectator un număr cheie, care este 25 pentru primele 9 luni (din ianuarie pînă în septembrie, inclusiv) sau cifra 34 pentru ultimele trei luni (octombrie, noiembrie și decembrie). Se înțelege că la începutul experienței veți avea grijă să vă informați dacă data nașterii ce aveți de ghicit este în primele 9 luni, sau în ultimele 3 luni ale anului. Astfel veți fi edificat asupra cifrei cheie pe care trebuie s-o folosiți.

Să luăm un exemplu pentru a înțelege mai bine. Să zicem, de pildă, că spectatorul este născut la data de 10 septembrie. Ziua nașterii (10) dublată va însemna : $10 + 10 = 20$. Dacă se adaugă la acest număr 5, vom avea : $20 + 5 = 25$; suma aceasta înmulțită cu 5 ne va da : $25 \times 5 = 125$; la acest

Scanned with OKEN Scanner

produs se adaugă apoi numărul de ordine al lunii respective (septembrie, deci 9) : 125 + 9 = 134. Acesta este numărul pe care spectatorul vi-l comunică dv. Fiind vorba de o dată aflată în primele 9 luni ale anului veţi folosi cifra cheie 25, astfel : 134 — 25 = 109. Nu vă rămîne decît să interpretaţi cifra obţinută, după cum urmează : primele două cifre reprezintă ziua naşterii, iar a treia, luna. În cazul lunilor octombrie, noiembrie şi decembrie, se adaugă la ultima cifră a numărului obţinut cifra 9.

Fumul care iese din mînă

Îndreptîndu-vă spre o persoană care fumează, întindeţi mîna dreaptă spre ţigară şi vă prefaceţi că prindeţi cu ea fum. După aceea vă depărtaţi cîţiva paşi şi ridicînd mîna dreaptă în sus frecaţi două degete de la mînă (degetul mare şi arătătorul), făcînd un gest ca şi cînd aţi număra bancnote de hîrtie. Din mînă, adică mai precis din degete va ieşi fum, dînd impresia că ar fi chiar fumul luat de la ţigară.

Care este trucul ?

Trebuie să faceţi următoarea preparaţie : radeţi de pe marginea unei cutii de chibrituri un strat foarte subţire pe care, punîndu-l pe o bucată de tablă, îl veţi aprinde. Din această substanţă arsă veţi lua cu degetele o mică parte. Frecînd cenuşa aceasta între degete se va produce fum atît de mult, încît — vă veţi minuna singuri.

Un rezultat ghicit dinainte

Luaţi 4 cifre consecutive, cuprinse între 1 şi 10 şi le scrieţi pe un bileţel. Să spunem, de plidă, 3 456 şi 6 789. Scrieţi apoi aceleaşi cifre invers, aşe-

Scanned with OKEN Scanner

zate astfel : 6 543 (inversul lui 3 456) sub care veţi scrie primul număr ca scăzător, astfel :

6 543 —
3 456

La fel procedaţi şi cu celălalt număr, 6 789 : din inversul lui, 9 876 veţi scădea 6 789.

Puteţi ghici dinainte rezultatul şi să-l spuneţi cu glas tare. El va fi totdeauna 3 087.

Dispariţia unui pahar cu vin

Prezentaţi spectatorilor un pahar cu vin şi un batic, explicînd că aveţi de gînd să le arătaţi o experienţă interesantă.

În pahar se află vin. Acoperiţi paharul cu baticul, număraţi pînă la zece şi... vinul a dispărut ! În pahar nu se mai află decît apă.

Pentru a face această transformare trebuie să vă procuraţi o bucată de celofan colorată în roşu. Faceţi din el un cerc CCC, ca în figura 94.

Pentru a transforma conţinutul paharului în apă, nimic mai simplu.

Vărsaţi apa în pahar, pînă la nivelul de sus al cercului de celofan. Se va crea astfel iluzia că paharul conţine chiar vin.

În cercul de celofan faceţi o gaură de care agăţaţi un fir de aţă F, care trece pe deasupra paharului şi căzînd pe masă se termină printr-un nod.

Cînd luaţi paharul să-l arătaţi, nodul aţei se află şi el în mînă.

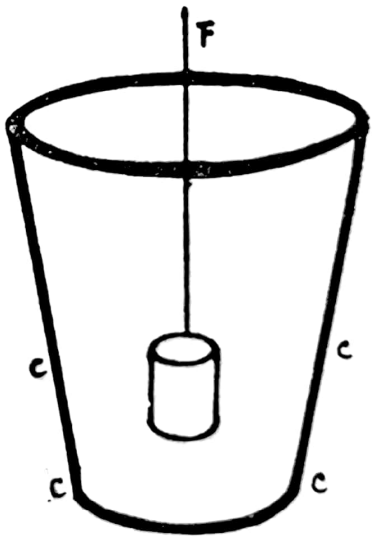

Fig. 94

Scanned with OKEN Scanner

În momentul cînd acoperiți paharul cu baticul și apoi cînd scoateți baticul de pe pahar, trageți odată cu el firul de sfoară. În acest fel „vinul" dinainte a dispărut și în locul lui paharul conține doar apă..

Pentru a face apa să se transforme iarăși în vin, turnați conținutul primului pahar în alt pahar gol, care a fost în prealabil „magnetizat". De îndată apa va lua o culoare roșie ca vinul Cabernet.

Veți reuși această experiență dacă veți avea grijă să puneți pe fundul celui de-al doilea pahar puțin roșu de anilină.

Paharul cu cerneală

În loc de a prezenta spectatorilor un pahar cu vin puteți prezenta un pahar plin cu cerneală.

Cerneala e simulată : ca și în cazul paharului cu vin are un cerc, numai că acest cerc, în loc să fie roșu va fi negru și confecționat din mătase neagră.

Pentru a-i convinge pe spectatori că este vorba cu adevărat de un pahar cu cerneală — se înmoaie înăuntru o carte de joc care va fi scoasă neagră pe porțiunea care a fost muiată în conținutul paharului.

Pentru a obține acest rezultat deslipiți două cărți de joc apoi lipiți pe spate ambele fețe ale acestor cărți.

Veți obține astfel o carte cu dublă-față. Una din fețe o mînjiți cu negru. Cînd luați cartea pentru a o înmuia în cerneală arătați întîi fața curată, dar în timp ce ea este în pahar o întoarceți în așa fel, ridicînd-o, să arătați partea mînjită.

Restul experienței se desfășoară la fel ca în cazul paharului cu vin descris în scamatoria precedentă.

Scanned with OKEN Scanner

Privirea „pătrunzătoare“ care vede prin obiecte

Arătați patru cilindri din carton, colorați diferit : unul alb, unul negru, unul roșu și altul albastru. După aceea prezentați un alt tub, de asemenea cilindric, ce poate să conțină exact unul dintre cilindrii precedenți.

Veți spune că sînteți capabil să vedeți prin tub culoarea cilindrului care se află înăuntru.

Acoperiți toți cei patru cilindri cu un batic și apoi treceți într-o altă cameră.

Ați stabilit cu asistența ca în lipsa Dvs. cineva să ia unul din cei patru cilindri și să-l bage în tub — ceea ce se și întîmplă.

Cînd vă întoarceți spuneți exact ce culoare are cilindrul din tub, fără să priviți sub batic pentru a le vedea pe cele rămase.

Mijlocul prin care obțineți această performanță nu se datorește „clarviziunii“, ci trucului următor ; cei patru cilindri sînt de două lungimi diferite, două dintre ele măsoară, de pildă, fiecare 15 cm exact. Celelalte două măsoară 15 cm plus 2 milimetri, ori tubul este exact de 15 cm. Dacă el este bine închis cînd vi se dă în mînă, înseamnă că conține în interior 1 sau 2. Dacă însă capacul nu intră de tot, înseamnă că în cutie se află cilindrii trei sau patru.

Veți putea ghici exact care cilindru este pentru că cilindrii 2 și 4 au la un capăt un mic adaus de plumb așa încît, atunci cînd luați tubul în mînă simțiți imediat o mișcare de basculă, fapt care vă va indica exact cilindrul de care e vorba.

Un calculator extraordinar !

Vă voi învăța acum cîteva experiențe ușor de executat, care nu necesită nici un alt material decît cărți de joc.

Scanned with OKEN Scanner

Ele au meritul de a fi foarte puțin cunoscute.

Rugați o persoană să scoată dintr-un pachet trei cărți absolut la liberă alegere. Vă depărtați de spectatori.

În continuare, rugați persoana să așeze cele trei cărți pe masă și să pună peste ele atîtea cărți cîte sînt necesare ca valoarea lor să reprezinte 14.

E necesar să explicați că așii valorează 11, figurile în general 10, iar toate celelalte cărți fiecare valoarea ei.

Astfel, dacă spectatorul a scos un popă, un zece și un șapte — va pune peste ele : patru cărți peste popă (10+4), patru cărți peste 10 (10+4) și șapte cărți peste șapte (7+7).

Restul de cărți le va încredința operatorului. Luîndu-le în mînă operatorul va ghici valoarea cărților alese, în cazul nostru un total de 27 puncte.

Pentru a face acest calcul, numărați cărțile din talon și adăugați 13 la acest număr. În combinația de față, să zicem, că vi se majorează 14.

Adăugați 13 la această cifră și veți avea 27, totalul cărților alese.

Puteți reîncepe experiența cu o altă persoană, rugînd-o să completeze punctele cărților alese pînă la 15. În acest caz turul se desfășoară la fel, dar în loc de 13 veți adăuga 16 la numărul cărților.

O experiență de fachirism

Întocmai ca și fachirii din bîlciurile de altădată, puteți face și dvs. într-o societate demonstrația că puteți mînca... o lumînare aprinsă.

Arătați celor de față o lumînare, o aprindeți cu un chibrit și apoi, deoarece vă este foame, o mîncați, mestecînd-o liniștit și o înghițiți după aceea în fața spectatorilor uimiți.

Scanned with OKEN Scanner

Nu veţi căpăta nici o indigestie după acest prînz neobişnuit, dacă aveţi grijă să vă confecţionaţi o „lumînare comestibilă“ — a cărei reţetă v-o dăm mai jos :

Tăiaţi dintr-un măr mare forma unui ciot de lumînare. La un capăt faceţi o mică scobitură în care picuraţi cîteva picături de ceară de la o lumînare aprinsă şi introduceţi de asemenea o bucată de fitil arsă.

Cînd veţi aprinde fitilul, lumînarea Dvs. va părea foarte normală, asemănătoare cu orice lumînare obişnuită. Veţi avea grijă atunci cînd mîncaţi lumînarea să o începeţi de la capătul de jos, strivind cu degetele fitilul aprins.

„Transmiterea gîndului“

Arătaţi spectatorilor o carte (nu de joc, ci o carte tipărită). Cereţi să vi se spună un număr format din 3 cifre (de exemplu 173).

Apoi un alt număr format din două cifre (de pildă 54).

Cereţi apoi unui spectator să deschidă cartea pe care i-o daţi, la pagina respectivă (173) şi de acolo să aleagă rîndul 5, al 4-lea cuvînt (aceasta este indicaţia cifrei 54) pe care să-l memoreze.

Părăsiţi încăperea lăsîndu-i pe tovarăşii Dvs. să caute cuvîntul. Cînd vă reîntoarceţi spuneţi exact cuvîntul la care s-au gîndit spectatorii.

Procedeul folosit este simplu.

Există două exemplare din aceeaşi carte : unul la spectatori, alta în camera unde vă retrageţi şi în care... citiţi pur şi simplu cuvîntul ales, după indicaţiile date de cifrele paginii şi cele care numesc rîndul şi cuvîntul...

Scanned with OKEN Scanner

Reconstituirea unei cărți rupte

Iată cum se prezintă acest truc interesant.

Luați o carte dintr-un joc de cărți, dați-o cuiva din public pe care-l rugați să rupă cartea în două, apoi încă o dată în două — de mai multe ori — pînă ce cartea e bucățele.

Luați bucățelele rupte, le faceți pachet și le vîrîți pe lat într-un plic — pe toate, cu excepția unei bucățele pe care o încredințați unui spectator.

Luînd bagheta veți anunța că veți proceda la reconstituirea cărții rupte. Făcînd cu bagheta o operație misterioasă rugați pe cineva din asistență să deschidă plicul.

Persoana care a rupt cartea e rugată să numească această carte — o numește și spectatorul constată că plicul nu mai conține bucățele rupte ci cartea care fusese mai înainte ruptă. Cartea este întreagă dar îi lipsește un colț — colțul care nu fusese băgat în pachet, ci fusese încredințat unui spectator.

Făcîndu-se proba se constată că colțul acela se potrivește exact la carte.

Pentru a reuși această experiență e necesar mai întîi să luăm cartea de care avem nevoie pentru a opera.

Să presupunem că este un șapte de cupă.

Dacă puteți să forțați cartea, forțați-o, dar dacă nu sînteți în stare nu faceți acest lucru, compuneți un joc format din cărți asemănătoare (cu excepția primei cărți, cea de deasupra pe care publicul o vede și care trebuie să fie oprită). Ați avut grijă să rupeți din șaptele de cupă un colț pe care-l păstrați în mînă și ați vîrît cartea astfel ruptă într-un plic.

Spectatorul va trage deci din joc un șapte de cupă, îl va rupe așa cum am arătat mai sus; împachetați bucățelele într-un plic, avînd grijă să

Scanned with OKEN Scanner

dați colțul pe care-l țineți ascuns, unei persoane, pentru a servi drept martor.

Deschideți plicul în timp ce stați în spatele mesei, faceți gestul de a introduce pachetul în plic, dar nu veți introduce acest pachet ci îl veți lăsa să alunece în spatele unui obiect aflat pe masă.

Plicul nu conține deci decît cartea preparată, cu colțul lipsă, dat la martor în public.

Această scamatorie face totdeauna impresie.

Lămîia magnetizată

Luați o lămîie pe care o dați la control pentru a se vedea că nu are nici o preparație.

Cu o bulă lungă o străpungeți dintr-o parte în alta și vîrîți în gaura astfel obținută o sfoară lungă.

Rugați un spectator să țină un picior pe un capăt al sforii, iar celălalt capăt să-l țină cu mîna, la înălțimea corpului — iar cu cealaltă mînă să mențină lămîia aproape de capătul de sus.

Invitați-l să dea drumul lămîii; aceasta va cădea, bineînțeles, în jos.

Luați lămîia și sfoara explicînd celor de față că veți magnetiza fructul pentru a-l face ascultător.

Faceți niște „pase magnetice" asupra lămîii. Aceasta e acum magnetizată — conveniți cu ea că pentru a spune *da* va aluneca cîțiva centimetri în jos, pentru a spune *nu* va sta pe loc, iar pentru a număra va aluneca ritmic de-a lungul sforii.

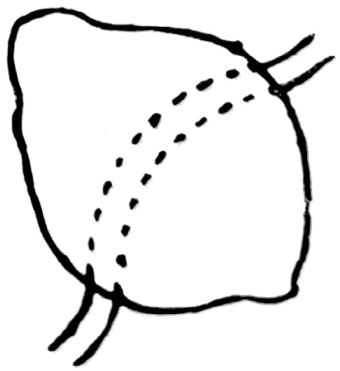

Fig. 95

Făcînd experiența lămîia va asculta, răspunzînd la toate întrebările puse — cu da, sau nu — după caz.

Fiind atît de ascultătoare puteți după fantezie să o faceți să spună tot ce doriți.

Scanned with OKEN Scanner

Această ascultare se datorește bineînțeles unui mic truc — pe care-l voi descrie.

În afară de gaura făcută pe față, lămîia mai are făcută dinainte una curbă.

Ca din greșeală, după ce ați introdus sfoara prin gaură, o scoateți și o vîrîți a doua oară prin curburi.

Cînd sfoara e slăbită, lămîia alunecă pe ea în jos.

Dacă sfoara e ținută întins ea se oprește din alunecare.

Bagheta misterioasă

Înainte de a începe o experiență de scamatorie puteți face următorul truc impresionant, care servește de introducere la un șir întreg de experiențe.

Prezentîndu-vă în fața publicului vă dați seama că nu aveți bagheta.

Nu e nimic, îi veți comanda să vină să vă găsească singură. Numărați pînă la trei și bagheta apare în mîna dv.

Mijlocul întrebuințat pentru realizarea acestui truc este simplu : la un capăt al baghetei este legat un fir negru de ață.

Acest fir trece prin mîneca stîngă și este agățat la capătul liber de un nasture de la haină sau pantalon.

Lungimea firului trebuie astfel calculată încît bagheta (ascunsă în mînecă) să vă cadă direct în mînă atunci cînd veți lăsa în jos brațul drept unde bagheta se sprijină pe o cută a mînecii.

Pentru aceasta veți avea grijă să distrageți atenția publicului atrăgîndu-i privirile spre celălalt braț — care face o mișcare înșelătoare.

Scanned with OKEN Scanner

Culorile schimbătoare

Prezentați publicului doi cilindri din lemn vopsiți în verde și roșu (unul verde, altul roșu) și îi așezați în picioare pe masă, la extremități. Puteți pune cilindrii fiecare pe cîte o măsuță (gheridon) dacă aveți astfel de accesorii la îndemînă.

În introducerea vorbită pe care o veți face insistați asupra faptului că e imposibil să luați o culoare drept alta, decît dacă sînteți atinși de un daltionism complet.

Pentru a face experiența dv. curioasă a culorilor veți lua în continuare două bucăți de jurnal și îl veți înfășura așa fel încît să formeze un manșon peste cilindrele de lemn. Pentru a le împiedica să se desfășoare prindeți manșonul de hîrtie în niște clame — sau mai bine lipiți-le cu gumă arabică.

Arătînd că ziarele acoperă perfect cilindrii, spuneți că veți face ca cilindrul roșu să treacă în locul celui verde și invers.

Cilindrii fiind acoperiți astfel le ordonați să-și schimbe locurile, după care ridicînd manșoanele de ziar veți arăta că cilindrul verde a luat locul cilindrului roșu. Pentru a convinge publicul că nu e vorba de nici o iluzie veți da cilindrii la control.

După aceea repuneți cilindrii pe masă și-i reacoperiți cu manșoanele, — ordonați din nou ca cilindrii să-și schimbe locul — ceea ce se și întîmplă, aceștia reluîndu-și vechile lor locuri.

Ridicați manșoanele, le desfaceți pentru a arăta că nu sînt trucate și experiența s-a terminat în aplauzele asistenței care nu înțelege cum s-a procedat.

Scanned with OKEN Scanner

Iată cum veţi pregăti acest interesant truc. Procuraţi-vă doi cilindri din lemn care măsoară aproximativ 15 centimetri înălţime pe 6 sau 7 cm grosime, foarte asemănători între ei.

Cu hîrtie colorată veţi confecţiona apoi nişte tuburi care se adaptează perfect peste cilindri, fără să fie prea strînşi. Puneţi tubul colorat în roşu peste cilindrul roşu şi viceversa.

Astfel preparaţi, arătaţi cilindrii publicului.

Cînd aţi făcut în faţa spectatorilor manşoanele din ziar, dovediţi că ele merg foarte bine şi la un cilindru şi la celălalt — dar făcînd această demonstraţie ridicaţi odată cu jurnalul şi tubul roşu care stă pe cilindrul roşu şi puneţi tubul roşu peste cilindrul verde.

Faceţi operaţia inversă pentru celălalt cilindru. Se înţelege că acum aveţi, în dreapta, de pildă, un cilindru roşu acoperit de tubul verde şi la stînga cilindrul verde acoperit de tubul roşu.

Atunci cînd le daţi la control nu aveţi altceva de făcut decît să ridicaţi tuburile în acelaşi timp cu manşoanele de ziar apoi cînd le-aţi acoperit din nou, veţi arăta la alegere cilindrul verde sau roşu.

Cînd turul s-a terminat, lăsaţi tuburile peste cilindri şi rupeţi ziarele pentru a arăta că nu sînt trucate.

Trei pahare cu apă

Puteţi face oricînd o prinsoare cu cineva, spunîndu-i că nu va reuşi, din trei mişcări, să aşeze trei pahare — (din care două sînt cu gura în jos, iar

Scanned with OKEN Scanner

cel din mijloc cu gura în sus) — în așa fel încît toate să se găsească cu gura în sus.

Fără îndoială veți cîștiga prinsoarea pentru că pentru a reuși în încercarea aceasta adversarul dv.

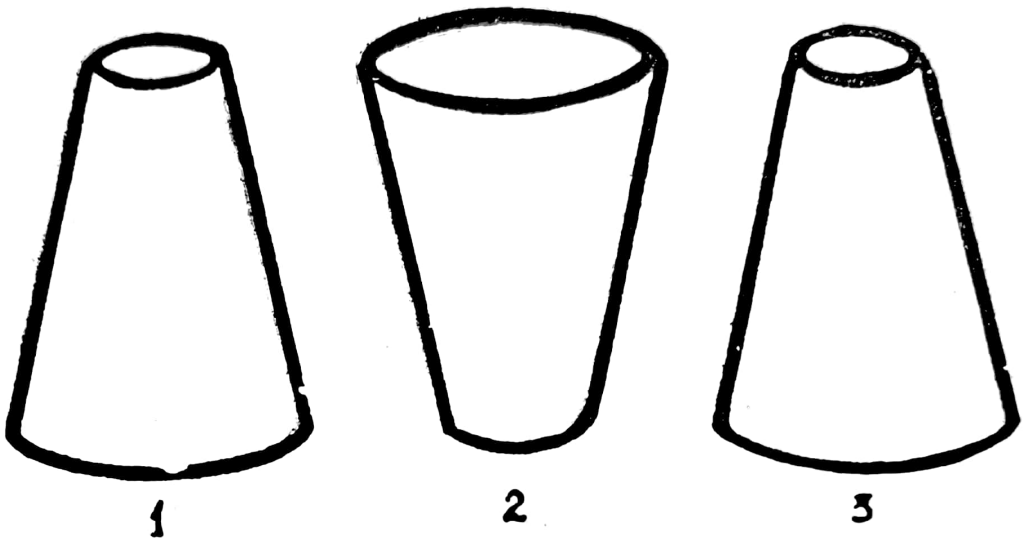

Așezarea paharelor la început

Fig. 96

va trebui să execute mutările într-o anumită ordine, pe care vă vom destăinui-o. Dar mai întîi să arătăm cu o schiță cum se prezintă situația.

Aceasta vă va ajuta să înțelegeți mai ușor procedeul.

Așadar, avem trei pahare, numerotate 1, 2, 3 — din care nr. 1 și 3 (cele din margini) se află cu gura în jos, iar paharul nr. 2 cu gura în sus. Problema este deci ca din trei mutări toate paharele să fie aduse în poziția cu gura în sus.

Iată cum trebuie să procedați. Luînd cu fiecare mînă un pahar, mai întîi întoarceți paharele cu nr. 2 și 3. (Paharul cu nr. 2 se va afla cu gura în jos, cel cu nr. 3, cu gura în sus).

Scanned with OKEN Scanner

Apoi întoarceţi paharele cu nr. 1 şi 3 (nr. 1 cu gura în sus, nr. 3 cu gura în jos ca la sfîrşit să în-

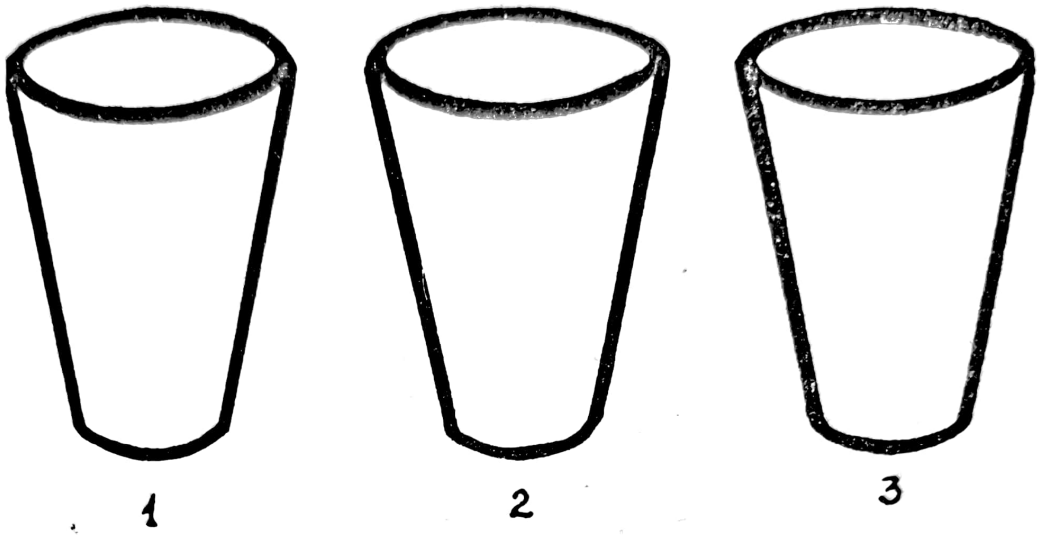

Aşezarea definitivă.

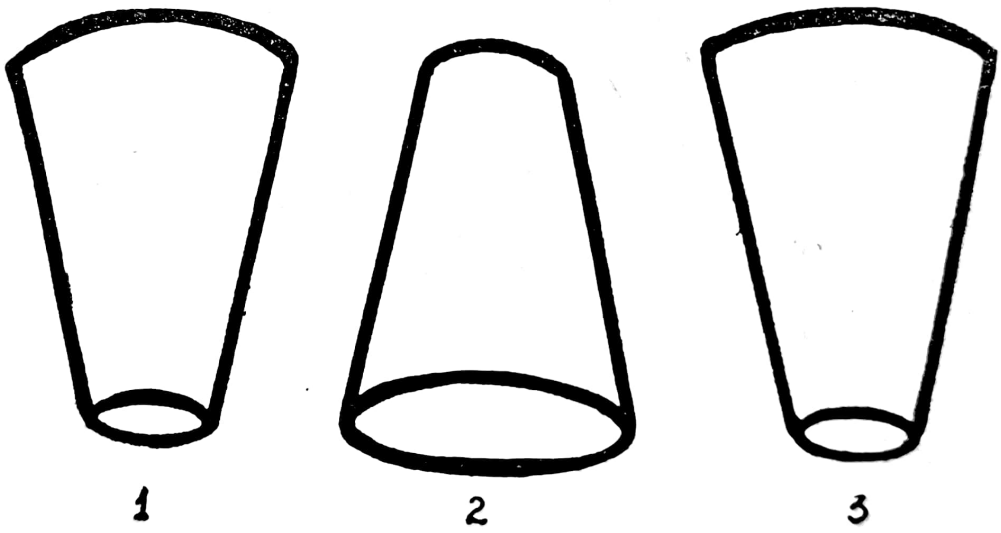

Aşezare greşită.

Fig. 97

toarceţi iarăşi paharele 2 şi 3). (Paharul 2 va ajunge cu gura în sus, paharul 3 — aflat cu gura în jos — va ajunge cu gura în sus).

Scanned with OKEN Scanner

Vedere cu ochii închişi

Se ia un pachet de cărţi, se amestecă bine şi apoi, astfel amestecate, cărţile sînt introduse într-o pălărie peste care, în chip de capac, se pune o altă pălărie, cu gura în jos.

Este invitat cineva din asistenţă, căruia i se dau pălăriile şi care le scutură apoi, pentru a amesteca încă şi mai bine cărţile aflate înăuntru.

Un alt spectator leagă cu o sfoară neagră ochii scamatorului, în aşa fel încît acesta să nu vadă nimic.

După aceea operatorul introduce mîna în pălăria cu cărţi scoţînd de acolo, una cîte una, şase cărţi pe care le numeşte exact, spre surprinderea celor de faţă.

Nu este nici o vrăjitorie, ci un truc care se execută astfel :

Operatorul alege din pachet şase cărţi, ale căror nume şi ordine le învaţă pe de rost, şi le prinde laolaltă cu o agrafă (clamă), apoi le amestecă printre celelalte din pachet şi le depune în pălărie.

După ce spectatorul a scuturat bine pălăria şi o întinde scamatorului care se află cu ochii legaţi, acesta scoate cărţile fixate cu clamă şi... le numeşte foarte uşor, întrucît le ştie dinainte !...

Ultimul băţ

Dintr-o cutie de chibrituri scoateţi 15 beţe şi aşezaţi-le pe masă.

Pariaţi cu oricine din asistenţă, că luînd pe rînd, fiecare cîte unul, două sau cel mult trei beţe deo-

Scanned with OKEN Scanner

dată, totdeauna adversarul va fi silit să ia ultimul băţ de pe masă.

Într-adevăr oricum ar juca acesta, va fi silit să ia ultimul băţ — dacă veţi avea grijă ca după fiecare luare să rămînă pe masă 13, 9 sau 5 beţe. În acest fel, oricîte beţe ar ridica partenerul dv. de joc, veţi putea lua atîtea încît acesta să fie nevoit să ia ultimele beţe.

Un triunghi invers

Formaţi din zece monede de 1 leu, aşezate pe o masă sau oricare altă suprafaţă plană, un triunghi cu vîrful în sus. Pentru aceasta aşezaţi la bază patru

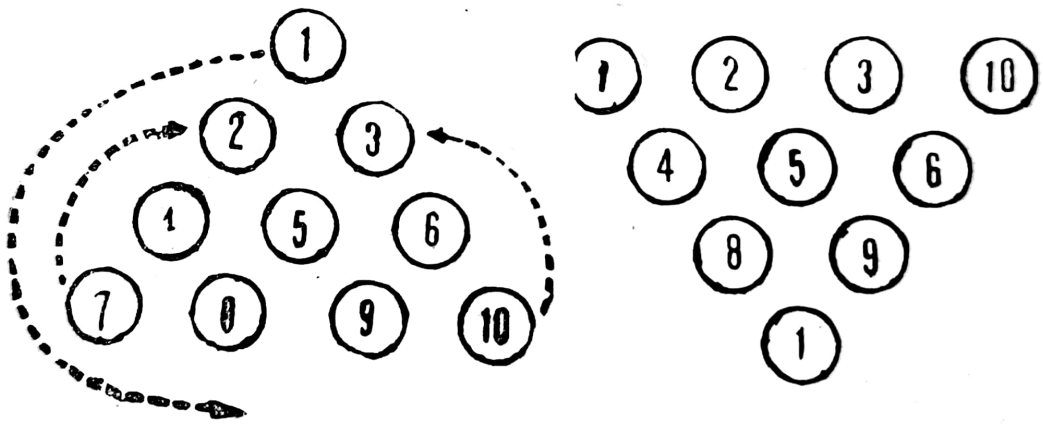

Fig. 98

monede, în rîndul de deasupra 3 monede, în al treilea rînd, 2 monede şi, în sfîrşit, o monedă în vîrf.

Se cere spectatorilor să formeze un triunghi invers, cu vîrful în jos, mutînd doar trei monede.

Lucrul pare imposibil. Totuşi dacă veţi respecta indicaţiile mele veţi reuşi. Iată cum se procedează

(pentru o mai bună înțelegere a mișcărilor, în schița alăturată monedele sînt numerotate cu un număr de ordine). Mișcați moneda 7 și așezați-o lîngă moneda 2, în stînga ei ; mișcați apoi moneda 10, lîngă moneda 3, la dreapta ei, și în sfîrșit, mutați moneda 1 jos de tot.

Schimbarea monedelor

Între două monede de un leu, așezate pe o scîndură, se vîră o monedă de 25 bani. Pariați cu oricine că nimeni nu va reuși să mute moneda din dreapta în locul celei din stînga, respectînd următoarele reguli : moneda din stînga poate fi mișcată, dar să nu fie atinsă ; moneda din dreapta poate fi mișcată și atinsă ; cea din mijloc poate fi atinsă dar nu trebuie să fie mișcată.

Fig. 99

Vi se pare imposibil ? Și totuși se poate.

Iată cum :

Puneți degetul mijlociu de la mîna stîngă pe moneda din mijloc (care poate fi atinsă), apoi, cu arătătorul și degetul mijlociu al mîinii drepte împingeți spre dreapta moneda din stînga, apoi imediat spre stînga, apăsînd-o pe moneda din mijloc.

Prin această mișcare moneda din stînga alunecă departe, așa încît în golul format puteți introduce moneda din dreapta.

Scanned with OKEN Scanner

O problemă de răbdare

Jocul are drept materiale 9 monede și 4 creioane lungi. Așezați cele 9 monede în trei rînduri de cîte trei monede în așa fel încît cele 4 creioane lungi, pe

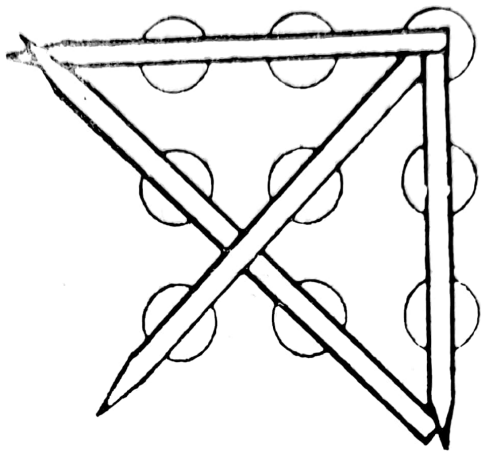

Fig. 100

care le aveți alături, să acopere în același timp toate monedele, iar fiecare creion să atingă pe fiecare din celelalte 3 creioane.

Dacă urmăriți figura alăturată veți înțelege cum trebuie să procedați.

Care este următorul număr mai mare?

Faceți prinsoare cu oricine că nu va putea numi un număr următor, mai mare decît cel pe care-l veți propune dv., fără să șovăiască de fiecare dată. Oricît ar părea de ușor acest lucru, adversarul dv. va pierde de fiecare dată.

Începeți așadar, propunînd un număr simplu: 49, de pildă. Adversarul dv. va răspunde imediat:

Scanned with OKEN Scanner

50. Spuneţi apoi 99, se va răspunde 100 ; mai departe spuneţi 999 ; răspunsul firesc şi automat va fi : 1 000.

Dacă însă spuneţi după aceea 9 099, desigur că adversarul va striga 10 000, în loc de 9 100 — şi va pierde, fără doar şi poate !

De 2 × 4

Se aşează pe o masă 6 monezi, în formă de cruce (vezi figura întîia) şi se cere să se mişte o singură monedă, în aşa fel încît să se obţină două rînduri

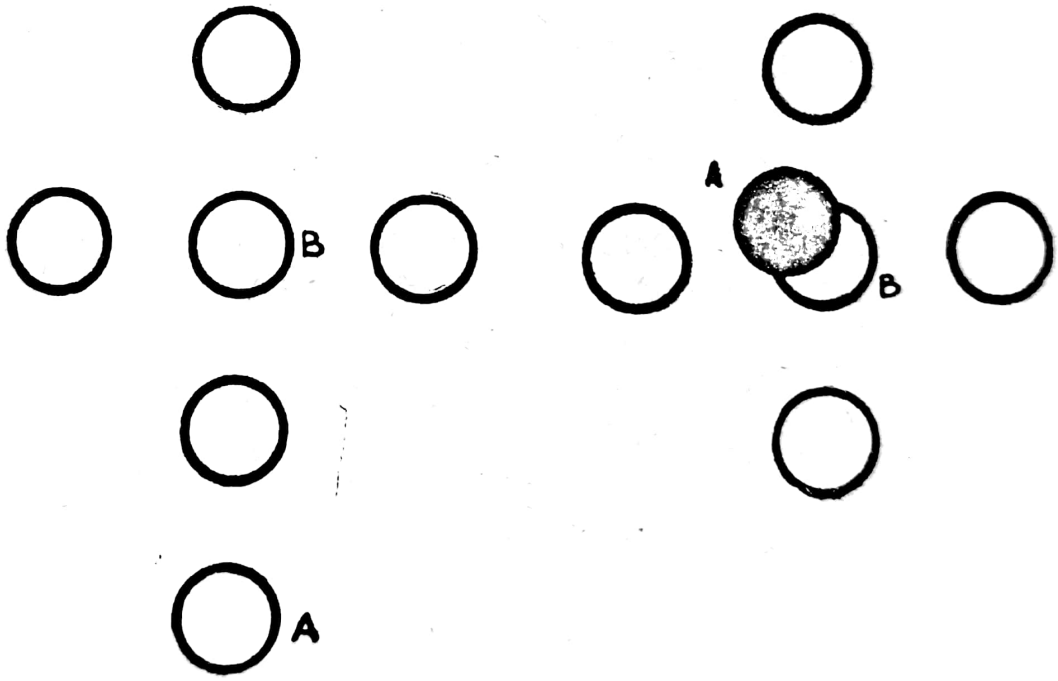

Fig. 101

cu cîte patru monezi. Oricine va încerca nu va reuşi decît dacă, bineînţeles, urmărind rezolvarea din figura a doua, va folosi trucul arătat mai jos.

Scanned with OKEN Scanner

Zece monezi costă ...timp

Într-adevăr, vă va trebui mult timp pînă veţi reuşi să aşezaţi pe masă 10 monezi în 5 rînduri de cîte 4. Iată rezolvarea, în figura de mai jos, care reproduce o stea cu cinci colţuri.

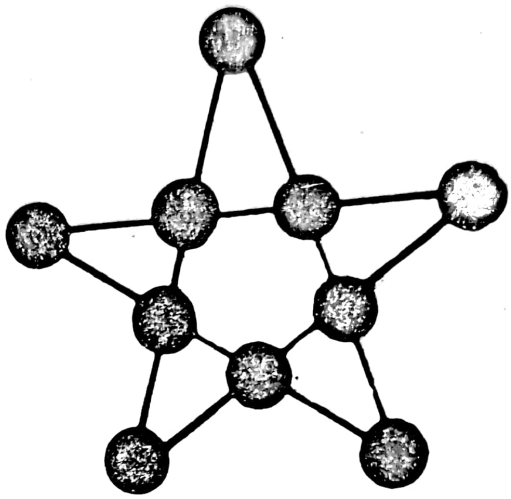

Fig. 102

Rămîn două pătrate

Cu 12 beţe de chibrituri ce construiesc patru pătrăţele aşa cum se arată în fig. 103. Se cere să se îndepărteze două beţişoare, în aşa fel încît să apară două figuri pătrate. (Despre mărimea lor nu se spune nimic).

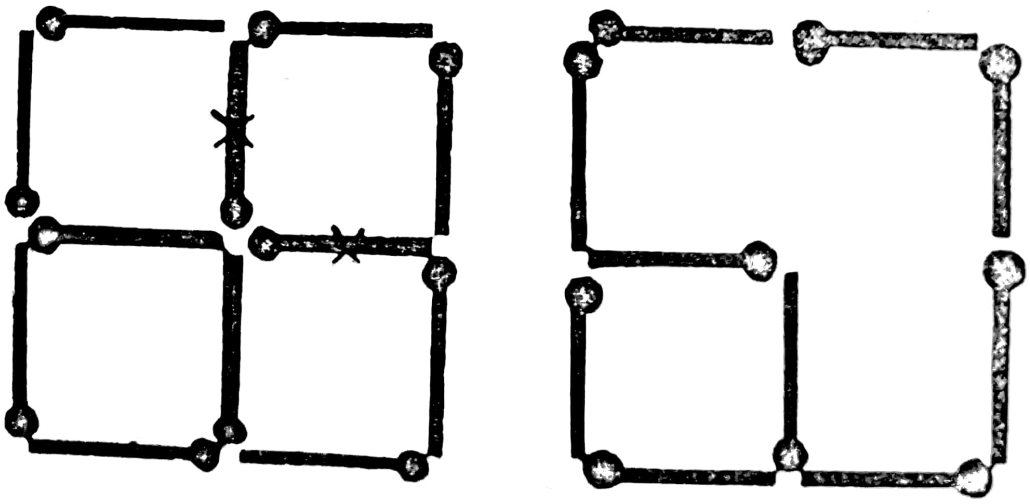

Fig. 103

Scanned with OKEN Scanner

Socoteala fulger

Se cere unui spectator sau unuia dintre invitații dv. (pentru că jocul propus de noi se pretează la o demonstrație în societate) să scrie două rînduri de numere cu cîte cinci cifre. După ce numerele sînt scrise pe o hîrtie, scrieți și dv. un al treilea rînd. Spectatorul scrie apoi dedesubt un al patrulea rînd, după care dv. — în rîndul al cincilea, mai adăugați un număr.

Fără să socotiți, numai privind coloana de cifre, scrieți apoi pe o bucată de hîrtie rezultatul, împăturiți hîrtia și o dați în păstrare cuiva din asistență.

Cereți apoi să facă cineva socoteala, adunînd coloanele de cifre în cele 5 rînduri. Rezultatul obținut astfel este exact cu cel pe care l-ați scris pe bucățica de hîrtie, socotind „fulger" suma obținută.

Trucul e simplu :

Cînd scrieți dv. numerele în rîndul 3 și 5 — aveți grijă de fiecare dată să scrieți un număr care adunat cu cel de deasupra să dea suma 9.

Socoteala finală se rezolvă în cîteva secunde, scăzînd din ultima cifră a primului rînd numărul cheie 2 și punînd, înaintea primului număr din coloană, iarăși cifra 2.

Celelalte cifre ale acestui rînd rămîn neschimbate.

Un exemplu va lămuri și mai bine procedeul :

spectatorul scrie :	2 3 6 9 7	fiecare cifră,
spectatorul scrie :	4 1 6 5 2	adunată cu
operatorul scrie :	5 8 3 4 7	cifra de sus,
spectatorul scrie :	8 4 3 2 1	dă rezultat 9 ;
operatorul scrie :	1 5 6 7 8	5+4, — +1, 3+6
Suma....	2 2 3 6 9 5	etc.

Din primul număr (2 3 6 9 7) se ia ultima cifră (7) din care se scade 2 ; rămîn 5, și aceasta va fi ultima cifră a numărului sumei finale. Se pune un 2 înaintea numărului prim (2 3 6 9 5) și se obține : 2 2 3 6 9 5.

După cum se vede, din cifrele primului număr, 2 3 6 9 rămîn neschimbate.

Cum se ghicește vîrsta ?

Un spectator este rugat să se gîndească la luna în care s-a născut, considerînd-o ca cifră (ex. : luna octombrie înseamnă luna a 10-a, deci cifra 10 ș. a. m. d.).

Să înmulțească această cifră în gînd, cu 2 ; la rezultat să adauge 5 ; produsul să-l înmulțească apoi cu 50 și la suma obținută să-și mai adauge și vîrsta pe care o are, tot sub formă de cifră.

Făcînd toate operațiile aritmetice cerute, să scadă apoi din rezultatul final numărul 365 și să adauge după aceea 115.

Operațiile le face în secret, pe o bucată de hîrtie și la sfîrșit spune tare suma finală.

Îndată puteți să-i comunicați spectatorului ce vîrstă are și în ce lună s-a născut. Ultimele 2 cifre din suma comunicată de el reprezintă vîrsta, iar prima cifră (sau primele cifre) reprezintă luna nașterii.

Iată, spre clarificare, un exemplu :

Să spunem că persoana cu care se face experiența are 25 ani și e născută în luna martie (luna a 3-a).

Scanned with OKEN Scanner

Deci :

$3 \times 2 = 6$		report :	575
$+ 5$			$- 365$
11×50			210
$+ 25$	(vîrsta)		$+ 115$
575			325

3 arată luna (martie) iar 25 vîrsta.

Date importante din viaţă

Cereţi cuiva să scrie anul naşterii şi apoi un alt an important în viaţă, de pildă anul căsătoriei.

Sub aceste două numere să-şi scrie vîrsta pe care o are la 31 decembrie curent. În continuare cereţi persoanei respective să adauge în coloană cifra anilor care au trecut de la eveniment (data căsătoriei) pînă la 31 decembrie curent.

În timp ce spectatorul calculează cifrele, operatorul, ghicind cu anticipaţie, scrie rezultatul pe o bucată de hîrtie şi o dă în păstrare în public.

Se compară apoi datele şi ele coincid. Toţi cei de faţă sînt uluiţi, iar calculul pe care-l face scamatorul e simplu de tot : nu are decît să dubleze cifra anului în curs.

Iată un exemplu pentru anul 1966 :

anul naşterii	1925
evenimentul	1952
vîrsta	41
ani de la eveniment	14
Suma . . . . . =	3932,

ceea ce reprezintă 2×1966 !

Scanned with OKEN Scanner

Găsirea unui număr

Cereţi unei persoane să se gîndească la un număr, simplu sau din mai multe cifre. În continuare, cereţi persoanei să dubleze numărul la care s-a gîndit, adică să-l înmulţească cu 2, iar rezultatul să-l înmulţească cu 5 şi apoi să numească produsul.

Îi veţi spune imediat care a fost numărul la care s-a gîndit.

Numărul gîndit iniţial se află ştergînd ultima cifră din produsul numit (ultima cifră e întotdeauna un 5 sau un 0).

Exemplu :

$$\begin{array}{rl} & 10 \\ \times & 2 = 20 \\ & \times \ 5 \\ & 100 \end{array}$$

Ştergînd ultima cifră (0) se obţine cifra *10*, care e numărul iniţial.

Cifra favorită

Cereţi cuiva să scrie cifrele de la 1 la 9, lăsînd afară cifra 8.

Alt spectator e rugat să-şi spună cifra favorită (să zicem 2).

Dv. veţi spune în continuare un alt număr, cu care dacă se va înmulţi rîndul 1, rezultatul va fi un număr, format numai din cifra favorită a celui de al doilea spectator, adică din cifra 2, în cazul exemplului nostru.

Iată şi explicaţia modului în care trebuie să procedaţi :

Înmulțind în gînd cifra numită de al doilea spectator cu 9 aflați, în exemplul nostru, numărul 18. Cu acest produs cereți să se înmulțească șirul de cifre din rîndul întîi.

Exemplu :

1 2 3 4 5 6 7 9 × (2 × 9)
12345678 ×
18
98765432
12345679
222222222

Un truc cu cartea de telefon

Avînd în față o carte de telefon, se cere unui spectator să scrie un număr din 3 cifre pe o bucată de hîrtie. Un alt spectator e rugat să scrie dedesubt numărul prim cu cifrele inversate, apoi să scadă pe cel mai mic din cel mai mare. Rezultatul va fi iarăși inversat și adăugat la ultimul număr, care a rezultat din scădere.

Să urmărim mai bine procedeul printr-un exemplu :

numărul dat	895
inversat	598
se face scăderea	297
inversat	792

În această situație operatorul cere în continuare unui alt spectator să deschidă cartea de telefon la pag 10 și să numere al 89-lea nume.

E rugat să rețină numele și să nu-l spună tare.

Operatorul scrie atunci pe o bucată de hîrtie numele, profesia, strada și numărul de telefon al

Scanned with OKEN Scanner

persoanei aflată la rîndul 89 de pe pagina 10 — spre uimirea celor de față.

Care este explicația aceste „ghiciri" miraculoase ? Nici un miracol, pentru că veți avea grijă înainte să rețineți datele persoanei de la pag. 10 rîndul 89. (Puteți face și astfel : pag. 108, rînd 9).

Mergeți la sigur, pentru că rezultatul calculului e totdeauna *1 089* (suma lui 297 + 792).

Fiți atenți dacă, de pildă, pe parcursul operației obțineți la scădere un număr de 2 cifre. Atunci trebuie să puneți un 0 în față, care cînd se inversează numărul va ajunge la sfîrșit.

Se poate face experiență și cu un roman : „ghiciți" textul aflat la pag. 10 rînd 89, sau la pag. 108, rîndul 9.

Scanned with OKEN Scanner

MIC VOCABULAR DE TERMENI TEHNICI FOLOSIȚI ÎN ILUZIONISM

Acetabulum — Jocurile de cești (gobleuri) practicate pe vremea romanilor.

Acetabularii — Nume sub care erau cunoscuți la romani manipulatorii jocurilor de cești. Mai apoi această denumire se atribuie tuturor acelor care făceau orice fel de tur de dibăcie (vezi și prestidigitație).

Adresă — Dexteritate și îndemînare specifică în execuția unei mișcări, a unei acțiuni. În iluzionism adresa se referă la corectitudinea în execuție și la automatism.

Apariție — Unul din efectele fundamentale urmărite în iluzionism (alături de *dispariție* și de *transformare)* prin care se scoate la iveală în mod surprinzător un obiect oarecare, fie din prima dată, fie după o prealabilă dispariție.

Asistent — Tovarăș și colaborator intim al artistului iluzionist care-l ajută la executarea tururilor sale, fie direct pe scenă, fie indirect, din culise sau din sală.

Baghetă — Una din ustensilele indispensabile artistului iluzionist, cu care acesta distrage atenția privitorilor atunci cînd execută o priză, dar mai ales depozitările de obiecte. Este un bețișor din lemn ușor, lung de 40 cm cu diametrul de aproximativ 2 cm vopsit în negru, iar la capete, pe o lungime de 6 cm de o parte și de alta colorat în alb.

Scanned with OKEN Scanner

Basculă — Manipulare ce se execută la dispariția unei bile, care constă în depozitarea momentană urmată de o rulare.

Bile — Ustensile folosite în prestidigitație de dimensiuni și greutăți mici — avînd 40—55 mm în diametru, riguros sferice, care pot fi din sticlă, fildeș, lemn sau material plastic.

Bob — Accesoriu folosit în tururile de cești sau gobleuri. Poate fi cocoloș de hîrtie, din miez de pîine, bob de mazăre sau chiar bob.

Buzunăraș — Buzunar special, aplicat semicircular, cu gura puțin oblică și care este cusut în spatele pantalonilor, la nivelul pulpei piciorului și la înălțimea la care degetele pot să scoată din el un obiect. Buzunărașele se folosesc mai ales pentru prize de obiecte.

Cabinet negru — O încăpere îmbrăcată în catifea neagră, complet neluminată, în care apar sau dispar diferite obiecte, prin descoperirea și acoperirea lor cu catifea neagră. Acoperirea și descoperirea este făcută de asistenți ce se mișcă liber pe scenă înveliți din cap pînă în picioare în catifea neagră.

Ceașcă — (sau gobleu). Accesoriu din metal, de o formă tronconică, cu diametrul mic de 35—40 mm, cel mare avînd 6—7 cm și înălțimea totală de 12—15 cm.

Ciupitură — (sau pințetă). Metodă de palmaj folosită în manipularea monedelor sau ceasornicelor și care constă în a ține obiectul de un capăt, cu două degete alăturate, strîns unite. Se folosesc îndeosebi degetul arătător și mijlociul; „ciupitura" se poate face la extremitatea degetelor sau pe baza lor (ciupitură superioară și inferioară) sau pe fața palmară sau dorsală a mîinii (ciupitură înainte și înapoi).

Scanned with OKEN Scanner

Cochilie — Accesoriu folosit în tururile cu bile, de forma unei calote sferice, ce se aplică ușor pe o bilă din aceeași culoare și se poate scoate tot atît de ușor. Se face din lemn scobit, metal sau celuloid. Se întrebuințează în tururile de dedublare a bilelor sau pentru schimbările de culoare.

Dedublare — Operație prin care, cu ajutorul unei cochilii, se creează iluzia unei înmulțiri a bilelor.

Depozit — Manipulare prin care se depune pe ascuns un obiect în servantă, trapă sau buzunărașe.

Dispariție — Efect obținut în iluzionism (alături de *apariție și transformare*), care constă în a escamota un obiect oarecare în urma unei dispariții.

Escamotaj — Dispariția subită a unui obiect.

Fentă — Manevră derutantă ce constă în executarea unei acțiuni de două ori : o dată real, ceea ce face publicul încrezător, și a doua oară cu o fază operatorie.

Gheridon — Măsuță demontabilă, cu un singur picior, de formă circulară, pătrată sau dreptunghiulară, ce se folosește ca mobilier scenic în experiențele de iluzionism.

Gobleu — (vezi ceașcă).

Hipotenar — Masă musculară ce formează podul palmei, opusă tenarului de la rădăcina degetului mare (police).

Hocus-pocus — Formulă „magică" folosită în iluzionism prin care se anunță o apariție dispariție sau transformare, derivație stîlcită a expresiei latine, bisericești „Hoc est corpus" (domini).

Îndosaj — Manipulație de palmare practicată în dosul palmei (pe fața ei dorsală, sau mai exact pe fața dorsală a degetelor), care permite a se arăta interiorul palmei perfect gol.

Lansare — Pasă de escamotaj, adică de dispariție, aplicabilă la micile obiecte. Se mai numește și *turnichet*.

Scanned with OKEN Scanner

Limb — Prelungire a uneia din marginile cochiliei care permite palmarea ei prin ciupire, cu mîna perfect pe lat.

Nucușoară — Accesoriu folosit în jocurile cu cești (gobleuri) care este de obicei o bilă din plută cu un diametru de 20—24 mm.

Palmaj — Acțiune prin care se reține ascuns un obiect în palmă, de obicei în scobitura palmei, între tenar și hipotenar, pe lat. Palmajul poate fi pe fața centrală a mîinii sau pe cea dorsală a ei (îndosaj), prin ciupitura verticală (pințetă), adică între degete ; de asemenea pe ambele fețe ale palmei.

Dublul palmaj se execută alternativ, pe fața și pe dosul palmei (în palmă și pe fața dorsală a mîinii) practicat în manipulările cu monede și alte obiecte.

Pasă — Operațiune de trecere la executarea unui tur de iluzionism.

Permutare — Operație prin care se trece un obiect dintr-un loc într-altul (de ex. : dintr-o batistă într-o pălărie).

Pințetă — (vezi ciupitură).

Prestidigitație — Capitol de iluzionism care cuprinde tururile de manipulație și adresă.

Prezentare — Explicațiile care însoțesc un tur de iluzionism : iluzionistul expune scopul, vorbește în timpul execuției și valorifică rezultatele turului.

Priză — Operație prin care se ia pe față sau pe ascuns un obiect oarecare. Priza poate fi reală sau simulată (aparentă).

Profundă — Buzunar care servește pentru depuneri secrete de obiecte (bile etc.), cusut pe partea interioară a cozii fracului.

Servantă — Sertar orizontal, capitonat pentru a nu face zgomot, prevăzut cu o margine posterioară și una laterală și care se adaptează la o masă, permițînd operatorului depozitări de obiecte.

Scanned with OKEN Scanner

Transfer — Operație prin care se trece un obiect dintr-o mînă în alta și prin care acesta devine alternativ vizibil sau invizibil.

Transformare — Efect urmărit în iluzionism (alături de *apariție* și *dispariție)*, prin care un obiect se preface în mod surprinzător în alt obiect.

Trapă — Deschizătură în tăblia mesei, formată dintr-un buzunar de stofă neagră, puțin adînc, care servește pentru prize și depozitări de obiecte mici.

Trucuri — Iluzii obținute cu ajutorul aparatelor trucate.

Turnichet — (vezi lansare).

Tur — Ansamblul mișcărilor, operațiunilor și manipulărilor care constituie o experiență.

Scanned with OKEN Scanner

Redactor : VASILE ŞUVĂIALĂ
Tehnoredactor : MIHAI BUJDEI

Apărut 1976. Format 50×80/16. Coli tipo 13,500
Bun de tipar la 8.I.1976. Tiraj 50.000 exemplare
Editura Junimea str. Gheorghi Dimitrov nr. 1
IAŞI — ROMÂNIA

Tipărit la Întreprinderea poligrafică Bacău, str. Eliberării nr. 63, sub comanda 5145-975

Scanned with OKEN Scanner

EDITURA JUNIMEA
IAȘI

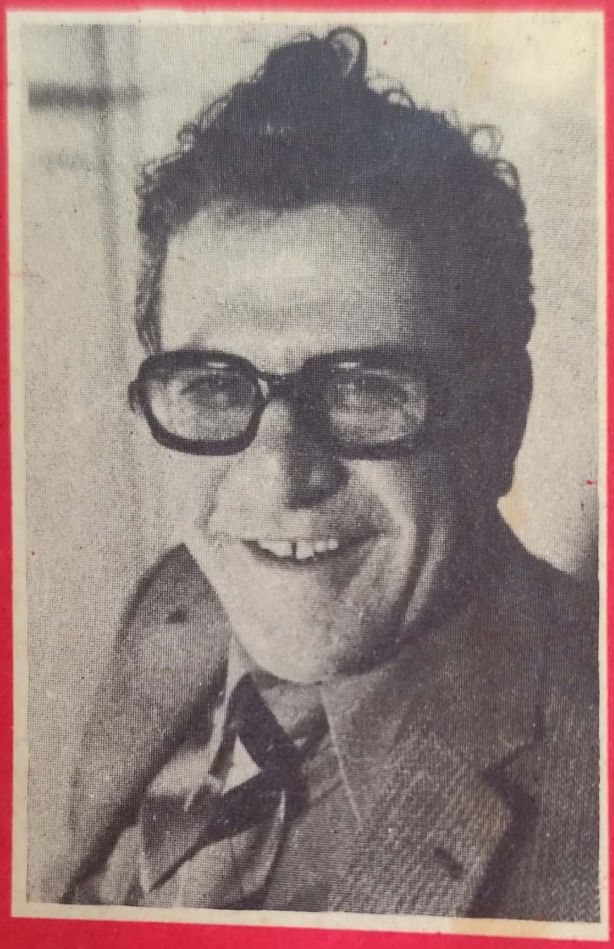

Lei 5,75

Scanned with OKEN Scanner